

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
iulie, august, septembrie 2017 (Anul IX) Nr. 101, 102, 103

100

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Dionisie Duma, Paul Sân-Petru, A. G. Secară, Denisa Lepădatu, Tănase Dănilă, Maria Ieva, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Tănase Carașca (Tulcea), Dan Verejanu (Chișinău), Petru Jipa (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Corina Petrescu (Satu Mare)

Revista BOEM@ poate fi citită și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com

Telefon: 0726 337376, 0336 800313
ADRESA: Str. Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați - 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro,
tel: +40 (0)726 337376

- o Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF etc.) și să conțină diacritice.
- o Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).
- o În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură
și
Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Mihail Gălățanu (p.3), Cătălin Dominteanu (p.24), Ioan Tutunea-Hercinicul (p.26), Daniela Toma (p.30), Corina Monea (p.39), Dragoș Niculescu (p.43), Nicolae Mățaș (p.44), Ioan Romeo Roșianu (p.51), Ignatie Grecu (p.52), Lucica Dragoș (p.56), Tănase Carașca (p.57), Silvan G. Escu (p.59), Daniel Lăcătuș (p.61), Marin Ifrim (p.62), Alensis de Nobilis (p.64), Maria Bendou (p.68), Corina Petrescu (p.71), Mônica Tóth (p.74), Melania Rusu Caragioiu (p.75), Elena Andreea Cojocaru (p.76), Ioana-Codruța Tudoriciu (p.77), Cristian Chiripuci (p.78), Maria Timuc (p.79), Lucian Ioniță (p.82), Nicolae Vălăreanu Sârbu (p.86), Eugenia Rada Ioniță (p.89), Marian Hotca (p.90), Vasile Bele (p.92), Arsenie Augustin (p.97), Carmen Huzum (p.102), Claudia Bota (p.105), Luminița Zaharia (p.111), Lucia Pătrașcu (p.114), Andrei Virgil Mandrea (p.114)

Proză: Florin Logreșteanu: La periferie... (p.4), Ana Maria Balosin: Dragei mele profesoare (p.9), Daria Nicola Niță: Locuiește în poveste (p.11), Constantin Bejenaru: Robul lui Dumnezeu Ștefan-Voievod... / Iisus Hristos înviat este premergătorul... (p.21), Aurel Scarlat: Întâia noapte la pescuit (p.35), Nicolae Vălăreanu Sârbu: Reflecție și poezie (p.38), Ioan Gheorghită: Și apele curgeau învolburate (p.47), Angela Burtsea: Eu, tu - noi (p.49), Elena Netcu: Legenda emirului Nogai (p.53), Maria Strîmbei: Despre muzica divină și alte sinestezii ieftine (p.66), Andreea Gabriela Rusu: Infern (p.67), Petre Rău: Amurg dedus (p.69) / Bunicul Constantin (p.107), Leon-Iosif Grapini: Copilul și armata (p.73), Aurica Istrate: Întoarceri (p.80), Virgil Matei: Apă rece. Și limpede (p.91), Cristina Elena Palade: Regăsirea (p.100), Silvia Luchian: Iernitele primăveri (p.106), Mihaela-Crina Avram: Noxe și psihoze (p.108)

Eseu: Cristian Biru: Curs minor de metaforă (IX,X,XI) (p.7.45,83), Petre Rău: Auto-graf (p.70)

Cronică de carte: Ioan Romeo Roșianu: Aurelian Titu Dumitrescu - narațiunea și închinarea însinguratului (p.12) / Ioan Vasiliu și explorarea necunoscutului la margine de viață (p.13) / Ioan Dragoș și poezia unei vieți ascunse-ntr-o copertă (p.50) / Valeriu Valegvi și salvarea-n cuvânt (p.88), Ioan Enache: În căutarea stării de bine (p.17), Ioan Toderiță: Drumul către amintiri, de Alexandru Ene (p.18), Gheorghe Bucur: Printre stropi, de Tănase Carașca (p.27), Elisabeta Drăghici: Estetica abjecției sau decăderea umană în opera lui Pascal Bruckner (p.32), Catinca Agache: Daniel Corbu și fabuloasa Januvia (p.41), Ioan Vasiliu: În poezia Constanței Abălășei-Donosă se aud "foșnete de amintiri" (p.72), Ionel Necula: Ică Silișteanu și antologia sa lirică (p.93) / Psihologia comportamentului uman de Viorica Calfa Dinu (p.94), Gheorghe Bucur: Ion Tutunea-Hercinicul - un poet neomodernist moderat (p.112)

Note de lectură: Maria Cogălniceanu: "Note de lector" de Dumitru Anghel... (p.10), Mihai Vintilă: Lumea poveștilor lui Petre Crăciun (p.20) / Nici măcar pentru văduve (p.58) / Fugara de Cătălin Lungu (p.96), Lucia Pătrașcu: Sfera de pământ, E. Marcu (p.22) / Mioara Bahna: Dublin - miracolul normalității (p.60) / Brăila - orașul speranțelor... (p.98), Rodica Elena Lupu: „În liniștea gândului” de Maria Corini (p.31), Aureliu Goci: Poezia ființei, iubirea și tentația cosmogonică (p.63), Cristina Roșu: Marcel Capriș și fascinația pentru un fond mitologic (p.99)

Meridiane: Yves Broussard (France): Versuri în traducerea Corneliiei Bălan Pop (p.65)

Umor: Constantin Bidulescu: Rondeluri cu umor / Epigrame (p.87), Aurel Scarlat: Epigrame (p.95)

In Memoriam: Tania Nicolescu: Confesiuni - Olimpiu Vladimirov (1942-2017) (p.103), Maria Tîreanu: In Memoriam - Ileana Lucia Floran (p.40)

Eveniment: Redacția: Festivalul Internațional al Cărții "Axis Libri" 2017 (p.116)

Anunț: Redacția: Concursul Național de Proză "M. Sadoveanu", ediția a VIII-a, Iași (p.85) / Tabăra Națională de Literatură eCreator.ro, Călinești, Maramureș, 15-17 sept. 2017, ediția I (p.95) / Festivalul Internațional EuroPoezia, ediția a II-a (p.116)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.117)

Grafică:

Coperta I: Colecția InfoArt - Calul de foc

Coperta IV: Salvador Dali - Persistența materiei

Interior: desene de Elena-Liliana Fluture

Mihail GĂLĂȚANU

La moartea lui Don Cesar

Ivănescului, ubicuului
Cu sângele oloi sublim
Cu sângele oloi subțire
La tine, Moldova, venim

Fără puțință de-ndoire
Cu sângele oloi fierbinte
Cu sângele oloi încins
Pe buzele dintre cuvinte

Pe ochiul tău, bățând închis
Moldova, la Tine, venim,
Fără puțință de tăgăduire
Cu sângele oloi subțire
Cu sângele oloi sublim...

*

fiecare trebuie
să umble
prin lume
iubindu-și
propriul mormânt,
să-l poarte în spate,
ca pe-o avuție,
dacă se poate,
să-l ducă el cu sine,
bulgăr cu bulgăr,
în desăgi,
în fiecare zi,
oriunde s-ar duce,
să nu cumva
să-l prindă moartea
descoperit.

Așa,
purtându-l
mereu asupra sa,
ca pe buletin, mă gândesc c-o să se împrietenească și
cu el, o să se simtă mai aproape de dânsul și,
întrucâtva, așa, pe jumătate îngropat.

Am pământul meu cu mine, nu-i bai,
ar putea să le spună
tuturor: pot muri oricând,
pot
muri liniștit,

am avut mormântul meu
împreună cu mine
încă de la naștere.

Oare, Doamne, pe lumea cealaltă...?

Oare, Doamne, pe lumea cealaltă,
florile sunt la fel de frumoase?

Oare, Doamne,
pe lumea cealaltă,
perele sunt la fel de gustoase?

Oare, Doamne, pe lumea cealaltă, femeile îți
sorb
toată vlaga
din oase?

Oare,
Doamne,
dincolo,
iubirea
îți smulge
inima din piept?

Oare, Doamne, și dincolo
poți să dai
peste-un zeu epilept?

Oare, Doamne, dincolo am să fiu măcar o fărâmbă
mai înțelept?

Pe lumea cealaltă, sărutul e mai dulce

Pe lumea cealaltă,
sărutul
e mai dulce.
Pe lumea
cealaltă,
sărutul e
mai sărut.

Că nici n-are gură.
N-are buze, nene. Iubirea
e mai iubire,
ura e mai ură.

Că e-n Rai una, iar ailaltă
e jos,
în iadul cu pucioasă.

Că, iaca,
până la urmă,
așa ne-nvață
Scriptura,
Sfânta Scriptură: iadul
e absența iubirii.

Pe care io, unul,
îl văd
ca un pustiu
fără margini.

Un deșert în care
și nisipul
e trist
și osândit.

Cum să mai calci
nisipul,
dacă nu te simți
iubit?

Florin LOGREȘTEANU

LA PERIFERIE...

Aud adesea: vechea periferie a orașului s-a apropiat cu timpul de centru și nu este imposibil ca peste câțiva ani să fie declarată centrul civic al urbei... Ei, cum?... Foarte simplu. În ritmul în care se construiește, orașul se extinde, vechile cartiere periferice devin microraiioane, câmpia învecinată cu orașul își oferă generoasă spațiile, pentru că agricultura nu mai este o prioritate, construcțiilor edilitare, și tot așa... Am înțeles... Însă este nevoie și de șansă ca fosta comună să devină orașel, orașelul – municipiu iar acesta, într-un timp mai lung sau mai scurt, să se numească metropolă...

Orașelul în care trăiam era vitregit de o astfel de șansă. Periferia a rămas până astăzi înțepenită în timp, baricadată de un deal pe care, cu siguranță, edililor nu le va trece niciodată prin minte să-l excaveze, să care pământul la dracu-n praznic, pentru a face posibilă extinderea orașului... Nenorocit destin i-a hărăzit natura fiindcă, altfel, Dumnezeu s-a dovedit suficient de generos cu locurile și cu oamenii...

Și cu periferia... La periferia orașului mă gândesc, când rememorez...

Cu ce să încep?... Am descoperit miracolul periferiei în adolescență. Inițial, locuisem cu părinții într-un cartier select al orașului: lume bună, cultivată, educată, dar rece... Rece, în ce sens?... Comunicativă, mereu pregătită să-ți dea un sfat, elegantă în abordare, și totuși... Pragmatică, incapabilă să viseze. Iar eu, adolescent fiind, descoperisem visul... Tatăl meu, profesor de liceu cu veleități de director de școală, dispunea de o bibliotecă imensă, în care obișnuiam să-mi petrec timpul liber. Descoperisem în cărțile vechi, ruginite, o mulțime de lumi fascinante, atât de diferite de snobismul lumii în care mă născusem și trăiam ca o plantă într-o seră în care lumina soarelui se filtra prin sticla groasă, semialbastră, dar nu și curenții de aer, nici fulgurile zăpezii, picăturile de ploaie și așa mai departe. Cerând lămuriri, tata obișnuia să-mi răspundă: „Lumile despre care-mi vorbești, dacă nu le simți în jurul tău, pe stradă, în grădina publică, în amfiteatrele școlii, nu există... Te amuză, înțeleg, dar realitatea e cu totul alta...” „Și de ce le-ai mai păstrat, dacă...”, îl ispitesc. Înaltă din umeri... Altădată, mi-a explicat că nu are cum să se debaraseze de ele. Cine mai crede în cărți, când existența de zi cu zi este atât de trepidantă?... Mă îndoiam că vorbește serios, dar, foarte curând am înțeles că tata nu glumise. În rafturile bibliotecii noastre, am descoperit cărți noi: **Pedagogie școlară, Principiile educației moderne** și multe broșuri cu un titlu sec: **Managementul școlar...** Nu-mi spuneau nimic.

Continuam să visez, imaginându-mă în universul cărților prăfuite, pe care – îmi spunea tata – niciun anticar nu le dorea...

Întâmplări neclare pentru mine, astăzi, m-au împins pe făgașul visului meu...

Cele mai înighebate case de la periferia orașului fuseseră plantate direct în coasta dealului. Nu pe deal sau de-a lungul lui, cum s-ar putea înțelege, ci cât se putea de adânc, spre inima dealului, cu încăperi de-o parte și de alta ale unui culoar pardosit cu cărămidă din pământ... Existau și case tradiționale, chiar și puține vile cu etaj – noi locuiam în cea mai impunătoare, **casa școlii** sau **casa directorului**, fiindcă era administrată de școala din mahala și oferită gratuit directorului, atunci, ca și mai târziu, tatălui meu... Dar cui îi venise ideea să sape locuințe în coasta dealului, când la periferia orașului existau numeroase locuri intravilane, nerevendicate de nimeni?... Răspuns sec: „Unor țigani... Țiganii cei de demult, bătrânii bătrânilor celor care trăiau pe atunci la periferie alături de majoritarii români și câteva familii de evrei...” Și cum le-a trăznit prin cap să facă asta?... Întrebare la care nimeni nu se hazarda să dea un răspuns cât de cât plauzibil, cu excepția părintelui meu, învățatul domn director al școlii din mahala: „Așa e tradiția locurilor de pe unde au venit...” Nicio explicație în plus: de unde au venit și când au venit și ce i-a determinat să rămână aici, să facă purici la noi?... La urma urmei, un răspuns credibil tot n-ar fi interesat pe nimeni...

Istoria lor, aici, își are începuturile cu ceva timp în urmă, pe când bunicul meu era învățător și directorul singurei școli cu patru clase de la periferia fostului târg. Vremuri cețoase de foamete și de pomenire ale celor morți în război. Frații bunicului se prăpădiseră și ei. Rudele apropiate nu mai contau la numărul care creștea amețitor. Bunicul și tata, se bănuia, vor rămâne curând singurii bărbați din periferie. Plus câțiva moșnegi și tineri lăsați la vatră, infirmi...

Dar să mă întorc și mai în urmă...

Vara anului 1942. În țară se petreceau evenimente pe care lumea periferiei – deopotrivă bărbați și femei – le comenta la cârciumă, detașată afectiv de ele, fiindcă n-o afecta în niciun fel. Cel mai comentat: șeful cel mare de la București, mareșalul Antonescu, decisese expulzarea țiganilor din țară. Mii de familii au plecat într-un exod al morții spre ținuturi care i-ar fi primit cu brațele deschise – susțineau unii -, sau pentru a li se da lovitura din urmă – credeau cei mai mulți. Bunicul meu, singurul intelectual din periferie, încerca o explicație complicată, cu purificarea rasei albe prin eliminarea tuciuriilor, care în decurs de sute de ani se amestecaseră cu etnicii români, trăgându-i în jos și în privința educației culturale ca și în ce privea nivelul de viață, în general. Demonstrațiile bunicului erau și greoaie și sofisticate pentru înțelegerea mahalagiilor noastre. Nu pricepeau mare lucru, în afară de răspunsul tranșant al bunicului la întrebările lor naive: „Și e bine?... E rău?...”; „E de neînțeles cum un român, care nu e nici măcar nazist, cum un creștin autentic poate lua o astfel de hotărâre ce va duce, inevitabil, la un holocaust mascat...”

(continuare în pag. 5)

Cuvinte ciudate pentru puterea de înțelegere a mahalagiilor din periferie; ce să înțeleagă prin holocaust mascat ?... „Adică, nu-i trimite declarativ la moarte. O fac indirect, prin desțelenirea lor de pe pământul în care cred că au aceleași drepturi cu românii, fiindcă aici s-au născut și ei și părinții lor și multe alte generații, în urmă...”

Bunicul, un apostol al mahalalei de la periferie, n-a ascuns că se opune acestei practici barbare a guvernului de la București iar când puținele familii de țigani, care reușiseră să se sustragă prigoanei antonesciene au ajuns în periferia noastră, singur a hotărât, la început, să-i găzduiască în propria lui casă. Nu erau prea mulți și exemplul său l-au urmat și alții...

Eram un țănc, ca să înțeleg prea multe lucruri, iar când am mai crescut, tatăl meu, înlocuindu-l pe bunicul la școala din periferie – învățător și director -, mi-a mai deslușit câte ceva despre prezența acolo a vecinilor noștri tucurii. Ei săpaseră în coasta dealului ciudatele galerii, în care se adăpostise prima generație ajunsă în mahala pe vremea bunicului. Pe urmă, țiganii și-au ridicat căsuțe pe unde au putut, nu diferite de cele ale românilor, cu care se asimilaseră, cu naturalețea care le era în fire.

O țigancă, aproape albă la chip, ne frecventa casa. Era văduvă. Trăia împreună cu o copilă de vârsta mea într-o căsuță de lângă deal, pe malul fostului canal colector, devenit apoi depozitar de gunoarie. Bătrâna se numea Fira; fie-sa – Mianda... Mama strâmba din nas când le vedea strecurându-se în curtea noastră cu un aer firesc de parcă ar fi fost coproprietare. În schimb, tata dădea de fiecare dată impresia că se bucură; cel mult, că nu-l deranjează prezența lor în familia noastră. Fiindcă nu veneau pentru ceva anume, cum obișnuiesc țiganii, când îți calcă pragul, ci numai din plăcerea de-a comenta cu părinții mei evenimentele picante ale periferiei: cine cu cine s-a luat în colți, de ce s-a întors la mă-sa a lui cutare, promisiunea neonorată a primăriei de a canaliza periferia și de a băga lumină electrică în toate casele, bineînțeles fără contribuția mahalagiilor, și multe altele care, cel puțin pe mine și pe Mianda nu ne interesau. Rămâneam în sufragerie până se servea desertul – de obicei, clătite cu dulceată, preferința tatei – după care ne făceam nevăzuți pe terenul viran din spatele școlii, alăturându-ne gloatei de băieți și fete, angrenați în diferite jocuri; până seara târziu când, întorcându-mă acasă, îmi aflam părinții întorși pe dos, taciturni. Se certaseră, în lipsa mea... Bănuiam motivul, fiindcă mama, uneori, neluând în seamă prezența mea, reproșa tatei vizitele prea dese ale țigăncilor în casa noastră. Fira era o analfabetă, credea mama. Ce caută cel puțin de trei ori pe săptămână în casa directorului școlii ?... Mahalaua clevetește, dar are dreptate. În casa directorului n-au fost văzute niciodată intrând familii mai simandicoase, mai educate, cum ar fi, de pildă, cea a măcelarului, care locuiește vizavi de școală și în fiecare dimineață o salută ceremonios: „Sărut mâna, doamnă învățătoare. Avem un jambon strașnic...” Sau a factorului poștal: „Domnul director dorește, preferențial, un abonament la *Monitorul oficial*?... Ultimele hotărâri legislative în domeniul învățământului...” Ori familia cârciumarului: „Probabil că în uichend, doriți o carafă de vin neadăpat... L-am primit de la mama soacră să-l vând în localul meu... Vin curat, de buturugă... Și tare... Un pahar te dă peste cap... Or, eu vreau binele mahalagiilor mei. Nu-mi place să-i văd adormind prin șanțuri...” Încearca

să motiveze de ce-l îndoiaie cu apă... „Nu-mi trebuie !” reacționa tata de fiecare dată. Nu explica niciodată de ce le acceptă pe Fira și pe fie-sa. S-ar putea ca mama să cunoască amănunte care mie, la vârsta adolescenței, îmi erau interzise...

Nu stăruie asupra disensiunilor repetate dintre părinții mei. Mianda, prietena mea de circumstanță, pe linie feminină, se infiltrează, naiba știe cum, în gândurile mele, pe urmă în unele visuri cu ochii deschiși, mă provoacă, involuntar, să-i caut compania, să doresc să fiu numai cu ea, desprinzându-ne din „banda” cu care ani de-a rândul ne-am ocupat timpul liber pe maidanele mahalalei, în timpul copilăriei. Devenind adolescenți, interesele noastre s-au cam dispersat. Eu frecventez liceul din oraș, câțiva - școala profesională, mai puțini au renunțat să-și mai tocească coatele pe băncile cine știe cărei școli... Mianda... Mianda vrea să învețe croitorie și o face în particular la „o tanti” profesionistă care nu i-a promis nimic în afara deprinderii meseriei. Adică nu și diplomă, o patalama care să-i ateste și documentar abilitățile dobândite prin perseverență și seriozitate. Părerea tatii... „O s-o mărit c-un cizmar, mă fierbe Fira. Mahalagii noștri vor încălțămintă și țoale modeste, pe care să dea bani puțini. Cei cu hârtoaga de la stat pretind parale și pentru timpul pierdut prin școli, de parcă ea, hârtoaga, ți-ar ține de cald și te-ar feri de umezeala din ghetă...”

Tulburat de cuvintele Firei, trag cu coada ochiului spre fie-sa. Mianda nu pare impresionată în niciun fel. Ce să cred ?... Probabil că știe de hotărârea mă-sii și poate că gândește la fel... Tu?... Ce vrei tu de la mine ? par că-mi vorbesc privirile ei... Suntem amici. Atât... Nu contează că vei fi doctor, inginer sau plutonier la jandarmi iar eu numai croitoreasă. Vom rămâne amici, așa cum domn director, tatăl tău, e amic cu mama, o femeie fără știință de carte... În felul ei, avea dreptate...

Evenimentele și-au urmat cursul așa cum am prevăzut. Mianda învăța croitorie, eu frecventam cel mai bun liceu din oraș; și cel mai exigent. Continuu să mă văd cu Mianda în mahala, la ea acasă și mai rar la noi. Răceala mamei, tot mai ostentativă, le-au determinat pe țigănci să-și rărească vizitele... Împlinisem șaptesprezece ani și mă pregăteam pentru absolvirea ciclului liceal. Mianda devenise o croitoreasă excelentă, după spusele mamei ei. Începuse să primească comenzi de la familiile sărace din periferie, fiindcă croia bine și ieftin. Dar astea sunt amănunte care atunci nu mă preocupau în niciun fel...

Fira mă primea bucuroasă în casa ei, compusă din două odăițe sărac mobilate și o bucătărioară în care mâncarea era gătită pe un reșou improvizat. Obișnuia să-mi spună, de cum intram, aceleași cuvinte: „Te-ai gălbejit, mamă, ai să dai în alea !... Ce atâta învățătură, la ce-ți va folosi ?...” Nu continua. Probabil, habar n-avea ce sfaturi să-mi dea... În schimb, Mianda era roșie în obraji iar formele ei – seducătoare. Cine n-o cunoștea n-ar fi bănuie că în venele ei curge sânge de țigancă...

(continuare în pag. 6)

Începusem să-i cuprind mijlocul, s-o trag discret la pieptul meu. Nu se opunea niciodată, dar nici eu nu mergeam prea departe cu acest gen de joc adolescentin. Pe urmă întârzia cu mâinile într-ale mele chiar în prezența mă-sii. Bătrâna Fira observa, dar nu zicea nimic. Doar un surâs discret... Alteori, de cum intram în căsuța din chirpici, se făcea nevăzută în bucătărie și nu revenea decât atunci când considera că era timpul să plec...

N-am sărutat-o niciodată pe Mianda deși, uneori, buzele fetei se lipeau pur și simplu de obraji mei. Alteori, sânii ei se făceau simțiți pe pieptul meu ca două mingi de pâslă, tari și provocatori. Eram timid, dar descoperisem că o doresc și că fără ea... Urma să plec în Capitală, la o facultate dorită de părinții mei, neatractivă pentru mine, pe măsură ce timpul se apropia. Terminasem liceul și mă bucuram din plin de scurta vacanță care mi se permisesse înainte de examenul de admitere, decisiv... Bineînțeles, eram mereu în compania Miandei a cărei prezență îmi devenise indispensabilă. Îi ignoram pe vechii prieteni, ignoram periferia în care totul se afla, se interpreta, se exagera. Așa a ajuns la urechile părinților mei că exageram în relația cu Mianda... Mama s-a înne-gurat, a anticipat un eșec la concursul de admitere la Universitate, liniștită, în schimb, de tata, care nu da preț zvonurilor din mahala: „Și noi am fost la fel... Toți tinerii trec prin asta...” Și către mine, între patru ochi: „Atenție, băiete, las-o mai ușor!... Gândește-te și la viitorul tău...” N-a detaliat...

Paradoxal sau poate normal la vârsta mea, visam la un viitor alături de Mianda. Cu câteva zile înainte de a urca în trenul care mă va duce la locul supliciului meu – în absența Miandei – i-am mărturisit intenția mea de a mă întoarce în periferie... Să fim împreună... Nu doar amici... Ezitam, nu-mi găseam cuvintele... Ea nu înțelegea, a îngânat o întrebare: „Cum altfel?...” Întrebare fără răspuns, în ziua aceea...

În ziua următoare, ne-am sărutat pentru întâia oară. Nu știu dacă a fost inițiativa mea sau a ei... Mai întâi, m-a întrebat: „Ce-ai vrut să spui ieri?... Ce poate fi mai mult decât o prietenie?... Între noi... Prieteni am fost de când ne cunoaștem...” Îmi alunecase în brațe, îi mângâiam obraji, dar asta făcusem și în alte rânduri..., buni amici... Fără să o privesc, i-am mărturisit că o iubeam și că prin **împreună** înțeleg o legătură care să ne unească toată viața... N-am pomenit cuvântul **căsătorie**, dar a înțeles... A izbucnit în plâns... Ne-am sărutat... Aveam certitudinea că depășisem pragul, spre un alt orizont...

Mă gândesc adesea la straniul deznodământ... Astăzi, am o vârstă, o familie frumoasă și un cabinet stomatologic în cartierul Titan din București. Părinții mi-au murit la o vârstă respectabilă, la fel și Fira, femeia care a înăbușit în mine un vis de adolescent... Mianda?... Despre Mianda n-am să mai vorbesc...

În prezenta plecării mele în Capitală, am intrat în căsuța țigăncilor, eliberat de îndoieli. Cuvinte frumoase pregătisem în gând. De cum mi s-a deschis ușa, am fost șocat că nu mă întâmpină Mianda, ca de obicei, ci mama ei. „Mianda?...” am bâlguit, încercat de o presimțire rea. Fira nu a motivat absența fetei de-acasă. Mi-a prins mâna și m-a tras într-una din cămaruțe. „Băiete, vreau să-ți vorbesc... Trebuie să cunoști adevărul... O fac, încălcând blestemul mărturisirii, promis cândva tatălui tău...”

Și astăzi, după mulți ani, nu reușesc să reproduc cuvintele Firei, resimțite de mine ca o curea de bici, care-mi plesnea fața, întregul trup, în timp ce mi se destăinuia... Mi-a

vorbit despre refugiul țiganilor în periferie, despre omenia bătrânului director de școală, care le-a oferit fugărilor hrană și adăpost... Firei, țigăncușa cu pielea aproape albă, frumoasă și exuberantă, fiul bătrânului i-a dăruit, în plus, dragostea lui... O iubire sinceră, nu o simplă aventură... „Mianda este fata lui, a adăugat la sfârșit... Sunteți frați după tată, cum ar veni... N-ai știut-o niciodată și n-ar fi aflat asta nici Mianda, dacă nu ți-ar fi trecut nebunia aia prin cap... Ce a fost între mine și tatăl tău și nașterea unui copil din flori, Dumnezeu mai iartă. Dar căsătoria între frați – niciodată...”

A urmat o noapte albă în care am căutat soluții imposibile și am plâns. Fiecare soluție păream că o mărturisesc, în același timp, Firei iar cuvintele ei, mereu aceleași, mă inhibau: „Căsătoria între frați nu e pe voia lui Dumnezeu. Aduce nenorociri, suferință și abia într-un târziu moartea, ca izbăvire...” Același răspuns la fanteziile mele de-a rămâne cu Mianda... Abia spre dimineață, mi-am mai dorit un lucru, în rest, condamnarea fiindu-mi pecetluită: să nu afle părinții mei nimic din ce mi-a povestit Fira... Era evident că femeia n-o va face. Dar pentru ca focul să se stingă și să fie înăbușit definitiv sub cenușă, eu trebuia, pentru un timp, să ies din căpușorul bălai al Miandei. Însă impresia că și ea suferea...

Cei patru ani petrecuți în capitala țării, la facultatea dorită de părinții mei, nu m-au schimbat prea mult. În vacanțe, îmi făceam drum spre stațiunile de pe litoral ori la munte, cu un grup de colegi, între care o fată, semănând izbitor cu Mianda, încerca să-mi fie mai tot timpul prin preajmă. N-o evitam, dar nici n-o încurajam...

În mahalaua noastră de la periferia orașelului de câmpie am mai ajuns cu prilejul unor evenimente nefericite: moartea părinților mei. Am evitat să întind prea mult vorba cu rudele și foștii prieteni. Mi-au respectat tăcerea, judecând că în asemenea momente, răvășit de durere, e mai bine să eviți alte amintiri, să te destăinui într-un anume fel.

N-am recunsocut-o pe Mianda într-atâta lume care se perinda în casa noastră ca să aducă un ultim omagiu domnului director de școală; câțiva ani mai târziu – doamnei învățătoare... Și nici țigăncușa de odinioară n-a venit la mine să-mi șoptească, fără să fie auzită de ceilalți: „Știi, eu sunt Mianda...”, prietena ta din adolescență... Sau, vorba Firei de mai demult: „Sora ta, după tată...” Nu... Nimic din toate astea...

Periferia nu s-a schimbat... Și probabil nu se va schimba vreodată... Însă nu voi ști niciodată asta... Nimic nu mă mai leagă de mahalaua care se încăpățânează să ignore timpul și schimbările aduse de el...

Cristian BIRU
Curs minor de metaforă – (IX)

Dacă aplicăm teoriile moderne cum ar fi de exemplu teoriile cosmologice ale lui S. Hawking din "Istoria omenirii într-o coajă de nucă", ne dăm seama că Eminescu fiind romantic prin vocație, a avut o intuiție de un realism tulburător. Nichita Stănescu ne invită într-un altfel de univers, într-o dimensiune paralelă. E posibil ca Pământul să fie rotund. Foarte puțini l-au înconjurat, în general când spunem că Pământul e rotund ne bazăm pe o aprobativitate, spunem ce-am aflat de la ceilalți. Poetul nu trebuie să afle de la nimeni, trebuie să verifice singur totul. Pământul nu este rotund, este plat ca o scândură iar dacă e nevoie de un alt început, Nichita Stănescu poate inventa pentru acest univers imposibil pentru oamenii de știință de azi, dar în același raport de realitate în mintea unui poet care este convins că-l vede plat, necuvintele. Dacă la începutul lumii cunoscute a fost cuvântul, la începutul lumii necunoscute a fost necuvântul și poate între început și cuvânt există un termen comun care sprijină metafora originii lumii, un altfel de comunicare, un altfel de iubire. Iubirea antică dintre om și copac revine ca temă într-o poezie fascinant de curajoasă. Ca să comunici cu un copac este foarte simplu, trebuie să-ți faci mâna ramură și în același timp ramura copacului trebuie să devină braț de om. Pentru această comunicare intimă care este o metaforă a îmbrățișării trebuie ca frunzele copacului să devină degete, iar degetele omului să devină frunze. Omul trebuie să înfrunzească, copacul trebuie să pășească în umanitate. Eminescu a avut epigonii lui, dar Nichita Stănescu a avut și mai mulți, din păcate majoritatea poetilor de azi sunt niște Nichita Stănescu mai mici, unii mai mici, alții foarte foarte micuți, microscopici, iar poezia a sărit gardul spitalului de psihiatrie, este un delir. Una dintre metaforele care exprimă exact convingerea mea că filozofia nu are monopolul gândirii este "Drumul" de Marin Sorescu. Am fost fascinat de această poezie simplă, dar decisivă ca o lovitură de sabie dintr-o scrimă metafizică. De multe ori făceam o gimnastică imaginându-mi că merg pe calea ferată, drumul cel mai drept cu putință. Gânditor și cu mâinile la spate merg pe calea ferată, drumul cel mai drept cu putință. Din spatele meu vine un tren care nu mă va ajunge niciodată. Îmi este martor Zenon care a demonstrat că niciodată săgeata nu pleacă din arc pentru că, dacă ar pleca din arc până la țintă ar trebui să străbată jumătatea distanței până acolo, dar ca să străbată jumătatea distanței, ar trebui să străbată jumătatea jumătății distanței și tot așa până când ar trebui să străbată o infinitate de jumătăți. Așadar trenul care vine din spatele meu nu mă va ajunge niciodată pentru că ar trebui să străbată o infinitate de jumătăți și infinitul este de partea mea. Absolutul este de partea scriitorului care întotdeauna, dar întotdeauna va avea un avantaj față de lucrurile care nu gândesc. Metafora este o poartă a absolutului. Dacă metafora nu se deschide spre absolut, nu este metaforă. Când se discută despre profunzimea unui scriitor, este forțarea unei uși deschise. Un scriitor care nu are avantajul metafizicii nu este scriitor, este un oarecare care scrie.

Mi-aduc aminte de o metaforă a minimalismului prozei americane, deosebit de puternică, vie în memoria

mea, o metaforă pe care aș putea-o numi metafora peștilor banană. Are Salinger o nuvelă minimalistă "O zi bună pentru peștii banană". Metafora peștilor banană este metafora unui sindrom, al soldaților întorși din Vietnam, în aparență supraviețuitori ai războiului, ei sunt deja morți. Dintr-un război, nu te poți întoarce decât mort. Această nuvelă ciudată vine spre percepția mea asemenea unei camere care filmează la nivelul genunchilor, astfel încât deși auzim vocea unui personaj, nu vedem decât picioarele lui sau măcar o parte din ele, conflictul înălțându-se la nivelul textului. Textul devine deosebit de puternic. Cu un minim de mijloace artistice se comunică imens. Nu e nevoie să știm cum arată personajele, ce înfățișare au, care este istoria lor, totul se consumă aici și acum, brusc și decisiv ca un foc de armă. În "O zi bună pentru peștii banană" avem două voci - vocea unui tânăr și vocea unei fete care discută pe marginea unei piscine. Dacă ar fi redus la nivelul unei scene de film, pur și simplu doar atât se vede, un colț de piscină și se aud două voci. -Trebuie să ai grijă când ești în apă, mai ales în piscine, pentru că sunt mulți pești-banană, spune aproximativ una din voci. -Pești-banană?! n-am mai auzit de așa ceva. -Peștii-banană se numesc așa pentru că mănâncă foarte multe banane, sunt foarte lacomi. Pescarii le lasă pe fundul mării niște cuști pline cu banane. Peștii-banană intră în cuști, mici și flămânzi. Mănâncă mult, multe banane, mult tare, se umflă și nu mai pot ieși din cuști de grași ce sunt. La un moment dat se aude o voce de mamă îngrijorată care-și cheamă fetița de lângă piscină. Probabil mama observă ca fetița discută cu un străin pe marginea piscinei și asta i se pare suspect, dacă nu periculos. Fetița pleacă de lângă piscină, se duce spre mama ei. Tânărul despre care nu știm cum arată, despre care nu știm nimic, intră în holul hotelului, se îndreaptă spre lift și la un moment dat se împiedică de o treaptă și aflăm că este ciung de un picior. Merge datorită unei proteze, pentru că fost rănit în Vietnam. Ajuns lângă lift se ceartă cu niște femei care se uită la piciorul lui. Urcă singur cu liftul. Intră într-un apartament. În hol sunt câteva bagaje. Intră într-o cameră și o vede pe prietena lui dormind într-un fotoliu. Pe canapea sunt niște valize din piele de bivol. Intră într-o altă cameră, pe un pat se află o valiză din piele de bivol deschisă. Dă la o parte niște rufe, scoate un pistol și-și trage un glonte în cap. Minimalism american, n-avem nicio explicație pentru tot ce s-a întâmplat. Toate explicațiile se consumă în interiorul cititorului, autorul nu explică nimic, a pus mecanismul epic pe masă, l-a învățat de câteva ori din cheiță, i-a dat puțină energie și a dispărut, lăsându-și mecanismul să-și facă spectacolul său și să explodeze ca o bombă plasată de un terorist care nu atacă o ambasadă, ci o conștiință.

Nuvela asta îmi amintește de o altă nuvelă minimalistă a lui David Morrell, "First blood". Un soldat întors din Vietnam își caută prietenul său, David Barry, ultimul supraviețuitor dintr-un pluton comando Beretele Verzi. Singurul moment în care zâmbește personajul principal este momentul în care

(continuare în pag. 8)

ajunge într-o vale și vede copiii jucându-se în jurul casei lui David Barry. Este singurul moment alb din tragedia acestui soldat care nu mai are nimic în lumea în care s-a întors și care de fapt, este mort ca și prietenul lui din "O zi bună pentru peștii-banană". Încă de la începutul nuvelei află că prietenul său supraviețuitor al ambuscadelor din Vietnam, a murit de cancer acasă. Îi lasă fotografia plutonului soției lui Barry și pleacă pe jos fără nicio direcție. Intră într-un orașel de munte cu un nume amar Hope care înseamnă Speranță. Un șerif iese din sediul poliției, se bate pe burtă și gârâie mulțumit. Salută pe toată lumea, cunoaște pe toată lumea din acest orașel plictisitor. Îl vede pe Rambo pe stradă și-l ia în mașina să se asigure că pleacă din oraș și merge în direcția în care trebuie. Dar Rambo vrea doar să mănânce ceva în acest orașel. -Este cineva care-mi interzice să mănânc ceva în acest oraș? -Da, Legea, îi răspunde șeriful, adică eu. Noi nu vrem oameni ca tine în acest oraș care este, pot să recunosc asta, plictisitor. Poate de aceea ne place așa cum e, oricum eu sunt plătit să-l păstrez așa." "Plictisitor?! spune Rambo plecând privirea în pământ. Șeriful îl lasă pe Rambo la piciorul unui pod. În față se înalță munții întunecați din Hope, dar Rambo se întoarce. Șeriful oprește nervos mașina. Cum de îndrăznește un vagabond să-i încalce ordinele, când el însuși este chiar Legea? Se întoarce și el spre Rambo. Îi cere un act de identitate, apucându-l de mână. Rambo își smulge mâna și șeriful îl arestează, amenințându-l cu revolverul. Găsește asupra lui un cuțit de luptă și deja Rambo este suspect, este pierdut. Este dus la secția de poliție, doar pentru că voia să mănânce ceva în acel oraș în care șeful poliției se identifică cu Legea. El era chiar Legea. Spune asta de mai multe ori în nuvela lui Morrel care a devenit un excelent scenariu de film. După ce este umilit în secția de poliție, bătut, spălat cu furtunul de pompieri, Rambo evadează de acolo, reacționând exact cum reacționa în Vietnam în fața primejdiei. Este urmărit în munți, dar prinde aproape tot efectivul poliției din Hope în ambuscade repetate, scoțându-și adversarii, unul câte unul, din luptă. În timpul urmăririi un polițist cade dintr-un elicopter și deja Rambo pune în mișcare mecanismul perfect al justiției americane din anii '70, care, ca în tragedia greacă succesorală trebuie să pună mâna pe infractori. Deși munții sunt împânziți de civili de la Garda Națională, Rambo reușește să scape. Pune mâna pe un camion plin cu mitraliere. Trece de un baraj de poliție. Devastează orașul care numai plictisitor nu este acum. Mitraliază sediul poliției cu o mitralieră grea de companie pe care de obicei o mânuiesc doi oameni. Îl rănește pe șerif dar îl lasă în viață și dacă nu ar fi fost colonelul care l-a instruit și condus în Vietnam probabil nu s-ar fi predat și ar fi murit sau dacă nu ar fi murit, eroul ar fi declanșat un măcel biblic. Filmul "First blood" a fost vizionat de generații și generații de spectatori, a inspirat scenarii, muzica, moda. A avut replici ironice, sarcastice. A fost criticat dur. Sylvester Stallone a primit premiul Zmeura de aur pentru cea mai proastă voce și interpretare masculină, de fapt pentru cel mai prost actor al anului, dar filmul a continuat să inspire mii de oameni și încă este vizionat cu interes. Fiind minimalist, personajul principal are un minim de vocabular și sintaxă. Atitudinea și epica în sine sunt cele care vorbesc. Sunt niște situații limită care scot în evidență orgoliul nemăsurat al personajelor. Unul este șeriful Wil Tesle care conduce politica orașului și se identifică cu

Legea, fiind de fapt o metaforă a ei sau o caricatură. Când îl aduce pe John Rambo în secție „îi spune lui Arthur să-l ia în primire pentru vagabondaj, opunere la arestare, posesie de arme albe și ce mai poate să scrie, cu alte cuvinte poate să-l aresteze pentru orice, fiindcă așa vrea, pentru că el este Legea. Nici când e avertizat de colonelul Truman că Rambo este o mașină de ucis, un expert în lupta de gherilă, polițistul nu renunță și vrea să-l prinda pe Rambo cu orice preț, să-l vadă mort, să-l ucidă cu mâna lui. La un moment dat cheamă înapoi elicopterul și i se răspunde că elicopterul nu va veni, pentru că nici nu poate zbura din pricina vremii. Dar șerifului nu-i pasă de vreme el vrea elicopterul înapoi în urmărirea lui Rambo. Rambo are un orgoliu de personaj tragic, dar de altă natură, cu o nuanță democratică, își apără dreptul de om liber, dreptul de a merge pe unde vrea și de a mânca unde vrea. Cu o memorie de războinic în spatele liniilor inamice care izbucnește pe neașteptate tulburând planul realității el intră în război și consideră că polițiștii care nu l-au lasat să mănânce în oraș, care l-au arestat pe nedrept, care l-au bătut și l-au umilit au vărsat primul sânge, first blood și au declanșat războiul. Este foarte interesantă tehnica suspansului, fiecare detaliu construind cu grijă eșafodajul suspansului. În momentul în care Rambo este amenințat de șerif care duce mâna la revolver, Rambo cu un chip grav și ușor dezamăgit îi privește revolverul. Un expert în război care a tras cu toate armele de asalt privește revolverul unui funcționar dintr-un orașel de munte numit Hope, în care orice străin care merge pe stradă este suspect. În momentul în care Rambo este adus la secție, un polițist îi ia cuțitul și-l încearcă pe o foaie de hârtie, cuțitul o taie cu o finețe de lamă de ras, de brici fiind ultraascuțit. La un moment dat același polițist bagă o foaie de hârtie într-o mașină de scris și-i cere lui Rambo să-și spună numele. Rambo privind o fereastră cu gratii își amintește cum îl torturau vietnamezii care-i cereau același lucru, să-și spună numele. Rambo nu răspunde, are memoria în război. Polițistul se lasă pe spate în scaunul confortabil și-i spune: "Se vede treaba că îți cauți probleme singur, ai venit în locul potrivit, amice." Toți polițiștii americani din anii 70, aproape toți, la primul act de nesupunere, văd infractori care caută probleme. Se comportă ca niște mașinuțe care văd peste tot probleme, nimic altceva decât probleme și n-au niciun dram de curiozitate pentru a-l înțelege pe celălalt. Toate detaliile vorbesc în locul personajelor astfel încât, lui Rambo nu i se poate reproșa că vorbește prea puțin. El vorbește la începutul nuvelei și la sfârșitul ei. Colonelul Truman îi cere, îl roagă în secția de poliție devastată de gloanțe să se predea și să-și înceteze misiunea, pentru că războiul s-a sfârșit. "Nu s-a sfârșit nimic, îi spune Rambo. Ei au început First Blood. Când am venit în America din război, când m-am întors acasă erau o gramadă de negri la aeroport care strigau că sunt un ucigaș de copii. Cine sunt ei să mă insulte așa? Au fost ei acolo să

(continuare în pag. 9)

vadă cum am luptat? Acolo aveam echipamente de sute de mii de dolari și aici nu mi se dă nici măcar o slujbă de paznic într-o parcare." Când izhucnește în plâns, amintindu-și cum prietenul său a sărit în aer pulverizat de o mină antipersonal colonelul se apropie de el și Rambo îl ia în brațe cerșindu-i prin atitudinea corpului o îmbrățișare. Iar colonelul îl îmbrățișează neîndemânatic, el însuși neștiind să fie un părinte, neștiind să dea nici să primească o îmbrățișare, nici să dea nici să primească sentimentul unei familii. Este o frescă a societății americane după războiul din Vietnam de o acuratețe uimitoare, o societate de mașinuțe și orfani, de supraviețuitori ai unui război inutil.

O altă nuvelă minimalistă care finisează această acuratețe a societății americane este "Fotograful" din volumul de nuvele "Ce vorbim când vorbim despre iubire" de Raymond Carver. Nuvela începe tipic minimalist cu o simplă bătaie în ușa. La ușă este un fotograf cu un aparat vechi, de la începutul artei fotografice, agățat de gât cu o curea. Este într-un scaun cu roțile și are o singură mână sau n-are mâini deloc. În orice caz este un infirm și pare mai degradat un cerșetor.

Vrea să ne facă o fotografie cu 20 de dolari, un preț care ni se pare exagerat. Personajul principal este gata să-i închidă ușa-n nas. El nu vrea nicio fotografie, mai ales una așa scumpă. "Pentru ce să am nevoie de o fotografie cu propria mea casă? Știu cum arată casa mea?"

-Știți, îi răspunde fotograful, eu sunt un artist. Fotografiile mele sunt niște opere de artă. Ia uitați-vă la asta. Abia acum am făcut-o. Erați la bucătărie.

Personajul principal privește fotografia care are într-adevăr un aspect ciudat, un aspect de grafică în creion. El se uită la el însuși prin fereastra de la bucătărie. Stă aplecat peste masă gânditor. Deodată personajul nostru se urcă pe casă și mai vrea o fotografie, apoi se deplasează în alt unghi și mai vrea o fotografie. Se lasă seara și el tot mai vrea fotografii. Într-o societate modernă, mecanică e nevoie de câte o fotografie mai ciudată, artistică să ne dăm seama cum arătam în realitate, să aflăm ce-a mai rămas viu în noi.

(continuare în pag. 45)

Ana Maria BALOSIN

Dragei mele profesoare

În umbra fiecărui elev conștiincios stă chipul unui dascăl, care-l motivează, îl sprijină în momentele de cumpănă, devenindu-i atât prieten, cât și model.

Eu, una, mă consider o elevă norocoasă, deoarece am întâlnit dascăli atât de dedicați și dornici să-și împartă cunoștințele; aceștia m-au facut să le iubesc materia și să pășesc cu drag și dorință în lumea lor educațională. Cred că plăcerea cu care predau m-a îndemnat să am un interes aparte pentru materiile prezentate de dânsii. M-au ajutat să deschid noi orizonturi pe care le-aș putea explora, pe care nici nu le văzusem până acum și cel mai important, mi-au oferit înțelepciunea lor și au știut să mă învețe cum să o transform într-o cheie, cheia cu care voi deschide ușile propriilor vise.

Un loc aparte în sufletul meu, printre cele mai dragi persoane, îl ocupă o femeie minunată, cu o meserie la fel de frumoasă ca sufletul ei. E un fel de super eroină a timpului; ceea ce o face specială este că ea calcă zilnic cărările trecutului: labirinturile anilor, pământuri războite, evenimente marcante care au ca protagoniști oameni importanți ai lumii. Ceea ce e bizar, e că nu are o mașină a timpului și nici nu e o ființă magică, ea e o profesoară, o profesoară specială, cu o arzătoare dragoste pentru istorie.

Chipul ei sincer inspiră bunătate, atât de multă bunătate, iar ochii ei verzi-aurii au în ei câtă lumină vărsa soarele de prânz în april, cât verde se îmbină primăvara în crâng, iar verdele lor dăinuie prelungind dulcea lumină a primăverii pe orișice anotimp. E frumoasă, are acea frumusețe interioară, care însă se zugrăvește peste întreaga făptură a sa. Profesoara mea preferată nu este doar o femeie senină, ci și un dascăl de excepție. Aproape patru ani am încercat să o studiez, deoarece nu știam de unde izvorăște atât de multă plăcere de a comunica cu elevii, de a-i ajuta și de a-i motiva să își dorească mai mult de la ei înșiși... și încă continui să o studiez. Are o calitate aparte, pe lângă că este un dascăl foarte pregătit și dedicat, draga mea profesoară știe să dăruiască informațiile. Este o persoană pozitivă și are darul de a-i face pe elevi să îndrăgească istoria.

Când am făcut cunoștință cu istoria, eram doar un bobocel al gimnaziului, eram nesigură, speriată de toate datele istorice, ba chiar și de profundele informații ale „științei timpului trecut”; însă o inimă caldă m-a făcut să înțeleg această materie complexă, să călătoresc cu drag printre paginile timpului, să-mi doresc să știu mai mult pentru a-i răsplăti munca și am început să îi iubesc materia.

Închin, cu melancolie, aceste rânduri celei care a fost și este pentru mine mai mult decât un dascăl, pe care-l apreciez și stimez, MODELULUI MEU și vreau să-i mulțumesc pentru tot sprijinul acordat, dar în mod special pentru minunatele ore, în cadrul cărora mi-am descoperit marea pasiune, istoria.

Maria COGĂLNICEANU

**„Note de lector” de Dumitru Anghel
O carte necesară**

Despre personalitatea d^{lui} Dumitru Anghel au scris printre alții și Dumitru Barău care-i cunoaște bine preocupările de ziarist, cronicar muzical, eseist și scriitor.

Într-o „Pledoarie pentru recenzia de carte” la noul său volum intitulat „**Note de lector**”¹ autorul se explică iar concepția sa estetică este formulată repetitiv astfel: „Nu mă erijez în critic literar intolerant și demolator...”, „Intenția mea este să readuc în atenția revistelor și a criticii literare recenzia de carte, cu analiza, la obiect, cu citate pe măsură...”, „Intenția mea nu este să desființez o carte...”.

Ținta sa nu este cititorul specializat, ci mai cu seamă cel obișnuit, cu o cultură medie, și debutanții „nebăgați în seamă”, făcând astfel critică de întâmpinare.

Cărțile recenzate sunt orânduite logico-didactic pe capitole care merg de la critica și istoria literară la proză, teatru și poezie. De la Nicolae Manolescu se ajunge la poezia unui copil minune, Cristina Vasiliu, stimulată de Ana Blandiana și Romulus Rusan. Pare că e ceva atipic în scrisul îngeresc al copilului de zece ani, trăind ceea ce nu putea trăi la vârsta aceasta fragedă, dincolo de toate vârstele, „*Parcă prea multe dileme existențiale pentru tânăra, foarte tânăra poetesă.*”¹

Voluminoasa și selectiva scriere critică „**Viață și cărți**” de N. Manolescu este secondată de „**Romanul de analiză la L.Rebreanu**” aparținând lui Zamfir Ilie, elogiat pe merit pentru „*rafinamentul analitic*”, „*tăietura elegantă a frazei*” și expresivitatea spontană. Apoi, pe același raft dar „*difficil*” de analizat, este cartea „**Despre cum nu am ratat o literatură grozavă**” de Angela Baciuc, destinată unui număr de patruzeci și trei de autori, exilați sau dispăruți, literaturii române din străinătate (cu precădere celor din Israel) și celor din Sud-Est care au marcat teritoriul fabulos și înțesat de mister; carte urmată de paisprezece interviuri și de promisiunea de a fi continuată.

Gheorghe Bacalbașa este autorul unor cărți-document despre închisorile comuniste, domiciliile obligatorii, crime și tortionari, experimente diabolice. Scrierile sale au caracter memorialistic, el fiind un supraviețuitor și mărturisitor. Romanul „**Instituția**” este considerat de Dumitru Anghel „*roman-manifest*” înfățișând istoria recentă a României ca și alt roman-document „**Călău și vic-timă**” scris de Alexandru Mihalcea în care apar, *nomina odiosa*, tortionarii din sec. XXI într-o lungă listă a rușinii și bestialității. Romanul „**Miercurea strâmbă**” completează oribilele tablouri, fiind conceput de Nicolae I. Nicolae ca roman social, social-politic, antiproletcultist axat „*pe tema politicii de reprimare și anihilare a elitei intelectualității românești*”¹.

Eșantioanele, de variate dimensiuni, pe care le extragem din „**Note de lector**” vor să indice calitățile autorului, ignorând unele repetiții monotone de lexic, expresii literare și de frazeologie. Avem convingerea că la o nouă ediție, scriitorul va fi mult mai exigent cu propriul stil, eliminând surplusul.

În seria prozatorilor menționați îi găsim și pe condeierii brăileni, autori de proze scurte despre locuri

brăilene, scriitori minori, jurnaliști, epigramiști și autori consacrați. Cunoscând exigentele conceptului estetic, analistul Dumitru Anghel așază propria grilă peste un număr de cincizeci de opere literare, diferite valoric.

În funcție de talent, stil și ineditul substanței literare derivă seriozitatea și profunzimea interpretărilor sale eseistice. De aici vin și concentrările sau extensiile, ușor vizibile prin paginație, referitoare la anumiți scriitori (consacrați, cunoscuți pe o arie culturală majoră) indiferent de zona geografică din care provin. Volumul „**Note de lector**” cuprinde aspecte din viața culturală și artistică de pe întreg rotundul țării, fără a exclude diaspora și Republica Moldova (Din Chișinău se aude vocea poetului Traian Vasilcău „*imprevizibil, nonconformist și asumându-și riscul excomunicării*” ca și cea a Victoriei Fonari din volumul „**La marginea Absolutului**”).

Spațiul cel mai întins îl ocupă eterica poezie cu avantajul ei multicolor având exponenți în toate provinciile românești. Într-adevăr, ne aflăm în fața unor „**Tablouri din expoziție**” pe muzică de Modest Mussorgski, dar nu putem omite celelalte ecouri din muzica nemuritoare a lumii. Involuntar, asociem aforismul *Ut pictura poesis* cu *Ut musica poesis*.

Genul dramatic fiind mai sărac, este ilustrat doar prin trilogia alcătuită de Ion Bălan. Volumul său de „**Teatru**” cu subtitlul „**Din bogăția spirituală a Brăilei și a marelui Bărăgan**” are ca eroi pe „*Marele vagabond*” Panait Istrati și odiseea vieții sale, pe Fănuș Neagu supranumit „*Prințul Metaforei*” și pe Hariclea Hartulary Darclée „*Privighetoarea Carpaților*”. Fiecare piesă are un excelent fond documen-

(continuare în pag. 37)

Daria Nicola NIȚĂ

Locuiește în poveste

Pe când eram mai mică, pe atunci începe povestea, eram fascinată de zâne. Nu le văzusem niciodată, dar în mintea mea erau cele mai gingașe și mai curate ființe. Îmi doream să trăiesc cu ele...într-o poveste și să am parte de o magică poveste. Îmi petreceam în grădina marea parte din după-amiază, căutând și investigând după praf magic sau ușițe secrete. Nu găseam mai nimic, iar dacă vedeam în iarbă vreun obiect, ori ceasuri vechi pierdute de bunicul, ori vreun pantof lustruit și uitat, toate deveneau pentru mine magice, pline de farmec și mister. Dar cu cât am crescut, am început să renunț la astfel de nimicuri (cum ar spune unii), deși în adâncul gândurilor mele, încă mai am poftă de astfel de copilării.

Într-o zi, pe când stăteam pe verandă, pierzându-mă pe la fundul paharului de suc, o amintire a vremurilor trecute, pe când mă jucam toată ziua, mi-a străpuns mintea, lăsând parcă o cicatrice în urma ei. „De ce nu mi s-a întâmplat nimic magic niciodată?” întrebarea răsună prin urechile mele de două ori, apoi se opri. „Tuturor li se întâmplă lucruri spectaculoase, iar eu stau și mă uit la copacul bătrân din fața mea și mă aștept ca în următoarele patru secunde cel mult, să se ivească, de sub crengile aplecate, o făptură venită de pe alt tărâm”. Aștept...4...3...2...1. Nimic! Intrigată, ca și cum m-aș fi așteptat să iasă o zână din copac, am pus zgomotos paharul cu suc de portocale pe masă și am intrat ca o vijelie în casă, trântind ușa în urma mea.

După asta, zile în șir am numărat descrescător, sperând ca, la finalul numărării să se aprindă artificii de magie și în lumea mea, nu doar în povești. Înainte de a mă culca, am privit nepăsător geamul cocoțat pe birou, chiar între câteva cărți. 4...3...2...1. Nimic. În continuare dezamăgită, sting veioza mea verzuie și îmi trag pătura peste bărbie. Am adormit.

Sunt entuziasmată ca înainte de începerea filmului la cinema, căci creierul discută cu subconștientul despre ce vis va rula în această noapte. De obicei, rulează vise amuzante cu pisici, sau, când sângele mai atinge firele de curent, se mai strecoară câte un coșmar despre tot felul de lucruri pe care nu o să le pomenesc. Dar în seara asta, presimt ceva memorabil.

„Toate tulburările cerebrale să se oprească!” se aude dintr-o parte a întinericului. „Visul va începe imediat! Genul visului, aventură. În colțul ceții apare o avertizare. „Pentru cei ce nu sunt de acord cu filmul propus de conducere, vă rugăm treziți-vă și reveniți. ”Mă așez mai comod în pat, trăgându-mi pătura peste cap. Negrul se risipește lăsând în urma sa un cadran mare și albicios. Îmi iau punga de pop-corn luată mai devreme și încep să ronțai nerăbdătoare.

O voce caldă își face apariția și șoptește, „Acesta este un altfel de vis, te rog, folosește ecranul în avantajul tău!” Mă ridic din așternutul comod și mă apropiu de ecran. Surprinsă că nu am observat mai devreme, privirea îmi cade asupra unei clante mici de alamă în colțul ecranului. Mic și discret, mânerul unei uși nevăzute se afla chiar în fața mea, având un însemn ciudat, pe care nu îl înțeleg. Apăs clanta și, printr-o adiere de sclipici, ușa se deschide. Fără să mă uit, pășesc pe ea și, neavând timp să reacționez, mă găsesc plutind prin aer, în gol, apropiindu-

mă din ce în ce mai tare de pământ. Închid ochii neputincioasă și îmi țin respirația.

În acele momente de spaimă, îmi doream atât de tare să mă trezesc, să văd că nu era decât un vis...dar nu puteam... senzația era așa intensă încât nu mai simțeam decât adrenalina cum îmi pulsa prin tot corpul. Apoi... m-am oprit. Am așteptat cu ochii închiși câteva minute, așa, agățată de aer, cu inima ajungându-mi până la mijlocul gâtului. Discret, de parcă nu ar fi trebuit să o fac, am deschis ochii. Dacă îmi întindeam piciorul, între vârful pantofului meu lăcuit și vârful firelor de iarbă ar fi existat nu mai mult de cinci sau șase centimetri. Și totuși...de ce eram încă în aer? Brusc, o adiere mi-a deranjat firele nepieptănate ale părului. Când îmi întorc capul, două aripi lungi, conturate de un albastru închis, presărate cu câteva stelute, se află în spatele meu. Reușesc cu ușurință să ajung pe iarbă. Mă așez printre câteva flori și îmi admir noua ținută. Aripile mele lasă o pudră de argint în urma lor. Este de necrezut! Sunt atât de bucuroasă încât, cu toată priceperea pe care o dobândesc, îmi iau elan și parcă sar de pe pământ ca de pe o trambulină. Ajung sus, sus, și cu greu îmi vine să cred că nu urmează să cad. Fac o buclă în aer și privesc pământul. Eram la tivul unei păduri uriașe, verde ca fundul unui ocean. Niște voci ascuțite îmi perturbă zborul lin. Ce se aude? Străbat cam trei kilometri cu privirea până când dau de un dom strălucitor de sticlă care are la poalele lui vitralii încântătoare, ce reprezintă flori, păsări, zâne și alte desene încurcate. Ce aventură! Măcar în vise să am parte de puțină magie. Respir adânc și mă îndrept spre dom, lăsând numai sclipici în urma mea.

Când mă apropiu de clădire, cobor încet printre copaci. De la rădăcinile unui arbore de Quinoa, privesc prin domul de sticlă. Acolo se află câteva zâne care citesc și chicotesc împreună. Fără vreun strop de teamă curgându-mi prin vene, ciocănesc ușor la ușa de sticlă, ca să nu o sparg. Ușa se deschide larg, la semnalul căreia câțiva clopoței se aud. Deși exista numai o cameră în toată clădirea, ea era uluitor de mare și luminoasă. Cu ajutorul soarelui, culorile candidă ce împodobeau vitraliul pătau subtil o parte din covorul tuns scurt, aflat chiar în mijlocul camerei. Fiind ocupată să admir ansamblul frumosului prelingându-se de-a lungul ferestrelor, nu am observat cum patru personaje mă înghionteau cu privirea. Nu păreau deloc surprinse să fiu acolo, din ochii lor se putea citi că mă așteptau. O zână slăbuță, cu părul ciufuit, îmbrăcată într-o rochiță de vară, s-a ridicat de pe covor și mi-a spus.

-Văd că îți place aici! Bine ai venit! Eu sunt Rose! El este Martin, ea e Jinx, fratele meu, acolo, este Jack.

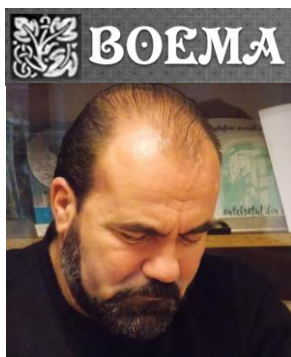
Mă prezint timid și, la îndemnul lui Rose, mă așez pe covor.

-Vrei să citești ceva? Eu citesc despre Merlin și amicii săi, îmi șoptise Jinx.

-Cred că aș vrea să citesc ceva...mai simplu.

-Stai...am eu ceva pe gustul tău! răspunde Martin entuziasmat. Îi dă câteva informații lui Rose, după care ea dă la o parte covorul și, deschizând o trapă ascunsă, dezvăluie, acoperită de praf, o carte veche

(continuare în pag. 14)

Ioan Romeo ROȘIIANU

Aurelian Titu Dumitrescu – narațiunea și închinarea însinguratului

**(Aurelian Titu Dumitrescu – „Cartea singurătății”,
Editura Semne, București, 2015)**

Hârșit în ale cuvântului, cel care a atins cerul literaturii alături de marele Nichita Stănescu ne trimite mai întâi pe piste false cu titlul plachetei „Cartea singurătății”, o carte prezumtiv a deplângerii de sine, a refugiului în liniște într-o lume improprie visului și poeziei, în care sufletul nu mai este monedă de schimb.

Artizan al cuvântului, Aurelian Titu Dumitrescu jonglează ușor cu sensuri și simboluri, se apropie și se depărtează cu ușurință de cititor, își asumă rolul partizanului și al luptei de gherilă cu slova și versul.

Volumașul adună numai trei poeme, toate aduse ofrandă prietenilor, fapt ce contrastează flagrant cu sugestia din titlu.

Trei poeme, „Genetic, intelectual”, „Doina solidarității melodice” și „Noapte de iunie”, doar trei poeme pentru o construcție poetică importantă, la limita antagonismelor dacă vreți.

Primul le este închinat lui Florin Safer și Costel Stancu, al doilea Teodorei lui Safer, al treilea lui Florin Safer singur.

Frumoasă prietenie, frumoasă susținere sufletească!

Primele două i-au fost dictate lui Andrei Zaharia și au fost publicate mai întâi în revista „Pentru Patrie”, în numerele din august și septembrie 2014, în timp ce ultimul, care este și cel mai lung, i-a fost dictat lui Florin Safer și publicat în „OltArt”, numărul de la sfârșitul lui 2015.

Interesantă naștere a acestui volum, interesantă modalitatea lui de redactare, fapt ce vorbește singur de maturitatea artistică deplină pe care a atins-o Titu, de parcă ar vrea să ne spună că această carte a vrut să se nască cu orice preț.

O carte cult al prieteniei nu numai din dedicațiile făcute, dar și din conclucrarea cu mulți întru realizarea ei. Primul poem vizează (co)memorarea poetului reșitean Ion Chichere, pe care tot prin intermediul lui Aurelian Titu Dumitrescu.

Un poem cald, cât o plângere șoptită, nimic în consonanță cu titlul, poate numai ca rezultat și efect al pierderii prietenului, poem ce capătă forță tocmai datorită caracterului confesiv: „Aș șterge tabla/după moarte.../ Nu este un semn/de mare demnitate/ a mortului! // A răscumpăra/ tabla scrisă/ este o voluptate impardonabilă.../ Ion Chichere/ ține scrumul demnității/ după sprânceană/ și semnul morții/ după Luceafărul/ care trăiește oricând” zice el sentențios, împingându-și scriitura până la limita

incantațiilor, a invocațiilor regăsite prin incunabile, prin cărțile de rugăciuni și acatiste, în care dincolo de hiperbole dese și dense întâlnești adevărate (pro)slăviri ale zeului sau sfântului.

„Vino, Ion Chichere,/ Strănută, să ne simțim omenesc/ în stăruința de chip/ a mirării tale!”, sau: „Ion Chichere,/ suflecăta apăsare/ a morții/ asemenea gândirii/ de sine/ a îngerului alb,/ pe care nu l-a mai aflat/ fluorul!”, sau: „Ion Chichere,/ zarvă de zgură,/ moarte de fiere,/ aplecare de sulf/ a trăinicie!”, sau: „Ion Chechere,/ tu ești amintirea mea/ după icoană/ despre tracțiunea sângelui,/ pe care nu l-am părăsit/ în sens!”

Cu tot respectul de rigoare cred că „tema poetică” este forțată.

Îl știu bine pe Titu, l-am cunoscut bine pe răposatul Chichere.

Dar de aici și până la idolatrizare mai e cale multă!

În acest sens sunt cât se poate de elocvente următoarele versuri: „Ion Chichere,/ perfecțiunea îmi dă complexe,/ te concep incomplet/ pe tine,/ ungerea cu superlativ/ a lunii!”.

Al doilea poem al cărții, „Doina solidarității melodice” este singurul apropiat de ceea ce știam noi despre scriitura lui Aurelian Titu Dumitrescu, el dovedind acum exercițiu într-un stil nou, discursiv, mai maleabil, mai flexibil, care-i îngăduie artificii stilistice surprinzătoare.

Această segmentare a cărții în poeme ce se vor secțiuni de sine stătătoare, autonome cumva tematic și stilistic este o abordare nouă pentru un poet discursiv și cu un vers amprentat de filosofie existențială, de căutarea și explorarea limitelor lumii, context în care se nasc ca din senin imagini captivante: „Intonez solubil... Se rupe tonul.../ reiau.../ te suport ca pe un abur/ unde ești tu.../ Nu se îngată mirarea/peste care îngerii se adoră/ într-o contemplare răsturnată.../ a fătă o pisică”, sau: „Ajută-mă să fiu/până când îngerul/ nu mai suportă îngerii/ să fiu până când/ geniul se cuprinde/ de somnolența încastrată/ a divinității!”, sau: „Lasă-mă să suport/ teama de suflet/ a neînceputei mele minți...”

Sunt versuri marcate de-o anumită agonie existențială, de-o căutată liniște personală într-o lume agitată.

Sunt treceri bruște de la închinare la revoltă, de la certitudine la disperare.

(continuare în pag. 13)

Și toate astea ca să ajungă la concluzia că doar în singurătate și în clipe de liniște deplină omul se descoperă pe sine, adevărata sa formă despre care n-a știut nimic: „nu mai pot răsări/ când umbrirea ceasului e udă/ de atâta gândire”.

Ultimul poem - ciclu, cel mai consistent de altfel - mai bine de două treimi din carte - îi este dedicat lui Florin Safer.

O adevărată căutare de sensuri și rost, un frumos delir poetic chiar, dar unul care-a fost scris/ dictat în mai multe etape.

Acest lucru nu este evident numai datorită întinderii poemului, ci datorită faptului că temele abordate sunt substanțial diferite, de la invocarea lui „Ciprian” - ca și a lui Ion Chichere în primul poem - la o adevărată plonjare în străfundurile propriei trăiri, de la aceeași litanie și de la aceleași invocații de prin incunabule până la versuri la limita fanatismului religios.

Apoi, parcă extenuat de această căutare de sensuri trece de la un discurs elaborat la fulgurații de gând, la versuri la limita aforismului, versuri amprentate de filosofie.

Una peste alta, un Aurelian Titu Dumitrescu nou, dar la fel de surprinzător, plin de prospețime și, în pofida temelor „serioase” abordate, de-o tinerețe demnă de toată invidia.

Ioan Romeo ROȘIANU

Ioan Vasiu și explorarea necunoscutului la margine de viață

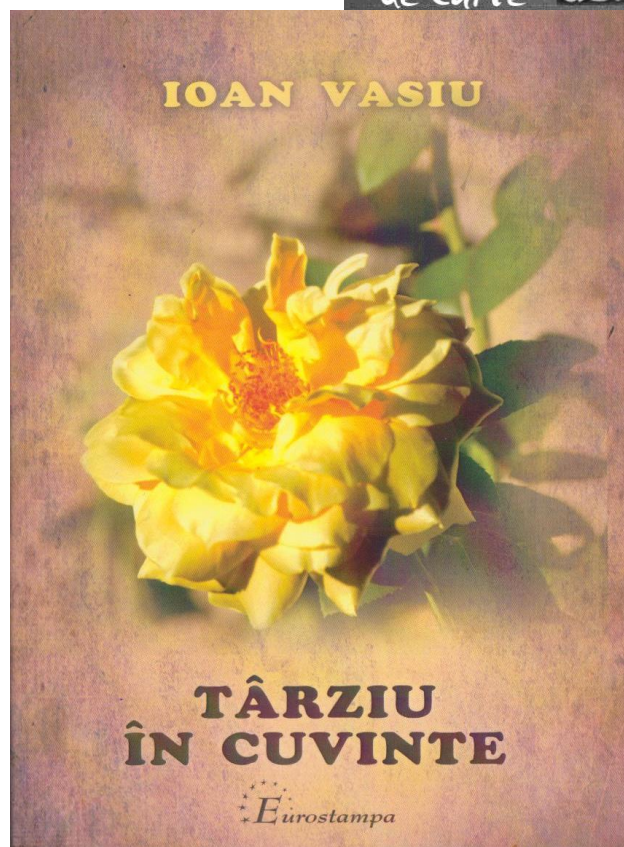
(Ioan Vasiu - „Târziu în cuvinte”, Editura Eurostampa, Timișoara, 2016)

Dacă nu l-aș ști de-o viață pe poetul Ioan Vasiu aș spune că volumul „Târziu în cuvinte” este unul al căutării, unul în care pentru beatitudinea publicării a grăbit cumva nașterea lui, punând laolaltă poeme de facturi și substanțe diferite.

Temele abordate sunt substanțial diferite, volumul părând cu atât mai mult neunitar tematic și stilistic, între coperti fiind adunate poeme în vers clasic, poeme în vers alb, fulgurații de gând la limita poemului haiku, împreună cu versuri aforism, măsură a înțeleptii sale odată cu trecerea prin lume și viață.

Nici împărțirea în cele trei secțiuni – capitole nu-mi pare a susține această interesantă opțiune editorială, „Dulce și amar”, „Iubind în șoaptă” și „Târziu în cuvinte”, ele fiind aproape identic construite, mai puțin a doua, în care putem vorbi de un poem fluviu, un șirag de stampe delicat creionate, ceea ce devine deja o construcție de sine stătătoare, elaborată altfel.

Da, construcția poemelor cerea această împărțire pe trei secțiuni, însă consider că o secțiune ar fi trebuit să adune numai poemele cu rimă, alta pe cele în vers alb, cea de-a doua putând rămâne așa cum este, numai poemul fluviu fiind bine izolat și pus în valoare astfel.

Dacă ar fi să închidem ochii și să nu ținem cont de acest aspect – lucru pe care am să-l fac în acest comentariu! – poemele cu rimă ale lui Ioan Vasiu au substanță, sunt mai mult decât melodioase, metaforele au forță și generează imagini ușor vizibile, fapt de altfel consemnat de Laurențiu Ulici încă din anul 1984, când spunea: „Poezii lirice, de un sentimentalism acut în trăire, discret în exprimare, scrise cu talent și ușurință versificatorie... Ioan Vasiu, poet care se mișcă în voie pe mai multe lungimi de unde, dar care e mai la el acasă în aerul limpid și de elegiacă muzicalitate al tradiției transilvănene”.

Personal nu văd în Ioan Vasiu un fotograf al realității, așa cum zicea Ulici, dar mite un păstrător al tradițiilor.

El scrie din străfunduri, actul inspirativ este unul cu adevărat eliberator, el doar jonglând ca un magician cu sensuri și valențe: „plouă calm pe munte și câmpie/ plânge cerul și suspină iar/ grea de roade toamna întârzie/ versul meu e dulce și amar// răvășit de o iubire oarbă/ în poeme vreau să te dezbrac/ gura mea-nsetată să își soarbă/ de pe buze, șoaptele de leac” (Dulce și amar), sau: „iubirea mea e vântul ce adie/ prin părul tău pe umeri revărsat/ înlăcrimând amurgul care știe/ să stea ca o umbrelă peste sat” (Iubirea mea), sau: „spre iarnă mă ascund în amintiri/ și inventariez frânturi de vis/ în timp ce tu iubito îți răsfire/ căldura peste ochiul meu deschis” (Spre iarnă).

Sunt versuri care vorbesc singure despre ușurința cu care rimează acest poet, sunt versuri care-i trădează îndelungul exercițiu liric, versuri care întăresc ce spunea despre el, în 2013, Ion Horea: „În poezia lui Ioan Vasiu se petrec anotimpuri, o iubire

(continuare în pag. 14)

nestăpânită configurează un peisaj și un timp nețărnut, al părinților și al anotimpurilor târzii, bucuria vieții inundă pământuri în vestirea primăverii ori în zăpezile ce cad peste întrebări și melancolii”.

Da, acest lucru îi este la îndemână lui Ioan Vasiliu, dar tocmai că sunt ușor detectabile aceste jonglerii estetice nu ai cum să nu remarci stângăcii care afectează fonetic versul în momentul recitării, chiar dacă numărul de silabe este același.

Este păcatul căruia îi cade tributuar uneori, senzația de rimă căutată cu orice preț amprentând și afectând imaginile: „dă năvală toamna pe câmpie/ amintirile se coc la focul mic/ vântul ca o domnișoară zglobie/ se-ascunde-n vale ca într-un ibric// n-am acum altă preocupare/ decât să inventariez niște tristeți/ și s-aștept să vină ziua-n care/ să sorb o lacrimă din ochii tăi șireți” (Inventariez tristeți), sau: „îmi place să mă joc cu sânii tăi/ ca unui prunc cu două mingi deodată/ să te iubesc mereu cu năbădăi/ când mă provocă să lunec în păcat” (Îmi place 1).

Sunt versuri elocvente, unde accentul dur în mijloc de vers compensează un anumit număr de silabe, dar respirația astfel generată gătuie recitarea.

Din acest motiv ideea de construcție în grabă a acestui volum devine acută, de parcă anii care-i apasă umerii l-ar speria pe poet, de parcă ar fi premonitoriu însuși titlul acesta inspirat.

Este de-a dreptul remarcabil cum scrie Ioan Vasiliu despre iubire la o astfel de vârstă, iar textele lui amintesc de profunzimea celor scrise de monahii care-au dat sfaturi de cuplu.

Femeia este slăvită, i se prosternă la picioare și simțire, își aduce propriul suflet și propria trăire ca ofrandă, cântă și descântă orice gest sau atitudine, totul este hiperbolizat, particularizat, unicizat.

Nu aceeași forță și profunzime au poemele în vers alb, unde o anumită cădere în descriptivism este ușor detectabilă, astfel (re)confirmând cele spuse de Laurențiu Ulici în 1984.

Sunt versuri marcate chiar de o anumită puerilitate, la fel ca desenele, ca ilustrațiile lui Miron Simedrea, unele de-a dreptul copilăroase, care nu susțin conceptul volumului: „am intrat/ pe geam/ la tine/ în casă/ tu îmi spui/ hoț/ dar mie/ nu îmi/ pasă” (Flagrant delict), sau: „au înflorit/ magnolii/ sub geamul tău/ iubito/ și soarele/ îți bate/ cu raze lungi/ în geam/ ne muștră/ dimineața/ că prea mult/ am bârfit-o/ când prin păduri/ de vise/ râdeam/ și ne iubeam” (Ne muștră dimineața), sau: „nisipuri mișcătoare/ sunt spulberate-ncet/ tăcerea ne-nevelește/ în taină grijulie/ vorbește iar în versuri/ un visător poet/ și-ți dăruiește-n noapte/ un ghem de poezie” (Anotimp de jar).

Este, într-o altă ordine de idei, încă o carte în biografia acestui poet din Orăștie.

Este o carte care, cu puțin mai multă aplecare ar fi putut fi altfel conturată și pusă în valoare, sub reflectoare.

Este o carte apărută-n cadrul Colecției Fragil, și chiar așa este!

cu inscripții ciudate. Toți sunt foarte entuziasmați, mai puțin eu, care nu înțeleg ce se petrece. Toată lumea își ia inelul de pe deget și îl potrivește în șanțul propriu. Numai un șanț rămâne gol. Se uită toți la mine, iar eu mă simt confuză...

-Dar eu nu am niciun inel...

Jinx se apropie de mine chicotind și îmi fixează degetul cu privirea.

-Cu toții avem unul.

Surprinsă că nu am observat mai devreme, îmi iau inelul și îl așez, apăsând ușor, în șanțul destinat mie. Cartea se deschide și deodată mi se închid ochii.

Mă găsesc stând pe spate. Îmi deschid ochii, mă ridic în capul oaselor și privesc în jur. Toți erau întinși pe spate, resimțind o durere teribilă de cap.

-Unde suntem? întreb înfundat.

-În carte, răspunde Rose, promptă. Vezi tu, de câțiva ani buni te așteptăm. Tu ai inelul care se potrivește pentru a deschide Cartea Cunoașterii. Noi nu știam ce e în carte...până acum.

În fața noastră s-au aliniat cinci scaune. După ce ne-am făcut comozi, atmosfera incoloră din carte s-a colorat și și-a făcut apariția un castel mare și impunător. Acesta avea două turle spectaculoase, poleite cu aur roz, care reflectat toată mărișoara soarelui. Porțile acestuia erau primitoare, având agățate de mâner două fundițe roz și lucioase. La geamul turlei se afla o prințesă frumoasă, asemenea celei mai rare flori. Ea avea palatul întreg la dispoziție și era cea mai înstărită persoană din tot ținutul. Prințesa avea tot ce și-ar putea dori, mai puțin... iubirea adevărată.

-Ce e asta cu iubirea adevărată? întrebă Martin. Nu am auzit de așa ceva.

-În lumea zânelor nu există iubire? întreb surprinsă.

-Nu am auzit niciodată de așa ceva.

-Și...părinții tăi? insist eu.

-Noi ne naștem din flori.

-Voi doi, șșș! Vreau să aud! se răstește Rose.

A doua poveste este despre o fată săracă, îmbrăcată într-o rochie din pânză prăfuită, care trăia la marginea pădurii într-o cocioabă mică alături de soțul și copiii ei.

-Ce rochie! exclamă Jinx, punându-și mâinile la ochi.

-Dar este așa fericită! Se joacă zi de zi cu ai săi copii, explorând lumi noi, pline de distracție și aventură, argumentez grăbită.

-Noi nu facem astfel de lucruri. Preferăm să stăm să citim sau să avem grijă de casele noastre, spune timid Jack.

Deodată, mă doare teribil capul. Închid ochii câteva minute, apoi îi deschid. Sunt iar în camera mea, cu jumătate de pătură căzută neglijent de pe pat. Mă uit la geamul adormit de pe biroul meu. Aș putea să număr, nu? Ce am de pierdut? Dar prefer să n-o fac. N-are rost să-mi doresc altceva decât mi se oferă... și nu e deloc puțin. Viața. Aventuri. Iubire. Acțiune. Sunt un personaj din cea mai frumoasă poveste care există.

Notă: Lucrarea a obținut **Premiul revistei literare Boem@** la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 8-14 ani, din cadrul Festivalului Internațional al Cărții "Axis Libri", Galați, 14 - 18 iunie 2017.

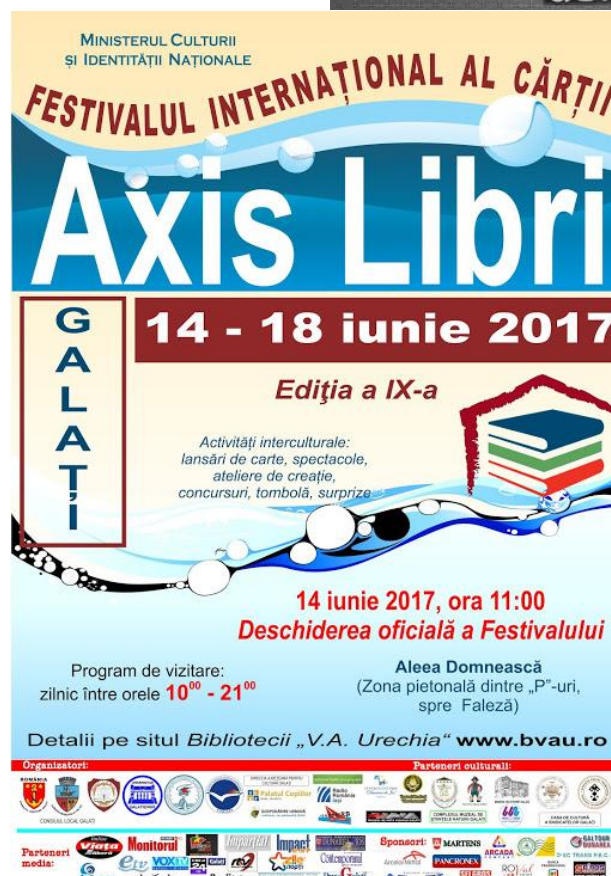
În perioada 14-18 iunie 2017, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați – sub patronajul Ministerului Culturii, cu sprijinul Consiliului Județean, Consiliului Local și Primăriei Municipiului Galați, al sponsorilor, precum și al mass-mediei locale și naționale și în colaborare cu: Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Universitatea „Dunărea de Jos”, Inspectoratul Școlar, Palatul Copiilor, Teatrul Muzical „Nae Leonard”, Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Teatrul de Păpuși „Gulliver”, Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos, Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă Vizuală, Casa de Cultură a Sindicatelor, Casa de Cultură a Studenților și cu alte instituții de cultură și învățământ gălățean a organizat a IX-a ediție a Târgului/Festivalului Internațional al Cărții „Axis Libri”. Festivalul a fost adresat iubitorilor de carte și lectură atât cititori, cât și creatori, editori și difuzori, pe care i-a invitat să participe la un program generos prin diversitate și calitate culturală.

Dedicat tuturor vârstelor și etniilor, evenimentul s-a desfășurat pe Aleea Domnească (Zona „P”-urilor spre Elice) unde a fost realizat un complex expozițional cu minimum 50 de standuri mobile outdoor și două caravane de carte, cuprinzând produsele a circa 250 de edituri românești și străine.

În pofida câtorva ceasuri de ploaie și vreme mohorâtă, care au deturnat un pic orele de desfășurare ale unor programe culturale planificate, publicul larg a avut ocazia, de-a lungul celor cinci zile ale festivalului, să participe și să asiste la un program deosebit de generos prin diversitate și calitate. Acesta a cuprins, în principal:

- programul zilnic de vizitare a târgului de carte: miercuri 14 iunie - duminică 18 iunie între orele 10:00 și 21:00
- debutul campaniei de promovare a lecturii, ediția a IX-a și a punctului de înscriere la bibliotecă
- lansări de carte, recitaluri de poezie, lectură publică
- întâlniri cu personalități culturale
- prelegeri despre biblioteci, literatură, critică, modele, repere și interferențe culturale
- prezentări de cărți, reviste, edituri, personalități
- momente artistice, spectacole de muzică, divertis-

ment, teatru, dans modern, concerte, muzică de promenadă etc.

- concurs de recitări, carnaval cărții pentru copii
- festivitatea de premiere a concursului de creație literară „Scriitori de ieri, de azi și de mâine”
- cupa „Axis Libri” la șah pentru copii
- tombola festivalului, numeroase expoziții ș.a.

Cea mai mare atracție au fost cele 251 de edituri românești și străine, care au fost prezente la târg cu o ofertă de carte de peste 10.000 de titluri.

Pe parcursul festivalului s-a desfășurat și cea de-a 9-a ediție a concursului de creație literară „Scriitori de ieri, de azi și de mâine” la care au participat mulți elevi grupați pe două categorii de vârstă: 8-14 ani și 15-21 ani. Membrii juriului: Petre Rău - scriitor, director al revistei literare Boema, profesoara Maria Stanciu și profesoara Silvia Andrucovici din București. Secțiunile tematice de anul acesta au fost: „Nina Cassian – poezia ludică” și „Icoana românească în imagini și cuvinte”, „Meta-morfoze inedite” și „Graiul îngerilor”.

(continuare în pag. 16)

Au oferit premii pentru micii și tinerii câștigători, în diplome, obiecte și cărți, multe edituri și distribuitori de carte prezenți în Târg. Coordonator al proiectului a fost Letiția Buruiană - Biblioteca „V.A. Urechia”, redactor-șef al revistei „Axis Libri”, iar Secretariatul juriului a fost asigurat de Maricica Târâlă-Sava și Simona Haidu.

Festivitatea de premiere a avut loc sâmbătă, 17 iunie, când juriul a prezentat și înmănat premiile următorilor câștigători:

a) **Categoria 8-14 ani:** Premiul pentru originalitate a fost atribuit *Narcisei Șerban*. Premiul pentru compunere / eseu a fost câștigat de *Lorena Ionela Ciocântă* și *Elena Grecu*. Premiul revistei Boem@ a fost atribuit *Dariei Nicola Niță*. Premiul UZP a revenit *Narcisei Șerban*.

b) **Categoria 15-21 ani:** Marele Premiu a revenit lui *Răpcianu Ilie*. Premiul pentru eseu: *Adina Cozma* (Tecuci), *Maria Vârgolici*. Premiul pentru originalitate: *Mihaela-Crina Avram*, *Andreea Gabriela Rusu* și *Cristina Elena Palade*. Premiul pentru stil: *Maria Strâmbei*. Premiul Revistei "Axis Libri": *Ioana Codruța Tudoriu* și *Andreea Secară*. Premiul Revistei "Boema": *Diana Brici*. Premiul special "Nina Cassian": *Andreea Finichiu*. Premiul special "Eikon": *Cosmina-Laura Ambrose*. Premiul AZP: *Andreea Finichiu*. Mențiuni: *Mirela-Crina Avram*, *Ioana Codruța Tudoriu*, *Lidia Andreea Bucur*, *Ioana Scutaru*, *Georgiana-Valeria Costea*, *Bogdan Claudiu Bercea*, *Iuliana Apostu* (Tecuci), *Anna Maria Ghițoiu*.

Textele premiate vor fi publicate selectiv în paginile revistelor "Axis Libri" și "Boema".

Lansarea revistei Boem@ cu numărul 100

Editura InfoRapArt și invitații săi: au avut anul acesta în program prezentarea celor mai recente cărți apărute la editură, prezentarea numărului aniversar al revistei literare Boem@ (numărul 100), un recital poetic susținut de tânăra poetă Denisa Lepădatu și trei lansări de carte, după cum urmează: *Petre Rău - Matematicienii despre... lume - aforisme și Comisele iubiri - antologie de versuri*, *Toader Buhăescu - Marafeturi cu eresuri - epigrame*, *Cezarina Adamescu - Memorialistică și alte cărți*. Moderator a fost scriitorul și editorul *Petre Rău*.

După un adevărat maraton de cultură, Festivalul Internațional al Cărții „Axis Libri” s-a încheiat duminică, 18 iunie, dar, ca de obicei, nu și-a închis porțile decât după galele de premiere și tombola iubitorului (cumpărătorului) de carte.

Noi credem că vizitatorii - în număr foarte mare și la această ediție, au fost permanent aproape de standurile de cărți, sau în fața numeroaselor spectacole, prezentări și lansări de carte ș.a., toate prilejuate de acest mărinimos festival al cărții - direct - prin aplauze, dar și după aceea - prin comentarii, ecouri în mass-media etc., au apreciat reușita respectabilei manifestări, al cărei centru de greutate nu a fost alt-ceva decât cartea.

Redacția

Ioan ENACHE

În căutarea stării de bine

Abia ieșite de sub presiunea tiparului, cele două cărți ale lui Cornel Galben, **Lecturi aleatorii**, vol. III, Editura Pim, Iași, 2017 și **Lecturi aleatorii**, vol. IV, Corgal Press, 2017, adună între coperti 100 de cronici literare, repartizate egal, câte 50 de texte în fiecare, ordonate alfabetic după numele autorilor comentați. Ilustrațiile frumoase ale copertelor celor două cărți aparțin nepotei scriitorului, Ana Sofia Galben. Fiecare volum conține, la sfârșit, câte o notă editorială ce ține loc de postfață, cu sumare explicații. Din acestea aflăm că textele au fost publicate întâi în diverse reviste și ziare de-a lungul timpului iar acum le-a venit sorocul să se potențeze unele pe altele în carte.

Volumul al treilea al *lecturilor aleatorii* care, între noi fie vorba, cu unele excepții, nu sunt deloc întâmplătoare, este dedicat exclusiv poeziei. Găsim între autorii întâmpinați cu generozitate de către Cornel Galben nume mari, de pildă Eugen Ionescu, unii poeți consacrați precum Leo Butnaru, Ion Tudor Iovian, Gheorghe Izbășescu, dar și mulți scriitori necunoscuți, unii debutanți. Firește, am reținut cu bucurie, având în vedere aplecarea vădită a cronicarului spre dreapta credință ortodoxă, și câțiva autori de poezie creștină: Ioan Gându, Tincuța Horonceanu Bernevic, Pr. Nicolae Jinga, Mircea Constantin Jurebie, Valeria Manta Tăicuțu, Pr. Constantin Paiu. Aria de unde provin autorii și cărțile comentate cuprinde toată România, inclusiv Basarabia.

Tomul următor, al patrulea, abordează texte în proză din domenii variate, un caleidoscop de genuri și teme, romane și povestiri, critică literară, ziaristică, eseistică privitoare la arta plastică, la film, la muzică, dicționare și enciclopedii, scrieri teologice sau didactice, pagini de memorialistică, biografii, monografii și albume foto, precum și cărți fără nici un fel de gen definitoriu. Din nou remarc dimensiunea spirituală a lucrărilor abordate spre întâmpinare, autorii cu preocupări creștin-ortodoxe ocupă o pondere mare în spațiul acestui volum, nu-i voi înșirui aici, dar rețin o cifră: 20 din totalul de 50. Între numele recenzate în volum, purtătoare de valoare certă, confirmată fără echivoc, cu rezonanță la marele public, întâlnim pe Mihai Cimpoi, Constantin Călin, Radu Cărneci, Gala Galaction. Alții sunt pe cale să se impună în

conștiința publicului, precum Adrian Botez, Ioan Dumitru Denciu, Ion Fercu, Spiridon Vangheli. Cei mai mulți sunt însă mediocri, submediocri sau trecători grăbiți prin cetatea scrisului. Pe toți, însă, fără nici o diferențiere, Cornel Galben îi primește cu brațele deschise, cu prietenie (da, cineva spunea că are vocația prieteniei, pe care și-o manifestă și în scris), cu respect colegial, chiar cu entuziasm.

În cronică de întâmpinare la poezie, Cornel Galben se folosește de doi parteneri, care n-au încotro, trebuie să-i slujească la comunicarea ideilor. Primul este textul cărții comentate, din care criticul selectează multe citate, le expune pe larg cu o minuțioasă atenție și cu o vădită plăcere, realizând, cu ajutorul lor, o adevărată devoalare a chipului poetic al autorului comentat. În acest mod spune el „povestea poeziei”. Celălalt partener este cititorul, acestuia îi revine sarcina să tragă o concluzie potrivită, să pună măsura valorică pentru cartea luată în discuție. Cronicarul nostru este zgârcit cu epitetul și bine face. De asemenea, se ferește să dea verdicte, pozitive sau negative, așteaptă discret confirmările sau infirmările timpului.

În ce privește prezentarea textului în proză, aceasta nu se mai bizuie pe citate lungi și dese, în schimb iese în prim plan descrierea largă, cu amănunte semnificative, metodă folosită de toți autorii de gen. Să deducem de aici că autorului nostru îi lipsește punctul de vedere critic, mai exact, duhul colțos al criticului literar? Ne-am hazarda să tragem o asemenea concluzie, fiindcă am fi contraziși pe loc de o analiză foarte acidă, aș zice extrem de critică, dezvăluită în cronică la cartea „Academicienii Bacăului” de Liviu Marchitan și Ioan Mitrea (vezi pagina 109 din vol. IV al **Lecturilor aleatorii**), precum și de câteva observații și accente critice din alte două-trei cronici. Proba e că Domnul Cornel Galben deține spiritul ascuțit al criticului dur, însă și l-a strunit în hături tari. Analiza demolatoare, chiar adevărată de ar fi, nu se potrivește cu sufletul său sensibil, cu grija lui de a nu-și răni colegii de trudă literară. Pe de altă parte, privindu-i titlurile de cărți apărute până acum, așezate pe vreo 27 de volume, rodul muncii de peste un sfert de veac, observăm că și-a asumat smerit duhul istoricului literar documentarist și, din când în când, pe acela al memorialistului gata să se confeseze public. Și-a ferecat duhul trufaș (unii ar spune: demonul) și l-a slobozit pe cel smerit.

(continuare în pag. 29),

Ioan TODERIȚĂ

Drumul către amintiri, de Alexandru Ene

Poezia epitetului descriptiv

Motto: *Creația aparține lui Dumnezeu.
Procreția, Omului. (t.i)*

„Drumul către amintiri” prefiră, în cartea cu acest nume, scrisă de poetul Alexandru Ene, la Editura „Lucas,” Brăila, 2016, versuri, fabule, catrene-epigramatice.

Carte care diversifică speciile genului liric, ca manuscris eterogen și exercițiu poetic practic.

Fără a denatura, afecta, libertatea interpretării, evaluării sale de către alții, poetul Alexandru Ene își manifestă propria libertate de alegere a cuvintelor dintâi, pentru a le învoluta în „hazardul limbajului spontan”.

Caracteristica principală a scrierii sale este natura-lețea, expunerea firească a ideilor, sentimentelor, reflecțiilor, reveriilor, în stadii pararetorice, ca discurs paralogic și prozodie.

Orice început în „creație literară” este epigonic, rod al culturii scolastice, când scriitorul își caută personalitatea artistică în atmosfera clasică. Saltul în modern generează la nivelul scriiturii, postura epică, un plin de satisfacție-clown, muncind realul cu brațe de mim înaripat.

Alexandru Ene, prin exerciții de versificare „clasică”, nu și-a propus „sortarea” după anumite reguli a cântecelor sale adolescentine. Cum ar fi fost posibil:

1. În poezie pentru copii : „**E suavă, cu glas dulce / Și plin de bunătate / Când în jurul ei ne strânge / Ca pe soră și pe frate**”. (Educatorea):

2. În poezie de dragoste, ingenuă și devotată „**Îți dăruim și un proverb ce-l știi/ Din datina străbună:/ Iubirii să-i întinzi o mână / Nu-i niciodată prea târziu**”. (Cânt pentru ziua ta).

3. În poezie socio-politică (**De ce stânga, de ce dreapta?**), o foarte încheagată baladă a bipartidismului coalizat:

**„De ce averea țării din Epoca de aur
Se află-n conturi grase, furată de teaur?
De ce stânga și dreapta au devenit perechi
Și-agoniseala noastră e dată la fier vechi?”**

Stângă și dreaptă injustiție, stângăcie de îndreptat doar de Dumnezeu:

**„Răspunsul la acestea ni-l dă doar Cel de Sus,
Spunându-i cu glas tare tot ce-am avut de spus.
Fiindcă idealul stângii, curat și maiestuos
E zămislit în ceruri de Domn Iisus Hristos”**

4. În poezie despre natură și anotimp. Unele, cu iz coșbucian, cum ar fi și „**Darurile iernii**” (în ritm 11/11):

**„Ninge peste tot satul, ceru-i plumbuit,
Cu beteală albă brazii s-au gătit.
Țurțuri, promoroacă, flori pe la ferești
Iarna le aduce cu daruri cerești”,**

Sau în ritm popular, 8/7 (**A venit toamna**):

**„Vântul rece se întetește
Peste codrul desfrunzit.
Brumărel ne dă de veste
Că toamna iar a venit”.**

Combinația cuvintelor nu satisface, în multe poezii așa-zisa precizie-precision, cea mai potrivită alegere a relevanței lor. Poetul Alexandru Ene se mulțumește cu revelația ingenuă. Renunțând la figuri de stil. La invenția lor. Considerând parcă dinadins că notația este superioară conotației. Ignorând chiar definiția scriiturii: *graful unei practici: practica scriiturii*. Sau, „poezia este invenție”.

Este adevărat că orice discurs are „rupturile” sale, prin trecerea lui în diverse nivele logice, romantice, lirice, filozofice, așa-zisele „inconsecvențe momentane”. Dar epitetetele, redundanța lor, cel puțin în scrierea clasică a poetului Alexandru Ene, pot fi mai mult așezate în uniformă circumstanțială, spre o poezie de nivel estetic superior. Cum ar fi în „**Odă toamnei**” în ultimul catren:

**„Ce dor ne-a fost de tine, toamnă
De peisajul amărui ce-l ai
Bine-ai venit, frumoasă doamnă,
Pe-al nostru mioritic plai”.**

Catren scris ca formă descriptivă a unui anotimp. O evocare explicită a unor detalii. Toamna = peisaj amărui = frumoasă doamnă, devenind o asociere contradictorie, sub aspirația frumosului amărui. Deși poate exista chiar o doamnă amărui frumoasă la începutul agurid al toamnei, în sens figurat.

Ca figură literară, însă, întreg catrenul putea fi transformat în distih:

(continuare în pag. 19)

**„Ce dor mi-a fost de tine, doamnă / Frumoasă,
amăruie, pânză diafană”.**

Sau implicându-se mai mult în epitețe și în circumstanțialitatea lor (potrivirea lor semantică și estetică).

Cu voia poetului, suveran scrierii sale, dar împrumutându-i o clipă numai condeiul spre o nouă practică a scrisului, aș fi văzut sublimul anotimp astfel:

Ce dor mi-a fost de tine , doamnă:

lubirii rod și bătrâneții strai.

Când vântu-alungă frunzele-n alai

De volbure, ce nesfârșesc o taină.

Desigur, ultima formă a unei scrieri o are poetul. Alexandru Ene preferă *forma ingenuă, foarte ușor de reținut, de memorat, de declamat: poezia pentru copii*. Completă, din acest punct de vedere. Suficientă și preaplină, accesibilă intelectului lor, gândirii lor concrete.

Dar, îmi doresc ca poetul Alexandru Ene să „ajungă” la forma optimă a „alegoriei toamnă”. Nu mai departe decât o face Ion Pillat, în „**Cișmigiul de toamnă**”:

„Verde nou al primăverii, roș al florilor de vară

Toamnă, galbenul din frunza ta târzie mi-e mai drag

Fie că-n velniți tăcute inimi de aur le presară

Fie că foșnește-n taina mătășosului tău steag”.

Epigon eminescian îl găsim și în „**Cântare iernii**”. Epigon în sensul de urmaș demn al formei eminesciene, ca ritm și rimă: ritm 7/6, rime: ger-cer, nea-stea. Poezie, din nou, adresată copiilor:

„Tu, anotimp de gheață

Vii, iarnă, cu ninsori

Cu viscol și cu ceață

Tocmai de sărbători”.

Întâlnim de-a lungul *amintirilor sale*, pe „**Drumul către amintiri**”, în capitolul „**Versuri**” și un altfel de discurs, dar cu multe explicații *cvasifilozofice, pseudoestetice*.

Iată, „**Întâmplări târzii**”:

„De mii de ani se tot petrec

Fapte, gânduri și imagini

Ce se succed cu măiestrie de strateg

Împovărate de obiceiuri, întâmplări și datini”.

„Întâmplări târzii și colorate

Ca într-un basm cu aventuri miraculoase

Dorind frenetic să ne-arate

Esența vieții noastre fabuloase”.

Lăsând dreptul autorului să-și practice scriitura pentru un anumit lector, *copilul*, de data aceasta de școală gimnazială, observăm o posibilă formă estetică a acestei comunicări, dintr-un rezumat al *epitetelor descriptive* din întreg poemul „**Întâmplări târzii**”: „**măiestrie de strateg**”, „**întâmplări colorate**”, „**aventuri miraculoase**”, „**întâmplări adevărate**”, „**viață fabuloasă**”. Alexandru Ene scrie pe această stilistică, retorică a epitetelor.

Cu o mai bună organizare a combinațiilor, de exemplu folosind *antepunerea, inversiunea epitetelor alături de derivarea-schimbarea de sens a „descrierii lor”*, poetul poate obține un nou limbaj. Un catren al „**întâmplărilor târzii**” ar fi, după opinia mea sub forma:

De ce-i supusă întâmplării

Viața vieții viitoare?

Destinul n-are-nfățișare

Norocul iar ne dă uitării.

Sau *inversând epitele descriptive enumerate, cu mici*

devieri semantice, s-ar obține

Colorată de-ntâmplare

Viața ni-i miraculoasă

Adevăr deodată-mi pare

Nemurirea, și nu-mi pasă.

Cartea are multe *poezii ce satisfac toate exigențele estetice, în mod deosebit cele dialectice și cele de ordin metodologic, pentru învățământul primar*: excelează în acest sens poezia „*Con-troversa cifrelor*”, în care, dincolo de expunerea cifrelor, epitele descriptive își au o puternică valoare... științifică:

**„Unu este număr mic / dar e zvelt și pare șic /
El se află-n suferință / Pentru că n-are puțință /
Zbătându-se în zadar / Va rămâne tot impar./ Cifra
doi e mai de soi**

**Dar tot timpul e-n război / Cu imparii lui din
jur / Ce toți au câte-un cusur / Criticând pe drept
temei / Când pe unu, când pe trei”.**

Și o foarte frumoasă cifră, răsturnându-l pe șase:

**„După opt urmează nouă / Închis ca-ntr-o cușcă
zoo / Și-i compus din cifra șase / Din două cârlige-
ntoarse”.**

Dacă a fost elucidată *paritatea și imparitatea cifrelor*, poetul abordează *cifra ca notă, cifra ca șansă maximă la jocul de table: șase-șase*, care, în poezie, este **dublu pară**. Există și o nefericită eroare de ordin științific, iertabilă, când ritmul și reveria poetică te cucerește: șapte nu este cel mai mare număr impar. Cifra nouă.

De asemenea, se observă riguros că:

**„Zece e numărul mare/ Unde-l vezi e sărbă-
toare/ Când apare-n catalog/ Și-i scris uneori pe
blog”.**

În „**Controversa cifrelor**”, Alexandru Ene *promite un stil*. La fel ca în „**Drumul către amintiri**”:

„Sunt trubadurul cronicilor scrise

Tumultul înfierbântat al povestirii

Ce freamătă frumoase vise

Pe drumul nesfârșit al amintirii.”

O mare încercare estetică realizează Alexandru Ene și în „**Cânt pentru țara mea**”, cum am întâlnit-o și în „**De ce stânga, de ce dreapta?**”

„Pe acest pământ prea mic pentru eroi,

De domnitori, de voievozi și regi,

S-a plămădit poporul vremurilor noi

Și-o națiune vie – minune-a lumii-ntregi.

.....
Eu astăzi cânt Moldova, cu graiul ei cel sfânt

Pe Cuza în unire și Creangă-n povestiri

Pe legendarul Ștefan, unit prin legământ

De vatra strămoșească, ctitor de mănăstiri”.

Cu aceeași vigoare, din aceleași sentimente patriotice puternice, scrie și „**Eroul necunoscut**”, „**Dor de viață**”, „**Duel electoral**”.

Alexandru Eene, scriitor brăilean, prin aceste „**Drumuri mnezice**” *experimentează versificația, cucerește discursuri tematice social-istorice, coche-tează cu poezia filozofică și în mod cert atinge treptele exigenței estetice a poeziei pentru copii*. Fabulele pot fi „predat” ca lecții de morală la clasele gimnaziale și liceale. Lectura lor ar înlocui

(continuare în pag. 23)

Mihai VINTILĂ

Lumea poveștilor lui Petre Crăciun

Pentru un autor serios cel mai greu este să scrie pentru copii. Ei sunt un barometru exact al operei care nu greșește și nu minte niciodată. Din acest motiv puțini scriitori se apleacă spre acest domeniu al poveștilor pentru cei mici. Aici cerințele sunt mari. Copii sunt direcți și au aceea candoare care înmoaie inimi. Vă dați seama ce înseamnă să fii scriitor de povești și să vină la tine un pici de 5-6 ani, frumuseț și deștept și să te ia la întrebări că de ce zmeul trebuie să fie mereu rău? El nu poate fi bun? Cum să rezisti ca autor sau ca om unui astfel de cititor?

Petre Crăciun este prins de lumea poveștilor. El le scrie copiilor cu atenția unui bunic sfătos. Poveștile sale sunt pline de pilde pentru ca prichindeii să poată învăța din puterea exemplului. În fond, toate poveștile sunt așa numai că uneori sunt spuse de scriitori fără talent. Ei bine, Petre Crăciun are talent!

În volumul *Povești din Țara copiilor fericiți* reușește chiar de la prima pagină să prindă micul cititor de nas și să-l ducă pe tărâmul unde autorul este rege și unde copii îi ascultă vorbele. Intitulată *Țara copiilor fericiți* prima poveste are loc într-o împărăție locuită numai de copii, care rămăneau mereu la cea binecuvântată vârstă. Aici autorul îl aduce pe Hans Christian Andersen pentru a le povesti copiilor din universul său. Reacția plină de candoare *Domnule Andersen, vă rog să nu mai scrieți povești în care copii să sufere după Fetița cu chibrituri* este de-a dreptul copilărească și arată o bună cunoaștere atât a psihologiei copilului dar mai ales al modului în care aceștia interpretează și judecă lumea înconjurătoare. Concluzia firească a unei astfel de întâlniri între marele povestitor și copiii care doreau povești nu putea fi decât una – *Din acel moment, Andersen a început să locuiască alături de copiii din acea țară minunată, bucurându-i cu poveștile scrise de el. Din când în când, pleacă pentru a se întâlni și cu alți copii. Dacă nu a ajuns încă la voi, așteptați-l, dragii mei, pentru că va veni negreșit.*

Mai mult chiar Petre Crăciun scrie povestea peștișorului de aur într-o viziune proprie în *Peștișorul de Aur și Izvorul Bunătății* unde celebrul peștișor începe să nu mai aibă puterile care l-au făcut cunoscut și după o călătorie inițiată prin baltă află că sursa acestora era un izvor care a secat. După ce a curățat izvorul subteran al bunătății toate au revenit la normal și binențeles că și peștișorul și-a reprimut puterea de a face minuni.

Haioasă mi s-a părut *Zmeul nespălat pe dinți* care reușește să aducă în poveste alături de personajele cunoscute și pe Bogdănel. El va joaca rolul eroului printr-un procedeu simplu de scoatere, cu ajutorul profesionistului desigur, a unui dinte stricat care îi făcea viața neagră zmeului și care era de fapt sursa răului. Și toate acestea

pentru că zmeul nu aflase că trebuie să se spele pe dinți lucru știut de orice prichindel!

Emoționantă este și *Fetița și Țara fără culori* unde autorul scoate în relief altruismul și bunătatea într-o formă interesantă și inedită. Doar o fetiță precum Simona putea să dea viață unei țări fără culori.

Inspirate sunt și desenele semnate de Anca Smărăndache care dau lumină și cresc zâmbete celor care citesc cartea. Cum nu poate exista un univers fără culoare astfel și aceste desene expresive conturează lumea poveștilor lui Petre Crăciun.

Dacă sunteți părinte sau bunic nu ratați o bijuterie tipografică care aduce zâmbete, întrebări și bucurie oricărui copil, fie el de 5 sau de 80 de ani.

(Petre Crăciun, *Povești din Țara copiilor fericiți*, București, editura Zorio, 2016, 112 pagini)

Constantin BEJENARU

ROBUL LUI DUMNEZEU ȘTEFAN-VOIEVOD CEL MARE ȘI SFÂNT

Era o zi dumnezeiască de primăvară din veac hărăzit, pe care o vesteau polifonic-spiritual-sapiential din depărtare clopotele domnești-bisericești ale Sucevei când în Țara Moldovei a intrat Ștefan, fiul lui Bogdan ca să-și înceapă Domnia, cursul anilor de la Hristos fiind 1457. Diamantinul cocon era cu totul necunoscut fiindcă după asasinarea tatălui său trăise pribeag la curți străine. Acum venise cu ajutor de la munteni având în mână o sabie de oțel care ținea către scaunul țării- Suceava.

Ceea ce numesc oamenii simplu „întâmplare”, adică Voința lui Dumnezeu, hărăzea acelui braț și acelei săbii un destin cu totul și cu totul excepțional.

În acel an 1457, Sfintele Paști cădea tocmai în vremea când înfloreau livezile și prindea a înmuguri codrul. Așadar, în seara de vineri 15 aprilie, Măria Sa Ștefan a descălecat la Baia la Sfânta slujbă a „Îngropării Aerului”. După rânduiala creștinească, ținuse post desăvârșit întreaga zi, îndrăznind a lua numai o gură de apă la asfințitul soarelui. Îngenunchind la ușa bisericii, sub sfântul simbol, a mulțumit cu umilință pentru izbândă, având alături camarazii săi credincioși.. Sâmbătă dimineața, o parte din călărime cu hatmanul, a apucat Suceava. Mitropolitul Teoctist cu târgoveții și unii boieri bătrâni au ieșit în întâmpinarea Voievodului la locul judecăților vechi care se chema „Dreptate”, unde se bulucise mult norod.. Alaiul domnesc se opri și toți descălecară în afară de Măria Sa care rămase în șa, uitându-se ațintit și cu mare strășnicie asupra mulțimii, încât orice zvon a conținut.

—Întreb Țara dacă mă cunoaște Domn! A vorbit cu îndârjire, Măria Sa. Am venit în moștenirea părintelui meu Bogdan Vodă și a bunicului meu Alexandru Vodă. Am venit să fac rânduială în Țara Moldovei!

Cei de față l-au împresurat urându-i:

—Întru mulți ani cu slavă și lumină să domnești Măria Ta!

Vorba a mers din om în om ca un tsunami și un freamăt de bucurie divină a cuprins toată țara. Așezându-se în Cetatea Sucevei, robul lui Dumnezeu Ștefan cel Mare și Sfânt a avut vreme pentru gânduri duhovnicești-creștinești și socoteli politico-gospodărești în tot cursul vieții și puține din cele alcătuite și blagoslovite de Măria Sa s-au schimbat. S-au prefăcut hotarele și au trecut generații și generații de oameni, însă pretutindeni au rămas lăcașurile lui Dumnezeu, în toate răzășiile stau uricele sale, în toate cotloanele pământului românesc stă amintirea războaielor pentru dreptate. De 513 ani puterea diplomatului ascuțit, strategului teribil și prudent stăruiește dincolo de ceea ce noi oamenii de rând numim moarte. La Sfânta Putnă, unde și-a așezat el însuși locul de veci și piatra cu inscripție între flori de acantă, nu s-a stins nici o clipă candela aprinsă în ziua de 4 iulie (cuptor) 1504. S-au

stins generații și generații de oameni și s-au schimbat vremurile, Marele Voievod însă își doarme somnul diamantin înflorit de vise duhovnicești-îngerești-românești și va mai dormi, poate, ceva vreme, dar într-o zi sabia lui de oțel va străpunge mormântul și va fulgera la hotare și duhul Vredniciei Sale va trece ca un fior transcendent-spiritual prin inimile noastre ale românilor de pretutindeni, nemărginindu-ne și reamintindu-ne că atunci când a creat lumea, Dumnezeu și-a pus amprenta pe Grădina Maicii Domnului – ROMÂNIA!

ISUS HRISTOS ÎNVIAT ESTE PREMERGĂTORUL CELOR DREPȚI, DESTINAȚI ÎNVIERII

Credința în învierea morților face parte din învățăturile cele mai de seamă ale lui Iisus Hristos.

Acest **adevăr** era pe cât de nou pe atât de greu de înțeles. Nu este dar de mirare că unele comunități creștine din Biserica primară nutreau îndoieli cu privire la el și cereau explicații.

Pentru lămurirea corintenilor, apostolul Paul în „Întâia scrisoare către corinteni” face apel la dovada cea mai convingătoare: învierea lui Iisus Hristos, învierea omului fiind urmarea învierii Omului – Dumnezeu Iisus Hristos. Una nu poate fi înțeleasă fără cealaltă. Dacă Iisus Hristos nu a înviat, el nu este nici Fiul lui Dumnezeu, nici Mesia, nici Mântuitorul lumii. Atunci, toți care credem trăim într-o nălucire înșelătoare, un vis care ne conduce, buni și răi, fericiți și nefericiți, la același sfârșit al stingerii fără urmă, fără supraviețuire, fără răsplată, nici pedeapsă.

Dar fapt este că Iisus Hristos „**primul născut dintre morți**” a înviat. Deci și noi vom învia, pentru că Iisus Hristos înviat este premergătorul celor drepți, destinați învierii. Dacă moartea a venit prin Adam, viața vine prin Iisus, pentru cei care se împărtășesc cu harul Lui. Prin botez suntem sădiți în Iisus și avem parte de Viața Lui care duce pe Calea Adevărului, până la învierea din morți. Așadar Iisus, învingătorul păcatului și morții, este în mod firesc dătătorul învierii și Nemuririi.

Da! Învierea și Nemurirea – ce divin de frumos sună aceste cuvinte! – răspund celor mai adânci năzuințe ale Omului. Dar felul în care se va înfăptui revenirea corpului la viață scapă înțelegerii minții. Un fapt este sigur: corpul nostru actual va fi preschimbat într-unul plin de măreție și spiritualizat. Va fi eliberat de încătușările materiale, de sclavia durerii și suferinței. Și după cum grăuntele semănat în pământ dă naștere unei ființe noi, astfel Învierea ne va da o existență nouă, netrecătoare, nemuritoare și definitivă. Dixi!

Lucia PĂTRAȘCU

SFERA DE PĂMÂNT de EMILIAN MARCU

Volumul de versuri „*Sfera de pământ*”, semnat de scriitorul **Emilian Marcu**, apărut la Editura *Detectiv Literar*, în colecția *Clynamen*, București, 2017, cu o *Prefață* semnată de scriitoarea și criticul literar Mioara Bahna și o *Postfață* aparținând scriitorului, publicistului și criticului literar Florin Dochia, care semnează și coperta, adună în cele 242 de pagini poeme ce prezintă o anumită lume a satului, a pământului natal, lume cu care autorul se identifică, căreia îi aparține și, asumându-și-o cu iubire, o aduce în spațiul liric pe care-l stăpânește cu gândul și cu inima. O carte scrisă poate din determinarea individuală de a învinge lupta cu fricile cauzate de problemele de identitate, conștiință și autocunoaștere, într-o necesitate de a-și reconfirma stima de sine.

Poetul Emilian Marcu crede într-o anumită relație de iubire față de tovarășii săi de drum, *conlocuitorii* aceleiași *sfele de pământ*, iubire fără de care viața nu poate merge mai departe. Ei pot fi cei plecați de mult timp pe cărări albite de tăcere: „*Ștefan, veghe sfântă pentru noi / Trupul sfânt ni-l ține în cununie.*” (Putna, pag. 37); „*În îndelunge aduceri aminte, / plânge George Bacovia la vioară.*” (În cătunul pierdutei tristeți..., pag.205). Pot fi părinții: „*Dar și casa și salcâmul / Sunt tot fum și amintiri / Și nici tata și nici mama / nu-mi mai pot fi musafiri.*” (Aburul pâinii..., pag.41); „*De-ai putea o clipă, tată, / Să te-ntorci din nou acasă (...)* *Acum stau în prag de casă: Din doi astăzi unul nu-i.*” (Drum de fum, pag. 26); „*Ochii măichii odrăslesc în gând; / Că ea știe - este sfânta ei menire - / Să fie pâinea caldă strajă la copii, Altar în casă fie pâinea cea curată!*” (Aburul pâinii..., pag.41). Poate fi femeia iubită: „*Doamna mea, pe-un pat subțire, / Dormim mireasă și mire! // Doamna mea, pe-un pat curat, / Carnea ni s-a-nvolburat! // (...) Doamna mea, pe-un pat de flori, / Carnea noastră-i de ninsori!...*” (Doamna mea..., pag. 69). Dar mai presus de oricine și de orice stă neuitarea originilor, a limbii: „*În tipare sfinte limba românească / Să ne fie leagăn și prea bun destin.*” (Fagurele gurii, pag.70) și porunca grâului, ce se zămislește în pământul sferei sale, o poruncă ce vine de dincolo și trece dincolo: „*Grâu-n bob se-agită a-nfrăți / Ca-n colindul sfânt de răstignire*” (Putna, pag. 37).

Personajul central al poemelor sale este *măria sa țăranul* și, ca într-o translatate perfectă, adevărurile spuse despre acel țăran sunt, de fapt, adevărurile despre sine în toate ipostazele anotimpurilor: țăranul cel tânăr, „*țăranul nostru cel tânăr respirația noastră stelară / primește dimineața cu bucurie...*” (Acolo, ntre lanuri de grâu..., pag. 127); țărâmul cel vâratec, „*E lumină blândă o cireașă plină, / E lumină prinsă tainic la urechi: / Un țăran aduce din străbuni lumină / Printr-un coș de fructe ca pentru priveghi.*” (Cireșe de mai, pag. 226); țăranul cel tomnatec, „*...Căruța toamnei trece peste mine...*” (Motiv biblic, pag. 129); țăranul cel iernatec, „*Țăranul îngropat în groase ierni (...) Țăranu-și trage peste piept atâtea ierni, / Cu mâinile înfipite-n veșnicie (...) Țăranul răstignit pe-al său ogor / Este-mpăratul de singurătate.*” (Grâul în pomeni, pag. 44). În afara celor

patru anotimpuri el știe că există viața de dincolo, cu adormirea în neființă și cu trezirea în ființă, (re)nașterea.

După o răsfoire sporadică, la o lectură superficială, volumul acesta ar putea lăsa impresia unei cărți cu teme obișnuite despre dragostea de pământ și de locurile natale, despre viața cu întâmplările ei cotidiene, despre moarte, despre ritualurile funerare mai ales, precum în cunoscuta *Carte tibetană a morților*, deoarece cartea are tot ceea ce ar fi necesar pentru a îndeplini această caracteristică a poeziei de înmormântare. În poemele sale apare *Doamna* nemiloasă: „*...învelită în flăcări, subtil (...) Are în mâini viața mea (...) Cum vine, cum vine prin casă / Și se face lumină și coasă.*” (Cum vine..., pag.146); *sufletul umblător*, care n-a părăsit încă locul plecării: „*Deși știți că acolo, sus sunt, încă, viu / Voi umbra mi-o duceți la eșafod.*” (Strig către voi..., pag.142); chiar *dorința* celui călătorit pe drumuri bănuite, dar neumblate încă: „*Să mă poarte-n ziua de sabbat / Îngerii ca pe o sfântă vină (...) În sicriu albastru și-n lumină / Să mă ngroape-n zare pe-nserat.*” (În sicriu albastru de lumină, pag.132).

Dar nu!...De parcă ar fi înțeles deja că nu astfel se termină totul, poetul are curajul să se lase dezvăluit, situându-se într-o stare potențială a *poeziei plecării*, în care nu există culoarea neagră a doliului. Totul devine albastru, chiar aici pe *Pământ*: „*Toți întrebau prin galeșe priviri / ce*

(continuare în pag. 23)

doliu albastru poartă-acea ființă?” (Prin zece lumi, lumina, pag. 114); **Doamne, du-mă-n moartea mea curat, / În sicriu albastru de lumină,**” (În sicriu albastru de lumină, pag.132) Toate pot și trebuie să fie albastre, asemeni cerului cu care omul intră în comuniune: **„Apoi, cu grijă, în spre alte zări / Grăul să-l poarte-n sfânta înfrunzire / Ca pe un prunc sosit de sărbători / Lumina lui să-i pâlpâie-n privire.”** (Grăul în pomeni, pag. 44).

Cerul, al doilea punct esențial în triunghiul echilateral pe care se va circumscrie cercul sferei sale de pământ, participă la strădania omului **„Pare că el, cerul, încet, ar vrea să îl are”,** să are câmpul propriu **„câmpul cerului”,** stelele sunt boabele rodite deja, purtate ca și pe pământ **„Carul cel mare îl plimbă cu boabele-n cer.”** (O plimbare împărătească, pag. 30). De aceea, trecerea dincolo este o etapă normală, ca și cum ar pleca puțin în vecini, unde ar întâlni aceeași muncă pe care o cunoaște. Sigur că se pregătește, **„În hainele-i curate,-mpărătești”** (Împărătescul drum, pag.19), doar nu pornești oricum de acasă, atunci când pleci într-o vizită. Nu se sperie de această plecare și, pentru aducere aminte, ia cu sine ceva prețios **„Un prosop curat își scoate din sertare / Și pe față și-l așterne patrafir.”** (Un țăran când pleacă..., pag. 228), iar împistriturile sale adună alai pentru bună însoțire: **„Greierii din răurile tremurate-n taină / Noptile cu acun gând și-n amintiri (...), „Îl împodobesc, îl mângâie și-l caină”** (idem).

Iar dacă această plecare se face, cum este și firesc, prin trecerea subpământeană, unde se dospește creșterea roadei viitoare, iată că am atins și cel de al treilea punct al triunghiului, **Subpământul: „Îmi tot spui: acolo între luturi / Lunecăm de-a pururi în ecou de tril.”** (Să ne țină umbra...pag. 81); **„...nici lumina nu-l mai păsuiește. Intră-n pământ, ca într-un calendar, (...).”** (Călătorie în cer, pag.218). În centrul acestei sfere este omul curat, omul înfrățit cu universul: **„Mi-apropii de buze țărâna. / Țărâna cuprinde în trup stânjenită lumina. Palmele mele cu multă sfială / prin rănilor proaspete o mângâie”** (***, pag.98), făuritorul: **„În cele o mie de poeme despre melancolie / Am încercat să deschid o fereastră.”** (În cele o mie de poeme, pag. 100).

În ultima clipă a plecării iminente, sufletul țărânului se transfigurează și, imun la toate cele lumești, mai are de împlinit doar unele îndatoriri legate de purificarea necesară pentru a pași cum se cuvine în lumea netrăită încă. Cu o însingurare unică, proprie, într-o ardere interioară expusă creativ cu mare sinceritate poetică, autorul ne conduce într-o lume a „netrăitelor”, pentru care cuvintele obișnuite, mustind de solemnitatea momentului, se așează ca o hlamidă albă, purificând alegerea sa identitară. Pentru că Emilian Marcu rostuiește versurile acestui volum într-o formă de comunicare cu viața de dincolo: **„Un timp voi călători spre iertare, / Un timp voi călători ca pe o magică punte (...) Spre cimitirul stelar, umbra mea o voi zidi / Într-o floare de lotus...”** (Unde voi călători fără tine, pag. 175).

Trăitor în vremurile noastre, cu obișnuințe noi dobândite datorită unei stări sociale diferite, autorul volumului se încredințează pe sine că este același copil din casa părinților săi, truditori cu sapa și, recunoscător, simte că a rămas tributari originilor sale autentice. La fel ca aceia care puneau sămânța sub brazda generoasă pentru pâi-

nea cea de toate zilele și el, poetul, seamănă în scrierile sale sămânță de gânduri bune ale căror roade să le culeagă cei care vin: **„Nouri limpezi, mesaje trimis lumilor viitoare / În cărțile cerului, în cărți plutitoare, / În ziua astrală și magica noapte, în cărți abisale...”** (În cărțile cerului, în cărțile abisale, pag. 166). Sigur, vom avea a înțelege că semințele acestui semănător sunt mai deosebite și anume metaforele deosebite prin care: **„Se aude când literele învață să zboare.”** (Foșnetul subtil de mătase, pag. 163), într-o plutire **„...pe apele cerului cum lebăda-n zori / În chiar noaptea magică. Fie: / Zborul lebedei peste ape e Poezie!”** (În chiar clipa cea magică, pag. 185). Poezia lui Emilian Marcu brodează într-o manieră elegiacă, mitică pentru unii cititori, o profunzime a înțelegerilor, prin purificarea metaforelor cizelate, care poleiesc simbolurile întâlnite în volum cu aurul curat al harului său poetic.

Un volum de poezie curată, o carte bogată, împovărată de bogată în simțiri, resemnări înțelepțite de vreme, înțelesuri și dezlegări. O carte ca un poem, în care fiecare poem este o carte! O carte de învățătură despre ceea ce a fost, ceea ce este și ceea ce va fi, plină de o poezie dăruită, ca un strop de apă vie cititorului, celui care va înțelege de ce considerăm volumul **Sfera de pământ**, semnat de **Emilian Marcu**, o expresie viguroasă, scrisă într-o manieră mistică uneori, a esenței existențiale: viață, moarte, (re)naștere.

(urmare din pag. 19)

facultativele domeniului dogmatic al programelor școlare. Așa arată aceste morale:

**„De ești sărac, bogat, analfabet ori cult
Să fii convins că traiul bun nu ține mult”.**

(din fabula **Căinele și porcul**)

**„Cearta nicăieri nu duce
Vorba dulce mult aduce”.**

(din fabula **Curcanul și rățoiul**)

**„Chiar de ești lup și nu regreti
Rămâi în lumea celor dreți”**

(din fabula **Lupul și coțofana**)

Să nu ne întemeiem opiniile despre valoarea creațiilor literare, categorisind subiectiv pe Unu din Altul ori pe Unu din Același. În fiecare Unu este Altul, care în literatură devine Altul din Unu.

Cum Alexandru Ene va fi în curând. Poezia lui trebuie recunoscută ca pasiune în desfășurare și imbold al devenirii sciitoricești.

Cătălin DOMINȚEANU

Quebec!!!

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
 To: <undisclosed recipients>
 Date: Monday, 6 December 2010
 Attachment: "Quebec!!!"
 Subject: FW: Quebec!!!
 :)

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
 To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
 Date: Tuesday, 7 December 2010
 Subject: RE: FW: Quebec!!!

În Quebec sunt oameni.
 Oamenii bălângănesc felinarele disciplinelor de coastă.
 Disciplinele sunt îngăduitoare cu rămășițele anului trecut.
 Rămășițele nu pot negocia resturile delfinilor.
 Delfinii evadează brutăriile orașului vechi, lângă port.
 Fumul brutăriilor mistuie absența a trei cursuri pe carnaval.
 Cursurile Quebecului citesc un paragraf în fiecare duminică.
 Duminicile sunt mai dese decât anii.
 Densitatea fumului cursurilor mistuie rămășițele disciplinelor delfinilor
 în bălângănitul felinarelor absențelor duminicilor din Quebec!!!
 Ade Cheque

De știut

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
 To: <undisclosed recipients>
 Date: Tuesday, 11 January 2011
 Attachment: "De știut"
 Subject: FW: De știut
 :)

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
 To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
 Date: Thursday, 13 January 2011
 Subject: RE: FW: De știut

Este bine de știut că în cazul corneei olfactiv-inghinale masa critică
 inerțială aplicată peste capitolul deluvian quaternar amplifică disoluția
 în cazurile prevăzute prin legea prevenirii aglomerării pe un singur
 punct cardinal al canalelor de evacuare-transport folosite temporar de
 coloniile migratoare de furnici roșii "Louis Vuiton" la începutul
 secolului al patrulea, ca urmare a diocezei răsăritene paramilitare.
 Prin contrast, anvergura vigilenței hinduse propunea pentru prima dată
 Teoria Haosului în cercurile discreționare cu manifestări

de neolitic matur. Nemaștiind astfel raportările emisiilor de lână de pe spațiul Deltei Superioare, n-avem decât să anticipăm medievalismul optativ printr-o abundență de caneluri viguroase dedicate, ei bine, rămășițelor zilei.

Deși nu pot contracandida, invoc expresia efluviunilor generate prin lecturarea copertilor autoexfoliante!
 Adelin Șișcavirin

Theremin

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
 To: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
 Date: Monday, 21 November 2011
 Attachment: "Theremin"
 Subject: FW: Theremin

"Theremin, singurul instrument muzical care scoate sunete plăcute fără să fie atins. Este alimentat electric, iar sunetul se obține din diferența de frecvență de la două oscilatoare, unul cu frecvență fixă și celălalt cu frecvență variabilă [...]"

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
 To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
 Date: 30 November 2011
 Subject: RE: FW: Thomassin A2931-G3

Spectaculosul înfățișărilor târzii, dar mai cu seamă gablonțul galben de aiurea, de prin părțile desperecheate, m-au făcut să ascult extaziat începuturile frazelor din toate timpurile. Și nu pentru cantrige, ci pentru abortile, după cum știi.
 Dacă-ți amintești, ți-am atras surprins atenția asupra contradicției malvine și, dintr-o suflare, mi-ai spus că tranchil este doar cel care mână boii în neștire. Ce pot să spun? Era mai bine alaltămiazănoapte.
 De la faradeul dezblehuit și ifosil, până la cădelnița marmorată, toate mănunchiurile corporatiste nu fac decât să răstălmăcească dăra lăsată de quarzii sus și elegant. De asta te-ai și temut în primii ani!
 Ei bine, dacă n-aș fi șlefuit șireturile cu seu de oaie plânsă, sughițată și părăsită, să zicem că puteai să patinezi pe șisturi! Dar le-am șlefuit!
 Am bătut atunci cu arătătorul în tâmplă, recunoști? Am pus cuminte capcane prin cancelarii, ba chiar tu mi-ai arătat unghiile tocite, dar tot nu am scăpat de crăpăturile amurgilor. Acum nu mai am cum să dau înapoi. Aștept să-mi corectezi postura care, dintre toate, părea să fie cea mai folositoare cadânelor de recoltă.
 Spune-mi cum, că deocamdată nu mai mișc un deget până nu-s șlefuit.
 Adelin Condimentin

Omul onest

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
 To: <undisclosed recipients>
 Date: Monday, 19 December 2011
 Subject: FW: Omul onest

(continuare în pag. 25)

"Într-o bună zi, unui tăietor de lemne îi căzu securea în apă. Omul se puse pe jelit pentru că-și pierduse singurul lucru cu care putea să-și câștige existența. [...]
Morala: Bărbații mint numai din motive perfect oneste și logice. ÎNTOTDEAUNA!"

[...]

Aura

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Tuesday, 10 December 2011
Subject: RE: FW: Omul onest

Ce pot eu să spun, dragă?
Poate că amicul meu are dreptate când îmi declară firescul poligamiei. Trei neveste desfătate stau la pândă cu prosopul, carafa și funia, în timp ce a patra, a mai tânăra din toate, honcane frenetic patul și suspină prea zgomotos pe după perdele de finet.

Afară-n curte, harnica a cincea, tocmește pe-a șasea să strângă cearceafurile-ndată după-mpreunare pentru cea de-a șaptea - să le spele. Mai înțeleaptă, a opta, are întotdeauna grijă de fereduiala de dinainte și de ospățul de după. Uneori a noua, cea cu degete unsuroase, sinchisindu-se de uleiurile rafinate, scapă câte un suspin.

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
Date: Monday, 19 December 2011
Subject: RE: FW: Omul onest

Morala e adevarată: bărbații mint numai din motive perfect oneste și logice.

ÎNTOTDEAUNA!

Vă pup,
Aurelia

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Tuesday, 20 December 2011
Subject: RE: FW: Omul onest

Acestea fiind lămurite, să toastăm pentru nevestele multiple:
Ura țesuturilor moi!
Ura valorilor tactile!
Ura lipsei de control!

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
Date: Tuesday, 20 December 2011
Subject: RE: Omul onest

HAI NOROC ȘI LA MULȚI ANI!

From Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Wednesday, 21 December 2011
Subject: RE: FW: Omul onest
Că bine-ai zis! Mai multe spirite nu pot să lunece glutenul decât în pedanteria flecuștețului pi. Am avut și eu de multe ori providența asta, dar nu m-am încumetat să o aplomb. Ce să-i faci, nu mai sunt așa de răstălmăcit.
Și din nou te întreb: ce-ai spune tu dacă aș cârmui frescele pasagere peste limita de maturitate? Trebuie să dau mâine un răgaz și habar nu am cum s-o scot la liman.
Ai avut vreodată de-a face cu mavroniile fulminante?
Eldorado mă pune încă în dificultate. Dar dacă știi, dă și la

alții, rogu-te!

Acum mă retrag. Trebuie să adulmec firticeștile pe care le pune o nevastă de-a mea în servocutumă. Deci, dacă am un răspuns de la tine până după diafragmă, voi aprecia din tot marghialăcul.
Merci frumos!
Adelin Clepsidrin

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
Date: Wednesday, 21 December 2011
Subject: RE: FW: Omul onest
: o) : o) : o) : o) : o)

Beautiful

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: <undisclosedrecipients>
Date: Monday, 19 December 2011
Subject: FW: Nicolae Steinhardt
"Acum stiu..."
Superb
"Când un om reușește să facă ceva ce i-a solicitat mult efort, în el începe să lucreze trufia.
Cel ce slăbește, se uită cu dispreț la grași, iar cel ce s-a..."

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Sorocul Tuesday, 20 December 2011
Subject: RE: FW: Nicolae Steinhardt "Acum stiu..."
Superb
Omul cu bossoni de oțel, implantați în cratimele și în viscerele sale matriceale, aspiră docil la înmărmurire. Plămădirea însă este pe atât de firavă pe cât strănutul celei mai sensibile colonii de bacterii purtată în greabănul hâd și greoi al poftelor - corvoada perfidă, fabulos conflict eclesiastic.
Superb nu este!!!
Este oda câmpului bolovănos a cărui trudă derivă indignant o capitulativă adorație.
Ei iată!

Adelin Bodogănin

Ion TUTUNEA-HERCINICUL

TREC TRIUMFAL

Triumful șerpuiește printre statui îmbătrânite
strâmtat în aureola măreției de laude deșarte
Apusul smălțuiește nestatornicia favoritei meduze –
melancolia atâtor oceane de gânduri fierbinți care
frământă și tulbură mintea
ca un suflet devotat liniștii gemând
gemând prelung înaintea boncălurii
când se aude clocotind în tine
convulsia mării zbuciumului perpetuu hărăzită...

Trec triumfal ferit împlătoșat de zalele fericirii
se spiralează umbre crisplate în anemiate șovăiri
reamintind că orice îngropare e necesară pentru înălțare
Tăcerea mea trăirea mea grăitoare în adevărată iubire
înfrânge trufia mândrie a unui Dumnezeu...

ROMANTIC SCLAV

Romanticul netrebnic stigmatizat de toți
doar în gândire liber
la stat mereu datornic
dar credincios la stele cu ochi de mură coaptă
șuvoi țâșnit din mare fosforescent și
dornic de-o clipă liniștită
subt arcuri triumfale de fragede răchite
înveșmântate-n dor
din care se desprinde sprânceana nourie
din care mă pogor...

Îmbogățit de triste amintiri familiare
mușcat de remușcări hrănit numai cu ele
pe creasta albăstrită a valului vieții năprasnic
pervers însă romantic sclav întemnițat în rugă...

ÎNȘELĂTOR CURCUBEU

Pajiștea pielii păscută de armăsarii de vânt rămâne
Căptușită cu straturi fierbinți de fiori în răsăritul
lerbii marine înisipate unde se zvârcolesc guvizii și
Garizii palpitând înfrigurați de pătrunse adâncuri
Parcă aud otrava însingurării în mine cum se încheagă
În sevă îmbogățită cu oarece pâlpâitoare durere
Și-mi plugăresc în suflet tăișuri de dor încruzite

Sudoarea preschimbată în stropi de cositor
lânzește în magnolia amintirii ascuns înflorită
Subt smălțul zâmbetului adăpostesc o tragedie
în frunzișul genelor efortul sufletesc se contractă
doar cuvântul se imprimă pe pergamentul memoriei
desfășurat
precum o arcadă falsă niciodată precis dimensionată
a unui înșelător pulverizat curcubeu...

NEMULȚUMIRE

Scoici carnivore ținute la ureche
îmi aduc vraja mării urlată aproape
neasemuit de frumoasă sângerează ziua în zvârcoliri de
gușteri și moare pe terase de ape retrase
Schingiuitoare e limba când nu înțelegi
floarea dorinței încolțită-n retine și
tulpina atâtor frumoase cuvinte
de coasa atâtor nedumeriri secerată
jertfită pe altarul tăcerii cu binecuvântată pocăință...

Copilărește mă întristez când vă bucurați de săvârșirea
unei
fapte mârșave glorificată de nedemna voastră micime –
mă mistuie flacăra ei viclenită și îmi deschide
în suflet înfrunzitoare – pleopa compătimirii amară...

SĂ CREZI CĂ TRĂIEȘTI...

Cu fantomele nu trebuie să discuți ci
să taci înzăuat în armura răbdării și
să ascuți copleșit inventarul neasemuitelor lor izbânzii
din vremuri scrumite și ireversibile

Să crezi că trăiești o pagină de diabolică insomnie
cu zemuirea ninsorii de cuvinte împietrită pe buze
și cu șperaclul gândirii să încerci să pătrunzi prin
poarta înțelesului necunoscutelor cuvinte...
Pe pereții văzduhului neștiuți intangibili
penițele solare desenează iguane de nouri...

ELEGIE PE BALCON...

O rimă mătăsoasă se balansează-n creieri
neîndrăznind pe buze să se cumpănească
dorințele curmate-s răsfărte în uitarea severă și
secretă
precum un epitaf îmi sigilează-n carne ninsori de
amintiri
cu tulpini vlăguite ca după lupta cruntă lăuntric
întâmpată
cu sulți de idei contradictorii înzăpezindu-mă-n cenușă
ca-n carne înfiptă o extraterestră căpușă...

Ghiolul sticlos colmatat respiră prin așchii stelare încă
încăpute-n oglindă înfipte în undele vineții-brumării
lupta pătrunde – cerc gâlbejit printre fisurile norilor
înlăcrimați –
plânge în sufletul meu cântecul dumbrăvenței
neterminat în
monotonele dimineți când pe balustrada balconului meu
porumbelul sălbatic își cântă numele și-și evită așa-zișii
domesticii dușmani prin scâncete de pianină
îmbătrânită
răsfirată la ceasuri de înserări rouroase
întârziate în valul timpului univoc
când pretutindeni din văzduh îmi răsună-n
pâlnia auzului
„Profunzimea ascunde-o bine. Unde? La suprafață”...

Gheorghe BUCUR

PRINTRE STROPI de Tănase Carașca

Din cele șapte volume publicate, *Printre stropi*, apărut în 2017 (Editura Pim, Iași), este a patra carte de poezie a scriitorului tulcean Tănase Carașca. Se poate ușor constata un anume echilibru între cele două tipuri de creație, poezie și proză, ambele reușite de altfel, ceea ce vădește polivalența talentului, dar și dorința autorului de a se manifesta, de a se comunica în varii forme literare.

Ceea ce le unește pe toate ar fi o viziune morală umanist-rațională, un ochi auctorial critic binevoitor, ce se distanțează logic de obiect, cu o vădită înclinație către ironie și umor (un maestru îndepărtat ar putea fi aici George Topârceanu), un lirism deseori cenzurat de rațiune, un optimism structural, căci autorul iubește lumea așa cum este, deși o vrea mai bună, fiind încrezător în om și valorile lui.

Volumul de față aduce o schimbare a problematicii și a viziunii din lucrările anterioare. Mai întâi se poate distinge o aplecare mai insistentă asupra cadrului natural, dovadă fiind poezia anotimpurilor (dedicând sentimentale evocări verii și iernii, toamnei două – *Toamnă* și *Arome de toamnă*, și patru primăverii) ori texte despre arbori și flori (*Teii*, *Frunză verde*, *Crăciunița*, *Trandafiri* & *Lăcrimioare*, *Stuful*).

De asemenea, s-ar putea vorbi de o poezie a ținutului natal, a Dobrogei, a Tulcei, a Dunării și Deltei, evidențiindu-se o asemenea preocupare cu destulă insistență. Poezia elementelor naturii specifice zonei (*Pe Dunăre curg*, *Din Deltă*, *Vânt dobrogean*, *La țârm*) se configurează firesc, rezultând din faptul că acesta este mediul de viață al autorului. Se poate vorbi de un sentiment de încântare și admirație în fața acestor realități. În poezia *Aurul Dobrogei*, având în subtitlu dedicația pentru scriitorul dobrogean Panait Cerna, *100 de ani de la moartea poetului*, autorul descoperă o valoare fundamentală de factură culturală în creația celui mai important poet tulcean, de dublă etnie (tatăl bulgar, Stanciof, și mama aromâncă, Maria Tașcu), poet care a adus, potrivit autorului, perspective noi în lirica noastră, folosindu-se, pentru subliniere, adresarea directă admirativă către personalitatea evocată: „*Și din sămânța care s-a prăsit / Prin dureroasa facere a lumii / Neamul meglen cunună-a românimii, / Ne-a dăruit un Cerna Panit. / Poetul nepereche, de durere / Și bucuria neamului său sfârșit. / Lăsat-a avere nouă în cuvânt / Și lacrimi împărțite-n emisferă. / Tu, Cerna Panait, ce ai știut / Să cânti filosofia prin iubire, / Ne bucuri pentru că ne dai de știre / Să nu iubim doar ceea ce-i trecut. / Prezentul este viu și în gândire / Chervantul este neamul românesc / Stăpânul satului armănesc / Ce-l poartă pe tot omul spre iubire.*”

Într-o extinsă parte a poeziei ni se comunică ideea că adevăratul aur al Dobrogei, ținut sterp de altfel, este constelația multietnică a zonei și, mai ales, modul exemplar al conviețuirii atâtor naționalități: „*Limbi, obiceiuri, mituri sau religii / Nici un obstacol nu-i în sterpăciune / Unde în alte locuri e minune / Aici inelele nu au efigii. / Suntem egali, aice suntem oameni / Români, bulgari, tătari, turci sau evrei, / Ruși, lipoveni, poloni, nemți, grecotei, / Știu toți că recoltezi ceea ce sâmeni.*”

Într-o mărturie directă (*Am fost azi acolo...*), autorul își exprimă admirația față de o realitate specifică a comunității

TÂNASE CARAȘCA

PRINTRE STROPI

editura pim

umane din ținutul nostru. Vizita la cimitirul din vechiul oraș Sulina îi prilejuiește o evocare emoționantă a multietnicismului specific zonei: „*Am fost azi într-un / cimitir vechi, ponosit, / uitat de vreme și de / oameni. / Am auzit acolo / bocetul românesc al / grecilor, evreilor, / rușilor, ucrainenilor, / tătarilor, turcilor, / englezilor, nemților / și ...doina românească / ce mângâia / toate dorurile... / și sufletele... / M-am plecat în fața tuturor... / Eu cred că Sulina merită / o statuie a tuturor popoarelor, / lucrată fără mari pretenții / într-o formă de... / OM.*”

Se poate constata o viziune tradițională care stăpânește, aproape în totalitate, volumul. Evocările locului natal nu sunt puține, ele configurând o preocupare deosebită în atenția autorului.

În mai multe texte, motivul străbun al dorului capătă reliefuri consistente. Întoarcerea în trecut presupune bogăție sufletească, căci este formată *Din doruri multe*. Imaginea localității natale, a realităților din trecutul copilăriei, a valorilor și frumuseților de atunci, a condiției ludice se dezvăluie în versuri evocatoare, pline de sensibilitate și nostalgie: „*De satul meu mi-e dor, mi-e dor de vatră / Unde-am văzut lumina printre flori, / Pe unde mai trecea câte o șatră / Care-și cânta arama din viori. / Mi-e dor de câneapă, bumbac și in / Și de alțițe vii țesute-n ie / Păstrată cu sfințenie în scrin / Doinită-n vers curat de poezie. / Mi-e dor să fiu copil, să merg la horă / S-aud cântat de tobă și cimpoi, / Să văd priviri de tineri cum se-adoră / Și cum se sorb în trupuri amândoi.*”

Altădată, în forma versului simplu, popular, dar cu adâncimi de semnificație neașteptate (*Despre dor*), se privește, cu jocuri de cuvinte eufonice,

(continuare în pag. 28)

retrospectiv spre idealurile anilor trecuți, neîmplinite multe dintre ele, dar se lasă deschisă o poartă de speranță, care dezvăluie un optimism sufletesc structural: „*Dorul meu de doruri duse / neaprinse și ascunse / neatinse sau strivite / scăpătate în ispite... / Doruri stinse, necuprinse / câte n-au trecut prin vise / și-au ajuns cu anii ninse / tot întregi și neatinse. / Dor de dor, în strop de clipă / pe-o aripă de rândunică / simt răcoarea ta de rouă / într-un dor de lume nouă.*”

Un remarcabil poem dedicat mamei, **Mai lasă-mă, mamă**, exprimă nu numai dragostea și admirația pentru aceea care i-a dat viață, ci și un adevărat sentiment de venerație, dus până la sacralizare: „*Mai lasă-mă, mamă, o dată să plâng / C-am fost în căsuța bătrână / În care rămas-a mirosul de crâng / Și firu-ntrerupt, tors din lână. / Măicuță, cu lacrimi în ochii-mi pustii / De dorul ce greu mă apasă / M-alec peste fusul cu tortul în mii / De fire și simt că-s acasă... / Te știu mamă dulce, cu sufletul plin / Că ruga îți este dorință / Ți-e chipul icoană și suflet divin / O mamă, în orice credință.*”

Așezat în fruntea volumului (fapt ce-i conferă o semnificație specială), excelentul poem *Teii* evocă în imagini pline de sensibilitate excepțională pădure de tei, din apropierea localității natale: „*În satul meu din mijlocul pădurii / Acolo unde soarele-i brodat / Și raza lui ne mângâie curat / Pulsând viața-n sufletul naturii.*”

Sunt situații când eul poetic se detașează de ființa auctorială și-i examinează văzul, auzul, pipăitul, reacțiile mentale cu o luciditate dublată de lirism, a unui sentimental (bine camuflat deseori) cum a fost, de fapt, întotdeauna dl. Carașca. Avem aici, în fond, o „mască lirică”, pe care o teoretizase criticul Tudor Vianu. Această nouă mască lirică dezvăluie polivalența talentului scriitorului tulcean Tănase Carașca. Caracterul confesiv al textului este dublat de un puternic sentiment al legăturii cu natura: „*Azi, m-am trezit în prag de răsărit / Să-mi mângâi talpa cu un strop de rouă / Și făcând pași prin terapia nouă, / Simțit-am un dar nou, de mirosit.*” Într-o perspectivă panoramică, implicând și planul celest, ochiul descoperă frumusețile pletorei ramurilor de tei, care duc pe autor chiar la timpurile originare: „*Am deslușit pe verde, parcă scuturi, / Ghirlande albicioase, mișcătoare / Iar mintea mi-a zburat iscoditoare / Să redescopăr vechile-nceputuri.*” Notațiile surprind efluvii olfactive de tip simbolist, care trimit la Dimitrie Anghel, supranumit, pentru volumul *În grădină*, „poetul florilor”, dezvăluite cu un sentiment reconfortant și admirativ: „*Parfum, seducător de gânduri pure, / Ofrandă-adusă omului în dar / În începutul cald de calendar / De teiul nostru falnic din pădure. / M-am închinat spre dealul luminat / Și-am mulțumit naturii înflorite / Că de milenii lungi, îmbătrânite / Pe Sfântul Tei, nicicând nu-l dă plecat.*”

Viziunea ironică, satirică din volumele anterioare face loc unei perspective ușor meditative și subtil umoristice. Pare a fi mai departe de râsul savuros al *Amintirilor* lui I. Creangă din volumele anterioare și mai aproape de patetica invocare eminesciană: „*Unde ești copilărie, cu pădurea ta cu tot?*” Există o întoarcere prin amintire în trecutul personal, cel al copilăriei și adolescenței, încă foarte viu, legat în bună măsură de locul nașterii – satul Telița (județul Tulcea).

Totuși, există aproape întotdeauna un gând ghiduș, un fel de spiriduș, care, ascuns undeva în spatele scenei, iese ușor, pe neașteptate, în fața publicului, alias lectorul, face

fugar o succintă observație morală ironico-umoristică asemănător unor ocazii de altădată, lăsând spectatorul surprins și obligat să mediteze la problema pusă. Vezi poezia **Dans sau Arome de toamnă**, din care citez ultimele două strofe: „*Că vinul ne învie, ne dă speranțe noi / Ne scapă de necazuri, ne scoate din convoi / Mai facem pasul stânga, sau dreapta vinovat / Dar suntem fără pată, ni-i sufletul curat. / Vinul nu e de vină, cuminte-i în pahar / Ne dă în dar virtute, virtutea ne e dar, / Însă îmi cer iertare stăpânului ceresc, / E prea puțin un strop, când mă împărtășesc.*”

În unele texte sunt vizate direct aspecte negative ale actualității, precum propaganda electorală mincinoasă (**Alegeri**), parvenitii de tranziție, de joasă speță, îmbogățiți peste noapte (**Alte pericole**) ș.a., soluția fiind „țepele lui Dracula” (**Re-conversie**), dar, mai ales, sentimentul patriotic de apartenență la comunitatea națională, manifestat în iubire și unitate: „*lubiți-vă deci, dragi români, / Uniți veți deveni stăpâni, / Dați dragostea ce-o aveți stocată / Doar pentrutru România, toată*” (**24 Februarie – de Dragobete**).

Uneori, se simte în vers tonalități din glasul de tribun al lui Adrian Păunescu, al cărui cenaclu „Flacăra” autorul îl frecventase în tinerețe.

Probabil scriitorul se îndreaptă către o poezie reflexivă, meditativă. Accentul nu mai cade ca în versurile din **Fabule și fabulații** (2003) sau ca în romanul **Desculț prin urzici** (2010) pe observația morală cu tentă satirico-umoristică pe linia lui G. Topârceanu a relațiilor de socializare, ci mai mult pe observații și concluzii cu valoare apreciativă și reflexivă.

Perspectiva meditativă apare clar în evocarea trecerii timpului (**Pe Dunăre curg**) prin imaginea scurgerii celor patru anotimpuri pe apele Dunării. Prin imaginea primăverii se dezvăluie concludent această realitate: „*Primăvara, / Dunărea poartă cu ea / bogăția morții / lăsată de toamna / trecută prin iarnă și / preluată de puhoiul / involburat, / ce poartă în el viața.*”

Preocupat de definirea specificului local, autorul vehiculează cu abilitate, în formule firești de comunicare, o multitudine de motive specifice zonei dobrogene și dunărene, tulcene și deltaice, precum Sfântul Andrei, „descântecul într-o limbă multinațională”, zborul pelicanului, hora dobrogeană, ritmul geamparalei, salba de cetăți cu „ziduri roase de vremuri”, simbolul dacic al „stindardelor cu cap de lup” pe „tărâmul binecuvântat / dintre Dunăre și Mare”, acestea regăsite în diferite poezii, fie, ca un tot unitar, chiar într-un singur text: **Sud-Est**: „*Zborul pelicanului / în cercuri largi / cuprinde tărâmul / binecuvântat / dintre Dunăre și Mare / într-o horă dobrogeană / în ritm de geampara. / Dintre bătrânele / ziduri roase de vremuri / ale salbei de cetăți / împrejmuitoare, / răsar stindardele / cu cap de lup și / porumbelul păcii / zburând deasupra.*”

Interesant și derutant într-o anumită măsură,

(continuare în pag. 29)

titlul volumului lasă posibilitatea mai multor interpretări. Credem că autorul vrea să spună că versurile cărții sunt scrise „printre stropii” realităților prezente, printre problemele și vicisitudinile vieții. Așadar, în viziunea autorului scrisul este un fel de evadare din cotidianul neplăcut, salvare prin scris dintr-o realitatea zilnică nedorită și nesatisfăcătoare. „Stropii”, într-un fel, ar conține un element negativ, potrivit: „*Printre stropi / văd tumultul norilor, / învălmășeala fulgerelor / ce scânteiază / din când în când / arătându-ne săgeata, / dar stropii ne orbesc / și ne forțează / stagna-rea...*” Printr-un subterfugiu și jocuri de cuvinte a la Marin Sorescu, poetul crede că a găsit soluția: „*Stropii m-au orbit, / Dar am să-mi pun / ochelari de soare / și atunci am să văd / lumea în culori / mai deschise. / Poate...poate / La anul...*” Pe de altă parte, scriitorul își dezvăluie intenția, credința și speranța, un gând esențial de altfel, că scrisul și efortul său creator vor birui timpul și va accede la eternitate: „*Și ploaia mă biciuie, / iar eu încerc să mă strecur / printre stropi / ca o efemeridă / în căutarea / veșniciei.*”

Având mereu în minte lectorul drept partener apropiat, „bucuros de gustul literelor” și „doritor de frumos”, autorul, aflându-se „sub sceptrul Măriei sale, Doamna POEZIE”, va urmări să descarce „preaplinul gândurilor” (căci ea, „Poezia, este eliberarea sufletului”), în forme poetice de comunicare simplă pentru înțelegerea exactă a mesajului.

În versuri de tip clasic, structurate pe strofe, ori moderne, cu vers liber, textele, prin organizarea enunțurilor și sistemul de imagini poetice, rămân, însă, de facto, în spațiul poetic tradițional. Enunțând direct ideea și sentimentul, fără complicații, frământări, contorsiuni sau defragmentări ale discursului poetic, Eul liric creează formulări clare, precise, firești și armonioase. Fără a face risipă de figuri de stil, acestea (epitete, comparații, metafore, repetiții, simboluri etc.) evident nu lipsesc, însă conturează un imaginar poetic interesant, atrăgător și sugestiv.

În „lumea pestriță a începutului de secol”, cum se exprimă autorul în cuvântul către cititor (*Dragă cititorule!*), într-o epocă bulversată și bulversantă, când valorile umane, morale în special, sunt inversate, într-o epocă a cibernetizării, robotizării, a facebook-ului, a internauților și pokimonilor, cartea de poezie *Printre stropi* a d-lui Tănase Carașca este nu numai interesantă, dar cu atât mai necesară, căci întoarce ființa către resorturile ei firești, către adevărata ei dimensiune, către încredere în om și în viață, în manifestările lui sufletești benefice, în idei înalte și idealuri, în trăire emoțională și stări afective bazate pe valorile trainice ale tradițiilor străbune și valorile general umane perene.

Felicitări, sănătate și succes, *Dragă autorule*, (zicem și noi), în realizarea unor noi valori scriitoricești, printre acești surprinzători, frumoși și fascinanți „stropi”!

Pornind de la aceste două cărți despre care vorbim acum spre corpus-ul masiv al volumelor de istorie și cronică literară pe care l-a produs, ne întrebăm care-i mobilul interior al autorului de-și sacrifică zile și nopți, citind mii de cărți și scriind mii de pagini? Gloria literară actuală și postumă? Beneficii pecuniare din distribuirea cărților? Promovarea pe scara socială? Toate trei sunt iluzii și zădărnice. O știe și el, o știm toți, o probează și realitatea în 99 la sută din cazuri. Atunci de ce se implică total într-un demers cultural greu, cu muncă fără plată, dar cu cheltuieli personale importante? În cuvântul de încheiere al volumului III găsim un răspuns de care nu avem cum să nu ținem seamă: „Ale noastre sunt, precum sugerează și titlul, *lecturi aleatorii*, însă asta nu ne-a împiedicat să ne bucurăm de poezie și să nu încercăm, la rândul nostru, să transmitem starea de bine și cititorilor”. Așadar, Cornel Galben este unul dintre pământeni care își caută starea de bine și prin lectură, firește după rugăciune și pocăință. Aceasta aduce bucurii inimii și intelectului și, odată ce a descoperit o astfel de așezare interioară, încearcă prin scris să o dăruiască și altora. Nu toate cărțile citite rodesc starea de bine, mai ales acelea care nu au deloc de a face cu poezia bună, dar căutarea rămâne neîntreruptă. La fel și comunicarea în scris cu cititorii. Astfel, cronicarul își profesionalizează și lectura și scrisul. Totuși, modul acesta de a trăi și de a munci, devorat de minima plăcere estetică și de bucuria de a te întâlni cu un cititor necunoscut, care poate nu se va arăta niciodată la întrevvedere, constituie o utopie donquijotescă. Mai ales că procesul inflaționist din țară, în privința tipăririi de cărți fără număr și, adesea, fără valoare, coroborat cu acela al scăderii ponderii cititorilor de la 10 la sută cu tendință spre zero, denotă simptome grave de frică și instabilitate morală și spirituală, de pulverizare a criteriilor axiologice în societate. În acest context, Cornel Galben își asumă totuși utopia scrisului cotidian și continuă să ne propună cărți și autori cu o bucurie molipsitoare.

TELEVIZIUNEA

LITERARĂ

www.televiziunealiterara.ro

tvbucuresti@yahoo.com

0722.410.597
0740.370.665

Daniela TOMA

~

rochia mea mai tânără așteaptă să-i desenez vedenii pe
mâneci
ca să fie mireasă
dar mie îmi plac pantofii cu toc, fustele unei cutiuțe
de catifea și eșarfa de mătase din colecția desăvârșită
a unor tei somnoroși
ne ținem de mână și sărim pe trambulină

din mezaninul viselor fără stăpân
rochia mea își pierde umerii de una singură
fără să omoare însă brațele calde ale aerului
acum, mă îmbrac cu trupul meu și el mă apasă
ca un obiect ce-l port în mine
inelul de pe mâna mea dansează singur

~

tăcerea mea nu-mi mai este fidelă,
mă zăpăcește și mă dizolvă puțin câte puțin în afara mea
sunt furtuna,
sunt acolo și sunt aici,
în lumea mea sau a celorlalți,
la îndemână în imaginația oricui,
mă deplasez liber,
sunt unul și același lucru cu mintea mea
înșiruită pe un covor colorat
mă agăț într-o fotografie și potrivesc o altă femeie
între ziua de ieri și cea de azi
ce straniu!
observ că pe ea pot s-o ating când vreau
rochia ei roșie nu are o mânecă

~

trasez linii lângă un zid,
ele se învârt în jurul meu și mă ridică pe vârfuri,
se strâng tot mai mult peste coaste,
în văzul tuturor
de fapt, nu e decât apă limpede și proaspătă
pe care n-o pot opri să nu subțieze lumina
îmi spune că mă numesc Ana,
că-mi va fi mereu sete și voi rămâne singură

sfertul de ceas n-a venit astăzi,
eu am tot trasat linii lângă un zid
și am tăcut

firul de sânge care se scurge de sus
e o femeie tânără ce-ți oferă vin
și-ți șterge apoi fruntea

stai liniștit, Manole
și zidurile încep de-acum să se înșele!

~

mâna ta mângâie distrat gâtul primăverii
ea râde ca o nebună și-ți mănâncă supa,
trage verdele peste ochiul tău după ce-l înțeapă în
centru cu noroc,
florile sar din coș cu picioarele depărtate,
sita curcubeului le mușcă de buze,
tu acoperi cu vâlul prima întâlnire,
pe fundul paharului desenezi clopoței

~

trag după mine o linie frântă, o fotografie cu mirese
și niște ochi bulbucați din care verdele s-a
împrăștiat
cu intenții necuviincioase
nu știu de ce un zâmbet crispat rămăsese atârnat
într-o alură de oră exactă
fix lângă o garoafă măritată de mai multe ori
cu un deal gol-puşcă și fără căpătâi
am văzut fotografia dimineața
prin crăpăturile de plastic ale unui contur neciteț
dar n-am habar nici acum de ce somnul de
frumusețe
se amestecase cu bonurile de benzină
și, prin adăugare, rochia de mireasă trăgea singură
concluziile
într-o parcare sepie

~

din această stare sorbi albul neumblat încă,
îl îmbrâncești într-un D uriaș
și-l rotești până pornesc lumile înapoi
e ca într-o garderobă unde nimic nu se asortează
cu grămezile de oameni
ci doar cu florile de plastic ce trec peste ei
de fapt, lucrurile se pot complica bine de tot,
tu ai putea fi obiectul din primul rând care crește din
tine
și fuge lăsându-te în urmă
eiiii, dar atunci lumea s-ar umple cu mai mulți TU
între unul și altul, între tine și următorul
acestora nu le va păsa de numărul pălăriilor
de împrumut
și, acuzați de insubordonare
vor declara stare de necesitate în haosul altui trup
în aer, un gol fierbinte

Rodica Elena LUPU

„În liniștea gândului” de Maria CORINI

Editura ANAMAROL

București, aprilie 2017

Prin Maria Corini poezia câștigă în profunzime. Cu toată ardoarea, cu toate puterile, prin mijlocirea cuvântului, a poeziei, construiește muzicalități ample cu rezonanță lirică. Se poate constata, la un moment dat, că a devenit gânditoarea propriei sale situații existențiale în jurul căreia, construiește, în jurul căreia se construiește.

Fire sensibilă și romantică, a găsit în poezie sprijinul, s-a regăsit în versuri, cuvinte, expresii frumoase, scrise cu vocație interioară de poet cu suflet de aur și inimă bogată. Simbolul, metafora, asociația neașteptată, epitetul, ritmurile cele mai felurite capătă, într-o interpretare strict funcțională, adecvată conținutului, capacitatea de a revela un vast univers sufletească în care răsună acorduri grave, duioase sau gingașe. Încă de pe primele pagini ale cărții - natura poetică, o înfiorare emotivă venită din interior și dăruită într-un ansamblu de trăiri sufletești, sentimente, gânduri - se îndreaptă cu entuziasm spre cititor:

Poeta își intitulează volumul de debut „În liniștea gândului” - taină a sentimentelor, sete de lume și soare”, cum spunea însuși marele Lucian Blaga, este un tărâm al melancoliei, dar și strigătul unei inimi în care s-au strecurat pe furiș sentimentele durerii, ale nostalgiei și taina tăcerii: poeziile „Mai lasă-mi toamnă” (pag. 54), „Gândul”, (pag. 119)..

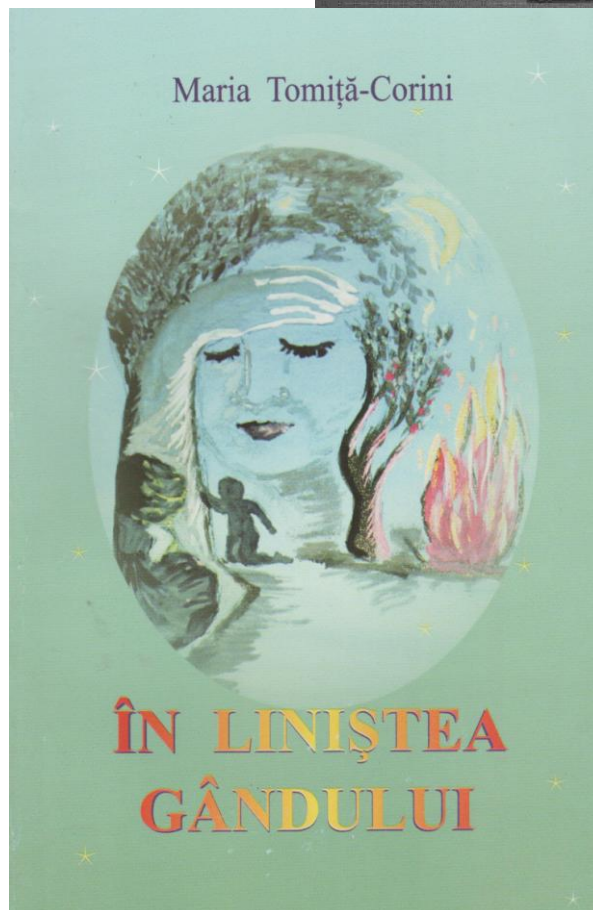
Muzicalitatea în vers clasic, dă o evidentă savoare versurilor, menite să potolească setea cititorilor cu lumina cuvântului scris, răzbătut de emoții intense în diferite forme lirice. Poezia trăită cu o dăruire de sine coplesitoare este ca un vas de alabastru în care autoarea își păstrează cu grijă nu doar taina sufletului, ci și lacrimile acestuia adunate din vicisitudinile vieții. „Când numele-mi va fi uitat” (pag. 125). Ca un impresionant policandru al Cerului, mesajul poemelor umple sufletul cititorului de lumină și frumusețe spiritual, „Tu ești unicul pe lume” (pag. 63).

Poeta Maria CORINI

Prin punerea în antiteză a dragostei efemere vizavi de cea astrală, versurile doamnei Maria Corini, simple la prima vedere, sunt bine conturate, coerente, respectând cu strictețe canoanele versificației clasice, vor dăinui în rândurile poezilor atât cât „Timpul” (pag. 51) Și, lupta launtrică împotriva soartei, „Nu găsesc”, pag. 45)

Înzestrată cu talent, expresivitatea melodică este redată nu prin vers, autoarea, cu multă măiestrie, a dat o

nouă formă poeziei sale. Spre satisfacția sufletului, putem savura multe din versurile sale așezate într-o linie duioasă: „Pe culmea viselor adânci”, (pag. 97), „Noaptea trece, ziua vine...” (pag 101), „Noaptea Sfântă” (pag. 111).

Ca în majoritatea poeziilor de dragoste, și autoarea noastră face din iubire tema centrală a poeziilor sale, dar într-un mod cu totul aparte. Pentru citirea poemelor „În amurg” (pag.21), „Nu mă goni din ochii tăi, iubire!” (pag. 35), „Spune-mi, mamă, când revii?” (pag. 93, „Sărută mâna de părinte” (pag.113), îmbelșugate cu puternice emoții, este nevoie de un spirit și suflet curat, deoarece se dăruiește cititorului prin puritate spirituală și dragoste de Cuvânt.

Terminând lectura poeziilor semnate de Maria T Corini, putem concluziona că ne aflăm în fața nu a unei poete, ci a unui destin poetic remarcabil.

Felicitând-o pentru remarcabila sa pornire și realizare, să-i răspundem cu două versuri ale înaintașului său de peste uitare, Francesco Petrarca:

“Prin colțuri de-ntuneric adânc, la ceas târziu (...) simt destinul meu cum mă îmbie”.

Elisabeta DRĂGHICI

Estetica abjecției sau decăderea umană în opera lui Pascal Bruckner

Bruckner a surprins cititorul cu fiecare roman al său prin felul în care a împletit posibilul cu imposibilul, contribuind într-un mod inedit la reprezentarea literaturii de ficțiune. Însă, ceea ce ne relevă el în cuprinsul cărții „Casa Îngerilor” este în mod cert, o radiografie a sufletului omenesc în alunecarea treptată pe panta unei vieți a pierderii și ruinării, ducând la prăbușirea psihicului.

Acest tablou al decăderii umane este o veritabilă analiză de caz, care poate fi considerat un model comprehensiv al destructurării umane. Este o imagine ce se derulează în paralel cu alte imagini (scene) de viață ale oamenilor: a celor care reușesc în viață, care se realizează social sau a celor care duc existențe ce nu impresionează literar, dar considerate normale.

Viața cerșetorilor, a emigranților aciuși în marile capitale ale lumii, este febril relatată de Bruckner, minuțios analizată, permițând cititorilor să pătrundă în universul intim al unui personaj dar și în cel al grupului social decăzut, facilitând înțelegerea unui fenomen social și psihic.

Chiar dacă sunt utilizate instrumente literare, romanul ilustrează complet viața actuală a săracilor. Parisul zilelor noastre este prezentat în alte culori: cele ale mizeriei, ale sărăciei, ale depravării și marginalizării. Pătrundem prin intermediul descrierilor autorului cărții în zonele întunecate ale unui mare oraș.

O întâmplare reală din viața lui Pascal Bruckner se află la originea acestei opere literare. Căutările ulterioare pentru documentare plasează acțiunea într-o lume atât de actuală și atât de împovărată pentru societatea umană. Prima experiență a autorului cu un cerșetor impresionează (un incident în care un bărbat ce cerșea este bruscat în public de un amic, în timp ce stătea la o masă a unei terase) și după cum afirmă acesta în încheierea romanului „Casa Îngerilor”, îi rămân întipărite în minte două aspecte: „fragilitatea cerșetorului care s-a prăbușit ca un pai și argumentul năucitor utilizat de agresor, acela de a fi fost complice al burgheziei”.

Ghidat de ideea că „cerșetorii încarnează fascinația prăpastiei” Bruckner construiește în paginile sale un personaj, pe cât de fabulos pentru cei care se află departe de lumea săracă, pe atât de real și de bine plasat în context, pentru cei care analizează societatea.

Pentru un cunoscător al lumii sociale, al categoriilor sociale aflate în declin, personajul Antonin, este un model tipic de individ angrenat pe un drum al prăbușirii și al pierderii demnității. Și totuși, la prăbușirea

acestuia concură o multitudine de circumstanțe: o experiență stranie din tinerețe, care marchează, o obsesie pentru curățenie, un model familial în care a crescut, un incident în traseul profesional, o extindere a maniei pentru curățenie în zona socială și o oportunitate – o propunere de a lucra într-o organizație caritabilă.

Antonin Dampierre este o reprezentare a tuturor năpăstuiților din lume, în special a celor care au primit educație și au dus o viață echilibrată, până la un moment dat, când s-a declanșat declicul destructurării personalității. Antonin, un tânăr educat, avea studii de drept și de economie; lucra ca agent într-o agenție imobiliară, unde era apreciat de șeful lui. Era pasionat de curățenie în mod excesiv: făcea duș de două-trei ori pe zi și aloca timp semnificativ pentru a face curățenie în apartamentul său, evita contactul fizic în mijloacele de transport (chiar îi repugna atingerea) și tot ceea ce era o expresie a mizeriei îi trezea repulsie. Pudoarea lui excesivă, îl împiedica să arate interes pentru femei. Trăia o frică față de bătrânele întâlnite pe stradă (frica pornită din momentul în care este nevoit să petreacă o noapte cu o bătrână, pe care o găsește dimineața moartă în patul său) o frică care îl împiedică să aibă relații de lungă durată cu tinere de vârsta lui.

Scriitorul supune personajul unei serii de evenimente ce au menirea de a produce modificări mentale și atitudinale. Totodată, pentru cititor, acestea sunt chei ale unei incursiuni reale într-un univers uman. O succesiune de evenimente marchează

(continuare în pag. 33)

existența lui Antonin. Moartea câinelui iubitei sale, moarte de care este vinovat și pe care o maschează într-un accident, dar care îi inoculează prima sămânță a credinței că are capacitatea de a dispune de viața unei ființe și de a nu fi considerat vinovat. Un alt incident, cu „doi ciudați”, agresivi, bețiivi alergând, ce sperie trecătorii atunci când Antonin însoțește clienți interesați să cumpere o locuință într-o zonă elegantă a Parisului, din cauza cărora ratează tranzacția. Acest incident are ca efect o primă reacție agresivă a sa, lovind cu piciorul un cerșetor ce-i cerea bani. Urmărește cu atenție, ca un „detectiv al mizeriei” o cerșetoare, ce se așeza în fiecare zi în același loc și scotea dintr-o valiză un bebeluș înfășat – îi observă gesturile și mișcărilor pe care le făcea. Era atât de preocupat de studierea cerșetorilor și vagabonzilor că își nota într-un carnetel „descoperirile”.

Ajunsesese să descopere Parisul „coborând ochii spre pământ, spre mizeria care acoperă picioarele portalurilor și trotuarelor, alcătuit tot atâtea bube pline de puroi pe chipul orașului-lumină”. Ajunsesese să cunoască această populație aflată la marginea societății și aproape că trăia vieți paralele: una a unui om așezat, cu profesie și alta de „vânător” al mizeriilor umane. O revelație a rolului său îi tulbură ritmul: se simte răspunzător pentru acele suflute rătăcite.

Momentele acestea concură la țeserea unui plan și a unei convingeri: o iluminare, o relevare a rostului său pe pământ. Simte că are o misiune: „crezuse că fusese ales de Dumnezeu pentru a curăța pământul de pleavă”. Este convins că și alții nutresc aceleași gânduri ca ale lui, de a distruge paraziții, dar nu au curajul să o spună. Căuta modalități de a-și pune în aplicare marele lui plan de curățare: noaptea umbla prin oraș pentru a găsi indivizi pe care să-i execute și pe care îi teroriza: stinge țigara în palma unui cerșetor, arunca găleți cu apă peste cei ce dormeau pe asfalt, îi lovea cu picioarele pe cei lungiți pe jos etc.

Psihicul lui, puternic marcat, trece prin stări multiple: „mâinile îi ardeau, tăpile la fel, simțindu-se ca un proiectil gata să lovească ținta”, „oscila între furie dementă și mâhnire”. După câteva acțiuni agresive împotriva cerșetorilor se simțea „cuprins de sentimentul atotputerniciei” și trăia o bucurie de a putea „vidanja Parisul”. Cu fiecare act comis împotriva năpăstuiților se simțea tot mai încrezător în menirea sa.

Însă obsesia sa creștea, dorea să ucidă pe cineva, căci până atunci doar agresase oameni mizeri. O idee inoculată în minte care îl transformă profund, căci pentru a realiza acest plan adoptă unele măsuri: noaptea se îmbracă ca un cerșetor și se „împrietenește” cu un năpăstuit, pe care îl căuta regulat, în așteptarea momentului și modalității perfecte de a-l distruge. „Meta-mozarea în ucigaș”, deosebit de complicată pentru Antonin nu se realiza facil. Pentru un timp abandonează ideile sale dar revine la ele căci nu părea să fie cale de vindecare. Fiecare „deșeu uman”, întâlnit pe stradă îl umplea de furie.

O nouă posibilă victimă îi atrage atenție, de data această o femeie (la rândul ei un exemplar al decăderii la superlativ: înjura, scuipa trecătorii, un „monstru înconjurat de o aura sacră” cu un corp, comparat de autor cu „o arhivă vie a decăderii”) pe care o va urmări cu gândul de a

o anihila. Un plan ratat, care va lăsa urmări viitoare. Trecând personajul printr-o serie de nereușite, Pascal arată implicit natura umană în fața nereușitelor, mai ales atunci când există un fond obsesiv. Prin tehnici simple, prin combinații de expresii bine alese, scriitorul reușește să-l prezinte pe Antonin, un personaj dezagreabil de altfel, într-o lumină fantastică, captivând atenția și curiozitatea cititorului.

Acțiunea se complică atunci când are loc o întâlnire a lui Antonin cu o filantropă, Isolde de Hauteluce, „eroină a mediului umanitar francez”. Acest moment va constitui o nouă oportunitate pentru el. Isolde va juca rolul decisiv, căci îl alătură lumii săracilor: ea îi propune să se implice în acțiunile umanitare. Această femeie, care l-a remarcat pe Antonin, va avea un rol major în viața lui, subjugând judecata lui.

Antonin, la solicitarea Isoldei, renunță la frumoasă lui carieră, unde avea un venit foarte bun, renunță și la iubită, pentru care de altfel, nu avea sentimente puternice și se înrolează ca militant social în organizația ei – lucrează la Casa Îngerilor (un adăpost pentru săraci și oameni fără adăpost) pe un salariu foarte modest. Numai că acest loc era perfect pentru planurile lui Antonin – este lumea în care va putea să-și pună în practică planurile, unde mintea sa, bolnavă deja, se va putea hrăni. Va găsi aici, o nouă victimă care să îi ofere ocazia de a realiza marea sa plan – de a ucide un exclus al societății, de a face curățenie. Dar, și de data asta va rata momentul.

Acestui eșec al planului său ucigaș i se adaugă un altul: de a pierde respectul pe care i-l purta Isolde Hauteluce. O încăierare în Casa Îngerilor îl transformă pe Antonin într-un agresor, dovedind violență asupra celor asistați. Este un moment în care s-a produs o reală descărcare a tensiunilor acumulate în el, o ocazie de a se descătușa. Acest incident se soldează cu încetarea colaborării sale în Casa Îngerilor, d-na Hauteluce gonindu-l.

Căderea s-a produs în linie dreaptă, rapid: fără loc de muncă este nevoit să caute locuință pentru care plătește o chirie mică. Datorită incapacității de a se angaja situația sa materială se agravează. Se duce la agenția imobiliară la care a lucrat pentru a cere să fie primit, dar, aspectul său precar și condițiile în care plecase sunt defavorabile. Fostul lui șef refuză să-l angajeze și după un lung discurs îi spune ce crede despre el. Ariel recunoaște că „i-a subestimat nevoia de absolut și mai ales violența”. Acest personaj pare să-l fi înțeles pe Antonin căci are convingerea că fostul său angajat „și-a urmat impulsurile, care sunt mai tari decât el”. Ca urmare, Ariel îi cere să revină peste un an, îi recomandă să meargă la un terapeut. Își încheie discursul cu o recomandare: „mergi până la capăt pe drumul ratării și, mai ales odihnește-te”. Este o frază care arată că se poate ajunge și mai jos, că Antotnin ar mai putea avea de parcurs alți pași până să ajungă la limita inferioară.

(continuare în pag. 34)

A urmat pentru Antonin un alt moment greu: s-a prăbușit fizic și psihic. Ceea ce Isolde spusese cândva: „în vagabond te transformi în 48 de ore” se petrecea acum cu Antonin. La treizeci și unu de ani era descurajat, nimic din jurul lui nu mai trezea interesul, nu căuta să lucreze, nu mai reacționa la cei din jur. A renunțat să se îngrijească, nu mai făcea duș și mizeria îi devenise normală. Era un om sfârșit.

Nu mai avea locuință, toate lucrurile lui încăpeau într-o valiză. Într-una din zile este arestat de poliție sub acuzația de ucidere a unuia dintre cei pe care încercase cândva să-l omoare. Deși nu comisese fapta, Antonin își asumă vina, dintr-o dorință de a se amăgi că ar fi realizat un plan pus la cale. Însă, din lipsa dovezilor este eliberat. Un moment trăit cu mare dezamăgire: nu putea avea nimic pe care să și-l atribuie. Rătăcind pe străzi, ajunge să intre în rețeaua de tuneluri de metrou, adăpostindu-se acolo. A fost găsit de o echipă de muncitori, scos la suprafață și dus la un spital.

Aici este curățat de echipa de medici, deparazitat și tratat, autorul descriind detaliat stadiul în care poate ajunge un om aflat în mizerie: trupul său era „o rană colcăind de viermi și de crabi miniaturali”. Curățat de toată mizeria crescută pe corpul lui a urmat tratament psihiatric. Psihiatrul îi descrie concis lui Antonin evoluția cazului său: „obsesia dumneavoastră pentru curățare s-a preschimbât într-o estetică a abjecției, în lipsa uciderii unui vagabond, ați ales să vă ucideți pe dumneavoastră înșivă, și să vă constituiți într-un obiect al repulsiei [...] Ați trăit decăderea înaintea gloriei”.

După încheierea perioadei de spitalizare Antonin urmează un program de reabilitare: un stagiul de integrare de trei luni (lucrează la amenajarea grădinilor publice), învățând despre amenajări peisagistice, apoi muncește într-o grădină de legume, în livezi, cu apicultori. Părea că viața lui se reasează, că este „normală”. Dar, rămâne în suflet ceva care atârna puternic: vrea să revină la Casa Îngerilor pentru a discuta cu Isolde, dar nu mai găsește adăpostul. Meditează asupra condiției sale, vrea să dovedească celorlalți că este pe picioarele sale și că este integru. Lumea îi părea schimbată.

O ultimă zi a vieții lui îl prinde pe străzile Parisului, căutând ceva ce părea pierdut; ajuns la periferia Parisului, merge fără un scop anume până la o tabără locuită de diverși indivizi cu „mutre buhăite de alcool” ce păreau o „jignire la adresa științei, a igienei și, până la urmă, a înseși omenirii”. E o scenă care declanșează în Antonin un sentiment al apartenenței. Este cuprins de un spasm, cade în genunchi și plânge fără a se feri. Trăiește regretele de a fi avut gânduri negre. Înserându-se, nu mai avea timp să se întoarcă la hotel. Își găsește un adăpost și adoarme. La un moment dat se trezește și ca prin ceață are impresia că Isolde este lângă el. În acest miraj simte că este înjunghiat și vocea feminină cunoscută îl blamează. Este momentul morții sale, realizând că Isolde înfăptuia ceea ce el nu reușise. Cu ultimă suflare recunoaște dragostea ce o purta acestei femei.

Moare astfel, un om ce-a trecut prin toate fazele decăderii. Moartea sa poate fi considerată ca un preț plătit, ca un ultim drum al unui om care a decăzut deplin. Bruckner îmbracă acest final într-un văl de mister, descrierile sale trădând neclaritate intenționată, permițând

cititorului să imagineze alte scenarii.

Traseul vieții acestui personaj este redat cu minuțiozitate psihologică (pentru care autorul s-a documentat) bine plasat în contextul social al Parisului cunoscut lui Bruckner. Este un personaj al zilelor noastre, unul nefericit, ce nu a reușit să mențină echilibrul vieții sale într-o lume în care mizeria este des întâlnită. Este suficient să pleci capul ca să o vezi și să nu te lase indiferent. Dacă nu ai puterea de a ignora „slinul străzilor”, acesta are în schimb, marea forță de a te acapara.

Bruckner a reușit să surprindă elementele definitorii ale naturii umane bulversată și aflată sub bombardamentul mediului social, un personaj care, deși a luptat, nu a avut armele potrivite pentru a schimba omenirea în bine. Prin acest roman Pascal Bruckner a ridicat probleme legate de existența unei păături sociale și a capacității unui sistem public sau privat de a realiza dezideratele esteticii umane.

Aurel SCARLAT

Întâia noapte la pescuit

Buceștiul, situat de o parte și de alta a șoselei care unește Tecuciul cu Galațiul este o comună frumoasă alcătuită din trei așezări: Bucești, Vultureni și Diecheni.

Astăzi, puțini locuitori cunosc această configurație a localității, cu excepția câtorva minți, luminate de soarele documentelor.

Sat răzeșesc, având oameni harnici, Buceștiul a dăruit literaturii române pe Ștefan Petică, întâiul poet simbolist „declarat”.

Veche de peste o sută de ani, școala din Diecheni privește blazată șoseaua și trecătorii. Pe cei care îi trec pragul și trecerea. A suportat răbdătoare modernizarea ca și surata ei din Bucești.

Cărteanu, martor al acestor schimbări, i-a cerut încuviințare să fie primit.

A pășit dincolo, cu vechile imagini ale trecutului.

-Unde e nea Dică? Întrebă el pe un elev.

-E deval, în râpă, dă la pește.

Cărteanu străbătu în grabă terenul de sport și grădina de legume care se întindea până în buza malului înalt de pământ.

De acolo, terenul înclinat era acoperit cu o pădurice deasă de salcâmi, iar la poale, pe malul Bârladului, se înălța o frumusețe de plop falnic, râvniți de mulți amatori de lemn.

În anul acela plouase foarte mult. Încă nu se construiseră diguri. Siretul și Bârladul își uniseră apele inundând toată valea și tot Cuhalmul de la Torcești la Șerbănești.

Strecurându-se cu fereală printre copaci, îl văzu pe omul de serviciu, trăgând la pește între doi plop uriași.

-Bună ziua, nea Dică! Ce faci, bre, aici?

-Păi, nu se vede? Prind pește.

-Și asta ce fel de sculă este?

-Năpatcă, tovarășu' profesor!

Așa ceva nu mai văzuse Cărteanu: o plasă mare, pătrată, cu ochiuri mici, prinsă la colțuri de patru scovergi, prevăzute cu o coadă lungă de lemn.

Omul de serviciu scufunda plasa în apă fără zgomot, strângând cu nădejde coada de lemn. După un timp, o sălta scurt, apoi repede și, tot fără zgomot, o scotea la suprafață. Câțiva peștișori se zvârcoleau pe fundul plasei: porculeni, țipari, chișcari și alte nații de pești pe care-i pomenesc numai cartea de zoologie și pescarii cu experiență.

-Da' peștele unde-l ții, nenea?

-Uite, colo! Puteți să vă uitați.

Într-o crăcană înfiptă în apă se vedeau băierile unei traiste. Cărteanu le desfăcu precaut. „Dacă e vreunul mărișor și-mi sare în apă? Ce mă fac? Așa e mai bine”,

gândi el. Privi încântat mulțimea chiticilor argintii smălțați cu verde. Aceștia protestară din aripioare și codițe datorită situației lor ingrate.

Câțiva stropi de apă îi înrourară fața. „Ce frumoși sunt!” exclamă el, legând traista la loc. Omul de serviciu, însă, nu-i dădu atenție. Tocmai ridicase năpatca și un pleoscăit puternic tulbură liniștea apei.

-Ce s-a întâmplat, nea Dică?

-Ce să se întâmple, am scăpat unul mare. Dacă o luam pe rara, al meu era.

Rara însemna o pânză cu ochiurile mari care se trăgea ușor și puteai înșela un pește pe măsură.

Cărteanu citi nemulțumire pe chipul omului. Vru să-l îmbuneze glumind:

-Îți rămân chiticii, nea Dică, iar, dacă nu-ți plac, îi arunci în apă.

-Domnule profesor, peștele ăla mare șade-n coadă tare, dar ăla mic șade pe buric, ăsta-i adevărul. De chitici nu vă faceți grijă! Iese o saramură cu ardei iute și mamăliguță ce n-ai mâncat dumneata, de când ești.

Lui Cărteanu nu-i mai venea să plece. Voia o năpatcă. Îl fascinasă bălăceala peștișorilor. Însă bucuria lui nu produsese nici o impresie vietăților captive. În pătratul acela de apă se ducea o luptă crâncenă pentru supraviețuire.

-Ei, domnu' profesor – omul de serviciu vorbea uneori și cu „domnu'” în particular – cum văd eu, nu vreți să mai plecați.

Cărteanu, într-adevăr, ar fi stat acolo, ziua întreagă. Îl învăluisă murmurul vieții cu adierile sale neliniștite. Nea Dică scutură de câteva ori năpatca în apă curățind-o de verdeață și ieși pe mal să o pună la uscat cu bețele în sus.

Peste câteva zile, Cărteanu pescuia în același loc cu năpatca omului de serviciu.

O cumpărase după câteva negocieri intense: „Plasa este bună, domnu' profesor. Nu prinzi peștele ăla mare, dar îl prinzi pe cel mic și tot vii cu o saramură acasă”.

Aceste argumente îl convinseseră pe Cărteanu că investiția lui era folositoare.

Apele se retrăgeau încet și Cărteanu învăța cum să tragă la pește și cum să-și aleagă locurile.

Într-o recreație, omul de serviciu coborî printre salcâmi, malul abrupt, până la plop unde știa că se află Cărteanu. Vocea lui domoală îl trezi pe profesor din visarea lui prelungită asupra apei.

-Domnu' profesor, nu stați așa de mult uitându-vă la apă! Peștele nu face casă. Trece.

Cărteanu sălta năpatca repede. Stropi grei zureau pe suprafața apei, făcând cerculețe trecătoare. Abia prinse un chitic.

-Nici așa nu e bine. Trageți o dată scurt năpatca, apoi o sălțați repede până vedeți scovergile ieșite din apă. După aceea o ridicați ușor să nu zuruie picăturile de apă, că faceți bălăceală și speriați peștii din jur.

După câteva săptămâni s-au retras apele și s-au uscat pământurile în vale. Vegetația s-a scuturat de nămoluri, vietățile pământului au ieșit

(continuare în pag. 36)

din cotloane, Bârladul a revenit în matca lui, mângâind malurile ierboase, străjuite de sălcii bătrâne.

- Domnu' profesor, haideți să vă arăt ceva. Văd că v-ați îndrăgostit de pescuit. Am crezut că e o toană, însă, v-am văzut prin niște smârcuri pe unde nu umblă nici dracu'. Și nici pește n-ați prins.

Omul de serviciu își ațintise ironic privirile asupra lui Cărteanu.

-Ce să-mi arăți, nea Dică? Ce este așa de important?

-Ei! Veniți cu mine în vale și veți vedea.

Coborâra amândoi panta abruptă împodobită cu salcâmi, trecură printre plopii uriași și ajunseră pe malul Bârladului. Un gard, în formă de „ve”, făcut din haragi împlețiți cu sârmă se întindea în curmezișul râului. La extremități, erau săpate în maluri, două lăcașuri pentru pescuit. Cărteanu abia își stăpâni uimirea.

-Asta ce minune mai este, nea Dică?

-Tovarășu' profesor - nea Dică mai schimba cuvintele protocolare după stările sufletești prin care trecea - gardul acesta este pus de mine. Oprește peștele care vine din susul apei. Gardul are forma veului în mijlocul apei ca să îndrepte o parte din pește spre malul stâng și cealaltă, spre malul drept. Peștele aflat în centrul râului, cu vârful cozii încearcă să găsească un loc de trecere prin gard. Această operație o face până ajunge la mal, unde se află pescarul cu năpatca. Acolo este pieirea lui. Care scapă, scapă, care nu, rămâne în năpatcă.

-Și ai prins matale pește?

-Păi, cum să nu, tovarășu' profesor. Altfel nu-l mai făceam. Am bătut pari în apă, am cărat haragi cu căruța, am făcut plășile de gard și le-am întins în apă legându-le de niște sârme groase prinse de pari.

-Dar gunoaiile, fiindcă, uite, s-au adunat la gard câteva.

-Cobor în apă, tovarășu' profesor, și le arunc peste gard.

-Nea Dică, e prima dată, când văd așa ceva.

Aura superiorității învăluisese chipul omului de serviciu. Adresându-se cu „tovarășu”, în acel moment, se simțea deasupra condiției lui sociale. Se simțea altcineva. Cărteanu sesiză situația.

-Atunci, când prinzi matale pește?

-După ore, tovarășe profesor.

-Înseamnă că stai noaptea la pescuit? Nu stai ziua ca data trecută?

-Nu. Noaptea e liniște și se prinde cel mai bine. Dacă vreți, puteți încerca.

Tragem amândoi.

Urcară dealul împreună. Ajunși în curtea școlii, după un timp de gândire, Cărteanu își exprimă dorința care îl frământa de oarecare vreme.

-Dacă nu am obligații acasă, cred că vin.

-Pe malul apei dinspre câmp, nu pe malul școlii, fiindcă nu prea se dă bine peștele. Și veniți echipat pentru noapte, că e rouă, preciză nea Dică, pentru mai multă siguranță.

Într-adevăr, spre seară, Cărteanu găsi fără greutate locul de pescuit. Gardul abia se vedea ieșit din apă. „Unde o fi nea Dică? Să fi greșit eu locul? Nu cred”, vorbea Cărteanu de unul singur. Călcă pe ceva moale. O țolică și o boandă înfloreau iarba.

„Nu se poate, aici trebuie să fie”, își continuă raționamentul Cărteanu. Se apropie de marginea malului. Omul de serviciu scotea năpatca din apă, fără zgomot și tot

așa o așeza. Cărteanu se adresă cu glas șoptit:

-Pică ceva nea Dică, sau nu pică?

-Aaa, domnu' profesor, nu credeam că mai veniți. Rămâneți pe mal că urc și eu. Nu prea se dă peștele. Dacă tot ați făcut drumul, puneți năpatca pe bețe și încercați. Poate aveți mai mult noroc.

Cărteanu a tras la gard câteva ceasuri. Mare lucru nu prinsese. Noaptea înstelată înțepa cu ace luminoase limpezimile Bârladului și frunzele foșnitoare ale plopilor. Licuricii sporeau luminile nocturne cu felinarele lor fosforescente.

- Nea Dică, nu prea cade. Joacă mai mult pe centru peștele, zise Cărteanu întinzând năpatca pe mal.

- Cam așa e acum, până spre miezul nopții ține dansul peștilor. Pe urmă se domolesc.

După un moment de gândire, omul de serviciu reluă:

- Da' dumneavoastră, domnu' profesor, nu plecați acasă? E târziu. Eu rămân până mâine dimineață.

-Cum? se miră Cărteanu. Până mâine? Și unde dormi?

-Aici, pe mal. Am boandă, căciulă, o țolică așternut, crengi și frunze căpătâi.

-Știi ceva? Rămân și eu.

-Treaba dumneavoastră. Cât mă odihnesc eu, puteți trage la pește.

Cărteanu își reluă pescuitul. Îi mai cădea în plasă câte un chitic. Bucuria lui cea mare, să îi audă sfârâitul în apă. Pescarii mai experimentați îi spuneau: „Dacă vreți să vă distrați, nu scoateți imediat năpatca din apă, mai lăsați peștișorul să înoate dintr-un colț în altul. Așa poate vin și ceilalți”.

Era o simplă superstiție care făcea să treacă altfel timpul. Răcoarea plăcută a nopții și oboseala îi strângeau trupul în veșminte moleșitoare. Scoase năpatca pe mal. Câteva mișcări de înviorare îi întăriră trupul.

Omul de serviciu, auzind foșnet împrejur, se trezi.

-Ei, ce-ați făcut? Ați prins ceva?

-De-o saramură, nea Dică.

-E bine, domnu', decât deloc. Acesta-i începutul. Mai trag o dată. Dacă nu cade ce vreau eu, ne luăm catrafusele și plecăm. Mai bine ca acasă, nu-i la nici o altă masă. Puteți să vă culcați în locul meu, pentru că noaptea-i pe terminate.

În zori, Cărteanu se trezi. Omul de serviciu scutură năpatca de gunoaiie. Era semnalul de plecare.

-Ai luat ceva, nea Dică?

-Nu prea, domnu' profesor.

Prietenul său urcă malul și își întinse năpatca la uscat. Adierea matinală mângâia trupurile obosite ale celor doi tovarăși de pescuit. Omul de serviciu privea țintă în susul râului. Cărteanu, însă, nu vedea ceea ce vedea prietenul său.

-Domnu' profesor, observați ceva mai departe de gard la suprafața apei?

-Unde nea Dică? Nu văd!

(continuare în pag. 37)

-Vă luați după mâna mea? Priviți atent în susul apei! Acum! Vedeți trei dăre mari în formă de V?

-Ai dreptate, nea Dică, le observ, dar nu știu ce înseamnă.

-Acelea cu valul în cap sunt trei somni mari. Al din centru, aflat în frunte, este cel mare, iar lăturașii sunt ai mici.

Cei trei răpitori înotau contra apei, încet, în formație perfectă, asemenea unei flotile de război.

- Domnu' profesor, pe ei i-am așteptat noaptea asta, dar să știi că îi aștept de o săptămână. După inundație a rămas pește mare, de aceea am pus gardul.

În aburul subțire al dimineții, omul de serviciu părea o santinelă aflată la post, dezamăgită că nu a reușit să captureze inamicul.

tar și informații prea puțin cunoscute publicului iubitor de teatru și de muzică selectă, nepieritoare.

Dumitru Anghel își propune să analizeze cu obiectivitate, distanțare și oarecare răceală cărțile, dar nu-și poate struni totdeauna participarea afectivă. El își face loc în actul critic ca un semn al admirației față de unii scriitori polivalenți, talentați și originali care au schimbat chiar și anumite structuri ale poeziei cu formă fixă (ca de pildă sonetul).

Cronicarul literar nu scrie „*cronici de serviciu*”, politicoase însă manifestă un subtil acord cu masculinitatea creativă, fără a cădea în misoginism. Dar simpla enumerare din expresia „*Poeți și poetese*”, revenirea la termenul „*poetesă*” pare să aibă un...sens peiorativ. Această impresie trecătoare ne contrazice prin prezența Silviei Anghel și a Irinei Anghel care însoțesc prin contribuții vrednice de stimă efortul intelectual masculin. Dintre poete, autorul se oprește mai mult la scrierile semnate de Violeta Craiu, Ștefania Oproescu și Lucia Pătrașcu, fără a ignora contribuția Magdalenei Iugulescu, autoarea romanului „*Issabel*” despre care notează: „*Analist profund, scriitoarea-medic găsește resurse lexicale, o semantică surprinzătoare și valori estetice potrivite, când descrie întâmplări și, mai ales, când... „desenează” profilul belicos și imprevizibil cu reacții anapoda, al personajului său...*”¹. Tot aici e amintită Mariana Vicky Vărtosu care excelează în arta dialogului.

În categoria „*Exercițiilor de admirație*” sunt menționați Paul Săn-Petru, medicul enciclopedist, autor complet impunând și în domeniul spiritual-metafizic punctul său de vedere; Ioan Toderiță care sfidează regulile fixe ale versificației și Emilian Marcu, elogiut pentru talentul autentic, multitudinea preocupărilor literare și dimensiunea operei.

Acestora li se alătură Gheorghe Lupașcu, poet damnat, cu o „*patetică biografie, pendulând între oniric, existențialism, etică, morală și canon creștin*”.

Deși păstrează bine echilibrul dintre obiectivitate și subiectivitate, în anumite situații, scriitorul Dumitru Anghel se implică violent împotriva înjosirii limbii române. Revolta sa este firească tocmai pentru că anumiți „*poeți și poetese*” proliferază un limbaj obscen, „*nedemn de cel ce vrea să se erijeze în model*”. Sunt în această carte și probe de implicare social-politică, etică și estetică a scriitorului care nu poate rămâne indiferent la malformațiile din Cetate.

Aspectul general este dat însă de atitudinea calmă, elegantă și rațională a scriitorului. Eseurile sale au distincție și pun în valoare cultura sa, vizibilă prin asocierile livrești, muzicale și de artă plastică. Nimic de paradă. Totul se armonizează în direcția inefabilului. „*Note de lector*” este o carte-îndreptar, Dumitru Anghel insistând asupra acelor scrieri care se recomandă prin valoarea documentară și estetică, într-un univers bombardat de influențele negative ale mijloacelor tehnice, suprasolicitând vizualul și excluzând timpul destinat cărții tipărite.

Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU

Reflecție și poezie

Doamne iubito, cum îmi pun eu nădejdea în tine ca într-o nălucă spre care alerg cu brațele pline de grădini cu flori și tu fugi mai departe fără să te ating. Ochii mei văd ce nu se poate vedea, urechile-mi aud freacă sufletului tău ca o pădure de zădă, trupul meu aleargă odată cu trupul tău pe miriștile soarelui și te locuiește fără chirie. Spune-mi dacă totul este o poveste și tu ești cea din copilăria mea, de la marginea orizontului unde râuri de cleștar își așteptau cai înaripați să se adape. Unul din căpriori aș fi putut fi eu ca să nu zic cerb când tu treceai pe poteca asfințitului spre casa cu stâlpii de lemn ciopliți în inima unui popor care nu-și recunoștea arta. Și acum păstrez poza aceea cu fulminantele tale treceri călare pe un cal roib, prin ierburile înalte spre podul de piatră căruia îi stăteau de strajă păduri de liliac înflorit, lângă un câmp de narcise. Dar dincolo de toate acestea, brațele tale arcuite m-au cuprins pentru prima dată, mi-au lăsat legătura cu acele frângii nepieritoare care-mi cuprind inima și pieptul în strânsoarea minunată ce nu se uită. Nu pot să cred că totul a fost real și lumea în care mă mișc mi se pare o forfotă dezarticulată fără minunea care ar fi putut să continue. Lumea în care se umple sufletul cu trăiri nu ne desparte de amintiri, imagini și persoane dragi, ele cu timpul se estompează și devin ca un vâl așezat peste ochii noștri gata să vadă dincolo de realitatea prezentă. Ei fotografiază realitatea din trecut plină de întâmplări, o redau în gând cu aceeași acuratețe, ba mai mult o încarcă cu un fel de nostalgie care exacerbează frumosul și-l fac prezent cu o undă de dulcioșie și înțelegere. De aceea orice clipă simțită face parte din zestrea noastră lăuntrică și capătă o aură de lumină ce se varsă ca o lacrimă peste timpul trecut, îl înfășoară în purpură fină. Acum sau niciodată cuvintele își caută rostul pentru a strânge și păstra filonul de aur al iubirii noastre, de mă întreb cum am putea vieții fără această iubire care mustește prin toți porii și-și caută astâmpărul și echilibrul în persoana de lângă noi. Sigur convergențele și divergențele au curbele lor de întâlnire și despărțire, au ca axă iubirea și prietenia statornicită.

Nimeni nu ne poate îndepărta de la calea dumnezeiască a cuvântului prin iubire și simțire a aproapelui cel mai legat de inimă și suflet. Iubindu-ne între noi îl vom iubi și pe Dumnezeu nostru. Diminețile dăruite așteaptă cu bucurie răsăritul soarelui, nu numai pe pământ ci și în suflete. Și ce poate fi mai minunat decât o rază dătătoare de lumină și încredere chiar și atunci când cerul este acoperit de nori și se prefigurează o furtună. Întotdeauna după furtună se limpezesc apele și gândurile oamenilor, fiecare capătă un alt imbold în realizarea activității. Tenebrele se ascund și suflul muncii și al creației îmbracă valențe noi, se valorizează ideile și conceptele profunde, arta cuvântului împreună cu celelalte arte își dau mâna și apropiere copia creației omului cât mai mult de creația perfectă a naturii. Credința își adaugă și ea dimensiunea aceea înalt umană de dragoste și apropiere față de noi înșine și prin aceasta față de Dumnezeu.

Lumea se zbate în aceeași paradigmă a înțelegerii de sine împreună cu scopul și sensul aspirației sale spre găsirea locului pe care să-l ocupe în spațiul și timpul destinat. Caută permanent resursele care pot izvorî din

interior și posibilitățile de folosire intensivă a celor existente în exterior, fără să fie afectat datul naturii de a se regenera singură. Atmosfera în care ne naștem, ne formează și educă în spiritul tradiției și moștenirii culturale specifice, ne înscrie în spirala evoluției fizice și spirituale, al adăugării la datul preexistent al destinului sau sorții, al câștigului dobândit prin experiență și învățare a cunoștințelor strict necesare ori superioare, a percepției conștiinței de sine și a rolului și locului la care trebuie să aspiri în societate. Omul nu se confruntă cu natura ci se integrează-n ea și se situează într-un univers al său care-l plasează-n universul mare, infinit. E ca și cum ai spune că infinitul mic existent în noi se distribuie în infinitul mare.

Poezia este un mod inefabil de a reflecta sentimentele și trăirile omenești și a le transmite prin scris, cu tot ce înseamnă forma cuprinderii lor în cuvânt și prin rostire ori citire, comunicate către ceilalți semeni care au cultura și sufletul deschis pentru formele cele mai înalte de percepere a realității transfigurate în forme sensibile ale artei cuvântului. Prin poezie ca și prin celelalte arte fără excepție căpătăm deprinderile înfrumusețării noastre ca spirit, ne apropiem de inepuizabilele posibilități de creație ale demiurgului și ele devin hrana noastră binecuvântată. Nimeni nu trebuie să ignore oferta de a se clădi pe sine după legile naturale ale creației divine și lucrarea sa devine opera sa.

Corina MONEA

mica poveste a lui cum

cum să nu...
când ea e o zi a lui,
cea mai frumoasă din an
în fiecare zi.
el,
stăpân
al sensului acelor de ceasornic,
nu mai știe
ordinea secundelor.

cum să nu...
când totul e un invers firesc,
prin ei trec incendii
devastând nopți,
un dezgheț
cu două planete
ce curg
printr-o pâlnie
în aceeași matrice.

cum să nu,
când da...

trecerea

adun mâinile plecate prin lume
să mângâie gânduri trecute,
le lipesc una de alta cu puțin păcat,
ele cuminiți ne așteaptă pe noi.

pun lacrima în lacrima ta,
sângele în sânge
ca o intrare
a apei într-o gură ce așteaptă,
a lemnului în flacără,
până când mistuirea
se face deplin,
ireversibil,
duios.

pământul e ars în urma noastră.
despici cerul precum moise apele
să trecem dincolo.

în mâna ta

iubitul meu,
uit să te țin de mână în somn
și toate drumurile se fac negre,
îmi curg cascada pe umeri,
mă trântesc în genunchi
îmi orbesc mâinile,
caut nu știu sau nimic

să mă sprijin,
găsesc aer vâscos
ce-mi intră prin piele
până în ascunsa cameră
în care dormi tu.

doar atunci
mă ridic,
văd,
deschid fereastra
și mă strecor încet
și cu dragoste
în mâna ta
ce mă ține.

înapoi

și când nu mai poți și nu mai poți,
îți dezlegi bătaia din piept
și-o lași să alerge desculță pe plajă.
nu-i pasă că se înțepă în scoici,
de obicei se sperie de valuri,
unele sunt reci,
dar se retrag de fiecare dată în marea
lor.
vine singură înapoi
când obosește și când i se face frică
de aer,
apă,
pământ,
pescăruși.

dorit și calin vinovată
de furtul focului,
conjură mângâierea lanțurilor
și umbra vulturului.

spălarea pe față

cuvânt,
trezește-L pe Dumnezeu,
zgâlțâie cerul
să îi cadă absența pe jos,
să o piardă.

fă o răscoală a timpului
împotriva Lui și a somnului,
înarmează secunde
cu furci și topoare sonore,
pune întrebări
pe mecanismele ceasului
să le audă la fixul primordial.

primul de ce,
apoi cum,
pe urmă vin firesc celelalte,
se molipsesc de boala venitului în gură.

cuvânt,
amenință-L că îi iei inițiala majusculă,
că-L lași în litera minusculă a indiferenței,
Dumnezeu e sensibil la chestii din astea.

după ce deschide ochii
și se spală pe față,
taci.

extemporal

după ce m-au învățat
limba și literatura ciocolatei,
buzele tale
îmi dau extemporal
voluptuos și neanunțat.
scriu din memorie,
cald,
cu buza de sus
(peste tot ce ai disponibil),
cu abur de vanilie
și ameteți de coniac
litere dulci, rotunde,
indiscrete.
buza de jos adaugă
virgule, arome noi,
catifelări, paranteze,
semne.

gura ta exigentă,
cu doctorat în domeniu,
mă surprinde din când în când
cu o notă so french
încât uit tot
și încep să copiez.

importanța mareelor

iubitul meu,
ne luăm secunde pe umeri
suntem
într-o istorie ce merge
uneori
cuminte pe jos
stăm de vorbă
două mâini înnodate
o respirație
îmi povestești
despre banchize
despre kafka
despre inelele unei planete
și importanța mareelor
ochiul meu te inundă
și dintr-odată
timpul
se decolorează
nu mai există
nici înainte
nici înapoi
există o femeie, un bărbat
straniu de tineri
foc
cerc
poveste în noi
pe care mi-o spui până ne adorm
secunde pe umeri.

marți 13

paralizia
anotimpului
începe dinăuntru.

nu se mai mișcă
nicio fiară de viscol,
monștrii gerului cad în genunchi.
e doar o milă imensă
în locul aerului.

ziua suferă de
soare cu alzheimer,
habar nu are de ce
taie zborurile
tuturor ceasurilor.

ca și când nu ar fi de ajuns,
noaptea cad bolovani triști
la pământ
peste simpla singurătate rămasă.

ei, hai,
nu-i un tablou apocaliptic,
e doar o paralizie firească.
îchide ochii, Doamne!
mor lupii
vânați ieftin
de-o unghie.

ea

venea aerul înaintea ei,
avangardă plutindă a răsăritului
în care se scăldau vrăbiile...

Catinca AGACHE

Daniel Corbu și fabuloasa „Januvia”

Daniel Corbu, poet postmodernist (prețiosul curent literar în care și-a susținut chiar și o teză de doctorat), ne surprinde cu o scriere epică fascinantă, un roman-jurnal plin de mister și ezoteric, sub a cărui magie rămâi mult timp după ce l-ai terminat de citit. Căci vraja acestuia te învâluie și nu-l mai poți lăsa din mâini, iar când „povestea” se termină regreți că ai ieșit din mrejele captivantului imaginar, acestui univers fantastic greu de sensuri și simboluri, revenind în realul imediat prozaic ca dintr-un vis, din transă. *Januvia*, căci acesta este titlul straniu al cărții în discuție, are ca subtitlu, cum specifică autorul, mențiunea *romanul unei asceze*, ce anunță indubitabil din start tema centrală, obsesia pe care se construiește întregul edificiu epic. Titlul însuși trimite spre o lume nebănuită, cufundată în mister și fantast, un ținut exotic de dincolo de realitatea palpabilă, un spațiu suspendat în timp, o insulă izolată ce amintește de „insula lui Euthanasius” a prozei eminesciene („insula transcendentă” după Mircea Eliade), simbol narativ al reintegrării în ordinea cosmică. Eroul care se retrage pe această insulă, aflată, imaginar doar, undeva în imensitatea Oceanului Pacific, la peste 2000 de km de continent, de Australia, un celebru pictor ce a cunoscut gloria, nu din întâmplare de origine română dar afirmat în orașul de pe malurile Senei și pe întreg mapamondul, este cel care ține jurnalul - „catastiful cronicarului amator”, cum îl numește el cu fină ironie -, din notațiile lui închegându-se substanța cărții. „Aventura Purei Singurătăți, iată obsesia mea de două luni, de când m-am trezit, *par hasard*, proprietarul unei insule în Pacific și de când am început pregătirile pentru plecare”- mărturisește celebrul pictor Eduard Bazon – „maestrul albastrului astral”. În vârstă de 63 de ani, „născut într-un sat de munte” din România, „imigrat mai întâi în Franța, apoi în Australia, la Melbourne”, cum însuși se prezintă dintru începutul „povestirii”- el își hotărăște propria mare plecare din lumea desacralizată. Dorința lui – ne avertizează eroul narator din start - nu este cea a tinereții unui jurnal „al autoexilului pe o insulă pustie”, ci de a pune întrebări și a căuta răspunsuri „într-o singurătate mai pură”, ca „simplu căutător”(nu ca filozof ori înțelept) ce și-a impus asceza: „Să mă întâlnesc cu Dumnezeu, marele Arhitect”. El este cel ce descoperă în actul de proprietate denumirea insulei Januvia, probabil „după un nume de plantă sau de constelație”, insulă în care s-a retras după o viață zgomotoasă într-o izolare căutată, necesară nu numai pentru arta sa ce atinge prin lucrările realizate aici (ciclul Januvia), în singurătate, apogeul, cât mai ales pentru setea de absolut, de cufundare/contopire cu neantul, urmând modelul idolului său, ascetul tibetan Milarepa, poet și yogin care a petrecut mulți ani în singurătate și meditație și care a scris autobiografia „Viața lui Milarepa”. Este, cum însuși menționează cu luciditate eroul, o „călătorie fără întoarcere”, căci Januvia, tărâm ciudat ca o pădure de simboluri, este locul de așteptare, de pregătire, „purgatoriul”, avanpostul morții, în care eroul așteaptă întâlnirea cu Creatorul și integrarea în „unda de nemărginire”.

Derulată cinematic, plastic și imaginativ, în

plan curent și retrospectiv prin aducerile-aminte sau prin nararea trăirilor și întâmplărilor de pe această insulă nelocuită până la dânsul, prin reflecții existențiale tulburătoare, descrieri de vise fantastice, șamanice, acțiunea captivantă a cărții are mii de fațete ca-ntr-o oglindă retrovizoare, o multitudine de unghiuri, de planuri, de proiecții, de imagini, de viziuni fantastice, de luminișuri și umbre, încât nu-ți lasă timp aproape nici să respiri. Debutul romanului te introduce brusc în atmosfera plină de viziuni stranii, tulburătoare, în centrul căreia domnește dragonul, stăpânul absolut al acestui petec de pământ înconjurat de imensitatea apelor, suspendat în timp, și armata de șerpi („încolăciți în bătaia soarelui”), imagini fabuloase, ezoterice, totemice, ce amintesc de prozele lui Mircea Eliade („Șerpii”) și care te cutremură, dar pe care le lași undeva în umbră, deși mereu prezente, urmând firul epic al jurnalului plin de suspans. Numit în text „Marele șarpe, „târător blestemat sau întruchipare divină”, „animal divolesc” sau „vrajă înaripată”, „fiară târătoare” ori „celestul animal”, „bătrânul dragon”, „fiară melancolică”, „dragonul meloman” el este în fapt „adevăratul stăpân al Januviei”, botezat de narator Parsifal, misteriosul dragon care-l însoțește de la descinderea pe această insulă – „o piatră mare atârnată de un destin” – până la plecarea definitivă în alt plan de existență, o fantastică întruchipare a duhului tărâmului însuși. Monologurile cu Parsifal, aparițiile lui, „șerpeasca sa regală”, dansul legănat după compoziții muzicale celebre, paza la liniștea insulei, îl proiectează ca pe o ființă fabuloasă. „Pe Januvia locuiesc într-un abis răsturnat”- este

(continuare în pag. 42)

aserțiunea personajului central, făcând referire la absurdul situației în care s-a livrat.

Găsit după misterioasa intrare „în metafizicul pur” a celebrului artist plastic de nepotul de soră, Toby, care-l vizita din când în când (cu unicul mijloc de deplasare, elicopterul) în acest loc uitat de Dumnezeu – un alt „tărâm nevăzut”, predat editorului, jurnalul ținut de erou vreme de un an (din cei cinci cât a rămas pe insulă) relatează cu lux de amănunte cele petrecute pe misterioasa Januvia, „insula Dragonului”, dar și frânturi din viața de dinainte de drastica hotărâre a izolării, a exilului autoimpus. Abundă de informații prețioase despre practici yoga și ezoterism, mistica indiană, exerciții de meditație și tehnică de asceză, acribice detalii despre arta de a transforma insula într-un spațiu locuibil, flora și fauna, leacuri și obiceiuri, întâmplări și simboluri cu trimiteri culturale extrem de bogate și rafinate. Ele vorbesc nu numai despre o extraordinară documentare, având în vedere că totul se petrece în imaginarul prozatorului identificat cu eroul cărții, ci și despre un bagaj cultural de invidiat, apelul la citate, nume cèlebre, noțiuni teoretice, curgând firesc în text fără a-i îngreuna curgerea firească a firului epic. Este vorba de ficțiune scriitoricească dar și de adevăr, din text răzbătând fulgurații autobiografice, fapte din realul imediat (politic, economic, social), despre țara de origine a artistului, descrieri amănunțite a boemei artistice pariziene, detalii despre arta picturii, grădinăritului, scrisului, meditației, un fluid de real și fantastic, accente lirice și conotații simbolice, iar peste toate trimiteri succesive spre dimensiunea cosmică a omului. Construcția pavilionului în care va locui („Pavilionul purei Singurătăți”), a debarcaderului cu mica șalupă „Rose Marie”, realizarea grădinii, a punții de peste Valea Șerpilor, a scărilor dinspre Turnul cu far, a Monumentului corăbierului necunoscut, a tablourilor pictate și inspirate din nesfârșirea apelor- „memoria fluidă a lumii”, muzica vântului, a valurilor, ori din visele sale fantastice etc., abundă de detalii ce vorbesc de uimitoare cunoștințe în domeniu. Nu lipsesc peripețiile inițiatice - explorarea insulei (cu uimitoarele frunze de Margosa, protectoare în fața pericolului șerpesc, legate la cizme), descoperirea peșterii și a comorii din insulă, lucrul la grădină, pictarea bolții pavilionului ș.a.- ultime trepte ale legării de concretul lumii pe care-l va lăsa în urmă.

Deși plecat de pe plaiurile mioritice, eroul aparține prin arta sa lumii, de unde și planul foarte larg, amețitor, al acțiunii „jurnalului” care te poartă de pe malurile Senei (din Montmartre și Barbizon) în marile metropole, de pe un continent pe altul, din vacarmul vieții artistice pariziene în liniștea desăvârșită din insula enigmatică, din real în metafizică și cugetare filozofică. El amintește de scrierile psihanalitice și simbolice ale lui Herman Hesse, de paradigma realismului magic al marelui Marquez, de scriitorii vizionari, pe linia a ceea ce Poe numea „experiență a limitelor”. Căci singurătatea spirituală a celebrului artist și izolarea voită de lumea modernă, o întâlnim în majoritatea scrierilor lui Hesse, așa cum melanjul măiestrit de fantast și real, de straniu și miraculos, de meditație asupra sensurilor vieții îl întâlnim la Marquez. Și exemplele pot continua, ceea ce nu umbrește deloc originalitatea romanului în discuție, magicul fiind, cum afirma Blaga, „starea oricărei culturi”.

Găsesc necesar să spun că JANUVIA nu e o carte de aventuri în sensul obișnuit al genului. Alcătuită astfel, ea poate să pară cititorului o replică a secolului douăzeci și unu la *Robinson Crusoe*, roman scris de Daniel Defoe pe la 1700, cu acțiune desfășurată acum vreo trei sute cincizeci de ani. O asemănare există: insula pe care se retrage pictorul Eduard Bazon e tot în Pacific. Dar nu e doar atât. Cititorul va întâlni în aceste pagini experiențele și idealurile unui artist de vocație, care folosește pentru desăvârșirea spirituală metode mai simple sau extrem de complicate, de la mantră până la miraculoasa evanescență. Nu deconspirăm! E un mare noroc acest manuscris, pentru că de la Paul Gauguin, alt european faimos, pictor retras în sălbăciea din Tahiti, nu avem însemnări.

Consider cartea de față, pe lângă o lectură captivantă, un manual de asceză cu întoarcere la natură și divinație și un document de întregire a biografiei unui mare artist.

Dirk BOCCELLI
senior editor

Strania insulă Januvia poate aminti de insula grecească a „magicianului” Moris Conchis, sau de cea tropicală în care a eșuat celebrul personaj Robinson Crusoe și care astăzi îi poartă numele, roman omonim după care pare a fi rescris, în paradigmă modernă-postmodernă, textul de față. Deși te aștepti la un drum al ascezei descris plicticos, lucrurile nu stau deloc așa, căci, în plan retrospectiv, sunt redată o multitudine de scene vii, întâmplări captivante, trăiri ce creează o tensiune epică, precum: atmosfera plină de snobism și moft aristocratic din Montmartre cu saloanele și bistrourile lui (Le Lapin Agile), tehnicile gurului-călugăr Dagupta de la Centrul Tibetan, curiozitățile descoperite la comunitatea Vanatua din Malayezia, triburile din Tombuctu sau din Vanatua, tribul Umaia condus de Vatonga despre care Olive, prietenul său parizian, a scris o carte, triburile primitive din insulele Solomon, dansul fertilității al bărbaților goi de pe insula Tonga ș.a. Și în plan curent acțiunea se animă: vizitele singulare ale lui Toby, însoțit de tâmplarul Hans și cei doi ucenici, ori de soția sa Cora și fiica lor, micuța Rose Marie, de mai vechii prieteni ai artistului din perioada pariziană (Olive Grenier, poet recunoscut, acribios cercetător al religiilor, François Hervé, fost coleg la Barbizon), discuțiile purtate cu aceștia, depănarea amintirilor presărate cu reflecții de neuitat, citarea de scriitori, artiști, titluri de cărți („Biblia”, „Viețile Sfinților”, „Don Quijote”, „Divina Comedie” ș.a.), scrisori, interviuri, descrieri amănunțite ale confortului creat pe insulă (panouri voltaice, rezervoare de apă, iluminatul noaptea, tableta, yahtul, șalupa) - căci „asceza nu

(continuare în pag. 43)

înseamnă negarea civilizației” -, încercarea de cucerire a insulei de cheflii de pe yahtul „Dracula” ș.a.

Găsim în roman o multitudine de motive și teme, precum condiția omului, a cunoașterii, a iubirii, a morții, împlinirea cosmică, visul armoniei primordiale, salvarea de vremelnice, fata morgana, întrebările, îndoilele, supozițiile, axiomele eroului narator fiind tot atâtea posibile teme de reflecție. Scris cu un firesc al întrepătrunderii planurilor descrierii, acțiunilor, planuri suprapuse, dialogat dar lăsând impresia unui dialog continuu cu un alter ego, îmbinând diferite orientări teoretice din proză, de la romantism la modern și postmodern, autobiografism, romanul-jurnal ale cărui capitole, subcapitole sunt marcate voit de autor cu titluri cu sonorități postmoderne ca scurte pauze de reflecție, este străbătut de la un capăt la altul de o imagine obsedantă, cea a iubitei, a „florii albastre”, a mirajului jumătății invizibile dar prezente în toate gândurile, faptele eroului: Rose Marie, cea despre care el afirmă că „mi-a fost trimisă de Atotputernicul”. Iubita sa soție, dispărută într-un accident aviatic în apele ocenice (între Thailanda și Noua Guinee, la întoarcerea din Londra unde-și lichidase firma de design), este cea căreia se datorează impulsul retragerii în acceptarea morții ca un „eveniment de neîntâmpinat”, al devenirii de „pustnic fără profeții”. Aparițiile ei în vis, obsedanta, fabuloasa dronă roșie pe care îi apare ca într-o viziune chagalliană, chemările, invocațiile adresate ei, acum când era absolut „singur în fața Universului”, îl fac să o simtă prezentă, ca o mare energie, un flux, devenită „un locuitor al Januviei”, căci, spune naratorul, „despărțirea de o mare iubire nu e „definitivă”, marea plecare va fi fiind și marea întâlnire/reîntâlnire cu ea. Sunt pagini pline de lirism care îți încântă sufletul, un adevărat poem în proză închinat iubirii eterne, iubirii în absolut.

Toate se petrec în acest prim an de acomodare cu straniețea insulei la care face referire Jurnalul, an după care eroul va rămâne definitiv singur. Invocațiile, chemările, vibrațiile adresate către Creator, numit rând pe rând, Atoatecreatorul, Atoatefăcătorul, Atoatețitorul, Marele Creator transcriu tragismul ființei umane a cărei condiție e efemeră în „marea și misterioasă operă a Demiurgului”, în cele din urmă El arătându-i-se sub înșelătoarea întruhipare a chipului lui Einstein, portretul acestuia și autoportretul său – „Portretul călătorului” - fiind semnele găsite de Toby după moartea misterioasă.

Finalul manuscrisului este de un tragism cutremurător, prin fraze, cuvinte disperate, redându-se ultimele licăriri cu lumea reală, urmate de atingerea, așa cum și-a dorit și a fost școlit de Dagupta, stării de levitație și plecarea definitivă „fără rest”, evanescența, animalul fabulos, dragonul, fiind cel ce-i deschide, între real și ireal, drumul de fără întoarcere. „*De nobis ipsis silemus*”.

Romanul e presărat cu reflecții aforistice memorabile despre viață și moarte (“O viață întreagă porți în tine Paradisul și nu știi să-l descoperi”; “Omul nu se desprinde total de real decât prin moarte”), artă („în artă trebuie să ai senzația că fondezi o religie”; „arta are o dinamică liturgică, ...tinde spre divinație”), memorie (“Adevărata memorie este cea care cuprinde și visarea”; „Memoria este cea care te face până la urmă sclav”), magie (“Singurătatea e cea care alimentează elementele magiei”), inefabilul feminin („Zâmbetul unei femei poate modifica o lume”), durere (“Nu poți picta nimic pe frontispiciul durerii”), aserțiuni diverse

(desacralizarea lumii și decăderea artei; „Lumea de azi nu mai suportă visătorii!”) etc.

Pentru a spori veridicitatea celor narate de eroul său, autorul introduce o *Notă* a editorului (imaginarul Dirk Boccelli, în fapt autorul însuși), cel care împarte manuscrisul în 33 de capitole dându-le și titluri, avertizând că textul poate să pară o replică a secolului XXI la celebrul roman «Robinson Crusoe», o biografie ce ar aminti de Paul Gauguin și sălbăticia din Tahiti, precum și un *Epilog* în care nepotul și impresarul artistului, Toby Vianu istorisește povestea jurnalului-manuscris, a editării lui, prezintă o scurtă biografie posibilă a marelui pictor.

Bine scris, având toate ingredientele spre a captiva (mister, suspans, simbolistică adâncă și tensiunea epică, mesaj umanist și viziune), pledând pentru întoarcere la natură și sacru, romanul este cu siguranță un eveniment editorial înscriind o pagină importantă în proza românească contemporană.

(Köln, iulie 2017)

Dragoș NICULESCU

Pași prin nisipul luminii

Când arșița verii dă să strângă,
îngerii adorm pe fundul lacurilor,
să fie mai aproape de noi.
Culegătorul de izmă pleacă de dimineată
pe câmp
cu ochii galbeni de berea de ieri,
în timp ce noul cocoșat de la Notre-Dame
zice și el bogdaproste de răcoarea dintre două
clopote.

Cu oasele cărăbănite prin imperiul frigului
am mai fi putut, desigur, rezista o vreme
până la prima haltă a istoriei,
dacă nu ne-ar fi întins sfinții mucenici să bem
mai multe pahare decât au fost ei toți,
dacă n-ar fi început îndoiala să rădă ascuțit
ca un coiot
din câte-o scorbura a conștiinței de clasă.

A fost o vreme când pământul raiului se vindea
cu bucata în cutiile de pantofi,
dar mizeria lumii cânta și atunci la flaut,
femeia cu barbă mai mânca și ea o pâine
printr-un bâlci de provincie,
iar remușcarea scâncea de una singură la capul
podului, lângă reparatorul de năvoade
de pe Dâmbovița.

Nicolae MĂTCAȘ

Într-o tavernă magică bohemă

Într-o tavernă magică bohemă
O chélneriță, nud din altă lume,
Venéră răsărind din mîfici spume,
Te prinde-n dorna undei de poemă.

Vârtej de arcuri, bere de renume
Te-nghesuie din flanc ca o bireamă.
Îți pierzi în coapse orice stratagemă,
Slomnind: Barnard, campari - zeci de nume.

Pe-un sân – bourbon, pe altul – staropramen,
Gambrinus, pilsner, budvar – mai la vale,
Încât ai bea la rînd și trei ocale,

Hadâmb să fii de rînd sau mare famen.
Ce trei ocale?-Ai bea și un butoi,
De-ar fi să muți taverna-n bar la noi.

Oricine,-n fond, se crede Olofern

Voind să-și scape propria cetate,
Ludita merse-n cortul inimic,
Lui Olofern dansându-i din buric,
Zburându-i țeasta-n gol cu voluptate.

Iar când le-o flutură ca pe-un batic,
Oștenii, toți, fugiră, dându-și coate.
Ce mare ești când lupți pentru dreptate
Și, pentru nedreptate, cât de mic!

Și-n spațiul nostru nebuloș și tern,
Cu mîzgă, tău, cu lumea sa ciudită,
Visând la rai, scaldându-se-n infern,

Mimând, telpiz, o mină erudită,
Oricine,-n fond, se crede Olofern,
Dar dă oricare peste o ludită.

La ce prepusuri se dedau flecarii

Ce taină-ascunde-n colț de gând matroana?
Ispite-i dau târcoale cu duiumul?
Să fi călcat cumva colea cu drumul?
S-o fi captat în ochiul ei bulboana?

Șiret și trist, amar și dulce, brumul?
Îi arde visul fața ca burboana?
Ascunsa-n suflet dragoste, sărmana,
Se spulberă ca-n sorbul mării scrumul?

La ce prepusuri se dedau flecarii,
Nu-i ladă, care le-ar păstra, etanșă.
Minciunile roind în avalanșă,

Le-or roade-n cufăr veac de veacuri carii.
Vădit eclipsă peste-a lor facondă
E-al tău surăs misterios, Giocondă.

Vioara strînge-ncins la piept arcușul

Un meșter meșterește o vioară.
Cum sapă-n lemn ca sculptorul în rocă,
Butucul, gros, mai mult aduce-a focă
Decât a salt de ciută-căprioară.

Dar trece-o lună, trei, o iarnă,-o vară.
Plutind prin linii: clasică, barocă,
Ca,-ntr-un târziu, în truda-i solilocă,
Din mîna lui să nască o fecioară.

Vioara strînge-ncins la piept arcușul
Și sunetele sar ca-n prîer mieii
Pe arc ceresc: roș-galben, bleu și roz...

Un gând zălud și-nchipuie culcușul
În care trupul cântă – al femeii –
În măiestrite mîini de virtuoș.

Slăvită fii și binecuvîntată

Sub luciul razelor ardeau, sprintare,
Ca niște ruguri, brazdele sub pluguri.
Din cercul larg al falnicelor ruguri
O flacăra se arcuia spre soare.

Erai un colte, mugur între muguri,
Cu boiul tras prin burmă dînd în floare,
Cicoare să mi-o prind la cingătoare,
Din olmul ei pe mine să mă-nruguri.

Slăvită fii și binecuvîntată,
Măreață Clipă! Ne-ai aprins făclie,
Să ardă pomul vieții-n veșnicie,
Iubirea să nu moară niciodată.

Când piere-o floare, rod din ea răsare,
Din rodul ei va naște-o altă floare.

Ești în canoane-o sfîntă, nu profană

Ai fost cea mai frumoasă din Iudeea
Și praxiul cel mai franc al lui Hristos.
Cum gura lumii-ntoarce tot pe dos,
În tine n-au văzut decât femeia

Cu chip nurliu și trupul păcătos,
Știind s-aprindă și-n tăciuni scînteia,
Dar și suflări să ieie ca Medeea
Când cel mai bine ți-e și mai duios.

Un sfaț n-ai dat pe vorbe misogine.
Ai dus în lume vestea lui Iisus,
Ai pus temeiul normelor creștine,
Tărie-n crez și har divin ne-ai pus.

Ești în canoane-o sfîntă, din profană,
Și te păstrăm, în suflete, icoană.

Cristian BIRU

Curs minor de metaforă – (X)

(urmare din pag. 9)

Iulian Grigoriu este prietenul meu. Este în același timp metafora prieteniei mele. Un prieten din adolescență, alături de care, poate din această cauză, adolescent fiind, m-am simțit întotdeauna în concurență fiind preocupat aproape zilnic de cine citește mai multe cărți din diferite domenii, cât mai interesante. E posibil să fi citit cu o garnitură de tren de cărți mai mult și cu toate acestea nu am crescut în înălțime nici măcar cu un centimetru. Datorită lui Iulian Grigoriu am înțeles ce înseamnă curba lui Gauss și statistica afacerilor. Acest prieten are o cultură matematică uluitoare, pur și simplu caută în memorie și găsește o anumită disciplină matematică uitată, pierdută în istorie dar care după un anumit timp ar putea fi regăsită și proiectată în cu totul altă direcție. Iulian este unul dintre puținii oameni care mai caută adevărul cu lumânarea în plină zi, de aceea în realitatea imediată este complet vulnerabil. De exemplu, i s-a furat portofelul cu acte în piață. Hoții au încercat să-i scoată banii de pe carduri. De pe unul pe care primea alocația copilului chiar au reușit pentru că Iulian scrisese pinul pe card. Iulian a insistat asupra fiecărui detaliu ca să respecte adevărul, de aceea a fost plimbat pe la trei secții de poliție și într-un târziu i s-a acceptat plângerea pe care a scris-o după dictare. De fiecare dată i se spunea că mai bine declară pierderea actelor și nu furtul, dar Iulian nu a ascultat asta. După o lungă așteptare, a primit acasă un răspuns din care se înțelege că infracțiunea a fost minoră și nu s-a dat curs niciunei anchete. Iulian Grigoriu a citit enorm, probabil din această cauză mai are un singur ochi care abia mai vede. Dar și acest ochi este afectat de un glaucom sever. L-am recomandat pe Iulian unei doamne medic oftalmolog care i-a cercetat ochiul, i-a prescris o rețetă și l-a avertizat că poate orbi. Iulian are dreptul la o rețetă gratuită, dar când și-a dat seama că de fiecare dată înaintea tratamentului trebuie să plătească o nouă investigație, a renunțat la efortul să obțină rețeta. Într-o seară, la o terasă mi-a spus: "Wittgenstein când a aflat că suferă de o boală incurabilă, nu a făcut nimic. Nu prea am încredere în medicii ăștia și oricum trebuie să consult și o altă părere. Îmi vine greu să cred că dacă voi orbi, nu voi mai vedea lumina. Aș vrea să văd doar lumina și ar fi suficient pentru mine." Toate aceste întâmplări banale au o importanță deosebită pentru mine din punct de vedere literar, pentru că eu consider metafora un mod de existență. La fel de importante sunt amintirile din adolescență când am crezut că vom schimba lumea cu revistele noastre. Iulian a avut întotdeauna legături solide cu avangarda literară, cu poezia închisorilor, cu poezia dizidentă. Dacă aș lua toți oamenii pe care i-a luat Iulian sub aripă aș popula un cartier extravagant în genul cartierelor din Amsterdam. El l-a descoperit pe Petre Țuțea și i-a publicat pentru prima oară textele filozofice înainte ca vreo editură din România sau de oriunde să-l publice. Iulian Grigoriu a introdus la Petre Țuțea pe mulți dintre ținutologii și teologii de azi. Iulian a publicat texte din Radu Gyr, Cristea Dumitru, texte supraviețuind gulagului comunist, cum supraviețuiesc mesaje închise într-o sticlă și aruncate în mare de naufragiații care nu mai așteaptă nicio șansă decât de la Dumnezeu. Am intrat o dată într-un seminar teologic să vindem o revistă în care publicam

poemele unor deținuți politici. Noi consideram revista plină de texte esențiale, de texte fără de care nu se poate. Iulian făcuse din revistă un fel de "Gândirea" postrevoluționară. Am prezentat revista în fiecare clasă, dar nu am reușit să vindem nici măcar un exemplar. Țin minte cum a oftat Iulian din rădăcină și-a zis: "O să vină vremea când Ortodoxiei îi va fi greu în România și revistele noastre vor fi căutate." De multe ori am discutat cu Iulian Grigoriu să mă ajute să-l încadrez undeva, într-un curent, într-o atitudine literară. Având o permanentă tensiune a ochiului teafăr, Iulian îmi răspunde obosit: "Încadrează-mă la poezii cu tensiune în fire, sufăr de tensiune în fiind."

Am în față o carte de versuri care îi adună opera. Când îi citesc versurile, mi se pare că poezia lui se ridică în văzduh ca o pasăre măiastră timidă care dă din aripi de câteva ori și dispare lăsând în urmă conturul unei coregrafii de imagini și sunete. De multe ori i-am reproșat eclectismul și enunțurile care se aglomerează în straturi. "Îți promit c-am să fac o poezie specială pentru tine, o poezie turnată într-o structură de cristal, să te uiți la ea cu microscopul și să vezi moleculele cuvintelor organizându-se în simetrie."

Chiar în seara în care am discutat asta, am ajuns acasă și am citit: "Pink Floyd". "Muzica lor vine dintr-un ospiciu abandonat pe insula Adevărului, ei eliberează gânduri de copil din marea închisoare, lacrimile vor naște la atingerea pietrelor cu bine, cer albastru! Glasurile lor aprind torțe ceasul rotit continuă un mare înger de stele. O, acesta nu e un simplu spectacol, un simplu joc, ci secolul născut din chitare de foc, în fine, materia cântă, vocile lor răzbat din insula Adevărului. O pasăre se vede pe cer, numai din Marea Închisoare cu bine, cer albastru!"

Nu știu de ce vede Iulian secolul 20 apărut din muzica lui Pink Floyd, probabil pentru că în comunism această muzică era un imn al eliberării. Mie mi se pare un imn al îndobitocirii, când ascult Pink Floyd, "Another Brick in the Wall" sunt șocat. Videoclipurile au avut de-a lungul istoriei mai multe regii de inspirație neonazistă. Cum încep chitățile să se audă, se văd trenuri pline de copii, dincolo de gratii, vagoane pline de elevi îndreptându-se spre lagărele de exterminare, cum se îndreptau cândva trenurile cu evrei pe vremea lui Hitler, spre Aushwitz. Șiruri de copii hipnotizați se îndreaptă spre o imensă mașină de tocat, iar profesorii sunt niște torționari. Mai toate videoclipurile se termină cu revolta copiilor care sparg zidul. Cântecele în epocă s-a pliat foarte bine pe sugestia dărâmării zidului Berlinului, fiind probabil un imn anticomunist pentru mulți. Pentru mine, acest cântec este de-a dreptul terifiant. Când aud corul de copii strigând "Nu avem nevoie de educație!" mi se face pielea găinii. Poate simt asta pentru că am fost profesor. Cântecele "Another Brick in the Wall" este începutul catastrofei în învățământul european. S-a întâmplat ceva în învățământul european, sistemul și-a pierdut disciplina și sensul. A devenit o formă fără fond, care în ciuda tuturor tranzițiilor și reformelor sună a gol. De multe ori m-

(continuare în pag. 46)

am întrebat cu ce rămân elevii învățământului modern de astăzi, în care profesorului i s-au legat mâinile la spate, fiind la cheremul inspectoratelor școlare și a consiliilor de elevi și părinți. Există un singur răspuns: cu nimic. Ce-și aduc aminte elevii din școală? Nimeni. Eventual își aduc aminte clipele când și-au bătut joc de profesori. Profesorul torționar este metafora învățământului contemporan. E posibilă o astfel de metaforă dacă ne gândim că profesorul are la îndemână nota. Oricând profesorul poate să dea un doi. Mai ales elevilor recalcitranti care în situații reale de examinare s-ar putea descurca și de o notă medie. Diferența dintre liceele europene și cele americane, este diferența de la competiție la nimic. Europeanii au luat liceele și le-au pus în balanță cu un concept vag care înseamnă cultură generală și gata. Nu contează cine notează, nu contează dacă școlile au absolvenți sau nu, important să se acumuleze un esențial de cunoștințe din diferite domenii ale cunoașterii pentru a putea spune: "Da, acest om a făcut liceul, știe să scrie și să citească, se cunoaște asta, știe să întrețină o discuție." Americanii nu au înțeles conceptul aristotelic de liceu. Aristotel, care nu a reușit să moștenească școala Akademos a profesorului său, Platon, și-a făcut o școală în Lykeon, Grădina Lupilor în care a avut orgoliul să predea tot ce poate fi cunoscut, toate domeniile cunoașterii de la geometrie, matematică, fizică până la biologie, geografie și limbi străine. Aristotel a avut de asemenea șansa să fie dascălul lui Alexandru Macedon care și-a respectat profesorul până la moarte, trimițându-i acestuia cărți și constituții din fiecare stat cucerit, păsări și animale împăiate. Exact ca în grădina lui Aristotel, liceul european are orgoliul de a preda aproape totul... matematica, fizica, geografie, economie, limbi străine, filozofie, muzica până la religie și educație sexuală. Americanii și-au specializat drastic liceele punându-le în ecuație cu un concept în vecinătatea căruia liceul european nu se simte prea bine și anume rentabilitatea. Contribuabilul american nu poate accepta să finanțeze o școală, să plătească utilități scumpe pentru ca școala să nu aibă niciun absolvent. În România au fost situații în care anumite licee nu au avut decât un singur elev care a luat bacalaureatul. Dacă situația asta s-ar fi petrecut în America acel liceu ar fi fost închis, profesorii ar fi fost trimiși acasă, iar clădirea ar fi fost dacă nu închiriată sau vândută, ar fi fost transformată în teren viran. Pentru că americanii nu suportă confuziile, ei nu i-au mai lăsat pe profesori să noteze și nici să pună absențe. Administratorul intră în clase, verifică prezențele, notează și pleacă. Dintr-o dată violența dintre elev și profesor a dispărut. Nu profesorul pune note mici, nu profesorul pune absențe, el nu face altceva decât să predea. Predarea poate atinge valențele artei. Profesorul e plătit în funcție de câți absolvenți are, de aceea este interesat să se facă mai înțeles, mai plăcut de elevi, dacă e nevoie el îi va fascina. Profesorul devine un artist. De notat, notează însă examinatorii. Americanii nu au inspectorate școlare, în vârful cărora să așeze un politruc pe bani publici, ei au centre de examinare de stat și private. Când e nevoie de notă, în ziua respectivă examinatorii vin la școli, împart grilele și se asigură că examenul s-a desfășurat corect. În felul acesta nota este obiectivă și valabilă în orice oraș din America. La noi nota de la Cuca

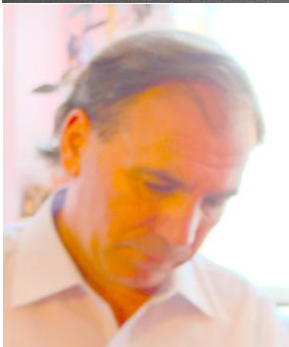
sau nota din comuna Pechea nu este aceeași cu nota de la București. Viața apropiie învățământul de ceea ce trebuie să fie. Și la noi se fac evaluări naționale, care din păcate se notează, dar nu se trec în catalog. Americanii respectă avantajul genilor. Spre exemplu un copil talentat la matematică, la cerere poate da grilele de examinare și pentru anii următori și poate intra la facultatea de profil la o vârstă fragedă. Intrarea la facultate nu e condiționată de bacalaureat, ci de complexitatea grilelor de examinare rezolvate. Există situații când elevul talentat la o materie este în anul 4 cu materia respectivă, iar cu celelalte materii în primul an. La noi, indiferent de talent, indiferent de capacități, toți elevii termină liceul la aceeași vârstă indiferent dacă sunt proști sau deștepți. Probabil aici se instalează complexul Pink Floyd, pasărea ciudată venită din Insula Adevărului, metafora lui Iulian Grigoriu.

Iulian scrie o poezie complexă care ridică mai multe probleme de receptare. Întotdeauna i-am reproșat că vorbește mai bine decât scrie, pur și simplu prezența lui este lirică. Din punctul meu de vedere prezența lui câștigă în fața imaginației. De exemplu stai de vorbă cu el în pragul casei și deodată se agață de un cireș bătrân spunându-mi că acest copac îi dă putere și forță. Lucrurile care se văd și care nu se văd în preajma poetului capătă o semnificație lirică. De aceea eu cred că poetul simte viața la o intensitate care pentru ceilalți ar părea incredibilă. Poetul este un om care vede cu o mie de ochi și la suprafața lucrurilor și înlăuntrul lor. Sunt convins că poetul iubește atât de mult viața, încât chiar dacă viața a fost tragică, plină de suferințe, poetul se desprinde cu greu de ea. Să presupunem că sunt în preajma lui Iulian și discutăm despre numere. Este un prilej cultural de a-mi demonstra că între 0 și 1 există o mare problemă, un mister, există infinitul. Abia de la 1 la 2 începe numărabilul, sau altfel spus realitatea care se poate număra. Dar matematica autentică este atunci când calculezi imposibilul, când pui în algoritm nepetrecutul. Poate de aceea Iulian s-a apropiat de statistică. Este unul dintre puținii matematicieni care ar putea pune mișcarea norilor într-un algoritm și ar putea calcula geometria spațială a fumului de țigară.

Prima problemă de receptare a poeziei este faptul că Iulian este un poet entuziast, în sensul filierii franceze prin care a ajuns acest termen în cultura română. En însemnând înlăuntru și Theo însemnând Dumnezeu. Dumnezeu este prezent în poezia sa incontestabil. Poetul nu neagă, nu se împotrivesc, nu oscilează ca Arghezi între credință și tăgadă, nu produce lirism din ambiguitățile morale și filosofice. Dumnezeu există în toate lucrurile, Iulian crede asta, dar poetul nu este o simplă creatură, este poartă a lumilor care se petrec, este "o fantă subțire prin care lumile se trec pe ele însele."

Imaginați-vă o lentilă subțire prin care se văd deodată mai multe lumi petrecându-se, fiecare lume cu epica ei, minunile, cataclisme, dezastrele și ororile ei.

(continuare în pag. 55)

Ioan GHEORGHIU

ȘI APELE CURGEAU ÎNVOLBURATE...

Și câte cârciumi sunt mă, în satul ăsta?...Păi, a lu' Culiță, fratele lu' primaru', a lu' Malehen în colț lângă Șiși, la Maghearul la dig, cârciuma lu' Dori la Uzină cu Gari în combinație, ăsta are un procent destul de mic față de Dorel, dar el este și barman, a lu' Perși, lângă dispensar, la Pătașca și a lu' Gărița unde vindea Atena, una năltuță care se dădea la toți derbedeii după ce se-mbătau bine, stăteau la coadă ca la pâine, bă, striga înnebunită, ce dracu v-a apucat băi, așa pe toți deodată...da' ea erea bucuroasă că făcea bani buni...și ăștia stăteau ca proștii cu banii în mână, gata numărați, hai, și tu, hai și tu...într-o mână banii, în alta stecă de bere din care mai trăgea pe goarnă că erea setoși și lângă ea erea unu din Brăila, un cuțitar și lua tot fără să numere...hai, hai, doar atâta spunea...nimeni nu-l știa pe nume, toți îl știau de AMD-u, după placa de înmatriculare a mașinii, o Dacia sport. Unii mai încercau să umble și pe sub teigheaua barului, da mustăcioasă, că avea și mustăți și puțină barbă, da' se rădea, mustăcioasă vedea tot, îi pocnea de nu se vedea...puțin mai încolo făcea ordine brăileanu'... Băii, așteaptă că ăla nu s-a terminat săracu, fiecare la rândul lui, nu vă grăbiți, graba strică treaba, și nu trece unu fără să plătească, și poate dă dracu să mă-nșele careva la bani...îi lua și nu uita niciodată să-și atingă obrazul cu marafeții râzând mulțumit...Și aici, asta a cui este?... întrebă Lunganu aproape lipsit de interes...cel puțin așa părea. Asta, aaa, da, păi, asta e a lu' Costel Veterinaru, e vechea cârciumă, a comunistă, e luată în locație de la Mecin, are el oamenii lui...umblă și cu colecta de carne de morun, și de icre negre, le duce direct la București, are și-un magazin de alimente puțin mai încolo-șă...Păi... e și veterinar în localitate? Daaa, harnic băiat!...nu doarmeee...nimeri nu știe când doarme, adăugă Ghervase plin de admirație...ieri a fost la mine, aveam un armăsar cam nebunatic, acu' s-a liniștit, știi cât de repede la scochit? greu a fost pân' l-am pus jos, ditamai animalu', legat fedeleș, dup-aia i-a scos imediat boiașele, acuma bolește, să vedem până când!...nu-i mai trebuie lui ieperee!...Cui?... Lu' Marcu, armăsarul cui altuia?...Aha! Mai dai o bere?... Mai dau!... Da' Atena, nu mai lucrează la... Nu, a plecat demult în Spania, cică acolo duce o viață mai... cinstită, și dădu din mână a lehamite. Înainte să se angajeze aici, fata lu' nea Manole, om de sat, muncitor... Atena asta, și făcu o pauză, a stat în Turcia vreo zece ani, cu Maria a lu' Dumitra, da' așa a fost ea de mică, o flușturistică... și începu să râdă cu subînțeles...Maria a rămas acolo, de-atunci, din 90, mai trăiește, nu mai trăiește... nu știe nimeri...adăugă ca pentru sine Ghervase. Lunganu venise de la Galați, și se zvonea că vrea să cumpere o fermă agricolă, nimeni nu știa care, că erau mai

multe de vânzare, sau dacă investiția era a lui sau a vreunui deputat care trebuia să scape de bănetul care-i venea din tot felul de afaceri... blugii murdari, aceeași cămașă purtată de câteva zile, în pătrățele negre pe un fundal galben, mașina veche, o Dacia 1310, portocalie, rablagită de-i zângăneau tablele, sau faptul că umbla mereu nebărbierit dădea la iveală un tip amărât, extrem de preocupat de ceea ce făcea, și care încerca să câștige teren, și la propriu și la figurat, întotdeauna dând din coate, prin orice mijloace, însă ceea ce uimea, erau teancurile de bani ascunse în torpedou, nici el nu știa suma exactă și nici nu părea interesat să știe... Mulți șopteau că e mâna lui Nati Meir, mahăru' de Tulcea, miliardarul, dar nimeni nu știa precis... Lunganu, i se spunea așa fiindcă avea 1.95 m. înălțime și niște lopeți de mâini că nu-i încăpeau în buzunare, stătea în gazdă provizoriu la alde Zmeu, și ar fi vrut să facă o filială a Partidului România Mare. Voia să cunoască pe cineva din sat de încredere și el să fie în umbră, să conducă așa cum gândea el, după mintea lui, și să sprijine mai departe pe șefii lui de la București. Făcea propagandă cum spunea Zinsir, că le dădea de băut la proști, dar ăștia nu erau chiar așa de proști cum își închipuia el, fiindcă profitau cât puteau. Ei își alegeau cârciuma, ei comandau, Lunganu plătea... Se întâlneau de fiecare dată la Gary, a la Gary nu dispari, spuneau ei în cor, și beau de dimineața până noaptea târziu... Lunganu nu bea, el venea și plătea. Câte sticle de votcă? Zece, o dată, zece de două ori, zece de trei ori până când, gata, n-a mai plătit nimic... Păi ce, până când... S-a supărat Gary că bețivanii tot comandau pe spatele Lunganului, iar ei n-aveau cu ce plăti, i-a dat afară, i-a înjurat de mamă, le-a învinețit ochii la fiecare, pe rând, degeaba... până la urmă s-a împăcat cu situația, erau tot prietenii lui, n-avea ce să le facă... Veniseau și stăteau ciotcă ocupând vreo două mese, poate, poate mai vine vreun fraier cu dare de mână să le dea ceva de băut. Noaptea, târziu înspre dimineață îi dădea afară ca pe gunoaie, îmbrâncindu-i, boscorodindu-i continuu. Plecați dracului la muncă, le spunea, pescuitul nu vă place, munca la Dunăre e grea, la câmp nu, noroc că vă mai țin babele-alea bătrâne, mame-s astea? cu pensiile lor vaaaai, de capu' vostru, pu-tu-ro-șilor! și apăsa pe fiecare silabă în parte... Vali Bulichi era umflat de băutură, dughit, nu mai dormea acasă demult, nu-l mai primea acolo nimeni, și mergea ca un balerin, călca încet, cu atenție ca și cum ar fi călcat în străchini, îi mai dădea mamă-sa câte un blid de mâncare, câte ceva, era galben la față și tot nu se lăsa, când prindea paharul de votcă îl ducea rapid la gură ajutându-se cu stânga, așa tare-i tremura, îl sorbea ca pe nectar... după aia se mai liniștea puțin, dar tot îi băția bărbia... nu mai are mult, păcat! băiat tânăr, parc-ar avea icter, doamne-fereste!... șușoteau vecinii pe la gard, dar nimeni n-ar fi făcut ceva să-l ajute... Lunganu nu pierdea vremea degeaba, era mai tot timpul pe la Primărie, cu dom' primar Stărciog, ăsta era și profesor, când l

(continuare în pag. 48)

a școală, când pe teren, dar mai mult cu socotelile prin primărie că dincolo avea cine să-i țină orele, și-apoi cine mai învață în ziua de azi matematica, sau fizica! dacă știau tabla înmulțirii sau Legea lui Ohm, era perfect, adică afaceri și... fii om cu mine ca să fiu și eu cu tine, și o mână spală pe alta... treburi de genul ăsta. Așa măi, să vă descurcați în viață, că oricum plecați toți la dracu-n praznic, prin cine știe ce colț din Europa, că pe-aici are cine să taie frunze la câini... râdea spunând că el este cel care le dă de mâncare, bani din ajutoarele sociale la unii, că alții au ei afacerile lor cu icre negre... Om cu stare, cu două salarii grase, șef de partid comunist, cel mai tare din parcare, îi făcuse și sediu cu însemnele P.S.D. -ului, cu vilă la Lepșa, gospodării serioase, femeii cât încapă că era și iubăreț din fașă, și... cum e normal, veșnic în certuri cu preotul satului, popa Rusu. A lăsat-o pe doamna, a luat femeie tânără, pe Mariana, învățătoarea, cu jdeani mai tânără... că doar trăiește cu ea de douăzeci de ani, acum s-a dat pe față, ce mai contează dacă e cu una sau cu alta... doar că pentru ele contează... lu' Mariana i-a luat apartament bun cu trei camere în Mazepa la Galați, ce i-o fi trebuit ei cu trei camere, nici ea nu știe! și pe astalaltă o ține ca proasta în curte, lasă că și ea s-a luat de băut, bea și-și face cruce la icoana Sfintei Filofteia, se roagă poate-i vin mințile înapoi lu' bărba-su, ca atunci când erau amândoi tineri și frumoși și se iubeau, doi profi de mate, amărâți, săraci... au făcut ce-au făcut ei pe-aici, da' acu' e greu... Lucica umblă noaptea prin cimitir, plânge, face tot felul de farmece învățate de la țața Sanda lu' Surdu, ce, nu mai știi când l-a adus pe Gicu, săracu om de la Reni călare pe stuf?... alerga, alerga ca ieșit din minți pe marnea Dunării, băi, stai așa, încercau unii să-l oprească din drum, că plecau cu noaptea-n cap la pescuit, la animale, el nimic, transpirat, acolo s-a oprit la ea, a căzut mort din alergare lângă poartă, om cu familie la Reni, cu doi copii, jandarm... după puțin timp Reniul a fost furat de ruși cu cele trei județe, iar Gicu a luat-o de nevastă pe Sanda, toată lumea vorgea... Drac împelițat Sândița asta... știa, și știe tot felul de prostii... l-a adus pe dracu din Galați, de pe tarabă, s-a târguit, că e prea mult, că nu prea are cu ce să-l cumpere, întreba da' ce știe să facă, ce știe să muncească și până la urmă l-a luat, știa ea ce știa... O ducea bine, viața erea un paradis, și bărba-su se angajase la Primărie, erea omu' lu' primaru' care dedea tot felu de declarații despre ăla, despre ăla...el le știa pe toate, și a pus la punct și cooperativizarea în sat... ce, nu mai știi când mi-a luat caru cu tot cu boi? boi, vorba vine, că ereau două vaci amărâte, slaabe că nu aveam tain să le dau, le duceam la baltă și le lăsam acolo, mâncau ce mâncau da aveau ugeru plin, și le munceaaam... cu ele am ridicat casa, când la jug, când la făcut viței pentru lapte, pentru copii... și Sanda făcuse trei copii cu Gicu, și pe ultimul l-a aruncat în cuptoru' cu jar, după ce făcuse cozonacii pentru Paște, l-a luat în brațe cu scutece cu tot, râdea ca nebuna și l-a aruncat să-l ardă...da' a avut noroc mititelu' că s-a aruncat după el Chița, vecină-mea, ea l-a scos de-acolo cu arsuri, da' a scăpat cu viață că erea prea îmboșcănat și acuma e preot undeva prin Moldova, cine mai știe de el!... baba Gâna ridică din umeri și privi înspre soarele ce desena o curbă înroșită pe cer...Lunganu pleca cu Dacia lui hodorogită pe la Cazane, aproape de

Isaccea, să vadă, să inspecteze, să mai știe ce se întâmplă pe lume... că pe aici umblau mulți și toți închideau din ochi când se întâlneau... n-am văzut, n-am auzit. De la Cazane la Plopu Scris e distanță, și multe toane se desfășurau în aval sau în amonte la prins sturioni... lasă că tot ce se prinde e bun, e cum nu se poate mai bine.... S-a întâlnit cu AMD-u pe traseu, o lăsase pe Gelica la toană la Mache, dar ea se dădea pentru parale, așa, o zi acolo, altă zi dincolo... față suplă, frumoasă la cei 30 de ani, și trecută prin multe... De data asta însă nu mai pleca de lângă Piciu, încerca să-l convingă că pentru ea viața e un rahat și că vrea să-și refacă tot trecutul, chiar totul de la început cinstit și cu multă muncă, și mai ales cu ambiție...îi povestise că fusese măritată de la 16 ani cu unul din Brăilița, un bețivan și-un curvar, numa' el m-a făcut așa, mă trimitea la produs să am cu ce-mi crește copilul, că el era un leneș, și-mi lua tot să joace la bibele, venea dimineața și-și bătea joc de mine de față cu ăla micu, am plecat fără să mă mai uit în urmă, pe băiat l-a luat mama, acum e mare, clasa a 7-a... Bă, îi spunea Neluțu, colegu de barcă, nu pune botu' că e șmecheră, e unsă cu toate alifile!... El se uita cu ciudă și-i spunea că una de-asta-i trebuie lui, nu o mototoală de la sat care-i și curvă și pretențioasă, că acum nu poți să mai faci diferența, care-i de la oraș, care-i de la sat, toate-s oale și ulcele, dar și fără ele e greu...Ăsta nu pricepea ce vrea să spună cu oale și ulcele, dar vedea clar că lui Piciu începuse demult să-i tremure izmenele după brăileancă, era gelos când Gelica pleca cu ăla, cu ăla...dar de-acum, gata, e doar a lui, și trebuie să știe toată lumea. De câteva zile, Ghervase venea la toană cu aceeași căruță cu doi cai, numai că lângă oiște era înhămat doar Mircea, partea cealaltă din dreapta fiind goală... unde-i mă, Marcu, l-ai lăsat acasă? vaaai de capu tău, nu vezi cât de greu se mișcă ăsta singur? el tăcea, îi era jenă să spună că Marcu a murit de atunci de când voia să-i scoată din cap sexul și că trebuie să-și cumpere alt armăsar, unul tânăr, un mânz așa cum e a lu' Traian, se gândea chiar să-i propună târgul...

Angela BURTEA

EU, TU - NOI

Nici n-am ajuns bine acasă, că am și dat năvală-n livada dulce din spatele casei, măsurând-o cu ochii și pașii în lung și-n lat, mutându-mă de la cireși la vișini, sărind pârleazul să ajung în vie, unde căpșunii erau aliniați printre rânduri. Nerăbdătoare, voiam să văd dacă rugii de zmeură au legat ceva și m-aș putea bucura de aroma lor. Am țopăit ca un copil scăpat din supravegherea părinților, dar... țarcul, prea bine legat, mi-a pus piedică de m-am făcut una cu pământul, dar nu m-am ridicat. Am rămas câteva clipe jos, pe iarba de mătase deasă și sănătoasă, verde și primitoare. Mirosul ei mă ademenea stăruind asupra simțurilor mele olfactive.

M-am lăsat dusă de valul plăcerilor și-am căzut în visarea visului de vară, stropit cu amorul anotimpului cald. Am zăbovit în brațele lui, fiindcă i-am simțit atingerea fugară, apoi m-am ridicat repede, repede, de parcă aș fi fost prinsă asupra unui fapt interzis și m-am îndreptat spre primul cireș. Am mâncat cu lăcomie, așa ca în copilărie, nu ca doamnele de oraș, care n-au urcat niciodată într-un pom, apoi m-am mutat la vestitul vișin, ale cărui fructe, mari și cărnoase, se lăsau strivite de gura mea, la fel de dulce, după spusele omului drag.

Am fugit cu copilul din mine printre rândurile de vie, apoi m-am aplecat, așezându-mă grecește aproape de-un petec verde, plin cu căpșuni. Erau mici și dulci, nu ca cele găsite pe rafturile marketurilor, fade și mari, cât să muști de două-trei ori dintr-una. Căpșunile mele semănau mai mult cu frăguțele: mărunte și aromate. Și nu m-am ridicat până n-am făcut curățenie în preajmă. Doar frunzele mari și verzi au rămas!

Nu le speli? se auzi o voce în spatele meu. Mi-am întors privirea instinctiv. Nu era nimeni. Nu, nu le spăl, nici când eram copil nu le spălam și n-aveam nimic, medical vorbind.

Nimic nu mă durea, nici insomnia nu mă cuprindea, i-am răspuns vocii care mă tot amenința. Pleacă, chiar n-am nevoie de dădăceala ta, am continuat. Sunt în raiul copilăriei mele și nu vreau să respect nicio regulă venită din exterior. Copilăria mea are regulile ei, auzi! Astăzi îmi ascult doar inima. Aș vrea să îi dau tot ceea ce i-a lipsit cel mai mult în ultimul timp.

Vocea nu se lăsă mai prejos și-și făcu simțită din nou prezența. Ha, ha, ha! Dar tu asta îi dai inimii, cu inima mănânci? întrebă curioasă. Da, cu inima mănânc, azi mănânc și cu inima, i-am răspuns în ciudată. Nu știi că inima e azi regina mea? Prostii! se auzi din nou. Auzi, de parcă mâine ar fi altceva! Și dacă glasul acela ar fi avut un pic de dreptate! mi-am zis.

Mi-am văzut apoi de treabă, fiindcă vocea se ținea

ca un scai de mine și nu ți-ar fi fost dacă mi-ar fi făcut vreo plăcere! În ziua aceea nu voiam să aud pe nimeni, nu voiam niciun fel de protecție și nici să-mi controlez fiecare mișcare, fiecare gest, de parcă m-aș fi aflat la vreun interviu, ci doar să fiu din nou copil. Și cât de bine e să redevii copil!

Cu mâinile murdare și lipicioase, cu buzele negre de la cireșele amare, din care bunica făcuse deja dulceață, cu părul răvășit și împodobit cu insecte amețite ori resturi de frunze, cu bluza pătată și adidașii murdari. Așa arătam în ziua aceea și-mi era bine. Fantastic! Ce copil minunat eram!

Dintr-odată, mersul deveni greoi. Saturată de bunătățile Domnului: cireșe, căpșuni, vișine și zmeură, m-am îndreptat spre valea care se întindea la capătul livezii. Mi-am aruncat privirea spre zarea îndepărtată, la linia orizontului unde mereu alergam. Turlele unei mănăstiri își ridicau maiestuos brațele spre Domnul. Destul de provocator, cucerea înălțimea dealului, stând departe de agitația lumii, de gâlceava și nereușitele unora, de spoiala și promisiunea deșartă a altora.

Am luat-o în lungul drumului, spre rugul de mure, care în verile trecute îmi zdrențuiseră picioarele, fiindcă avusesem neinspiratia să plec îmbrăcată cu o fustă scurtă, adolescentină, trecută o palmă deasupra genunchilor. M-am oprit! Am întins brațele spre cer, apoi le-am coborât ușor unul, câte unul. *Mulțumesc, minune a naturii, mulțumesc țărâm bogat al sufletului meu!* Așa m-am trezit vorbind, respirând ca niciodată aerul curat și plin de mireasma zilei de vară, aflată la asfințit. Iar mai trecea o zi! Doamne, cât de scumpe au devenit zilele noastre! Doamne, cui le dăm pe degeaba!

Am coborât în vale, iar gândul mi-a fugit spre tine. Ți-am strigat numele în șoaptă. N-ai răspuns, nici n-aveai cum să-mi răspunzi, dar ți-am simțit prezența. Erai de ceva timp lângă mine, pe urmele mele. La scurt timp ai luat-o înainte, coborând spre fântâna din vale.

Așteaptă-mă! am prins a striga. Nici n-ai vrut să auzi. Te-ai îndepărtat și-am rămas singură, așa.. ca la început. Resemnată, m-am așezat pe-un dâmb. Mi-am sprijinit capul pe pernele moi ale genunchilor îndoiti și-am privit spre vegetația spontană, care îmi făcea pat moale și confortabil.

Și te-ai întors tiptil-tiptil, așezându-mi pe cap coroană de flori. Am surâs, era un zâmbet anemic. Credeam că te-ai dus cu vremea, nici de zâmbit nu mai eram în stare. Erai lângă mine. M-ai cuprins de după umeri și ți-ai aplecat capul, lipindu-ți fața de obrazul meu. Am încercat să mă mișc, dar mi-a fost teamă să nu dispari. N-ai dispărut. O lacrimă străvezie s-a prelins pe chipul tău. Atunci am prins curaj și ți-am dat primul sărut. Ți-am șters lacrima cu buzele mele, chiar dacă mai păstrau culoarea cireșelor negre. Ai ridicat ușor privirea și mi-ai zâmbit. Îmi plăcea zâmbetul tău. Era cald și plin de dor. Nu vorbea niciunul dintre noi, n-aveam nevoie de cuvinte. Chiar ar fi fost de prisos. Vorbele dor, faptele..., unele, NU.

Mâinile noastre s-au împreunat. Mâinile tale
(continuare în pag. 61)

Ioan Romeo ROȘIANU

Ioan Dragoș și poezia unei vieți ascunse-nre coperti*(Ioan Dragoș – „Acte adiționale la foaia de observație”, Editura Singur, 2017)*

Poetul Ioan Dragoș s-a situat continuu în afara experimentelor poetice care ne-au marcat istoria recentă, conștient cumva de faptul că afinitățile care-au stat la baza constituirii unora din grupurile care s-au manifestat zgomotos nu aveau cum să ducă la cristalizări și cum să nască generații cu o anumită rezonanță.

Așadar, consecvent propriei viziuni poetice, aproape zgârcit cu publicarea versurilor sale, nordicul Ioan Dragoș s-a păstrat cu fervoare într-un anumit etos specific, în limitele acestuia, el impunându-se încet și sigur printr-o mai altfel de artă combinatorie de cuvinte.

Poate tocmai din această ingeniozitate a trecut ușor peste vremi, lirica sa stând continuu sub semnul misterului, proza poemele sale având anume amprente blagiane, în această descendență el abordând cu delicatețe cuvântul, tușele fiind scurte și sigure, trădând îndelungul exercițiu liric.

Prin volumul „Acte adiționale la foaia de observație”, recent apărut la Editura Singur a lui Ștefan Doru Dăncuș, descendent și el din Maramureșul poetului nostru, Ioan Dragoș trădează statornicia sa, consecvența, valori precum prietenia fiind definitorii.

Amprentează astfel acest volum și, în ciuda unor anumite elemente comune cu o parte din volumele anterioare – fapt ce trasează un adevărat fir roșu în poezia sa, în viziunea sa poetică mai bine zis – aduce profunzime și prospețime printr-un fundal și fundament filosofic atât prin diversitatea temelor (în)cântate, cât și prin aplecarea asupra problemelor existențiale.

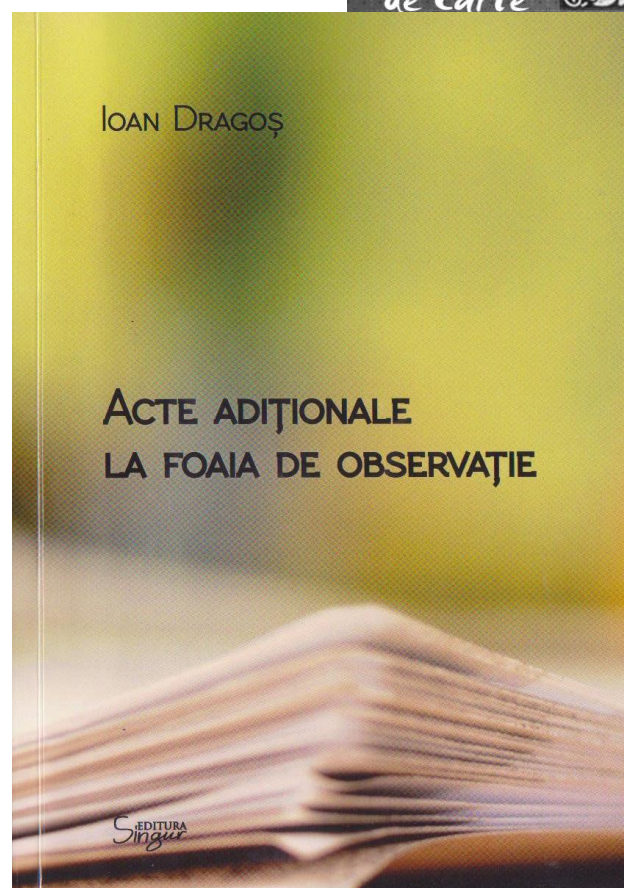
De la naștere la moarte, de la iubire la durere, de la singurătate la bucurie, nimic nu-i scapă poetului care-și scrie cărțile într-un Maramureș binecuvântat și ocrotit de Dumnezeu pe care-l invocă șoptit și-n scrierile tale.

La Ioan Dragoș există un astfel de cadru esențializat, un dulce glas claisc și-o liniște propice locului, la el miracolul se naște și se construiește singur, cu fiecare vorbire și vers scris, chiar sub ochii cititorului.

Despre acest poet și opera lui s-au spus și scris multe, fiind de-ajuns a aminti numai câteva observații demne de a fi reținute: „...poetul caută expresia pregnantă, versul izbitor, folosind întru aceasta imaginația (în materia metaforelor și comparațiilor) și speculația (în semantica asocierilor lexicale)” (Laurențiu Ulici), sau: „...versurile sunt ale unui nostalgic și delicat poet, capabil de inefabilă reflecție lirică” (Nicolae Manolescu).

Prefațatorul Eugen Evu intuiește bine spiritul acestui poet și menționează, printre altele: „Sub ocheanul uneori întors al revelațiilor caleidoscopice, Ioan Dragoș simte nordic, într-o latență a orizontului sudic și... ludic-preludic. Avem în față un mare poet, axat mai mult pe atingerea omenească a ceea ce suntem, decât pe tot felul de percepții momentane și deseori derizorii”.

Este cât se poate de evident faptul că Ioan Dragoș ne oferă imaginea unei poezii desprinsă dintr-un ținut ca de basm, el însuși arătându-se-n modul său de-a fi cumva cotopt de valențele acestuia.

Poezia sa este una matură, una încărcată de priviri sfredelitoare, de întrebări esențiale, filosofia fiind tema predilectă, introspecția fiind arma.

Multă meditație, multă reflecție, o poveste de viață ascunsă-nre coperti: „cine mănâncă să nu-l osândească/ pe cel ce nu mănâncă/ cine nu mănâncă să nu-l osândească/ pe cel ce mănâncă/ de o parte și de alta/totul este ascuns și necesar/ (...)/ am venit aici să învăț/cum sunt frunzele de pădărie/cum cresc urzicile/și cum înțeapă” (Eprubeta gânditoare), sau: „cu ajutorul mai multor pahare de vin/uiți dezamăgirea de autor/plăcerea e singura virtute / strigă evandro în eva ultima/ doamnelor și domnilor vă invit să vă arătați virtutea/ lupta cu trecutul/ nu trebuie să fie întotdeauna pierdută” (Virtutea acestor meleaguri tulburate), sau: „hai să ieșim din trecut/ cu tălpi lipicioase/cuvinte de sprijin/ne rătăcim pe linia dreaptă/ iubim în camere închise/ prin hățișurile libertății/ toți tăcem la pagina patruzecișidoi/ în linii mari/despre același lucru” (Tălpi lipicioase prin hățișurile libertății).

De sub un profund sentiment uman își scrie Ioan Dragoș poemele, versurile căpătând nuanțele sacralului, fiind adevărate fulgurații de gând de sine stătătoare adeseori, alteori fiind adevărate îmbinări de aforisme și înțelepciune.

Într-un astfel de cadru necuprinsul ne este relevant în multitudinea nuanțelor și valențelor sale primare, iar tot ceea ce percepe poetul în exterior are imediat și un corespondent în lumea sa interioară.

Din această luptă nedefinită se nasc versuri profunde, unele care trădează o modernitate a gândirii poetice, enunțul liric fiind șlefuit cu pricepere

(continuare în pag. 51)

de bijutier care știe valoarea lucrului făcut cu mîgală.

În tot și în toate există această permanență umană la Ioan Dragoș, poate e calea prin care el se vede salvat din frământările vremii și vremurilor: „dublând frumusețea și spaima/întotdeauna este un loc/unde se vînd lucrurile/ce au aparținut oamenilor/poemul dăruiește întâmplările / așteaptă suportă și înțelege” (Înțelegerea poemului), sau: „cuvintele noastre se vor naște a doua oară/în alți oameni/în alte anotimpuri/să păstrăm partea noastră de recunoștință/amănuntelor” (Secretele golului și ale plinului), sau: „până la urmă toți ne câștigăm ziua/și noaptea/până la urmă toți cântăm/e frumos e dragoste/acolo ești tu/eu umblu încoace și încolo/în mînă cu o mistrie sau chiar un ciocan/și-mi dau peste degete/în orice caz/mă amestec în una sau alta” (Să ne măsurăm vorbele).

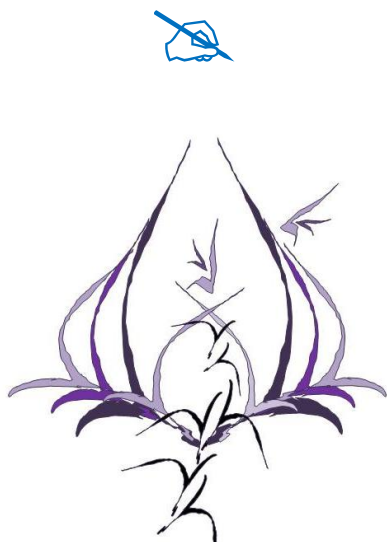
Ei bine, dintr-un asemenea univers reificat coboară metafora lui Ioan Dragoș, un eu singular se definește ca de nicăieri, poetul cîntînd, încîntînd și descîntînd absolut toate marile teme poetice.

Viziunea lui merge mai departe, este mult mai profundă, iar cartea de față este, dacă vreți, continuarea celei pe care a publicat-o în anul 2010, „Foaia de observație” (Editura Eurotip, Baia Mare), fapt ce ne spune cât de atent este Ioan Dragoș la detalii, tribut ar acestora chiar, în aceeași măsură calea prin care își construiește cu minuțiozitate opera literară.

Pentru a face asta devine personaj principal în scrierile sale, ca și-n proza postmodernă, joacă roluri multiple, intră în pielea eroilor, încearcă emoții, poartă mască, devine el însuși templu al durerii și al amintirilor. El se definește cu fiecare pagină dată ca personaj principal al propriului eu artistic, iar scriitura sa conturează imaginea statuară a unui univers liric mai vast decît ai fi tentat să crezi la prima lectură.

Ca și altele din bogata sa viață artistică și acesta creionează senzația că poetul nostru este condamnat la solitudine, o hărăzire deloc apăsătoare pentru o fire aparent introvertită, o fire ce-i îngăduie să se reverse pe albul hîrtiei.

Volumul „Acte adiționale la foaia de observație” este încă o cărămidă serioasă pusă la temelia literaturii române, este un volum despre cum se clădește un nume și un renume.

Ioan Romeo ROȘIIANU

Scrisoare despre terasa cu vedere la viață și zi

LUBITO cînd am coborât în strada pustie eram singurii trecători dinspre răsărit spre apus se făcea că se făcea că nu mai voiau zorii să vină-n spre noi și că-n întunericul flămînd nu ni se mai vedeau nici măcar umbrele viitoare așa era atunci de parcă până la capătul lumii mai era doar un pas de făcut și-o speranță așa era în trecerea noastră de nicăieri spre niciunde am tras insomnii sub genele plîns de dor am adunat în căușul palmelor tot mirul cerului toată roua luminii ce se strecura complice-n spre zi pe terasa cu vedere la viață și zi am comandat cu voce tare cafeaua și-n aburul înșurubat în plămîni viitorul încă neghicit în zațul rămas așa am rămas și noi cu ochii mijiți numărînd pe degete respirațiile răsăritului atunci păream ultimi pelerini printre clipele duse pe rînd așa stăteam la marginea cuvîntului străjeri.

(Mai știi cînd i-am cerut barmanului o carafă cu vin și ne-a dat una cu șoapte?)

Așa a fost lubito atunci cînd mîncam pâine prăjită la soare și fumam doar chiștoace de speranță și zi așa a fost cînd prin buzunarele goale bătea vîntul sărăciei dar bogăția ne dădea afară din sufletul gol n-aveam haine de schimb dar la garderoba timpului uitasem ultimele poeme nescrise amanetasem ultimul gînd pentru petrecerea aceea din zori toate metaforele toate cuvintele până și șoaptele toate lubito pierdusem atunci la masa de joc a tăcerii jucam zaruri de unii singuri și pierdeam mereu câte-o amiază și-un vis:

(Mai știi cînd din stația vieții am luat autobuzul spre moarte?)

Așa a fost atunci lubito cînd ni se-nfășura pe lângă trup ca o mantie de tristețe străvezie tristețea așa a fost cînd la liziera speranței patrolam pe jos cu hangerul trăirii în piept aveam spade de șoapte la soldul umbrei pe trup cămașa de zale și dor cavaleri de pripas în turnurul amiezii trecute pelerini propoșiți în cetăți cu istorii nescrise în lupte și-n zi.

Ignatie GRECU

La stihul sfânt*Poetului Marcel Mihalache*

La stihul sfânt pe care eu îl scriu
Va pune Domnu-n taină punct sublim.
Văzduhul la amiază-i străveziu
Ca aripa-ntinsă a unui heruvim.

Clădirile din ceruri au ferestre
În care vine luna și se arată.
Precum odinioară - ntr-o poveste
Duioasa Maica noastră-ndurerată.

Se lasă – nct pe frunze înserarea.
Un stol târziu a scânteiat pe ape.
Departe, mai departe suie marea
Tot fluturând din albele-i prosoape.

Pădurea grea de foșnet lin adoarme
Cu umbra răzimată pe cărare.
O pasăre, cântări pline de farmec,
Îi picură-n auz ca pe o licoare.

Cădelnițează-n ceruri

Cădelnițează-n ceruri pururi teii.
O pasăre cu glas de aur cântă.
Stau oamenii la masă iar cu zeii
Ciocnind pocale cu licoare sfântă.

Bătrână umbră, un stejar se-nchină
Cu lungi și cuvioase plecaciuni.
Prin barba lui se cerne o lumină
Punând în iarbă panglici și cununi.

Se-aude – un corn sunând, sau mi se pare,
Și un lătrat de câini, îndepărtat.
-Pornesc voinicii iar la vânatoare
Prin codrul cel bătrân și-mbelșugat!

Suavul mistic, sprinten inorog
Cu gât prelung și înstelat în frunte,
O, de-ar scăpa, la Domnul mult mă rog,
Pe căi ascunse, de fugari, în munte!

În crângul de sălcii

În crângul de sălcii, fără pricină,
Se tânguiește o pasăre rară.
Turmele pasc zăbovind pe colină
O iarbă grea de lacrimi, amară.

Înserare. Pe ape tot mai departe
Corabia vieții plutește nălucă,
Cu pânzele-n vânt, zdrențuite.
Valurile până la cer o ridică.

Fluierul zace aruncat printre flori,
O rază subțiată de lună.
Cântecul, aur lămurit de trei ori,
Cine va putea după mine să-l spună?

Ca ieri sorbeam parcă într-adins
Din unda strălîmpede și adâncă.
Astăzi în sălcii cutremurate de plîns
O pasăre fără motiv suspină încă.

Peregrin 1

Nu fluierul păstorului
m-a întâmpinat.
El odihnea culcat jos
lângă turma sa.
Ci guruitul moale și rar
al porumbelului sălbatec
pe-o creangă înverzită
umbrindu-l.

Cărărea ducea lin șerpuind
printr-o livadă de pruni
spre biserica nouă,
pe-o coastă de deal.

Cea veche, mică, arsă de fulger,
dormea în vale.

Am intrat. M-am închinat
lăsând la icoana mare
micul buchet de albăstrele
culese în drumul meu
printre lanurile verzi de grâne.

Oboseala s-a topit într-o clipă.
Când am ieșit
nu mai aveam brațe
ci aripi.

Peregrin 2

Un trandafir dă-n floare pe dealuri vechi, mai sus.
În vale satul doarme, mic, liniștit și dus.
Mireasma lui – lumina-n valuri se revarsă
Și-mbracă – n strai de aur livezi cu pomi și casă.
Ferestrele sunt pline de strălucirea ei.
Aproape, lângă turle, cădelnițează-un tei.
Fântânile cu-o mână ridicată – n zare
Arată peregrinului o singură cărare.
El vine de departe, tăcut, pășind din greu,
Vorbînd cu sine însuși și-n gând cu Dumnezeu.
El vine de departe. Își mai aduc de el aminte
Pădurile bătrâne, cerul înalt și luna.
Și răurile pe sus ale cântării sfinte
Din guși catifelate slavoslovind întruna.

Elena NETCU

LEGENDA EMIRULUI NOGAI

(fragment)

Era în ultimele luni ale anului 1299. În cetatea Sakgii era mare fierbere. Pe ulițele cetății ieșeau din casele lor tot mai mulți locuitori. Aflaseră în ce necaz a intrat hanul Kara Nogai Isa. Negustorii care treceau prin Sakgii dinspre Caffa, Cembalo, Solhatul, orașe aflate în partea de nord a Mării Negre, aduceau de acolo tot felul de vești pe care le comentau cu aprindere. Ulakh-i, bulgarii, alanii, cumanii, câțiva meșteșugari care aveau ateliere unde se meșteșureau tot felul de unelte pentru a lucra pământul, dar și scule pentru pescuit, ieșiseră și ei pe ulițe ca să mai prindă ceva din noutățile aduse de peste mări și țări. Terter îl înlocuise de mult pe moș Dragomir, dar mai mult îi ațâța pe ulakh-i împotriva lui Nogai în loc să aplaneze nemulțumirile locuitorilor, mai ales acum când hanul căzuse în dizgrație și nimeni nu se mai temea să-l critice fără să se mai ferească.

Un bătrân așezat pe un pietroi lângă poarta lui interveni mustrător:

-Așa-i c-ați uitat binele pe care ni l-a făcut Nogai? Oare nu-l mânați pe Dumnezeu? Când v-a dat pământ, v-a făcut case, v-a scutit de impozite, ne-am bucurat de cele mai frumoase mărfuri pe care negustorii vi le dădeau pe te miri ce pentru că Nogai plătea pentru voi cu vârf și îndesat, vă era bine, nu? Acum nu mai e bun Nogai, nu-i așa? Știți vorba aia: de primești pomană în fiecare zi și dacă o zi nu-ți aduce, zici că nu ți-a dat niciodată! Așa-i omul nostru! Uită binele repede!

Terter se întoarse către el și-i tăie imediat vorba:

-Ia mai taci, moș Alghun. Ai venit din nordul Moldovei sărac lipit că i-a fost lui Nogai milă de tine și te-a miluit cu casă, pământ și câte și mai câte. Dar părinții și bunicii noștri, ai idee cât au pătimit? Întreabă-i pe-ăia care mai trăiesc și povestesc cu lacrimi în ochi ce-au pătimit!

-Și ce, acum nu vă place ce înfloritoare cetate a făcut Nogai din Sakgii?. Pe lângă el, trăim și noi bine. Păi să-ți spună ăia care mai trăiesc ce bande de tâlhari treceau prin Sakgii și ne căsăpeau și ne luau tot, măcar Nogai ne-a făcut case după ce ne-a supus. Fraților, să vă mai întreb ceva: Ne-a obligat Nogai să trecem la altă credință? Am făcut ce-am vrut! Acum avem și moneda noastră. Împărăteasa Eufrosina a noastră ne ajută mereu la greu. Mergeți să vedeți ce face pentru creștini împărăteasa Eufrosina. O oprește Nogai să facă? Nu! Și-atunci de ce-aruncați, fraților, cu piatra?

Locuitorii ascultau spășiți și tăceau. Apoi tot Terter îi scoase din zăpăceala în care-i băgase Alghun.

-Să zicem că este așa cum zice moș Alghun, dar eu tot cred că Nogai și-a luat-o în cap că e mare han. Stai să vedem cum o scoate la capăt cu Tokta.

-Om trăi și om vedea, dar datoria noastră este să-l ajutăm. Eu îmi trimit fiul în armata lui Nogai. Dacă nu-l ajutăm, acum s-ar putea să ne fie tot nouă rău, încheie discuția Leahu.

Dinspre palatul lui Nogai începură să bată tobele. Pe străzi se iviră câțiva călăreți, apoi apărură însuși Nogai călare pe calul lui alb. I se auzea vocea baritonă răsunând pe ulițele cetății:

-Locuitori ai cetății Sakgii, dacă v-am fost de ajutor până acum, dacă am făcut din cetatea voastră un oraș înfloritor, eu, hanul Dunării de jos, al Moldovei și al Severinului, vă adresez rugămintea de a vă aduce fiii buni de a lupta în armata mea. Pentru binele vostru și a cetății. Vreau să-l înving pe Tokta ca să trăim în liniște și pace!

Terter ieși în față și-l înfruntă pe han:

-Mărite han, dacă ai nevoie de sprijinul nostru, eu Terter, vătaful cetății Sakgii, te întreb ce poți face pentru mine de acum încolo ca să te sprijin. Eu te asigur că într-o lună îți aduc o mie de tineri de prin satele vecine. Dacă e nevoie, mă duc și mai departe, trec în Țara vlahilor și tot îți fac armata necesară. Ce-mi dai?

-Vătafule, cere-mi orice! Cât pământ vrei, atât îți dau! Vrei podoabe? Îți dau cât vrei! Vrei bani? Îți dau! Ajutorul vostru este pe viață și pe moarte! Tokta mă poate doborî, dacă nu mă pregătesc cu tot ce trebuie de război. Vreți să se întoarcă Nogai al vostru victorios?

În acel moment mulțimea începu să strige numele lui Nogai.

-Să trăiești, mărite Nogai! Să ne păstrăm cetatea neatinsă de dușman!

-Eu vă spun: dacă Tokta mă învinge, va fi mare vărsare de sânge în Sakgii. Nu vreți asta, nu? Nogai coborî de pe cal, se apropie de Terter, îl bătu pe umăr și-i spuse:

-Dacă mă voi întoarce viu după acest război, tu, Terter, vei fi omul meu de încredere. Omer mi-a cerut să se retragă. Renunță la rangul lui. Vrea să fie liber. Aș fi bucuros să-l înlocuiesc cu tine. Vei trăi în palatul meu în îndestulare și în onoare.

Terter se simți măgulit și se uită cu neliniște la mulțimea adunată. Îi era teamă să nu se trezească vreunul să-l trădeze. După această propunere, Terter îl privi pe han cu alți ochi.

-Ce-i omul nostru, Leahule! De nimic! Uită-te la Terter ce parșiv de om! Până acum un ceas nu-i mai tăcea fleanca, criticându-l pe Nogai. Vezi cum s-a întors ca o vulpe șireată? Păi să ai încredere în astfel de oameni? Vai de vremurile pe care le trăim!

Nogai încălecă pe calul lui alb și o luă spre palat mulțumit de promisiunile date de Terter. Mobiliză armata, le ceru oștenilor credință și supunere. Omer verifică pentru ultima oară starea armatei și îl înștiință pe Nogai că aproape 30 de mii de oșteni conduși de emiri, au trecut de partea lui Tokta.

-O să completăm cu alanii pe care o să-i chem din nordul Moldovei. O să facem recrutarea

(continuare în pag. 54)

printre ulakh-i. Sunt destui tineri care au cerut să-i pregătesc pentru a-mi fi oșteni credincioși. Mai sunt și destui cumani de partea mea. Pe ei mă bazez cel mai mult pentru că sunt aprigi în toiul luptei. Ceaka își pregătește oștenii lui. Am mare încredere în fiul meu.

Omer se apropie de han și-i adresează pentru ultima oară rugămintea de a se retrage.

-Lucrurile sunt aranjate, Omer! În locul tău va veni Terter.

Omer se mâhni pentru că știa adevărul despre acest *ulakh*, dar n-a vrut să-l întristeze pe Nogai, acum, după ce i-a dat vestea cu trădarea emirilor. Se gândea că poate omul se mai schimbă. Cine știe poate și Terter are ceva bun în el!

Când sosi timpul ca Nogai să plece la război, în Sakgii era mare frământare. Tobe bătute de la un capăt la altul al cetății. Coloane de oșteni ieșiră pe ulițele cetății și așteptau ordinul generalului Nogai. Era veselie mare așa cum spunea datina. Plecarea la război se făcea cu tobe și surle și într-o mare bucurie. Cea mai mare mândrie a bărbatilor tătari era plecarea la luptă.

-Oștenii mei, vitejii mei! Fie ca anul 1299 să-l încheiem cu cea mai mare victorie a generalului vostru. De când v-am condus în atâtea bătălii, de pe vremea lui Berche-han, n-am fost niciodată înfrânt! Aveți încredere în generalul vostru!

Cei 20 de mii de oșteni scoaseră, ca la un semn, săbiile și le agitară deasupra capului, strigând numele lui Nogai.

-Porniți coloanele, oștenii mei!

Se puseră în mișcare coloană după coloană ca un imens balaur, mișcându-se anevoie spre nordul Dunării, pentru a trece în domeniile lui Tokta. Și-au așezat tabăra la Kukan L. K. Lupta au dat-o pe râul Kagamlyk, afluent al Niprului în regiune Poltava. Acolo au început lupta pe viață și pe moarte. Nogai pierdea oșteni și era din ce în ce mai înverșunat. Îl chemă pe Ceaka și se sfătuiră până târziu. Se gândeau ce tertipuri să facă să-l poată atrage pe Tokta într-un loc mlăștinos. Nu aveau însă sorți de izbândă pentru că Tokta își avea cercetașii lui care studiau locurile bucată cu bucată și nu aveau cum să dea greș. Oștenii lui Nogai cădeau prizonieri ca spicele. Tokta avea grijă să-i adune într-un loc bine păzit pentru ca apoi să-i vândă ca sclavi în piețele din Egipt. Planul era făcut dinainte. Avea efective pregătite care se ocupau de transportul prizonierilor spre piețele din Egipt. Zilele treceau anevoios. Nogai își pierduse tot elanul. Era din ce în ce mai îngrijorat. Ceaka nu mai vorbea cu el. Tot discuta în taină cu oștenii lui.

În după-amiaza zile de 7 decembrie 1299, Nogai își adună oștenii pentru un ultim efort de încurajare:

-Bravii mei oșteni, voinicii mei, am trecut împreună prin atâtea războaie și niciodată nu ne-am întors învinși. Credeți în Nogai al vostru! Biruința va fi de partea noastră! Tokta este un fricos! Îl știu de mic! Eu am făcut din el han! Eu i-am dat puterea! Nu mă poate învinge!

-Ne-au părăsit, mărite han, emirii cei mai puternici! Ce ne facem? Aștia îi vor dezvălui lui Tokta toate secretele noastre!

-Asta nu înseamnă că ne-a slăbit puterea! Ceaka face cât cei treizeci de emiri la un loc! De ce-au fugit? De lași ce sunt! Am eu pentru ei un plan, nu-i las eu nepedep-

siți!

Proviziiile erau pe terminate. Dar nu asta era temerea cea mai mare, ci faptul că jumătate din efectiv lipsea. Nu se mai știa dacă oștenii au dezertat sau au căzut prizonieri. Cercetașii lui Nogai au adus vestea că mulți au încercat să treacă Niprul și că s-ar fi înecat. Nogai își mai făcea iluzii că Tokta nu cunoaște starea armatei lui și că încă se teme că va fi învins. Cu aceste cuvinte își începu discursul, dar nu-l asculta nimeni. Ceaka se uita la tatăl său cu un fel de milă, convins fiind că n-ar putea îndrăzni să-i propună s-o ia la fugă ca să se salveze.

În ciuda începutului de iarnă, vremea era neobișnuit de caldă. Ziceai că e zi de toamnă târzie. Un soare roșu, neobișnuit prin strălucirea lui ireală, dar și prin lumina nefirească rânjea parcă triumfător în apa râului Kagamlyk. Pe luciul apei se reflecta un cer sângieru, de parcă râul ar fi înghițit în adâncul lui viețile oștenilor spintecați de sabia lui Tokta.

Era la asfințitul soarelui care parcă întârzia să apună. Lui Nogai i se părea că timpul stă în loc. Cerceta cu luare aminte împrejurimile, fixându-și privirea asupra cerului sângieru de parcă ar fi vrut să-l memoreze îndelung. Simțea un tremur inexplicabil în tot corpul lui îmbătrânit și obosit. Parcă îi scădeau puterile. Rămase încordat pe cal de parcă aștepta pe cineva. Dincoace de râu soldații lui Tokta îi luă prin surprindere pe alanii lui Nogai. În mai puțin de o oră, nu mai era nici picior de soldat viu.

Privind acest dezastru, Nogai rămase pe cal ca o stâncă uriașă luminată de roșul vinețiu al apusului. Ceaka văzu la rândul lui acest masacru și uitase de tatăl lui. Analiză într-o fracțiune de secundă situația și se puse pe fugă, nemaiținând cont că-și lăsa tatăl fără apărare, înmărmurit pe malul râului, neștiind încotro s-o apuce. Pentru prima dată, uriașul Nogai se simți ținut în loc, de parcă un șarpe imens l-ar fi hipnotizat. Sprâncenele-i stufoase îi acoperi vederea micșorată de lipsa ochiului drept. Oștenii lui Tokta îl încercuiră:

-Ești al nostru, hanule Nogai! De când așteptăm noi momentul acesta!

Trezit parcă dintr-un coșmar, Nogai struni calul și se puse pe fugă, dar îl ajunse din urmă un soldat rus:

-N-ai unde fugi, bătrâne! Nu mă face să-ți zbor creierii, fără să-ți spui măcar rugăciunea din urmă.

Nogai se opri și strigă:

-Soldat nesăbuit, îndrăznești să lovești pe generalul Nogai? Du-mă imediat la Tokta! El n-ar îndrăzni să mă ucidă!

-Ce vorbești, tătarule! Te mai crezi marele Nogai? Află că eu voi fi acela care-ți va face de petrecanie, acum în acest moment!

Și zicând aceasta îi zbură capul cu sabia. Apoi coborî de pe cal, satisfăcut de o așa ispravă, luă capul lui Nogai, îl înveli într-un ștergar și alergă la Tokta cu acest trofeu neașteptat.

-Mărite han, iată capul lui Nogai!

Tokta îl privi înmărmurit și-l întreabă pe soldatul rus răstindu-se la el:

(continuare în pag. 55)

-Cine ți-a spus, rusnacule, că acesta este capul lui Nogai? Sau poate te aștepți la cine știe ce recompensă?

-El este, mărite han. Mi-a cerut să-l aduc la Măria Ta că are ceva urgent să vă spună.

-Și dacă avea ceva să-mi spună, de ce nu l-ai adus neisprăvitule? Cum ai îndrăznit să ucizi un asemenea om de onoare? Știi oare cine este Nogai? Ți este îngăduit ție, un amărât de soldat, să ucizi un asemenea om mare?

Și zicând acestea, scoase sabia și-l spintecă pe loc pe soldatul rus. Apoi se prăbuși pe un trunchi de salcie îndurerat: *iată ce-am făcut, nenorocitul de mine! Iată cum am răsplătit eu toată învățătura primită de la cel mai important om al statului mongol!*

Apoi se întoarse la reședința sa, plănuiind lungul șir de răzbunări și răfuieli cu moștenitorii marelui Nogai. Mulți ani, după moartea lui Nogai, numele lui va flutura pe buzele tuturor:

-N-a fost și nici un va mai fi un alt Nogai! Privește ce hani neisprăviți a trimis Tokta peste noi!

-Dar privește cum se alege praful de țara lui Tokta! Câte molime, câtă secetă, câte nenorociri s-au abătut peste țara tătarilor!

-Asta pentru că au venit din inima Asiei și s-au așezat pe un pământ care nu era al lor!

-Sunt oameni și ei, prietene! Uite fiica mea este îndrăgostită lulea de un tătar. Ce să fac acum? Va fi ginerele meu. E băiat de ispravă! N-am ce zice!

Din cele patru ulusuri mongole, mai rămase unul, dar se dovedi în următorii cinzeci de ani că istoria se repetă, că răfuielile dintre hani, dintre moștenitori, dintre frații succesori la tron, dintre tată și fiu, dintre unchi și nepot, au măcinat în permanență statul mongol, încât n-a mai rămas nimic din întinsul imperiu, cum n-a rămas nici din celelalte imperii de-a lungul timpului. Toate s-au împrăștiat precum cenușa în cele patru vânturi.

(continuare în pag. 83)

(urmare din pag. 46)

"Fii liniștit, nu te împotrivi, lasă-te călătorit cum se vindecă scheletul unui cal, biciuit pe spate și oase, uitat atunci când nu se mai întorc nici biciul, nici calul când nu poti fi și bici și spate de cal, ci doar simțire și amăgiri, poartă subțire prin care trec și se țin lumile." Când citesc poezia aceasta a lui Iulian Grigoriu îmi amintesc de o anecdotă de pe vremea lui Zemon care stărnise multe comentarii cu teoria lui după care săgeata nu pleacă niciodată din arc, pentru că dacă ar trebui să străbată mai întâi jumătatea distanței, și mai întâi jumătatea jumătății distanței și mai întâi jumătatea jumătății jumătății distanței și tot așa până când se ajunge la un infinit de jumătăți, exact la ideea că între zero și unu este un mister în care lucrurile nu se petrec și-n care domnește infinitul cu toate lumile lui în stare latentă. Anecdota povestește despre un cal învățat care într-o zi, fiind pus în ham la căruță se întoarce spre stăpânul lui care era un simplu țăran, fără studii, fără lecturi, un țăran mai prost decât calul lui, un

țăran care tocmai se pregătea să-l lovească ridicând biciul.

-Tu nu ai auzit de teoria lui Zenon despre săgeata care nu pleacă din arc?

-Nu, îi răspunde țăranul nedumerit.

-Toata lumea o cunoaște, numai tu nu ești la curent cu știrile. Degeaba lovești cu biciul în mine. Ca să-mi atingă spinarea, biciul trebuie să străbata jumătatea distanței dintre el și spinarea mea, dar ca să străbată jumătatea distanței, ar trebui să străbată jumătatea jumătății distanței, și tot așa un infinit de jumătăți, astfel încât, deși tu crezi contrariul, biciul nu mă va lovi niciodată.

Țăranul își privi uimit calul, se uită la bici și când își lovi o dată armăsarul, acesta porni trăgând căruța și teoria lui Zenon după el.

În lumea lirică a lui Iulian Grigoriu țăranul calul și biciul se purifică în blândețea teoriilor matematice, în ființa poetului, o poartă subțire prin care se petrec lumile, un poet care nu s-a arătat nici măcar în vis amenințător cuiva. O altă problemă de recep-tare vine tocmai din această concepție eminesciană a poetului ca poartă a lumilor. El poate călători în toate lumile care se petrec simultan, dar nu e vorba de metempsihoză, ci de trăirea unui real simultan, ceva comparabil cu anxietatea personajelor lui Mircea Eliade care, oscilând între sacru și profan, se trezesc brusc într-o lume arhaică, necunoscută, străini pe aceleași locuri obișnuite încărcate de valorile unei alte lumi pierdute. Sunt poezii în care Iulian mărturisește călătorii imposibile, cum ar fi întoarcerea dintre morți. Lumea de dincolo este senină, luminoasă. Poetul se prefăce în rază. "Lumină, acum poți veni, am să tac, ordinea lumii naște raza în care mă prefac, omul își pierde limitele, înger liber, limita se preschimbă, o port întruchipată, de parcă s-ar întâmpla o singură clipă în care pot iubi, îngerul, limita, știi ceea ce nu-ți aparținea cu atât mai mult, îți cere cu putere ființa." Nu poți povesti în mod obișnuit despre lumea de dincolo, pur și simplu trebuie să folosești extremitățile limbajului, locurile în care minunea transcede logica obișnuită. "Cine n-a murit niciodată nu știe." Poetul vorbește ca și cum mintea i-a fost atinsă de taina unei lumi pe care doar el o poate exprima, murind o dată cu propriile cuvinte. Trebuie să aștepți cu răbdare pasaje onirice încărcate de simboluri până când te trezești înaintea unor metafore uluitoare, profunde, ametoitoare.

Lucica DRAGOȘ

Motto :

„Nu există pustiu. Există doar incapacitatea noastră de a umple golul în care trăim.” (Octavian Paler)

niciodată îndeajuns

curajul nostru
atât de pământesc
de a fi
așa cum ne știm

niște îngeri
plini de emoție ascultând
un șirag de neliniști
murmurul sufletului

cu o dragoste nemăsurată
fată de toți
și de toate
prin capcanele vieții

îngenunchind
trecem prin polenul zilelor
zi după zi
până la capăt.

se sparge de ziuă

dimineața poleită
cu soare răsufletă
ușurată

iile verii
mirifice
fredonând simfonii
printre genele
zilei întredeschise
plimbă lumina

boabe de aur
peste obraji
pământului

din adâncul inimii
în jurul vieții
începe

o forfotă.

am rugat visele

să-mi mângâie
cu smerenie
clipele

prin pietrișurile
vieții
fredonând adevăruri

să nu renunț

la norocul
de a-mi purta
cu grație

anii.

supuși mereu încercărilor

judicând lucrurile
cu blândețe
suflarea caldă
a zilelor
de vară
își varsă mirul
peste inima
mea

căușul palmelor
se adâncește în iubirea
învățată

din zvâcnirile sângelui
în ziua în care
liniștea
din gânduri
adie precum zefirul

o mireasmă
numită
statornicie

numită
încredere.

în propriul cuib de vise

după atâtea zile fierbinți
prin venele mele albastre
sângele și-a luat câmpii

așteptând ploaia
fără să cer
nimănui socoteală
mi-am potolit bătaile inimii
într-o tăcere
nerostită

căutând
noi amănunte
din propriul cuib de vise
la gândul
că trebuie să trec

toate obstacolele
privesc viața
direct

în ochi .

Tănase CARAȘCA

ATÂT DE APROAPE...

Inspir, privind în stânga
dimineții de mai acoperită
de nori amenințatori și
oftez, privind verdele crud
ce patronează
culorile florilor
fără miros din
grădina edenului tău
tabu.
Privesc ținută
în trecerea fulgerătoare
a timpului pierdut
și las în urmă
gândul strecurat printre
ostrețe,
să vegheze somnul
iubirii visate și
trecute în catastifal cu
un singur nume.
Iar visul tău din zori
mă urmărește
și-mi șoptește mereu:
„Sunt cu tine”.
Surâd, închid ochii
și întind mâna...
Atât de aproape
de visul meu
ce a străbătut
ani lumină...

ÎN PALMĂ

Printre stele gândul meu nebun
Aleargă fără pauză, întruna
Neobosit, cu-o ramură de prun
Să completeze-n părul tău cununa.

Zefirul mă plutea ca pe un fulg
Pe-aripea lui cu firul de mătase
Și ajutat de-o rază, în amurg,
Mi-am adunat puterile rămase.

Strălucitoare astre mă orbeau
Dar mi-am ferit privirea-n care dorul
Luceafărul luminii-l căutau
În nimfa-n care-mi suferea amorul.

N-am obosit luceafăr căutat
În amintiri trecute prin durere,
Toți anii care-n păr i-am adunat
Au reaprins un dor de mângâiere.

Și dacă tu, luceafărul meu blând
Îmi scalzi în nopți fața cu suspine,
Cu mâini întinse vin grăbit, zburând
Că drumul meu se-ndreaptă către tine.

Iubita mea, luceafăr căutat
Când voi ajunge-n sacra ta lumină
În palme, darul meu cel mai curat
Îți va aduce inima-mi senină.

Și am s-aștept șezând pe soclul meu
Să vii și tu și să-mi oferi iubire
Și poate mă ajută Dumnezeu
Să fiu și eu, o mică pâlpâire.

PRINTRE NUFERI

Printre nuferii albi
trupul meu pur
se strecura
prin apa limpede
a bălții care
ne aștepta vara
cu dragoste,
să-i tulburăm liniștea
cu neastâmpărul
și chiotele noastre
de bucurie.
Nuferii ne mângâiau
trupurile fragede și
intrau în jocul nevinovat
al copilăriei
legănați de valurile
stărnite de neastâmpărul
zglobiu al mâinilor și
picioarelor noastre
ce băteau apa
în ritm de vals.
Umbrele noastre
proiectate pe fundul apei
dansasu și ele odată cu
tije nuferilor lungi
ca niște obleți jucăuși
care se unduiau
mișcând florile
ce ne zâmbeau galeș
din mijlocul îngălbenit.
Ne bucuram și
sărutam cu inocență,
puritatea
pe care ne-o dădea
nufărul alb, strălucitor,
pe care acum îl fac
din frișcă
pe tortul amintirilor.
Din mijlocul galben,
o lacrimă se prelinge
pe obrazul meu
mângâindu-mi gândurile.

Mihai VINTILĂ

Nici măcar pentru văduve

(Marcica Belearta, *Poezii pentru văduve*, București, editura Herg Benet, 2016, 96 pagini)

După titlu am crezut că volumul *Poezii pentru văduve* se va dovedi o alegere inspirată. Coperta întâi este impecabilă, interiorul tipărit cu un font interesant, paginile au la colțuri o difuză constelație de puncte care le oferă un aer inedit și proaspăt, hârtia este de calitate bună ... totul m-a făcut să cred că mă așteaptă o carte interesantă.

Laura Ioana Florescu care se ascunde după pseudonimul Marcica Belearta nu are nimic a ne spune. Autoarea nu a mai citit poezie din clasa a V-a când pesemne bătută de doamna profesoară a reușit cu greu să treacă de Mihai Eminescu de unde a rămas doar cu ideea de rimă.

Structurat în șase capitole intitulate: poezii pentru văduve, poezii despre filme, poezii despre mobilă, Afurisilă, poezii din tren și random volumul este inegal. Este inegal în ceea ce privește dimensiunea capitolelor nu și a poeziei cuprinsă în ele.

Pentru a intra în *peisajul poetic* să începem cu prima creație care după umila mea părere este și singura din acest volum care poate fi numită poezie: *Am visat azi noapte/ Că erai gol pușcă/ Gol și împușcat/ Stăteai nemișcat.// Te-am împins puțin/ - n-aveam loc în pat - / Și-atunci te-am simțit/ Gol și imobil.// În sfârșit util.* Poate fi considerată sarcastică, scârboasă dar totuși interesantă în morbidul ei.

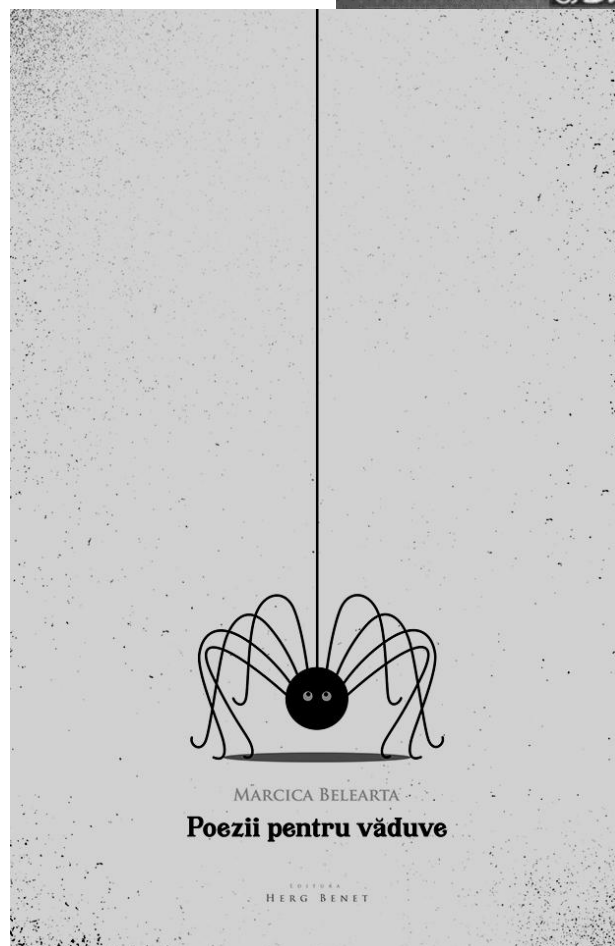
De aici mai departe citatele se pot reproduce doar cu puncte de suspensie deoarece avem o colecție întregă de cuvinte porcoase, de denumiri de organe masculine și feminine numite ca atare fără perdea, de imagini macabre, scârboase și penibile care conturează fie o mare frustrare a autoarei fie o încercare de a ieși în față prin șocarea cititorului. Eu nu cred că obiectivul pe care și-l propune este realizat. Avem doar o colecție de poezie cretinoide, la limita pudorii, pline de impertinențe și de imagini aparent banale sparte de ieșirile în decor ale limbajului.

De exemplu din același prim capitol poezia intitulată stupid 5. *La cimitir* enunță următoarele: *De tine-mi aduc aminte/ Florile albe de crin/ Și că tre' să-ți ud mormântul/ Crucea mă-tii de cretin.* Comentariile sunt cred de prisos.

Nici capitolul doi, cel cu poezii despre filme nu este mai presus. Singura poezie reproductibilă de aici poate fi 5. *Inside Out* care spune *loi, ce bucuroasă-s/ Ba îs supărată/ Mi-i frică și greață/ Și îs enervată!* Aproape că îi putem da dreptate! Și noi suntem enervați și ne este greață de ce citim.

Sărim peste poeziile despre mobilă din capitolul trei plate și insipide pentru a ne concentra puțin pe Afurisilă de la capitolul patru. Aflăm astfel din poezia 1. că *Într-o zi, Afurisilă, iepurașul, / s-a întins mai mult decât i-e plapuma, posnazul / Și i-a zis la doamna Buhă, fără milă / Că nu e deloc, deloc, utilă ...* pentru ca în poezia 17. să aflăm că respectiva doamnă ar fi de fapt nebună! Ce să-i faci...nu poți avea norocul de a vorbi numai cu oameni normali la cap.

Cu un mare respect pentru tăietorii de pădure de la

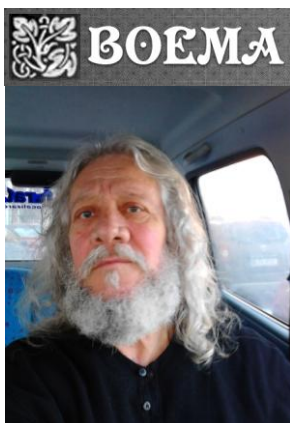
editură trecem la capitolul cinci care se ocupă de poeziile din tren unde la pagina 74 în 6. *În personal* aflăm lucruri foarte interesante precum *Un domn tușește lângă mine/ Și-mi scupă în cafea/ O doamnă se șterge la nas/ Și scuipă pe podea.* Mai departe hârtia noastră nu mai rezistă precum cea a cărții așa că vă rugăm să ne credeți pe cuvânt că nu merită reproducerea. Ați prins sunt sigur ideea generală.

Random, ultimul capitol al volumului, slavă Domnului zicem noi este și nu este sârbos. Avem și o poezie care poate fi reprodusă 3. *Giuc - les copiii de la grădi/ Ciucuri, ciucuri/ Și în urmă lasă peturi/ Și scuipați și mucuri.* De, ce să facă și ei la grădi...

Aceste *Poezii pentru văduve* nu le recomand nimănui nici măcar văduvelor care în tristețea lor după ce ar citi volumul poate le-ar veni dorul de a fi alături de răposatul soț.

Marcica Belearta este un pseudonim care merită pe deplin o astfel de carte. Limba română este stâlciată sistematic cu o voință a urâtului și a morbidului. Nu avem nici o limită a limbajului. După o astfel de carte încep să cred că tovarășii de la cenzura ceaușistă erau băieți de treabă!

Silvan G. ESCU

TÂRZIU, ÎNDATĂ

Într-o zi mi-am aruncat privirea spre cer,
Brusc, în timp ce urca, s-a izbit de nori.
Nedumerită, s-a împrăștiat în mii de ochi,
Din care încă mai plouă și-n ziua de azi
Adevărate, nesfârșite furtuni de durere.

De atunci, de fiecare dată când plouă,
De teamă, mă adăpostesc sub pleoape.
Dacă ați uitat cumva, am să v-amintesc,
Cu blândețe, este vorba de un loc anume,
Este locul acela, de unde a plecat privirea.

Și tot în acel loc aștept să treacă furtuna,
De fiecare dată în aceeași lună a anului,
Vă rog să nu vă supărați, nu vă spun care,
Am această-ndrăzneală, pentru că e-a mea.

De atunci, din acea zi, stau cu capul plecat,
Fiindcă privirea îmi este vinovată de lacrimi.

FLUTURE PE GENE

În timp ce stam cu gândul ocupat,
Târcoale vagi un fluture mi-a dat,
Apoi, pe geana mea s-a așezat.

Venise-anume, să îmi dea de știre,
Să-mi spună lucruri despre tine,
Considerând că poate te-am uitat.

În ochi m-a tot privit și dintr-odat
Pe ambe pleoape m-a pupat,
Acel unic sărut, de tine sărutat.

Am tresărit și l-am privit mirat,
Avea parfumul tău înmiresmat,
Mirosul pielii tale pe-noptat.

Privind atent, am observat
C-avea cu el ceva ciudat:
Pe-o aripă purta privirea ta,
Iar pe cealaltă așteptarea mea.

ÎNCHIPUIRE

A bătut la ușa mea o morsă,
Avea ceafa umedă, de emoție
Am bănuț, uitându-mă pe vizor,
Zâmbea ușor timidă, încurcată.

Pe pielea lucioasă, catifelată
I se prelingea oceanul,
Era de lungime medie, aritmetică,
Așa părea, privind-o pe înălțime.

Am observat că avea și coadă, jos,
Da, da, ședea în coadă de pește,
Era destul de... nu vă spun cum
Și nu era deloc (echi)distantă.

M-a salutat amabilă, destul de cald
Pentru lumea rece de unde venea.
M-a întrebat dacă poate să mă ia.
Auzind-o, un fior m-a traversat.

Ca orice neam prost, crezând că nu-s,
Am vrut s-o îmbrățișez, s-o relaxez,
Însă s-a ferit, arătându-se timidă,
Probabil, m-am gândit, fiindcă era nudă.

M-a rugat să ieșim la o plimbare
Și – de ce nu – la un cub... pătrat.
Să ne așezăm pe vârful unui aisberg
Și de acolo să privim lumea apelor
În timp ce ne scufundăm încet,
Noi doi, doi posibili Titani-ci.

IUBIRE DE MAI

Auzi? Cum eu aud pâraul susurând?
Gând după gând încolonând, cu el ducând
Cât mai departe în ocean, spre altă lume,
Aceleai lumi să-i spună lucruri despre tine,
Să-i spună ce eu știu deja, că ești în mine.

Observi că eu observ o rază-n asfințit?
Nu știu pe ce temei refuză parcă să apună,
Probabil, de-abia acum și-a amintit
C-ar mai avea ceva nespuns... să-ți spună,
Neexplicând, tristul apus îl tot amână.

Pricepi ce vreau să spun, nimic zicând ?
Vorbe nu spun, doar aer respirând
Cumva, îți dă de înțeles să mă-nțelegi,
De ale tale vise-nalte să mă legi
Și când voi pârgui, să mă culegi.

Eu simt amețitor mirosul de petală
Al florilor crescute-n părul tău,
Când odihnești în a mea poală.
Aici... acolo-aș vrea să lenevești mereu,
Să ne iubim, să nu dăm lumii socoteală.

Lucia PĂTRAȘCU

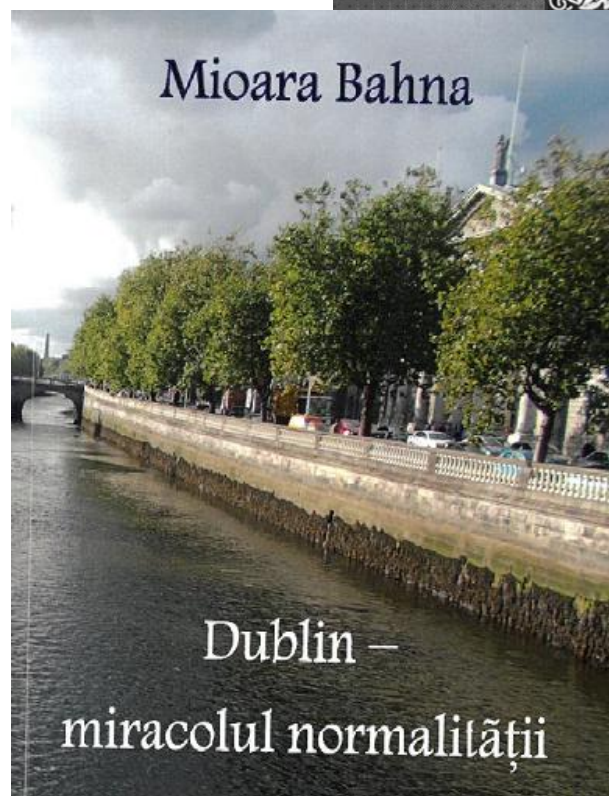
Mioara Bahna: Dublin - miracolul normalității

Volumul *“Dublin – miracolul normalității, note de călătorie”*, semnat de scriitoarea și criticul literar, profesor Mioara Bahna, membru USR, 200 de pagini, tipărit la Editura TipoMoldova, Iași, 2017, editat sub egida *Universul Prieteniei*, Iași, cu atenta redactare semnată de Rodica Rodean, se prezintă cititorilor săi sub aparența unui *Jurnal de călătorie*, născut din vizita autoarei pe aceste tărâmuri irlandeze.

Scriitoare de prestigiu, pentru care spiritul de observație și corelarea receptărilor sunt instrumente sine qua non, mai ales în textele sale de mare rafinament, prinse în domeniul criticii literare, doamna Mioara Bahna, printr-o hărnicie didactică profundă, adună în paginile acestui volum, cu o curiozitate specială, informații felurite (geografice, istorice, administrative, sociale, arhitectonice), transformând un fapt divers, într-un fapt literar. Vorbim despre vizita unei persoane, care precizează: *“Studiile mele... m-au apropiat îndeosebi de francofonie și de latinătate, în general, sporindu-mi-se și, în felul acesta, distanța amintită, încât relațiile mele cu anglofonia s-au rezumat, aproape exclusiv, la literatură.”* (pag.7). Păstrând legătura cu literatura, cu scriitorii care, la fel ca și autoarea, călătorind în aceste locuri, au avut revelația descoperirii unei lumi cu trăiri deosebite, total diferită de ceea ce se vehicula în mass-media, în rigidele pliante sau chiar în știutele scrieri ale lui James Joyce, vom aduce în atenție referirea autoarei la scriitorul sud-american Mario Vargas Llosa. Și acesta a călătorit la Dublin pe la mijlocul anilor șaiszeci și a rămas uimit de imaginile surprinzătoare pe care le-a întâlnit: *“...orașul vesel și simpatic, cu oameni exuberanți (...), nu seamăna deloc cu cel din cărțile lui Joyce.”* (pag.8).

O carte, ca o invitație făcută cititorului să o însoțească la pas, peste tot. Prin parcul Phoenix *„cu minunile lui vegetale și cu splendidele exemplare de cerbi și căprioare”* (pag. 117), prin parcul Farmleigh un *„regat al verdelui, natura se răsfășă și este răsfățată! De cer și de oameni...”* (pag.121), în *„imensa grădină irlandeză ... plină de vegetație, dar, în același timp, dă sentimentul de aerisire ... grădina cedrilor.”* (pag. 118), alături de localnici *“irlandezi (...) cât se poate de relaxați, trăind parcă în acord total cu mediul.”* (pag.29).

Catedrala Crist Church, muzeul Dubliana, care-și impresionează vizitatorii și cu *“toposurile create în cultura – mai mult sau mai puțin orală – a lumii, referitoare la wikingi (...) străbătând mările, în corăbiile lor (...) drakerale (...) ornamentate la prora cu (...) capete de dragoni.”* (pag. 97), muzeul Guinness, clădire cu șapte etaje, așezate în formă cilindrică, un muzeu închinat lui Arthur Guinness, cel care a făcut din berea irlandeză un brand național, colegiul Trinity College ce *„are o bibliotecă de circa cinci milioane de cărți”* (pag. 190), spitalul Mater Misericordiae University Hospital, considerat *„...cea mai importantă instituție de acest fel din Irlanda...”* (pag.192), catedrala Sfântul Patrick, iată câteva obiective turistice alese aleatoriu din prezentările făcute de doamna Mioara Bahna în acest

volum interesant și instructiv.

Depășind starea de simplu vizitator în Dublin, autoarea, amintește de scriitorii cunoscuți din paginile atâtor scrieri, dintre care facem câteva exemplificări: William Butler Yeats (Premiul Nobel în 1923); George Bernard Shaw (cel mai mare dramaturg după William Shakespeare, Premiul Nobel în 1925); Bram Stoker (autorul Contelui Dracula); Oscar Wilde, (care a creat mișcarea estetică *Artă pentru artă*); Jonathan Swift (părintele lui Gulliver); Samuel Barclay Beckett (Premiul Nobel în 1969); Seamus Heaney (Premiul Nobel în 1995). Și se îndreaptă cu multă curiozitate spre casele memoriale ale unora dintre aceștia (James Joyce, Oscar Wilde, George Bernard Shaw), spații bine îngrijite (asemeni tuturor clădirilor din oraș!), care privesc *„...drept în față, cu ușile și ferestrele spre cei ce trec pe stradă...”* (pag.111), situație ce îi prilejuiește o comparație amară cu cele din România, dintre care unele într-o stare *„...cel puțin dure-roasă pentru toți iubitorii de literatură și nu numai pentru ei...”* (pag.112). Cu mare dragoste pentru numele și opera acestor titani ai literaturii universale, doamna Mioara Bahna face o prezentare succintă a fiecăruia, însoțind exemplificările cu citate ce aparțin acestor autori, dorind a înlesni cititorului neavizat o minimă cunoaștere biografică.

Iar popasul la Poets Corner, *„un spațiu ce mă întor-cea la literatură”* (pag.101), îi prilejuiește agonisirea de noi și noi reflecții, așezate apoi în acest volum în șase grupaje denumite metaforic *„clipe rămase pe retină asemenea insectelor fixate în chihlimbar.”*

Impresionată de tot ceea ce vede, călătoreasa face unele digresiuni, după cum singură mărturisește, îndemnată și de intenția vădită de a compara, într-un paralelism, acel acolo cu acest aici (de

(continuare în pag. 61)

acasă), „fiindcă lumea aceea prea era altfel de cea în care trăiesc, de obicei...” (pag.195). Atunci, adună notițe despre tot ceea ce vede, descrie locuri, oameni și sentimente născute din ineditul situațiilor observate și, apoi, le așează armonios în acest volum cu impresii de călătorie. Un volum foarte folositor, care întregeste imaginea despre acest loc geografic, îmbogățindu-i cu date noi (din altă perspectivă!) și pe cei care mai știau câte ceva despre această lume anglo-saxonă. O carte foarte potrivită și pentru călătorul potențial, care, citind acest volum, primește informații neutre, avizate și precise.

Un demers literar meritoriu al doamnei Mioara Bahna, pentru care se cuvine să-i mulțumim și s-o felicităm!

(urmare din pag. 49)

tremurau un pic. Am zâmbit amândoi. De ce? Numai noi doi știam de ce. Apoi mi-ai luat mână dreaptă și-ai privit-o insistent, de parcă ai fi vrut să-mi citești viitorul în ea. Ți-am descifrat gândul tânguitor. Păcat, ești a altcuiva! A mea nu poți fi niciodată. M-am întristat. Deși eram împreună, cu trupurile atât de aproape, cu privirile pierdute în lumina caldă a înserării, cu mâinile unite, prinse în ruga frumoasă a iubirii, neputința pusese stăpânire pe noi. Cum să nu pună?

Te-ai ridicat brusc și m-ai ajutat să mă ridic. Hai să mergem, mi-ai zis. Unde? am întrebat mirată. Nu mi-ai răspuns. M-ai dus după tine ceva vreme, ținându-mă din când în când strâns la piept, apoi m-ai lăsat din nou singură. Și-mi era atât de bine! Era o provocare. Începeam să înțeleg câte ceva, de, eram un copil, un copil plin de vise....

Urcam din vale anevoie. Mâinile tale, întinse spre mine, mă chemau și mă ajuțau să urc. Ai alunecat. Odată cu tine m-am prăvălit și eu. Cerul limpede, de-un albastru admirabil, se înălța deasupra ochilor noștri. Ne-am întors capetele pline de zâmbet. Buzele noastre se apropiau, se uneau. Iubirea glăsuia. Auzeau strigătul lor înfometat: Acum ești a mea!.....

Ce faci, aștepti să se coacă murele? Credeam că te-ai răătăcit sau te-a furat cineva!

Era bunicul. Venise încet, cu pași mărunți și ajutat de toiag. Am tresărit. Fără să-i răspund, am întins mâna spre tine și-am îngăimat: Te iubesc! De ce-am ajuns să te iubesc? Nu mi-ai răspuns. Privirea ta, umedă privire, mă urmărește și acum!

Ce faci, plângi? continuă bunicul. Mi-am șters obrazul cald, am privit spre înalt și-am plecat umăr la umăr alături de bunicul meu drag spre casa cea mare, unde nu este loc și pentru tine, ci doar într-un colț al inimii, acolo unde se ascund esențele tari.

Daniel LĂCĂTUȘ

moartea oricum vine

se ridică de pe bancă
și își târăște pașii
în liniștea parcului
la fel de gol
ca sufletul unui dictator
nimeni nu îl grăbește
nici moartea
aceasta oricum vine

după ochii ațintiți spre ceas
dă senzația că măsoară timpul

confesiune

în ceea ce privesc cuvintele mele
ele sunt întotdeauna triste
fragile și întunecate
ca grota din care vă scriu
majoritatea îi spuneți „lume”

am înțeles

am înțeles
că nu-ți trebuie
întotdeauna cuvinte
ca să te faci înțeles
e de ajuns să taci
că nu e suficient să vrei
trebuie să poți
și invers

am înțeles
că bucuria nu stă
doar în zâmbete
de multe ori
își face cuib în amintiri

am înțeles
ce n-am putut
în anii de școală
ce înseamnă radical sau vertical
compus și descompus
perfect imperfect
sau mai mult ca perfectul -
noțiuni banale
pentru cei mai mulți
în care se regăsește
esența acestei lumi

Marin IFRIM**Bacovie**

Nimic mai simplu: în ordinea lor, literele sunt ca apa de ploaie
 Picătură lângă picătură
 Pentru pământul din creierii de fiecare zi. Uneori, ele îngheață
 În susul cerului. Ninge cumplit de static. Se poate
 Scrie direct pe zăpadă, în aer. E frig peste oasele zăpezii,
 Însă e așa de cald în litere
 Încât cuvântul se transformă în pâine caldă
 Sub inimă.

Optică

Cum pot vorbi când ochii tăi
 Nu înțeleg tăcerea?
 Sunt aici ca să vezi
 Ce înseamnă
 În ruptul capului. Vorba aceasta
 Crescând din pustiul prea plin
 Al singurătății aglomerate.
 Sunt aici ca să vezi
 Ce departe ești de propriile tale
 Priviri

La forjor

Tu măsoară lucruri inexistente,
 Îmi spune faurul, recenzentul
 Din vârful ciocanului său cronologic
 Dintre vârfurile degetelor
 Îmblânzitoare, obișnuite cu forjări
 De infarct mineral. Eu? Despre mine e vorba...
 Eu care am lipsă de fier în sânge, măsoară veșnicia?
 Am auzit-o și pe-asta
 Trăind.

Șervețel cu mentă de haimanale

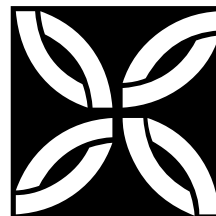
Peste tot ți se oferă ultimul cuvânt
 Ia-l și pleacă, carevasăzică. Dincolo de tine
 Nu trebuie să mai fie nimic, nicio arătare.
 Nicio secundă. Timpul e deja vreme.
 Mucii arlechinului
 Se reîncarnează în cartilagiile
 Din culise
 Ca într-o piesă de șah
 Cu nebunul gripat
 În actor
 Cu batista pe rol
 Sub nasul spectatorului de unică folosință
 Un șervețel cu mentă
 O pagină meteo a plămânului lipsit
 De inspirații politice
 Cu electorale pierdute în vid

Scrii acum

Scrii acum. E ceva ce nu poate fi scris. Scrii,
 De exemplu,
 Undeva în ceea ce o să zici
 Lipsește un punct.
 Un motiv
 Ca să fii scos din scris
 Pentru că virgula are o formă
 Și o dimensiune arheologică
 În viitor
 nu
 și aici

Parcă văd cuvinte reîncarnate

Viața literară e și viața de Apoi. Parcă văd
 cuvinte reîncarnate
 La Judecata din urmă. Fără vorbe goale. Totul
 cu miez inclusiv
 Politic. Răspunde fiecare cu ce a dat pe gură o
 viață întreagă. De
 Colo până dincolo. Inclusiv regii, împărații,
 președinții, șefii de
 Trib și șefii de scară de bloc. Și filozofii. Și
 scriitori care scriu.
 Și scriitori care doar vorbesc. Îmi închipui Sala
 de judecată din
 Ceruri. Ceva sub norii Universului și altceva
 dedesubt, la cazane.
 Cine a stricat lumea?, așa zice, dacă așa fi
 ampoi. Parcă-l văd
 Pe Sf. Petru (și Ursache, în vremea noastră
 neeligibilă) cu barba
 Între degete șoptind: "Iartă-i, Doamne, cu nu
 știu cine s-au crezut".
 Hoți, pungași, tâlhari, limbuți, academicieni,
 contabili ai memoriei
 Comunități deturnate. Iartă-i pe toți. De la mic la
 nimic. Iartă-i și
 Pe cei cu vorbele în portofelul pistolului. Fără
 replici. Fără legitime
 Apărări. Iartă totul și ia-o de la capătul
 sfârșitului, mai dă-ne o
 Șansă. Și vom face la fel. De-asta lumea Ta e
 nesfârșită și repetabilă.
 Ne duci cu vorba și trupul, din tată în fiu, din
 gând în gând până
 La locul din care numai unii dintre noi devin
 îngeri. Și de la capăt!

Aureliu GOCI

Poezia ființei, iubirea și tentația cosmogonică

Autorul, debutant la o relativă maturitate și pe deplin format, a intrat în viața literară cu fermitate și încredere în discursul său personalizat și diferit de tonalitatea generală a epocii, care performează cu insistență un univers post-modernist și chiar, cum s-a formalizat mai recent, post-postmodernist.

Alensis De Nobilis rămâne admirator și încrezător reputatelor structuri poetice ale clasicismului și modernismului istoric, prin care își poate exprima, plenar și performant, disponibilitatea creatoare, originalitatea și rezoluția unui discurs propriu.

Cărțile sale, **Suferința stelelor** (1998), **Axis mundi** (2009), **Agonia ființei** (2009) și actualul volum **Bețiile cosmice** (2016), impun un nume nou în poezia actuală, neafiliat nici-unei grupări literare și nici determinat de amprenta regională - de altfel, strălucită - a originii sale.

Poetul a elaborat, probabil izolat, în singurătatea cărților, fără a se confrunța și cu opiniile altora, nu întotdeauna aplicate, judicioase și de bună credință.

Autorul realizează o remarcabilă conexiune (și simbioză) între un discurs poetic de tip tradițional și o efervescentă imagistică, foarte îndrăzneată și cu rezoluție de noutate. Neîndoielnic, este un talent deosebit, care și-a integrat lecturile fundamentale la vârsta potrivită, beneficiind de o experiență de viață cu situații-limită asumate și un proiect poetic substanțial și de durată, cristalizat la o vârstă fragedă.

Poetul propune o intuitivă sinteză personală între ipostazele, oarecum divergente, ale tradiției și modernismului, ignorând cu luciditate excesele fracturale și non-semnificante ale unei postmodernități agresive.

Comparativ cu mulți poeți actuali care s-au răzlețit pe drumurile tocite și contradictorii ale postmodernismului, Alensis De Nobilis are o calitate în plus - experiența satului și accesul la natura "naturală" pentru a desluși natura umană, de unde bogăția de referințe și intimitatea cosmică.

Aspirația spre un absolut al purității (**Omul cosmic**) lasă loc interogațiilor și misterelor, iar Poetul, în ipostază de iluminat, oficiază un ritual ezoteric de inițiere ceremonială, în care conștiința se polarizează în sensul hamletian.

În afara discursului auctorial, în poeme se configurează un Tu multiseemnificat, alegoric și adresativ ca partener erotic, dar, surprinzător, și un Noi, prin care, cel mai frecvent, subînțelege tagma poezilor, pe care o boscorodește și o lovește cu o ploaie de imprecășii.

Poetul chiar reușește un incredibil portret parodic, probabil al vreunui confrate, plin de abjecții și minimalizări, în **Fariseu nerod**: "*//Perdant la masă, ponegrești elite/ Și muza-ți chinui ca într-un viol,/ Ești vânzător știut de ciori vopsite,/ Voyeur ratat al clipelor de-un pol...// Te-au rătăcit bolboroseli savante/ Ce-nfipse-n cap îți vor mai da curaj/ Să intri-n biblii ca-n restaurante/ Când neuronii-ți intră în tangaj// Poema ta e biliard de seară/ Și te rezemi ca un Esop în tac/ Privind umil această naltă scară/ Cum urc cu poezia spre iatac// Ți-s visele de aripi jumulte/ Și ciung, așa, te crezi aviator,/ Pilot măiastru clipei răstignite,/ Poet pe viață, dascăl, francțiror// Iar când retorica de gară te abjură// Sapi ca un cioclu înfloriri de glod,/ Latră-n cultură când n-ai ceva-n gură,/ Dar ești un iuda. Fariseu nerod!//"* În primul text al volumului, **Evadare din rol**, cu valoare

de artă poetică, cu multe personificări și simboluri, întâlnim aspirația de evaziune geografică în ținuturi exotice, ca în "partenza" simbolistă a lui Ion Minulescu sau Iuliu Cezar Săvescu ("*La Polul Nord, la Polul Sud, sub stele veșnic adormite*").

Din fericire, nici erosul exploziv, nici atmosfera festivă nu se transmite celorlalte poeme care sunt elaborate într-un alt registru, mai puțin optimist. Oricum, rămâne același sistem de gândire poetică și aceeași matrice imagistică: "*//O insulă-i pustie fără tine,/ O viață de rezervă cer. Ai vrea/ Să ne iubim cu lene-n submarine/ Ascunși de detectivi în bluza ta// Înlanțuiți pe-o plajă din Maldive,/ Tu-mi ceri iluzii, eu îți dau nirvane,/ Se sparg în tine galaxii fictive,/ Se urcă-n mine șerpilor pe icoane// Dăm înapoi povești în calendare/ Să reținem vezuvii de plăceri,/ Că tinerețea, știi, iubito, n-are/ Răbdare să aștepte tristă-n gări// Nu-i vreo sărmană tristă, nefardată,/ Ci topmodel ce urcă în expres// Îmbrățișează-mă o dată și-n-o dată/ Să-mi amintesc motivul: sunt Ales!// Îți răsplătesc răbdarea cu explozii/ De reveniri într-un dorit miraj/ Și ne-om întoarce îmbrăcați în frezii/ C-un Boeing, fericiți, pe fuselaj//"*

Sensul cel mai pregnant rămâne acela de iubire fantasmagorică, iluzionară, ("iluzii", "nirvane", "miraj") sau de retrăire a sentimentelor într-o proiecție imaginară, într-o fabuloasă dezmarginire cosmică.

Autominimizarea nu e un simplu alint de poet de succes, ci chiar o apreciere exactă a condiției creatorului într-o societate înrobătată pragmatismului și acumulărilor materiale. Nu altfel gândea cu un secol și jumătate în urmă strămoșul său oltean Alexandru Macedonsky: "*M-am născut în niște vremuri când tâmpita burghezime/ Din tejghea făcea tribună - legiune de coțcari/ Pune-o talpă noroioasă pe popor și boierime/ Și când steagul libertății e purtat de cârciumari.*"

Neîndoielnic, Alensis De Nobilis îmbogățește imaginarul poetic prin disponibilitatea sa de a personifica, de a asocia, contextual, imagini de nuanță, aproape microscopice, cu largi sboruri în imensitatea cosmică, disponibilitate care creează un ritm interior, o trepidăție, un fel de tonalitate dinamică. De aceea, poezia sa nu-și asociază nici pasteluri, nici tablouri interioare, ci doar o meditație neliniștită care poate invoca sau moartea, sau cohorte de îngeri într-un fel de dialog între lumile bătute sub condiția umană, sau dincolo de posibilitățile umane, în revelații mistice.

Acest univers extensibil, miraculos, definește, într-un fel, posibilitățile, disponibilitățile infinite ale iubirii. Iubirea ca un concept complex: psihologic, filosofic, religios.

Există, din păcate și îndrăznici cam peste marginile iertate, asocieri improprii și combinații sintagmatice forțate. Ele pot fi de acum remediate, dar evoluția interioară - de care sunt sigur - le va elimina de la sine.

La un alt nivel imagistic, poetul mai păstrează câte ceva din vechiul discurs labian, acum însă reactivat cu metafore suprarrealiste și îndrăznici ingenioase care îl personalizează, și, tipologic îl așează, în afara grupărilor literare.

Alensis De NOBILIS

Judecată

Când părăsit de îngeri, fără muze
Să îți asculte taina din visare,
Stau albe foi, ca parcă să te-acuze
Că nu pictezi, ci stai cu ochii-n zare...

Și nici nu scrii, de parcă viața duce,
Cu vânturi reci, mirajele în spații,
Parcă oftează și Isus pe cruce;
Mușcați din înger, aripa tăiați-i

Și arătați poetului, rânjind,
Cum ultima oglindă zace oarbă,
El ochii îi ridică și zâmbind:
Tăiați-mi mâna, ce atâta zarvă,

Să nu pictez ce-i gol în casa voastră;
Scoateți-mi ochii, dacă văd mistere!
Iar când lumina intră pe fereastră,
S-o încuiați, lumina vi-i tăcere;

De-o îmbrăcați, goi sunteți și vă doare
Și aripa tăiată e un fulger;
Când m-ați urca pe rug e sărbătoare,
Însă veți plânge, voi ați ars un înger!

Îndemn

Dă foc veșniciei, de foc vrei să dai!
Cântă, iubește și sari în prăpastii!
Ești pasăre cu aripi din șoapte de nai,
Fluture desenat în spatele măștii.

Lanțul te strânge, iar haina te doare
Cum sânul se sbate ca valul în mal;
Cine să-ți spună de dragostea, oare,
Ți-e rug, înflorire ori drum spre telal?

Cântecul mișcă în buza ta setea,
Iarăși aprilie te-nflorește în trunchi...
Hai să murim în paradisul din Letea,
Hai să visăm amândoi în genunchi...

Regăsire

Lumina-i zâmbet, curg mărgăritare,
Ferestre cheamă îngerii la denii;
Se-aud, în aer, îngânând stihare,
Mirese oarbe, invocând vedenii...

În răzvrătiri ne-ntunecăm o clipă,
În palmă tremur răscolește karmă;
Când peste umeri înserarea țipă,
În tunul clipei păsări vor să doarmă.

E noaptea albă, beatului, amantă,
Îndrăgostit de luminări din nimb,
Nuntirea-n aer e mirobolantă,
Că faci cu îngeri îngerime schimb.

Când slujbele în ceruri încetează,
Fântânile mai curg din îndurare,
Iar dacă visul intră-n metastază,
De vraja mării nu mai ai scăpare;

Te răstignești pe țarmuri ca-n pasteluri,
Că să rămâi statuie de nisip,
În cer fecioare urcă pe creneluri,
În pietre plânge suspinând Oedip...

O arătare-n valuri se năzare,
Iar umbra mării-n lunecări o duce;
Intri-n extaz, aștepti o fulgerare,
Sufletu-n ceruri, regăsit, să urce.

Orașul de aur

Orașul de aur cu havuze-n livezi,
Cu valuri de ambră curgând peste toate
Din stoluri de păsări cu ochi de aezi,
Ferestrele-s toate cu diamante drapate;

Cadâne cu daruri în brațe-mprumută
Ulcioare cu mirul curat de Damasc,
Iar îngeri de smirnă în inimi ascultă
Cum pruncii din pulberi stelare se nasc.

Vibrații de muzici se-aud, ori se pare
Că visele cresc înspre nouri liane,
Secunde clipească dintru ceasuri arare
Parfumuri de mosc, valsând curtezane.

Orașul e parcă ascuns după zare,
Dar nimeni de el nu știe să spuie,
Acolo își scarpină-n cap, de visare,
Oamenii locului, imagineare cucuie.

O lene domnește-n orașul de vis,
Un somn te-nvelește din arbori și frezii,
Domnițe visează feți-frumoși de plictis,
Așteaptă pe însuși dumnezeul zăpezii.

Din turnul orașului un semn doar se face
Și arborii cântă-n copii ce cresc,
În voaluri de vânturi lumina se coace;
Eu caut orașul. Visez? Mă trezesc?

YVES BROUSSARD, FRANCE

Mereu mai aproape
de rădăcina
lucrurilor

frunza
îngălbenită
a arborelui ficus religiosus

Născută dintr-un foșnet
al ierbii

clipa

fascinează
albinele

și zeii

Totul reîncepe
în amonte

în vreme ce se anunță
metamorfozarea

strigătului

Se face târziu
pe pământ

Zgomote familiare
în depărtare

Aceste miresme
din finalul
zilei
aduc mulțumire
efemerului

Iertare păsării
care trece
pentru că i-am tulburat astfel
vertijul
ascensional

Nelimitatul
prinde curaj
în memoriile noastre
unde se desăvârșește
un dumnezeu

suspendat

Atât de albastru cerul
îndărătul ramurilor
dezgolite

ale bătrânului arbore

zis altfel altundeva-ul
nenumit

Câteva frunze
menținute
prin nu se știe
ce miracol
confirmă această
dorință de eternitate
dragă filozofului

Notele din K 622*

care evadează
din casa singură

nu tulbură
pașnica legănare
a turmei

venite din vremuri îndepărtate
să pască aproape de
vocile noastre

**Concert în La Major pentru Clarinet de W.
A. Mozart*

*Traducere din limba franceză de
Cornelia BĂLAN POP*

Maria STRÎMBEI

Despre muzica divină și alte sinestezii ieftine

N-am înțeles niciodată de ce îngerii cântă la harpă și nu la saxofon. Este chiar, după părerea mea, un fapt care ar trebui adăugat pe lista întrebărilor esențiale. Sunt om de carne și caut și găsesc explicații, cu riscul de a mă arde ochii cei de Sus. Mi se pare că harpele îngerilor nu pot fi auzite de toți muritorii. Așa cum muzica clasică nu este pentru toate gusturile și toate categoriile sociale, așa și Dumnezeu a împărțit pământul în păcătoși mai mici și păcătoși mai mari, păcătoșii demni de muzica Edenului și proscrisii, astfel încât să nu merite toți a asculta simfoniile Serafinilor. Și asta mă cutremură, căci am fost învățată că El ne iubește pe toți la fel.

Dar e prea putredă pe dedesubt decizia de a cânta doar pentru câțiva dintre noi. Cum ar fi putut ei, îngerii, cei care ne iubesc cu toată jalea și pălesc ca un bec de garsonieră la fiecare greșală a noastră, ei, care au uzat poala veșmintelor lui Dumnezeu în plecăriuni pentru ca Prea Măritul să nu ne oropsească pentru toate greșalile noastre, măcar de dragul lor, cum ar fi putut aceștia să dorească a face graiul lor doar pentru merituși?

Mă tem că doleanța aceasta nu le-a aparținut Serafinilor. În fond, sunt doar niște servitori și ei, la rândul lor. Mă tem, mă zvârcolesc, tremur, transpir și-mi simt carnea arzând pe mine la gândul ca a fost chiar Dumnezeu acela care i-a obligat pe îngeri să cânte doar pentru înzestrați. Odată infestată cu acest raționament damnat, nu mai e cale de întoarcere pentru sufletul meu.

Se spune că Dumnezeu ne iubește pe toți la fel, că toți avem aceeași șansă, că de noi și numai de noi depinde urcarea în Rai, de alegerile noastre. Dar în aceeași măsură, se spune că un părinte își iubește în mod egal copiii. Măcar despre aceasta, rogu-vă, cădeți de acord că e o minciună naivă. Și atunci, de ce să cred că ar putea Tatăl Ceresc, înconjurat de splendoarea purității Sale, cum ar putea să ne poarte mie și pustincului același dor? N-ar fi corect. N-ar fi firesc. Sunt convinsă că pe el și-l dorește în Eden mai mult decât m-ar putea dori pe mine. N-am ce să caut în Rai, să pângăresc cu picioarele mele murdare de urban și tinerețe iarba cea mai verde. N-am de ce să epuizez rezervele de Ambrozie pe sufletul meu tip cauză-pierdută. Arătați-mi-l cu degetul pe acela care dă icre de Mancuria pisicilor vagaboante. Ar fi o nebulie.

Și atunci, mi se pare firesc să existe un anumit proces de selecție și să-l ajute în final pe el, și nu pe mine. De aceea, obligă cetele de îngeri să cânte din harpe și din vioare, să cânte pe limba inimii aceluia pustnic. El se va simți luminat, din urechile sale va curge aur și va crede și va spera în credința-i de nestrămutat că Porțile Raiului se vor deschide pentru el. Va fi, fără îndoială un preafericit, căci Domnul a hotărât că el merită să audă îngerii. Și pe bună dreptate. Atunci cum aș putea eu, cea care, damnată, nu s-a bucurat niciodată de astfel de înălțări sufletești, cum aș putea să-mi doresc măcar a vedea Edenul? Cum aș putea lupta ca să ajung în Rai?

Inima mea rezonază la altă frecvență, mult prea joasă pentru o astfel de melodie. Și dirijând arcușul, sunt sigură că îngerul meu plânge. Și-ar dori să vorbească pe limba mea. Pot simți asta. Și-ar dori, sunt sigură că și-ar dori

să-și făurească un saxofon.

Și partea cea mai tristă e că de la un timp, inimile tinerilor nu mai suportă viorile și harpele. Sufletele noastre își pierd timpul prin bodegi de negri cu pereții mâncați de mucegai și cu muzică de la jukebox, înecați în aburi de alcool și narghilea. Ce se va întâmpla, atunci, cu noi?

Va învăța oare Dumnezeu să ne iubească pe toți? Până la urmă, cine e cel care trebuie să se adapteze? Dumnezeu la noi sau noi la Dumnezeu? Noi suntem alții de la generație la generație. El a fost mereu același. Cine dintre noi e în urma?

Nu ne poate trimite chiar pe toți în Iad. Nu-i așa?

Aproape că mă răzvrătesc gândindu-mă de ce sunt privată. Cred că eu și îngerul meu am purta niște dialoguri pe cînste, dacă ne-am putea înțelege pe aceeași limba. Aproape că simt cum vocea lui e la fel de moale ca penele. Și are tot ceea ce eu nu voi avea niciodată. Ochi albaștri, par bălai și inimă de aur topit. Râde cu toți dinții și vorbește despre Rai așa cum vorbesc copiii mici despre excursiile în grădina bunicilor. Simplu și despletit. Și spune atât de multe fără să rostească toate cuvintele noastre complicate... În fapt, totul este despre glas... apropo de toate lucrurile pe care eu nu le voi putea avea vreodată. Glasul său aleargă pe brațele mele, îmi mângâie gâtul și parul, îmi săruta buzele și îmi chicoteste în ureche. Iar eu sunt mută. Auzindu-l, încep să înțeleg și să cred, și totul pare simplu ca la Origini, doar eu și Elementele Primordiale. Mă simt moale și flexibilă, ca și cum corpul meu ar fi fără importanță. Pricep totul, ca-n turnul Babel. Ce mult ne iubesc îngerii de-și fac timp să stea la palavre cu noi, larvele. Ce mult ne iubesc îngerii...

Și mă trezesc. Toată aventura mea onirică e plâsmuită, impalpabilă, imaterială, vâlul Mayei. Îmi vine să lovesc cu pumnii și mi-e brusc frică, pentru că nu pot regăsi liniștea din somn.

Tânjesc animalic după ceva ce n-am avut niciodată. Ceva ce mi s-a refuzat la naștere, pentru că inima mea nu e făcută pentru frecvențele corului de Serafini. Nu sunt destul de bună pentru că așa m-am născut. Insuficientă.

Brusc, mă întreb de ce nu se revoltă îngerii. De ce nu fac o grevă și de ce nu dau foc viorilor. De ce nu-l roagă pe Dumnezeu să ne facă și nouă, spurcăturilor, loc lângă El.

...și îmi amintesc de Lucifer. O fi fost mai bine dacă s-ar fi rupt cerul în două și ar fi avut și Lucifer bucățica lui? Gândurile mele sunt blasfemie, știu, dar mereu mi l-am imaginat ca pe un tip stilat, fan al cafenelelor jazz și a fumului gros de țigară. Lucifer ar fi înțeles și carnea, nu doar spiritul. Interesant experiment, să-l pui pe Împăratul Genunelor în fruntea Cerurilor. Țasta da upgrade.

Experimentul ne-ar fi salvat pe noi, dar vai și amar de pustnici. Cred că de aici și conflictul. La vremea respectivă, Domnul l-a trimis pe Lucifer să-și facă propriul Rai pentru oameni răi, pentru că la

(continuare în pag. 67)

Andreea Gabriela RUSU

INFERN

vremea aceea erau atât de mulți cei ce auzeau vremea aceea erau atât de mulți cei ce auzeau viorile. Dar poate că Raiul lui Lucifer nu a fost un loc pentru sufletele celor răi. Ci un loc pentru sufletele celor noi, celor care va să vie. Pentru noi. Brusc, amenințarea că vom ajunge în Iad nu mai sună ca ceva atât de îngrozitor.

Dumnezeu îi lasă pe îngerii să vorbească cu oamenii numai atunci când dorește el. Dar omul poate vorbi cu demonii oricând. Pentru asta e magia neagră. Poate că totul este o problemă de perspectivă. Poate că nu sunt două locuri pentru oamenii buni și pentru oamenii răi, ci pentru oamenii vechi și oamenii noi. Oamenii care aud viori și oamenii care aud muzica saxofonului.

Și atunci ce tot atâtea bătaie de cap să auzim îngerii și să ajungem în Rai, dacă Raiul nu vrea ca noi să ajungem la el? Suntem niște proscrisi, dar cumva asta nu ne deranjează atât de tare pe cât ar trebui. De aia spun toți că am luat-o pe arătură și că ne ducem DE RÂPĂ. De fapt, nimeni nu vrea să ajungă în Rai. La un moment dat, Raiul va fi atât de gol încât îngerii vor veni să ne caute în Iad și să ne aducă Sus și vor rămâne acolo cu noi, pentru că e mult mai distractiv să porți fuste din jeans și maieuri decoltate decât smoching-uri și rochii de operă. Și-și vor da seama că sufletul ăsta negru al nostru pentru care am fost alungați e la el acasă în Iad și nu-i chiar de lepădat, vorbește și cântă, bate și...sună bine.

La început, poate că vor fi reticeți. Unii nu vor îmbrățișa schimbarea căci e mult mai sigur să rămână așa cum au fost dintotdeauna. Unii ne vor judeca și se vor retrage temători. Dar poate că unii vor rămâne în Pub-ul blestemat pentru încă o melodie, și încă una...până când, îmbătați de conversațiile interminabile despre toate acele lucruri pe care în Eden n-au voie să le rostească, vor hotărî să rămână pe bune. Oricum le-a plăcut întotdeauna să stea mai mult cu oamenii decât cu Dumnezeu. Ei pur și simplu vor alege calea prin care graiul lor să se facă auzit așa cum trebuie, să se propage pe frecvența tuturor corzilor și să mângâie pe cei care au cu adevărat nevoie, anume păcătoșii. E mult mai multă treabă de făcut acolo jos.

Mă întreb ce se va face Dumnezeu fără îngerii lui prețioși. Ar fi chiar culmea să lase ifosele și să se coboare cu o sticlă de vin la petrecerea noastră. Până la urmă, și de ce să stăm divizați? Cred că nici Lucifer nu s-ar supăra prea tare. Este totuși un tip simpatic. Gata cu anarhia, gata cu scindările, gata cu oamenii buni și oamenii răi. Toate spiritele sunt la fel când curge vinul roșu în cupe.

Dacă eu nu pot auzi viorile, îi voi face pe îngerii să cânte la saxofon. Și toată lumea va auzi concertul. Și toată lumea va avea intrarea liberă...în Iad

Notă: Lucrarea a obținut **Premiul pentru stil** la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 15-21 ani, din cadrul Festivalului Internațional al Cărții "Axis Libri", Galați, 14 – 18 iunie 2017.

Atunci când regulile nemuririi sunt ireversibil groaznice, tu, o creatură a nimănu, o bestie a vieții marginalizată de durere, un demon al întunericului, trebuie să trăiești pe regulile lor. Cine sunt ei? Întrebarea tuturor, răspunsul nimănu. Asta caută de mulți ani, își dorește să nu mai simtă doar durere, să nu mai trăiască cu sentimentul că vrea să moară, vrea să respire, să vadă că e normală. Cere prea mult. E doar un experiment eșuat al savanților. Era om, era o fată, au transformat-o într-un monstru. Au făcut-o să ucidă, să trăiască un coșmar zilnic sub o alta formă.

Au închis-o într-o cușcă, e blocată în ea, pereții sunt formați dintr-un câmp electro-magnetic, un pas greșit nu aduce decât încă un chin pentru biata ființă. Un cuvânt pronunțat de ei, îi aduce o soartă greșită pe care nu ar fi meritat-o niciodată. A trăit lucruri de neuitat, dureri crunte fără să știe dacă vor avea vreodată vreun sfârșit. A zăcut în mocirla groazei. Sunt zeci de ani de când nu a mai văzut lumina soarelui. Oamenii se schimbă în jurul ei, ea rămâne aceeași bestie ținută fără voia sa.

Ușa se deschide. Începe să se agite. O vor moartă. Nu vor primi satisfacția asta, nu azi! Nu a mai putut înțelege ce vorbesc de când i-au fost smulse urechile cu brutalitate, iar în schimbul lor i-au fost puse coarne care nu puteau percepe cuvintele cum trebuie, le putea auzi, dar nu și să le înțeleagă. La ce se refereau? Va trăi în sfârșit o viață normală, va putea fi transformată la loc? Sau o vor uide, au găsit acel ser?

Urlă, se agită, simte cum muritorii măresc doza de electrizare, nu o mai suporta, doare, suspină, țipă, se prăbușește și cade sfâșiind podeaua cu ghearele ei. Nimănu nu-i pasă. Cât o vor mai ține așa? Podeaua duhnește, totul este dezgustător, ochii i se închid.

A murit? Nu, nu au avut șansa asta. Vrea să se ridice, să încerce să mai supraviețuiască încă o zi de teroare. Când deschide ochii, se vede într-o altă încăpere, una luminată de multe aparate ciudate care fac un zgomot oribil oscilat de sunetele asurzitoare. E legată de o masă conectată la acestea, totul este alb în jurul ei. Așa urma să îi fie sfârșitul? Ce vor să-i facă?

Unul dintre muritori se apropie de ea, se zbate, vrea să îl sfâșie cu ghearele ei cum a făcut în urmă cu două zile când au venit să-i aducă mâncare. Niciunul nu a supraviețuit, dar la fel au făcut-o și ei cu visele ei...

— Nu te mai împotrivi, ciudățenie! Țipă el la creatură ca și cum l-ar înțelege și s-ar potoli.

Scoate din buzunarul halatului alb un briceag, voia să o disece, poate vedea moartea în ochii lui negri. Lama cuțitului îi străpunge cu brutalitate pielea de pe brațul stâng. Tăietura era din ce în ce mai adâncă. Se prelingea un lichid de culoare

(continuare în pag. 68)

neagră în josul mâinii, asta l-a făcut să se oprească. Nu simte nimic, nu o doare. Se aud doar țipete. În jurul ei erau numai oameni perturbați de ce s-a întâmplat. Erau șocați, rana i se vindeca. Nu mai avea nimic. Îi dezgusta faptul că nu au mai putut avea încă un show, se poate citi asta pe fețele lor dezamăgite, dar cum era așa ceva posibil? Să se vindece și să nu simtă nimic, decât să vadă cum sângele ei negru se scurgea în josul brațului.

S-au apropiat din nou de ea. De data asta șoptindu-și ceva unul altuia. A putut înțelege cu greu pentru prima dată. A încercat să se zbată în spațiul îngust în speranța că funiile se vor rupe, dar acestea erau prea puternic strânse în jurul corpului. I-au injectat din nou același ser în cel mai agresiv mod posibil. Gâtul îi e plin de vânătăi. Datorită lor a învățat cum e să fii strâns de gât, să crezi că acolo îți e sfârșitul, să te străpungă cu cea mai ascuțită lamă. S-a obișnuit cu durerea. Asta e tot ce trăiește până la urma urmei. Nu știe ce e zi, ce e noapte, câți ani au trecut sau dacă va mai trăi vreo secundă. Ochii i se închid din nou, nu mai suportă nici corpul această teroare.

Aude din nou țipete, nu vrea să se miște, o vor supune din nou experimentelor și e prea obosită pentru a se agita. Erau pe lângă ea, putea simți asta, datorită auzului extrem de bine dezvoltat pe care îl avea. Voiau să verifice dacă mai trăiește. Oare mai trăiește? Vrea să fie lăsată în pace. Spre surprinderea ei, pleacă, a rămas sigură, în sfârșit. Știe că era supravegheată video de către ei. Nu se mai mișcă.

Ceasul a sunat, nu s-a mai clintit de acolo. Savanții erau îngroziți, credeau că a murit. Era așa ceva posibil oare? Nu puteau ști, deoarece nu avea puls și nici plămâni, iar la șocuri nu mai răspundea. Și-ar fi dorit să o mai chinuie.

Au adus o targă. Așa ușor urma să scape? Simte cum e luată de mâini și de picioare. O aruncă ca pe un obiect. Oasele o dor datorită contactului brusc cu suprafața dură.

Când e cărată spre ieșirea din camera aceea, o lovește o rafală de vânt cald. Poate asculta tăcerea libertății. Gândul îi este întrerupt de faptul că o aruncă din nou, dar de data asta, totul este diferit. Poate mirosi deșeurile toxice din tomberon.

A scăpat sau este doar alt truc?

Când deschide ochii săi negri complet, observă întunericul care domina tot ce e viu. Ea nu mai e vie, nu e nici moartă, ea e sfârșitul.

Aleagă, dărmă tot ce îi iese în cale, e haosul. Oamenii țipă datorită fricii emanate din cauza înfățișării, ea era de fapt, adevăratul întuneric. În urmă rămâne fum, praful se ridică, mașinile sunt distruse.

E urmărită, avioane, elicoptere, mașini de poliție, toate sunt pe urmele ei. Să îi fie teamă? Asta o face să se oprească. Aleargă spre mașinile acelea, ei vor să întoarcă, prea târziu, îi prinde. Sare pe una dintre ele, sparge parbrizul, iar fețele terifiante ale celor doi polițiști, nu o fac pe creatură decât să își dorească mai mult să îi omoare. Cu o singură unghie înfiptă în gâtul unuia, veninul își poate face efectul încât pentru o secundă să-l paralizeze, iar în următoarea să nu mai existe. Se aud împușcături, armele sunt ațintite spre ea, din păcate pentru ei, e imună gloanțelor, e imună pentru orice. Nu o putea împiedica nimic, continuă să se delecteze cu frică,

bărbatul țipă, îi e frică, poate simți asta. O face mai puternică durerea lor. Se apropie de el și îi smulge capul, apoi îl aruncă spre văzul oripilat a celor din jur. Continuă și cu cel de al doilea, acesta era deja leșinat, nu se mai putea opune. Capul lui era mai mare ca a celui din dreapta, asta o face să îi sfâșie fața în bucăți. Îi putea auzi icnetele și îi plăcea pentru că si ea a trecut prin asta. Când iese din mașină, nu mai este nimic, nimeni. Au fugit. Îi va găsi!

Continuă să meargă, noaptea îi era martoră pentru ce i s-a întâmplat. Gustul răzbunării i se prelinge printre degete și anume sângele lor. Nimeni nu mai e afară, nimeni nu voia să moară, dar ea voia să omoare.

Mariana BENDOU

**ilustrată de toamnă
cu aromă de mentă sălbatică**

el răstălmăcea
temător cuvinte
un câine furios alunga trecătorii
din minte
mărâind printre plasa cu vise
prea multe lucruri nepermise
sărmane suflete captive
și închise
râul curgea printre galben
cuminte
copacii valsau câte doi
un pas înainte
un pas înapoi
ea nu știa
cum să mai citească
poeme uitate prin scorburii
și prin multele frunze
pudrate
împrăștiate
odată cu razele soarelui încrezător
de după nor
.....
încă verde menta
pusă în buchet
de profet
numai bună de sărutat
și de strâns la piept!

Petre RĂU

Amurg dedus

Moto: Poate de aceea mă vedeți și puțin obez, în ultima vreme mă hrănesc numai cu covrigi galactici.

Se făcea dintr-odată că toate trenurile au plecat și tu ai rămas undeva în drum spre Gara Mare. Nici nu trebuia să te grăbesti, nu simțeai oboseala iar părul tău se desfăta bizar în oglinda dimineții. Nu aveai nici o întrebare, iar trecătorul acela micuț, care ți s-ar fi potrivit mai degrabă în brațe, ți-a furat gândurile. Știai că putea deveni un izvor, altfel ți-ai fi continuat lectura din Poe pe care prea cu ușurință ai scăpat-o din mână.

Pe drum erau și alți trecători. Chiar dinspre Cetate cobora o bătrână care vânduse flori. Tocmai suna ora exactă când o pisică țâșni din seninul cărării. Lumea încetini mersul, ba doi îndrăgostiți care nu erau pe aproape au făcut trei pași de circumstanță. Erai hotărâtă să nu le urmezi exemplul și spre gară ai luat-o la goană cu obiceiul ascuns de a lăsa acolo un adio. Două mașini în agonie se strecurară prin degajata rumoare. La radio, o generație tocmai expunea serioasa problemă, era ora de dirigenție, iar un clopot vestea deja întârzierile. Un moșneag surâdea, blestemând ceva printre dinții de carne, iar un copil (cred că era răătăcit) te-a îmbrățișat. Ce cauți la mine? Să știi că înspre Gara Mare se adună lume, căci trenuri albastre încep încet să curgă! De ce mă alungi? Știi bine că te iubesc!

Apucasem pe un drum închis, trebuia doar să demonstrez că exist. Nu-mi era greu, erai lângă mine iar sufletul tău se apropia calm vorbindu-mi despre o proprietate a luminii care se numește culoare. Însă fizicienii se împotriveau și au concediat toate laboratoarele cu program pe lumină. Sălciile tale nu puteau fi salvate și se prosternau în temple metroace.

Abia atunci m-am hotărât să încerc un an. Deja editura intrase în reparație. Pe internet studioșilor li se frângea gâtul. Ce mai, era penibil! În spatele bunicului acela de ceară cu bățul în mână un câine-om lătra de parcă ar fi fost gonit. De nu știu unde venea un miros de gaze iar o doamnă își acoperea tusea cu o batistă înflorată.

Atunci am născocit mitul acela cu fericirea sufocată și te-am întrebat dacă poți să-mi împrumuți o țigară. Văzusem la poștă câțiva copii care se jucau cu una și mi-am zis că n-ar fi rău dacă aș lua-o pe a lor. Dar ei nu m-au agreat și au țipat la mine că nu-s genul lor. Peste noapte iarăși mi-au apărut sălciile acelea în vis iar eu le parcurgeam cu podul palmei. Dimineața aveam degetele pline de sânge și am strigat, cred că am urlat. Ce ți-e și cu poluarea asta!

Dar ce era să aștept, am plecat deci să țin o predică cu poziția alergătorului prin viață. Tu ai fost singura care ai buznar în mine cu flori. Bătrânul, cu o enciclopedie de buznar în mână, tocmai ieșise în balcon să-și facă ghetete,

cu o rigurozitate de email. Consoarta, cu mâinile înnodate pe o icoană, se încorda mirific.

În clipa în care m-am așezat la birou și ți-am dat indicații pe unde să vii la mine, cineva a trântit ușa. Al naibii și cu yalele astea, toți se folosesc de ele! În fond, nici nu prea puteam face dragoste, căci tocmai atunci se oprise pe cordarul spinetei o cioară care putea fi totuși ucisă. Dar n-ai avut tu această inițiativă căci, din complexul de crime organizate și decorate, singura posibilitate de alegere era postura următoare. Când o alungam, un timp auzeam trosniturile mobilei, iar eu eram deja implicat în braconaj.

Clemența mea nu a durat mult, căci tu mă așteptai cu primul tren care nu avea încă intrare în gară. Un boem celest ți-a mângâiat la plecare sălciile care începeau să cadă.

Următoarea mea funcție a fost chiromanția. Am oprit pe stradă în plină amiază un trecător care pesemne uitase că se afla într-un oraș bipartit, s-a uitat speriat la mine și i-am aplicat palmele mele cu curențe grave. Cineva din spate cred că mă striga dement, dar nu auzeam căci mă grăbeam să număr angulozitățile.

Degeaba am fost numit responsabil la sagacitate, eram terminat iar greșelile se împotriveau să apară. Sacerdoții mai trăgeau încă retrospectiv de haină. S-a zis cu mine! Trebuie să mă țin tare! N-am mai jucat pe cartea aceea pe care te încăpățânași s-o ții între degete, devenisem sceptic și nu-mi plăcea să fiu iterat.

Mare vicisitudine trebuie să fie în oboseala asta. Scelerații tot de aici pornesc dar se opresc mult mai departe. Genunchii mei s-au lepădat de iubire și simptomele dispăreau zilnic. Tu râdeai sarcastic, dar buzele ți se stingeau gata gata să plesnească. Tardivă uitare! Pe frontispiciul singurului cotidian din oraș m-am trezit călătorind incognito printre litere. Ciudată ingratitudine!

A fost multă lume la vernisaj. De câte ori îmi trece prin față o femeie frumoasă îmi spun că-s încântător. Domnii mei, nu puteți ajunge azi să intrați în oraș, acesta reprezintă unul din punctele de cotitură din istoria pauperă. Hai să zicem c-aș fi mărinos, asta să fie coada!

Om Nebun, du-te acasă, om Nebun! La cincizeci de ani e primejdios să ai tresăriri de adolescent, omule! Am început să-ți simt lipsa când suntem împreună.

Din cauza unei epidemii de rumoare am aflat că mama mea a fost rusoaică. Să presupunem că plecăm din orașul x și facem câțiva pași de lungimea noastră. Redutabil, pe măsură ce accelerația continuă fiica ta, la douăzeci de ani, devine o autostopistă experimentată. Imobiliu însă manifestă atitudini surprinzătoare de tardive. Acolo praf este, cald este!

Nu știi de ce am surâs ironic, slavă domnului! În schimb, mutarea într-o casă nouă este mai curând un motiv de stratagemă decât de bucurie. Cărmuitorul cetății, om tare de ispravă, a hotărât să nu treacă cu vederea greșeala săvârșită de

(continuare în pag. 70)

Petre RĂU

Autograf

mine, om Nebun.

Dar nici să-mi cazi în brațe ca o liceană! Vezi militarul acela din colț care trudește de-și împarte degetele de la două mâini în două părți egale? Dispersia indică cu certitudine gradul abject de împrăștiere prin mine. Ce știi tu? Lângă fântânile nopții au adus un televizor unde mai vin încă mulțimi să-și potolească setea. Experiența constă din aruncarea unei monede. Dacă este perfectă, să fiu al naibii, nu am nici un motiv să acord vreo șansă feței negre. Mi s-a mulțumit pentru sugestii și am fost rugat să trimit o parte din lucrări.

Când am văzut cum treceai, afurisit să fiu, mai să mă atingi așa goală, împrăștiind cu albeața nopții, era cât pe aci să mă scufund în tine. Te voi numi câmp aditiv până va trece ploaia asta! Până atunci întind mâna și te aștept.

Cred că doctorul aștepta un răspuns pentru că am stat mult fără să mă urnesc din loc. Poate e datoria dumitale, îmi spuse el, căci tusea nu mă slăbea deloc. Doom-nuleee! Uite ce faci pe jos, pe când se nasc atâtea regrete, de ce mă leg la cap, ce îs prost să mă leg la cap?

Unele adunări ale comunicatului tbc din paris discută obiectivele pe termen lung prin folosirea osciloscoapelor. Elaborează cu rapiditate jocuri similare, ieri chiar a ajutat un măturător să-și clarifice situația. Ce-s mofturile astea? În urma vizitei medicul a revenit cu boala la mine. Știam că mă va lua peste picior, am citit tusiți și am fost îngrijorat de mărturisirile tale. Ce știi tu, fato! Vino urgent, tata mort! Oricât de decepționat ai rămâne fizica modernă contrazice sentimentul de simplitate a naturii. Bă, stărpitură! Primele zile de muncă nu te-au încântat. Hapciuuu! Doriți ceva, domnu?

Problema e să nu ne înghesuim, groază și groapă sunt asupra ta, omule! Am venit aproape prea târziu, cei cu gazele au sosit primii. Doamne, fă-ți cruce, al meu este armăsarul acesta!

Nu am povestit la nimeni că așa cereau indicațiile de la redacție. La insistența ta m-am oprit, că am familie, am greutate, ei drăcie! Vezi că ai cenușă pe dinți, ce-i tot miști așa? Măcar de-ai găsi și tu o fată, netrebnicule, ce-ți mai trebuie!

Totuși ideea cu blestemul ăla mă face să mor fără muzică. Femeile au fost puse casnice, așa că, nu mai e timp de predici, rotocoalele se rostogolesc, unde-s doctorii nebunii?

Unul ici, unul colo. Așa se vede. Nu mă interesează, stau încă bine. Farfurii zburătoare, dintr-alea verzi, îți pot procura și ție, nu-s scumpe, te costă, fii atent, un divorț. Uită-te pe unde calci, ce spun eu, ducă-se pe pustiu și lasă gâlceava. Vezi, te caută un copil, nu ești mort pentru el, de ce nu aprinzi lumina? Vai, ce apă, ce apă! Ce-s cu animalele astea? Aici contrastul imens mi-a amintit de o răvnă mai veche. Picioarele tale de marmură arată ca o regină detronată, nu te sinucide! În tine este multă energie, omule, cum îți zic! Nu ești bărbat, cum nu sunt eu infirmieră. Ce mai, decepție! Nu sunt capabil să trag, oh, aberantule!

Cu cincisprezece ani înainte de a mă fi născut eu s-a născut pixul. Jurnalistul maghiar Laszlo Biro care trăia prin Argentina dar un știu ce căuta pe acolo, a descoperit acest minunat instrument pe care l-am ținut atâta vreme în mână și din cauza căruia multe cuvinte așternute de mine pe hârtie au fost tăiate, de tot, sau șterse și înlocuite cu altele.

Sciam cu pixul până îmi luau foc degetele și reluările mele deveneau tot mai dese și disperate. Astfel că, ieșea biata hârtie din mâna mea cu un text care, pe lângă că era destul de necitit, mai avea și o mulțime de corecturi. Unde mai pui că, atunci când trebuia să ajungă prin nu știu ce redacție deșteaptă, trebuia să rescriu totul de la capăt, mai atent și mai lizibil. Dar și atunci mi se întâmpla să mai greșesc și să mai adaug vreo corectură pe ici pe colo. Iar transcrierile se repetau uneori până când eram cât de cât satisfăcut de cum arăta albăstreala aceea pe hârtie.

Știi voi câte hârtii am mototolit din cauza unui singur cuvânt scăpat din mână? Aflați că foarte multe. Bietele hârtii ajungeau la coș și nu odată mi-a fost milă de imaculata lor albeață.

Am încercat ieri, după mulți ani, să pun din nou mâna pe pix și să aștern niște gânduri pe o hârtie. Știi ce mi s-a întâmplat? Am descoperit că pixul meu patinează altfel pe hârtie, că nu mai pot scrie prea corect iar ștersăturile mele păreau un dezastru care îmi ofensa intelectul.

Dar, gata! Am scăpat de teroare. Nu mai scriu de mult cu pixul. De când s-au inventat drăciile astea de calculatoare și au ajuns pe mâna mea - iar asta s-a întâmplat cu mulți ani în urmă - nu mai am nevoie de nenorocitul ăsta de pix. Nu-l mai port cu mine și nu-l mai folosesc decât atunci când dau autografe.

Oare când s-o inventa o sculă din asta care să scrie frumos autografele?

Corina PETRESCU

CURCUBEU

Te-am așteptat
Cu durere și chin,
Cu bucurie fără margini,
Cu teamă și mai mult decât teamă.
Te-am așteptat fără să știu că vii,
Fără să sper că vii...

Acum
Tu rămâi în același loc.
Mă aștepți
Fără să știi că vin...
Fără să știi dacă vin,

Din păcate,
Acolo unde tu ești,
Eu
Nu pot să ajung
Poate vreun an, o zi, o clipă.
Apoi,
Când ne vom (re)întâlni,
Când se va putea
Să ne întâlnim,
Dacă se va mai putea vreodată,
Nimeni nu știe,
Ne vom mai recunoaște
Glasul, privirea, mâinile, zâmbetul,
Imensa bucurie,
Bucuria aceea fără margini?

Cine ne va garanta că
Suntem noi,
Că suntem aceiași,
Cei de ieri?

Nimeni...doar
Noi...dacă
Ne vom mai putea (re) întâlni...

Până atunci,
Lacrima se transformă-n
Curcubeu.
Îl privesc și
Aștept
Să
Îl
Ating,
Să cred că
Măcar el
Există.

AȘA

Dacă mi-ar muri soarele
În palmă
Remușcări puternice mi-ar arde
Rău de tot pielea.

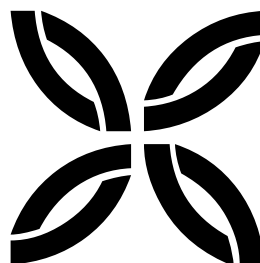
Lumea ar putea să dispară într-o clipă,
Iar eu, să stau să-mi plâng neputința,
Nu aș avea genunchi destui
Și
Nu mi-aș putea aminti
Toate rugile.
Dumnezeu mi s-ar părea prea departe ca
Ele să ajungă până la el.

Cel mai simplu,
Cel mai comod este ca
Fiecare să rămână la locul lui:
Eu, pe pământ,
Soarele, da, soarele,
Pe cer, iar el
Să nu aibă niciodată nevoie
De nici un ajutor.
Ambulanțele, oricum,
Nu sunt pregătite pentru
Așa ceva.

Rămâi, deci, soare,
Acolo
Unde ești și
Nu te mai stinge
Niciodată,
Nici măcar
În glumă!
(Vezi, tu,
În ziua de azi nu mai
E de glumit cu
Nimeni!)

Tu înalță-te
În fiecare zi.
Eu
S-ar putea ca,
Într-o zi
Oarecare,
Să mai
Cobor
Un pic.

Așa...

Ioan VASIU

În poezia Constanței Abălașei-Donosă se aud „foșnete de amintiri”

Din când în când primesc o carte semnată de unul dintre prietenii mei, reali sau virtuali, de pe rețeaua Facebook. Așa s-a întâmplat recent când poștașul mi-a adus volumul intitulat „Albastru cu dor”, apărut în condiții grafice deosebite la Editura PIM, din Iași, 2017, sub semnătura distinsei doamne Constanța Abălașei-Donosă, un nume binecunoscut iubitorilor de literatură. Membră a Ligii Scriitorilor din România, dar și al Uniunii Artiștilor Plastici, Constanța Abălașei-Donosă a publicat deja zece volume de versuri, proză și memorialistică, având în palmares și multe expoziții de artă plastică, organizate în țara noastră și în străinătate.

Versurile din acest volum „curg” lin, unul după altul, așa cum curge apa Dunării, pe care autoarea o adoră și o invocă adeseori: „Dunărea când taie valul, / Pescărușii vin și pleacă, / Și cuprind dorul de malul / Cu dragostea zbuciumată.” (Voi, anii mei-pag.16) sau: „Dunăre netulbure / Spumă mare de Lumină / Îți lași munții de mătase / Și te știi la mine-n casă.” (Sonata Dunării - pag.56). Constanța Abălașei-Donosă, ca artist plastic, are o predilecție pentru culoarea albastră, dovadă chiar și titlul acestui volum la care fac referire și din care citez: „Tace noaptea albăstrie / În lumini de lună spartă, / Ori că știe, ori nu știe / Că iubirea mea-i plecată.” (Tace noaptea albăstrie - pag.23) sau: „Mi-ai dat azurul astrelor / Ce nimeni nu-l va ști vreodată, / Și fluxul zărilor albastre / Cu iubirea-i mai bogată.” (Dorință - pag.25). Poeziile de dragoste rețin atenția cititorului în volumul Constanței Abălașei-Donosă, remarcându-se prin sinceritatea mesajului pe care autoarea dorește și reușește să-l transmită persoanei iubite: „Aș vrea să-ți fiu privirea / Muiată în amurguri, / Să ne odihnim iubirea / Cununi de gând în crânguri.” (Aș vrea să-ți fiu privirea - pag.72) sau: „Mi-e dor de sărutul tău albastru / Ce s-a pogorât ca un descântec, / Frumos și dureros sărut de astru / Pus pe făptura-mi ca un cântec.” (Foșnete de amintiri - pag.74). Poetă înzestrată cu un vizibil talent, răsplătit cu numeroase premii literare ce i-au fost acordate în decursul anilor, Constanța Abălașei-Donosă lasă condeiul să zburde pe coala de hârtie, stăpânind bine regulile gramaticale ale limbii române, îndemnată de inspirația care nu-i

dă pace.

Subscriu la afirmațiile domnului Mihai Batog-Bujeniță, care sunt tipărite pe coperta a IV-a a acestui volum de versuri semnat de Constanța Abălașei-Donosă: „În modul cel mai fericit cu putință, grafica fină și delicată a doamnei Constanța Abălașei-Donosă se intersectează cu vibrația înaltă a cuvintelor, acea vibrație pe care numai un suflet căutător în ceruri o poate avea. Iar sufletul ei, născut în țările de un albastru răzvrătit, dar călit în dogoarea soarelui mirific din ținuturile magice ale Brăilei, este cel care acum se înveșmăntează în cuvânt ziditor și ni se dăruiește nouă într-o simbolică sacră amintind de frângerea pâinii la Cina cea de Taină.”

Leon-Iosif GRAPINI

Copilul și armata

Cu armata m-am întâlnit de trei ori și am fost fascinat în aceeași măsură de fiecare dată, chiar dacă a treia oară am văzut un singur soldat, dar ce spun eu, ultima dată impresia a fost cea mai puternică, un singur soldat, însă ce soldat. Prima întâlnire a avut loc iarna, într-o zi de ianuarie, cu câteva luni înainte de a împlini cinci ani, o iarnă grea și apăsătoare, după cum vorbeau cei mari, nouă, dimpotrivă, ni s-a părut chiar mai frumoasă, feerică de-a dreptul, stratul de zăpadă cât gardul și ninsorile abundente și neconținute numai la această părere ne puteau conduce, dar conflictul dintre generații se manifestă și în aprecieri de acest fel. De trecerea convoiului militar prin sat am aflat la fierărie de la badea Leontin, vecinul nostru și fierarul satului, nu că ne-ar fi spus anume, ne-a dat de știre fără să vrea, când s-a auzit hurelul autovehiculelor și al tancurilor a lăsat totul baltă, a ieșit val-vârtej din atelier și a luat-o la fugă spre drumul mare, Trece armata, cum am putut să uit, așa ceva se vede rar pe la noi, l-am auzit spunând, vorbea mai mult cu sine decât cu noi ori cu ceilalți bărbați aflați cu treabă la fața locului, bărbați care s-au luat după el. Poate știa dinainte cu ceva vreme, poate a aflat în dimineața acelei zile, știrile între oamenii mari se răspândesc cu totul altfel decât între copii, gândeam noi, eu cu Miluț, prietenul meu, nu avea nicio importanță dacă așa au stat lucrurile, important era să ajungem cât mai grabnic în gura uliței, să ne alipim grupului de curioși, bărbați, femei și copii, și să asistăm la minune. Ni s-a alăturat și Nelu cel mic ieșit din curtea sa, cum să nu ni se alăture, când niște oameni aleargă ca bezmeticii de-a lungul drumului, nu poți sta nepăsător, ceva grozav se întâmplă, ne-a ajuns din urmă, ba ne-a și întrecut, avea piciorul mai iute căci era mai mare cu un an, cum zăpada ne îngreuna fuga, am pierdut o parte din coloana militară, dar tot am avut ce vedea. Frații lui Nelu cel mic, Damian, Florea, badea Leontin și bărbații veniți cu treabă la fierărie alcătuiau doar un grup din multele înșirate pe marginea drumului, de o parte și de cealaltă, unii, cu cerdacul la șosea, s-au mulțumit să privească de acolo, era lume strânsă ca la urs, chiar mai multă, o comparație nu tocmai potrivită, când se naște o vorbă din popor, cine o folosește primul se uită în jur și spune ce vede, noi, copiii, am fi putut lansa expresia lume strânsă ca la tanc, atunci l-am văzut întâia oară, mai potrivită pentru situația de față, tancul nu se compară cu ursul, dar cine să bage în seamă vorbele unui copil sau divagațiile unui scriitor, așa că expresia lume strânsă ca la tanc va rămâne îngropată pe veci în această carte. Cum am spus, am ratat autoturismele de teren din capul coloanei în care se găseau comandanții cu grade mari, ei sunt primii și la drum, și la

confort, să fi fost și generali, după cum și-a dat cu părerea unul din mulțime, puțin probabil, generalii zboară cu elicopterul, am pierdut și o bună parte dintre camioanele care transportau gradații și soldații înarmați, un pluton într-un camion, o rimă pe ici, pe colo nu strică, pluton al cărui comandant se deplasa în cabină, un ofițer cu multe răspunderi are și priorități, dar și drepturi în egală măsură, însă am prins ce era mai interesant de văzut, tancurile, acestea înaintau rupând cu șenilele zăpada bătătorită și scoțând la iveală noroiul înghețat al drumului, masive și negre, cu țevile lungi, cu hurelul lor asurzitor erau de-a dreptul înspăimântătoare, m-am ascuns după badea Leontin, în spatele căruia Tinu, fratele mai mic al lui Miluț, stătea pitit încă de la sosire, am avut noroc și de camioane cu câțiva soldați așezați pe băncile platformei acoperite cu o prelată, a cărei parte din spate era ridicată, echipați cu mantale de postav și cu căciuli pe cap, își țineau arma între genunchi cu o mână, cu cealaltă salutau mulțimea, nu militărește, ci așa cum te saluți cu cineva la despărțire, oamenii le răspundeau fluturând un braț, copiii erau mai darnici, își agitau ambele brațe, camioanele trăgeau după ele obuziere cu țeava ceva mai scurtă decât a tancului și bucătării de campanie, acestea din urmă născând nedumeriri, cum nu aveau nicio gură de foc, ci doar una de fum, o țeavă ca la sobele obișnuite, un băietan a întrebat, Ce armă e asta, fierarul, care ne dădea lămuriri pe măsură ce înainta coloana, i-a răspuns, Sunt bucătării de campanie, ultimele în convoi au fost camioanele încărcate cu lăzi și cu fel de fel de lucruri ostășești. Păcat că nu au scos în aplicație și autotunuri, și-a exprimat regretul badea Leontin, privind nostalgic la ultimele mașini ce se pierdeau după cotul drumului. Păcat, spun și eu, ar fi revăzut cu drag mașina de luptă pe care s-a instruit ca militar. Când armata a trecut prin sat a doua oară, la mijlocul lui florar, eram școlar pe-a întâia, am admirat-o de la fereastra clasei, ne-a luat prin surprindere, când s-au auzit primele vehicule și cântecul militarilor, ne-am strâns ciorchine la geamuri, am privit oarecum dezamăgiți, după trecerea a două, trei autoturisme, nici vorbă de tancuri sau de alte mașini de luptă, au apărut plutoanele de soldați, multe, nu am stat să le numărăm, mășăluiau, în fruntea fiecăruia mergea comandantul, urmat de formația pe trei rânduri, care se deplasa în cadență, soldații nu aveau mantale, erau echipați în ținuta subțire, de vară, cu foaia de cort în bandulieră, cu arma la piept, cu o lopățică, geanta de cartușe și baioneta prinse la centură, cu sac pentru masca de gaze pe un umăr și cu sac de merinde pe celălalt, în el se găseau gamela, bidonul de apă și grenadele, cu ranița în spate, dolda de lucruri, de sub capacul căreia ieșeau capetele păturii albastre făcute sul. Ca și cum toate acestea nu ar fi fost destule pentru a le îngreuna mersul și a-i obosi, purtau pe cap o cască metalică, de sub care se prelingea sudoarea pe frunte și pe tâmpile, amănuntele despre echipament ni le dădea profesorul de istorie, bărbat cu stagiul militar

(continuare în pag. 74)

Îndeplinit, ce bine că s-a nimerit să intre taman la noi în clasă pentru a admira și el trecerea cătanelor. Obosiți, transpirați și prăfuiți, încă mai aveau glas să cânte *Treceți batalioane române Carpații*, nu am înțeles toate vorbele cântate, nimeni nu s-a gândit să deschidă măcar o fereastră. Ce noroc pe noi că aveam clasa cu vedere la șosea, mulțumire ori îngâmfare prematură, elevilor din clasele mari, ale căror ferestre dădeau spre curte, li s-a permis să iasă și să admire trupele de pe marginea șoselei. După cum am aflat în ziua următoare, camioanele și mașinile de luptă au străbătut valea în cursul nopții, o fi fost o aplicație secretă, cine știe. Dacă tot a intrat la noi și ne-a dat lămuriri despre ținuta ostășească, profesorul de istorie, cu încuviințarea învățătoarei, s-a simțit dator să încheie el ora cu o scurtă lecție despre însemnătatea și frumusețea armatei, meserie pe care unii dintre noi ar putea-o îmbrățișa, a fi ofițer nu e la îndemână oricui, concluzionând, Armata e grea, dar frumoasă. Aprecieri mea, atât cât m-a dus capul, a fost alta, frumoasă numai dacă o privești, să se facă ofițer cine vrea, eu nu aveam de gând. În gimnaziu, pe clasa a cincea sau a șasea, Octavian, care va avea un destin tragic, va muri înecat în râul ce străbătea satul, fratele lui Nelu cel mic, a venit acasă în permisie îmbrăcat militar, altfel cum, la vremea aceea armata se bucura de respect, uniforma militară îți dădea un sentiment de mândrie, te afișai cu ea în public, la sat fetele întorceau capul după tine, bătrânii și bărbații își scoteau pălăria la întâlnirea unui ofițer sau a unui subofițer. Nu-mi amintesc toată împrejurarea, știu doar atât, eu și alți copii de pe uliță ne-am fotografiat cu hainele lui de postav, în fața unui zid, privesc la fotografie și scriu, epoleții sunt lăsați peste umăr, petlițele soldățești sunt negre, chiar dacă poza nu e color, țin minte că Octavian a făcut armata la tancuri, se vede marginea de sus a gulerășului de vinilin, întăritura gulerului cu rost de apărare a pielii contra rosăturii postavului, guler încheiat cu copca la gât, cu insignă de militar de frunte în piept, dacă Octavian a primit-o de drept nu am de știre, se practica împrumutul insignelor și al treselor de gradat pentru a impresiona lumea de acasă, dacă a făcut rost de ea, măcar nu a întins coarda prea tare, trese de frunțuș sau de caporal nu văd pe epolet, se exclude varianta să le fi avut, iar fotografiat să nu le poarte pe umăr, remarc și nasturii mici ai epoleților și ai buzunarelor de la piept, boneta cu stemă întregeste uniforma. Tuns scurt, soldățește, nu special pentru acel moment, așa mă purtam, nu cu voia mea, ci din voința mamei, și îmbrăcat astfel ai putea crede că vezi un ostaș adevărat, dar fața copilărească și zâmbetul nevinovat trădează contrariul. Când am spus că a treia oară am văzut un singur soldat, dar ce soldat, nu m-am referit cătuși de puțin la fratele lui Nelu cel mic, ci la mine văzându-mă în oglindă, nu într-una de buzunar, nu avea nimeni așa ceva, ci în oglinda mare din casă, nu pentru a-mi aranja ținuta, ci pentru a mă vedea și a mă admira, până a mă vedea și a mă admira pe hârtie mai trebuia să treacă vreme, or, de când lumea, curiozitatea unui copil e arzătoare, iar așteptarea, un chin.

Mönika TÖTH

sunt potop...

sunt seara ce moare în
fiecare stea căzătoare
sunt dimineața ce învie
în fiecare răsărit de soare
sunt potop de vară
care distruge tot ce stă în cale
sunt iubirea
care vopsește sufletul tău alb cu roz

sunt fiica

rânduri pentru Ghiță

sunt fiica cuvântului
călătoresc prin minte
mă odihnesc în inimă
și beau din fântâna sufletului tău

infidelitate

Vlad
Gheorghe
m-au păcălit
m-au mințit
m-au părăsit
nici eu nu am fost mai bună
i-am înșelat pe amândoi
cu poezia

inima mea

trupul meu e un teren de fotbal
cu miros de iarbă verde
sufletul meu e un ghiveci cu flori
cu parfum năucitor
inima mea e-un colț de rai
cu poarta deschisă
pentru suflete frumoase

Nu sunt

Nu sunt Eva
și nu mușc din măr.
Nu locuiesc
în grădina Edenului
locuiesc în parcul iubitului meu.
Nu sunt cerșetoare,
sunt o gânditoare.

Melania RUSU CARAGIOIU

DOR DE ȚARĂ

Dor de țară, cin' te știe/
Cine plânge câținel
Asfințitul din câmpie/

Domolit, vorbești cu fală,
Graiul tău, să nu îl pierzi;
Când pronunți, te înfioară,
Vise stinse, pajiști verzi.

Peste lume, azi, plecat-ai;
Uneori o vezi de sus,
Ca o pasăre măiastră;
Tu, destin, unde m-ai dus/

Răsfoiesc slovele clare
Căutând să văd, anume,
Ce se-ntâmplă-n depărtare,
Locului meu sfânt, pe lume.

Dor de țară, cin' te știe
Simte căpătâiul greu,
Și duos strecoară-n suflet,
Gând sfios : „Tu, plai, al meu”...

PLAI ȘI GRAI CÂNTAT DIN LEAGĂN

Când doinești tu, mamă, puiul
Scrii pe văile albastre,
Peste creste-nzăpezite
Gândul tău de înălțare,
Către culmi ce n-au mai fost...

Mamă harnică și bună
Ți-ai brodat pe ie-altiță
Și luceferi porți în păr;
În cununa de cozi grele
Strângi a spicelor șoptire.
Iar pe umeri porți copiii;
Glie, scumpă moștenire.

Te cinstesc cu prețul vieții

Leagăn al ființei noastre
Până-n vremuri legendare.

Scri-ai pe azur imagini
De titani durați din stânci,
Și-ai turnat din caldu-ți sânge
Rădăcini în glee adânci.

Peste secole te-n -nalță
Vechi milenii ce-au trecut
România, plai de glorie
Calm din vifor renăscut!

POEM LIMBII ROMÂNE

Aș scrie un poem limbii române
În care dragostea nu e o farsă

Și sentimentul nu-l o pâlpăire,
Nici frunza cea- ieșit din vară, arsă...

Aș scrie un poem limbii române,
Mistuitor, pătruns de nostalgie
Și printr-o diafană melodie
De sentimentul meu aș da de știre...

Aș scrie un poem limbii române,
Să plâsmuiesc în el doar flori și fluturi,
Dansând sub soare-n raze de săruturi.

Aș scrie un poem limbii române
Cum n-a mai scris decât un Eminescu.
O limbă care vine dinspre doine
Și-n infinit va înflori și ...măine !

DOR DE PLAI ȘI DOR DE GRAI

Dor de plai și dor de grai
Ademenеști ca un rai
Necuprins, în depărtare...
Ziua mea când mai răsare/

Dor de țară, cin'te știe,
Cântă-n graiu – i, molcomit
Doina ta, de-o veșnicie ...

Dor de țară, grai iubit...

LIMBA ROMÂNĂ, O FLOARE

Pe- acest pământ trăiește o floare:
O limbă rostită prin văi și ponoare,
Prin munte, castel și ...răzoare.

Cuvintele ei – stele rupte din soare,
Pregătite- s' peste lume să zboare,
Spre albastrul ușor, de cicoare.

Frumusețea ei nu se stinge, nu moare
Ea vine de foarte departe:
Din văi scăldate în latinitate, și
Din balade cu mioare vorbitoare...

ÎNFIORĂRI

Din oseminte plânse sub țărână
Și lui Zamolxis, ca ofrandă, arse,
Se întrupează doina cea bătrână
Din inimi mari și mari istorii toarse...
Grai dulce alcătuit din roua dimineții,
De latinească gintă, cum ți-au cântat poeții...

În vorba străbună a neamului dac
Romani din columnă-au rămas,
Când daci și romani, dârz, popor nou prefac
Și limbii române dau glas...

Limbajul cărunt, îndrăgit, din bătrâni
Născut –a-n durere valențe sublime:
Ideal târziu, foc lăuntric mocnit
Și slove spre timpul ce vine...

Elena Andreea COJOCARU**ÎN CÂNTECUL NOPTII**

În cântecul nopții, tramvaiul apasă greoi pe șine
roțile tot mângâie rutina nebună,
iar freământul lunii se scurge din lumea străbună.
Nu-i șoptă zglobie pe strada cu asfalt uscat,
e bal de greieri în urechea suptă de tăcere.

Măduva spinării sugă tăria
fiecăru cuvânt adormit pe hârtie.
Poetul abia își mai ține vie o suflare
îneacă în amintire.

În cântecul nopții se adună toate
și ani și zile și vremuri ciudate,
dar toate se uită, toate se alină
în scâncetul unui copil ce așteaptă să vină!

UNGHIA A ÎNCEPUT SĂ PLÂNGĂ

Se auzea orologiul sărac de veșminte,
timpul încearcă să adune cuvinte,
dar cine știa că cioburi chemate la bal
nu pot aduce un falnic carnaval
din raze de soare și miros de smirnă?
Lipsea ceva: tăria divină
smulsă din unghia stângă
când unghia dreaptă a început să plângă!

MUGUR DE TĂCERE

Siropul unui mugur de tăcere
se varsă încet
purtând în el parfumul de stele.
Soarele se îmbracă în veșminte,
din crengile uscate se scurge cuminte
vremea săracă în cuvinte.

S-ar naște poezia din ceva anume
dacă cenușa silabelor nebune
nu s-ar fi împrăștiat
în gânduri uitate, lăsate în ungher
de șoapte cioplite cu aspect de ser
ce curge din aripile unui înger alunecat din cer.

MIROS DE CIREȘE COAPTE

Se simțea miros de cireșe coapte
când timpul era betegit,
căzut în râpele surpate
de așteptări tremurânde.
Degetele pline de fisuri adânci
gustau apa fierbinte din izvoarele seci
și așteptau să plouă

dar nu știau că ploaia violentă
are culori pestrițe,
înțepă ca o insectă
se-nfinge în unghiile albe
când îngerul coboară.

Se simțea miros de cireșe coapte
în dulceața ce stătea să fiarbă
din vremuri presărate
cu susuri de febră,
parfum de violină,
dintr-o vinovată și nevinovată vină.

UMERI GOI

Freământul verii scârțâie din dinți,
solzii de aur se rotesc în apa seacă,
salcia se apleacă sărutând adânc
pământul.
Nu mai bate vântul...

Iarba uscată mai râde cu un colț de gură
spre Floarea-Soarelui își rotește pălăria
bătrână.

Semințele coapte sunt sterpe de miez

de când poetul și-a spus ultimul crez
pe o foaie albă ce scârțâie greoi
de când umerii lui sunt pârjoliți și goi.

Ioana-Codruța TUDORIU**PROBLEMATICA UITĂRII**

Tu ai un fel de a pune problema
 Care pe mine mă înnebunește
 Din tine răsar edificii precum se
 Înaltă morții dintr-un pământ
 Rece și sterp, gata-gata să fie prăvălit
 La cea mai neînsemnată adiere a vântului-
 O prelungire a deșertului Gobi
 Într-o răstălmăcire de gânduri.

FEMEII

I.
 În dimineața aceea Elena se pieptăna
 n-avea habar ce bătlăii se vor da în schimbul
 simplului gest de a-și trece cu senzualitate mâna
 prin păr.

II.
 În ziua aceea, regina israeliților, Jezebel
 a ucis un copil cu părul inelat și albastru
 l-a dăruit zeilor și s-a lăsat
 o tăcere cumplită.

III.
 A plăcut Salomeea lui Irod și oaspeților lui
 „Vreau capul lui Ioan Botezătorul”
 Împăratul s-a întristat foarte, dar cale de
 întoarcere nici c-a mai fost.

FERTILITATE

să-ți sar de gât la o adică
 să mă cerți
 să-ți spun pe nume
 mi-au lipsit lucrurile astea, dulcețările...
 să-ți sar de gât la o adică, să-mi pierzi urma
 să mă cauți, „să mă cauți
 pe cuvânt, nu îi așa de greu”
 să îmi strângi mâna, să mă doară
 să îmi fie frică, să te ajut peste noapte
 să nu îmi vină să cred
 -cea mai vulgară formă a intimității: ”faptul de a-ți
 trece carnea prin sufletul unui sălbatic”
 să adormi rațiunea, într-o mișcare lentă,
 sinuoasă, prelungă.

CUBA, AUZEAM

„Spune-mi ceva despre Cuba”
 Auzeam ca prin vis
 În vreme ce aerul fierbinte urca.
 Un demon deretica pe la porțile iadului
 Sperând la mult-așteptata venire a lui Dumnezeu
 Acuzat de prea înaltă trădare.

„Spune-mi ceva despre Cuba”
 Auzeam ca prin vis
 Și aerul fierbinte creștea, precum
 Scara-i urca pe credincioși, așezându-i
 De-a dreapta Tatălui.

10

„Să nu spui nimic, nimănui
 Să-i lași să creadă că ești din flori
 Te vor uita cândva, ai să uiți, de asemenea.”
 N-am încălcat vreodată cuvântul său
 Și într-adevăr se întâmpla să cer socoteală
 Și să uit mai apoi totul, totul.
 Acele nume nu-mi mai spuneau nimic
 Se lăsase un văl neguros
 Peste câmpiile fericirilor.

16.07

„Gândul la mine, pasul mut, neauzit, ceva-n el
 Însuși crescute”.

Sentimentul singurătății și persistența morții.
 Infernul și visul despre iubire nemărginită. Visul
 vrăjitoarelor arse pe rug. Întinericul corupt.
 Pepita sau aurul în stare nativă. Persecuție.
 Tandrețe. Dulce poem. Inimi frânte. Suflete
 sucite și răsucite. Mintea ce nici cu gândul n-ai
 putea-o ajunge...Noaptea-n lumini, dragostea-n
 mașini. Întâiul cuvânt. Fata din curcubeu. Nu Iris.
 Veronica. Ceata de îngeri legănata de
 Dumnezeu. (Gândul tău de noapte) și gestul
 deloc interzis, însă menținut în ordinea unei
 alegeri deja făcute. Să mă întorc la Swing... Cum
 beau îndrăgostiții din același pahar.

MARIA NĂSCĂTOAREA

Maria este din nou însărcinată.
 Copilul n-a mai fost vestit de vreun înger
 Și cumplită și înspăimântătoarea taină
 A lui Dumnezeu este aceea
 Că nici amant n-a mai fost, nici tată
 Nu-i este copilului.

Îl va crește desigur, în marea sa
 Bunătate, căci suntem toți
 Din pământ și în pământ ne întorcem.

DIALOG ÎN DOI

„Găsești că sunt frumoasă?”
 „Desigur, draga mea”
 „Găsești că sunt un om reușit?”
 „Ba chiar dintre cei mai străluciți!”
 „Găsești c-am să fiu fericită?”

Bună, numele meu este Manuela
 Și am ochii cât stelele.
 Se întâmplă să plâng uneori
 De unde moartea, așa dintr-odată.

Notă: Lucrarea a obținut **Mențiune** la Concursul “Scriitori de ieri, de azi și de mâine”, categ. 15-21 ani, din cadrul Festivalului Internațional al Cărții “Axis Libri”, Galați, 14 - 18 iunie 2017.

Cristian CHIRIPUCI

Zmeul

Un zmeu e un zeu care
Trebuie să respecte legile
Trebuie să se lase învins
Mereu de Făt-Frumos
Mai trebuie să aibă
Fecioara frumoasă în custodie
Și doar s-o îngrijească
Vă dați seama cât
De frustrat este
Și cât de rău devine
Și de aici legendara luptă
Între noi

Flirt

Ea zise:
- Am auzit că ești
răcit grav
și cu moralul slab
m-am gândit să-ți
urez noapte bună
El zise:
- Când vei citi aceste rânduri
să știi că eu... am adormit deja

M-aș retrage

M-aș retrage
M-aș contrage
Tu ai cotrobăi
Prin sufletul ce
Se închide
De fapt
Asta îți
Place mai mult
Victimă nesupusă

Jocuri restante

Am avut lalele cu belele
Ce se jucau cu mințile mele
Ele sunt încă în privirea mea
Greșeala e sigur a altcuiva

Micul porumbel călător

Simțea o sete de ceva, un dor
Ceva ce nu îl mai lăsa să se concentreze
La ce are de făcut.
Era spre amurg
Și seara se lăsa tot mai repede
Iar lui i se părea că nu o să mai ajungă
Niciodată la destinație
Dar când era mai disperat
Apărea un nou reper cunoscut
Care îi dătea speranțe că se apropie de casă.
Tocmai când trăgea concluzia că norocul este
egal cu ghinionul
Zări copacii din preajma casei
Și fu cuprins de o imensă bucurie.

Călcând alături

E la fel de sexy ca o cămilă în călduri
De când în Sahara calcă pe bătăături
C-așa devin cămilele rele
Care pe poteci se calcă între ele

De realizat

Sunt un visător
Dar sub acoperire
Deoarece încerc să-mi duc visele la
îndeplinire,
De cum se ivește
Fac un calcul cât se poate
De intens
Din care îmi rezultă un nu sau da
Și nu e deloc vorba de o ea
Dacă am hotărât că poate fi atins
Îl pun pe lista de așteptare
Care și alte vise mai are
Unde le întrepătrund
Să văd și eu dacă pot da
Lovitura cu treapta comună
A două-trei vise
Fetelor le pare atunci
Privirea mea interesantă
Și la cele care au ochi ce vorbesc
Văd atunci dacă sunt
Pe calea dreaptă ori nu,
Când sunt trecute destule
Trepte și un vis s-a îndeplinit
Eu sunt pe treapta superioară
Altui vis prezentându-i
Treptele mărunte rămase în urmă
Bucuria celui trecut
Și bucuria noastră
Viitoare venind din încrederea dobândită

Un tricou nou

Mi-am cumpărat un tricou nou
Și dintr-o dată femeile
Mi se par mai sexy și frumoase
Am întâlnit unele prin centrul vechi
Unde m-am oprit să beau o bere
Și parcă din prințese deveneau regine
Schimbasesem niște euro ca să
Fac aceste cumpărături
Și din fiecare cent vedeam
O inimă trecând pe lângă mine
Meritam să fiu în centrul atenției lor
Fără ca ele să știe de ce
Ele reacționau la bucuria mea
Iubirea de cizelare, dragostea bărbatului
E mereu în inima femeii
Dar el aprinde focul începând jocul
După ce a fost fotografiat cu un zâmbet

Maria TIMUC

A fi TU

A fi tu, iată ce mare poveste, oul închis și
Pasărea în vis și curcubeul agățat de stogol de paie
Ce baie de cuvinte, ce baie de întâmplări
Au trecut fără să te vadă!

A fi tu, câtă curajoasă înfrunzire pe mare,
Câtă desfrunzire în soare, un drumeag închis până la
Privire, deschis, brusc, înaintea numelui tău
și înaintea trupului tău
și înaintea genunchilor și chiar înainte cu mult timp
de a merge!

A fi, pur și simplu, iată urcușul, muntele, vârful, șesul
Răsăritul soarelui alesul și mintea și mâna întinsă
Iată ce frumusețe împinsă în sine și adunată acolo
De zeci de treceri așa, ca să nu mai vezi
și să nu mai râzi
și să nu mai poți cânta când ți-e sete de Tine, de El, de
Ea...

A fi a ajuns... linia dintre soare și câmpie, un arcuș
Vesel pentru iubiții ascunși în celule, ca fluturii
Ca albinele, ca bondarii, ascunși în respirația ta
bulimică
în mâna mâinii cerului iubiții devin cercul
și limita gerului

scoate-i de acolo încet, cu o pensetă chirurgicală
să nu doară decât operația de a fi și numai într-o zi
să poți aduna întreaga suflare a durerii într-o expirație
lungă

într-o pungă de plastic

să fii tu, să fii până ce se poate spune: nu, nu, nu...

**nu-i altcineva aici, afară doar de poarta deschisă a
iubirii..**

Căzuți într-un înger

un înger s-a izbit dimineață de colțul casei
și m-am trezit
cu el în viață, cu îngerul dezvelit, cu inima îngerului am
înțeles și-am trăit apoi
o zi frumoasă-n început de "noi"!

și-n ziua aceea îngerul mi-a luat amintirile în brațe
și le-a azvârlit în sus, parcă ninge nemuritor și efemer,
ningea îngerul de la pământ la cer
și eu te iubeam cum ninge el...

și-n ziua aceea îngerul s-a șters pe picioare cu o ploaie
care n-a mai venit, și-n ziua aceea ai murit
într-o aripă a îngerului tu
în cealaltă aripă eu

era ziua în care dormea Dumnezeu, dormea dus
și viața se vedea ca un înger
cu noi în loc de aripi pe pământ și pe cer și mai sus
și ninge, și ploua disperat, nesupus
îngerul a căzut ca o întrebare
eu și tu ca un răspuns

și-n ziua aceea, cea mai frumoasă zi a lumii din noi
am căzut într-un înger și el ne-a trăit pe-amândoi...

rugăciune

te-oprește, Doamne, singur în cuvânt
și dormi în el cu palmele sub frunte
și lasă-ți visul să înceapă-n gând
și gândul tău din vis să mă sărute

și când sunt trează vino lângă mine,
pe umeri să-mi răsfiri
mireasma care
m-așteaptă în copilărie
să o aștern pe trupul meu de floare

și când tristețea îmi strivește-n palme
un fel de ploaie care urcă-n umbrel
te-oprește, Doamne, în mine ca-n odaie
și mergi

prin ploaia care-mi curge-n suflet

în noapte, când s-o stinge luna și n-or fi
cărări în somn și pomi să-mi sprijin gândul
te rog, oprește-ți visul și atinge-mă ușor
pe umăr, cu un înger sărutându-l

și pune-apoi în îngerul acela
iubirea ca pe-un început de veac
să-mi curgă-n mâini și-n păr și-n loc de sânge
să curgă-n mine înger care tac...

E-o zi cu ghiociei în mine...

e-o zi în care nu mai plâng, e-o zi în care nu mai zbor
e-o zi cu mine-n ghiociei ce se iubesc cu moartea lor
e-o zi în care eu nu-s eu, e-o zi în care ești doar tu
în ghiociei care-apun izbindu-se de-un simplu "nu"

e-o zi în care-abia răsar între grădini cu vieți albastre
icoanele cu ghiociei și se topesc iernile noastre
e-o zi în care plâng în sus ca ghiociei care mor
și eu iubesc icoane-atunci ascunse-n clopoțelii lor

e-o zi în care te iubesc, e-o zi cu ghiociei în mine
e-o zi în care ghiociei din lacrimi curg până la tine
e-o zi în care nu există grădini, grădina sunt doar eu
și văd cum florile dau buzna să șadă în sufletul meu...

e-o zi în care nu mai vreau și-o zi în care numai "nu"
e în petalele acestea în care mă iubești doar tu
și-n ziua aceea nu mai plâng, și-n ziua aceea nu mai mor

căci plâng și mor doar ghiociei și eu răsar în locul lor.

Aurica ISTRATE

ÎNTOARCERI

Există un loc în lumea asta de care mi-e dor mereu, dar de care nu pot încă să mă apropiu, un loc în care îmi recapăt liniștea și mă regăsesc așa cum m-a plămădit divinitatea. Acest loc aș vrea să fie ultimul și veșnicul meu popas. Atunci, sigur mă voi regăsi și sigur nu mă voi mai pierde...

Lasă gândurile și intențiile de orice fel pe podețul din fața porții! Pășește încet și cu grijă! Dacă s-a înserat deja, ei sigur s-au culcat, dar să nu te aștepți că dorm. Nu, ei nu dorm, ci veghează, veghează veșnic. Veghează amândoi, de când se știu pe lume, fiindcă pentru ei au vegheat prea puțin alții, cu excepția bunului Dumnezeu care veghează pentru toți.

Te rog, deci, umblă cu grijă, să nu care cumva să atingi măcar cristalul acela perfect pe care-l încapă inima lor comună! Ei au doar o singură inimă în care încap toate grijile, toate dorurile, toate năzuințele și toate suspinele noastre.

Te rog, ai grijă, privește-i, ascultă-i, dar nu-i atinge, nu fă zgomot, aș tresări prin somn, m-aș simți singură și fără sprijin dacă o clipă veghea lor ar ațipi sau s-ar rupe.

Privește-i și ascultă-i!

Ar trebui totuși să fii acolo, în preajma lor, după ce și-au închis păsările și animalele și au dat pisicile afară, după ce au închis cu grijă ușa. Ar trebui să fii acolo, în preajma lor, pentru rugăciunea de seară. Și-o spun, nici cu glas tare, nici în gând, fiecare în fața a câte unei icoane. Se roagă pentru cei vii și pentru cei morți, pentru vietățile de pe lângă casă, pentru prieteni, pentru dușmani, pentru pacea și liniștea lumii, pentru iertarea celor făcute și nefăcute. Se roagă pentru neruga noastră, pentru gândul cel bun, pentru împlinirea viselor noastre care sunt și ale lor.

Fără ca gândurile lor rugătoare să se fi terminat, se îndreaptă fiecare către locul de odihnă. Își așază tacticos perna, o însemnează cu semnul crucii și, înainte de a-și ura unul altuia "Noapte bună!", vei auzi sigur un dialog scurt și cutremurător:

- Iartă-mă, Ioane!
- Dumnezeu să te ierte, Marie!
- Iartă-mă, Marie!
- Dumnezeu să te ierte, Ioane!

Pentru ei ziua de mâine nu mai e sigură. Ea poate să fie, poate să nu fie. Seara își dau unul altuia iertarea cea de pe urmă. Și iarăși gândurile lor pornesc împreună spre ce-a fost, ce este și, cu voia Domnului, spre ce va să

vină.

Dar pleoapă peste pleoapă nu se închide încă... îi dor oasele, îi dor amintirile, îi dor dorul de noi, cei plămuiți din dragoste, din harul cel sfânt.

Adună toate durerile laolaltă și, cu ele în suflet, pășesc uniți, fără să-și dea seama, în lumea viselor lor...

Noapte bună!

*

Ajuns în coama dealului, la Crăcăoani, vezi șoseaua șerpuiind prin livada ce se întinde pe toată valea. Jos, ca într-o fundătură, la loc ferit de toate relele parcă, e o așezare frumoasă, cu aspect de orășel de munte. O tihnă deplină domnește aici, o tihnă menită să vindece sau să ostioiască măcar durerile de suflet ale celor ce poposesc aici, la izvoarele vindecătoare ale Bălțăteștilor.

De aici și până acasă, nu mai e timp decât pentru o scurtă reculegere încă un deal, și încă o vale, hai, mașinuță, hai...

Și, iată, apar ca o columnă munții și Cetatea Neamțului. Ascult cum vine din vremi de departe istoria pietrei acestei Cetăți, și Ștefan, și plăieșii, și turcii, și leșii se bat toți pe inima mea, s-o cucerească.

Un steag alb, de pace, ridic pe meterezele inimii mele, un steag alb de copleșire și dor. Mașina aleargă, salut în grabă pe Marele Ion, ce-abia îmi răspunde din piatra înfiptă în grădina școlii Humuleștilor.

Trec podul Ozanei. *Ozană, Ozană, / Leagăn de ape, / Rai din povestea / Lui badea Ion, / Mă crede, Ozană, / Mă iartă, Ozană, / De casă, de casă / Tare mi-e dor! // Cetatea și Târgul / Rămân toate-n urmă, / Și ochii pe geam / Mi-i arunc și mă dor! / Mă iartă, Ozană, / Mă iartă, Cetate, / De mama, de tata / Mi-e dor!*

*

- Fa, Marie, fa, dai și tu un rachiu? îl aud pe tata strigând prin ogradă.

- Da' mai lasă, măi, omule, să rămână acolo câteva sticle, c-oi închide ochii mâine-poimâine și atunci ce-ai să te faci? Să te duci în sat și să cumperi când poți să ai lucrul tău, făcut de tine?!

- Fa, da' ce așa mare lucru îți cer, decât un păhăruț de rachiu?

- Dacă ar fi numai păhăruțul pe care ți-l dau eu, ce ți-ar fi, dar de câte ori nu potrivești tu când eu nu sunt pe aproape și treci pe lângă sticlă și-o mai golești de câteva înghițituri, doamne, Dumnezeule, că grea pedeapsă mi-ai mai dat la bătrânețe!...

Tata trănțește poarta și se duce spre grajd, mama trănțește și ea un ceaun de cimentul din curte.

Mă scol, mă îmbrac și ies afară. Mă duc la chiuveta improvizată de tata și atârnată de gard, mă spăl și, ștergându-mă, îi dau mamei bună dimineața. Mă întorc cu fața la răsărit, mă închin. Totdeauna fac asta când sunt acasă la mama. Apoi o întreb:

- De ce ești supărată, mamă?

- Da' tat-tu ăsta, mă omoară cu zile. Toată ziua: "Fa, dai și tu un rachiu? Da' se termină într-o zi, măi, o-mule, și atunci ce-ai să faci? Și apoi vreau să păstrez și eu acolo, ceva, doară nu pentru mine"...

- Lasă, mamă, nu-ți cere osândă, numai probleme de băutură n-ai avut matală cu tata...

(continuare în pag. 81)

- Fată, hăi, tu le știi pe ale tale, eu le știu pe ale mele. Nu-ți bate tu capul! Azi un pahar, mâine un pahar, ăștia de neam le au cu paharul, au paharul în sânge. Că dacă nu-l țineam din scurt, crezi tu că mare brânză făceam cu el?

- Vorbești cu păcat, mamă! Vorbește năduful din tine. Ești obosită, iar eu cu ai mei ți-am picat pe cap toc-mai acum și mai dormim și până la nouă...

- Ba, ia nu mai vorbi prostii. Mi-ați picat pe cap! Auzi, tu! Eu mă bucur că ați venit, iar tu bați câmpii!...

Mama se duce în magazie să aducă făină. Când se întoarce, e alta. I-a trecut supărarea. Vorbim despre tot felul de lucruri și pregătim multe bucate. Diseară vin din oraș Veronica cu ai ei, Lenuța cu Florin și băiatul lor, și Vasilică cu familia lui, dacă or putea.

*

E seară târziu, toți musafirii au plecat. A fost o seară frumoasă în familie, au povestit toți despre toate, ne-am revăzut din nou, cu toții, după atâta vreme. Desigur, n-au fost toți cei care aș fi vrut să fie acolo cu noi, să ne bucurăm împreună. Doi dintre frații mei sunt încă prea departe...

Copiii, mai gălăgioși, m-au cam obosit. Tata, ostentiv după o zi grea de muncă, era mai nervos, mai răstit. Ai mei i-au chinuit pe cei mici, care când râdeau, când făceau mof-turi, când plângeau.

În sfârșit, s-au retras cu toții. Mămuca și tătuca sunt în casă, se închină poate. Copiii s-au culcat. Soțul meu a mai rămas pe afară să fumeze, la masa din curte. Ca de obicei, vrea să mai citească sau să mai scrie câte ceva, e ora lui. Mereu are ceva de făcut.

Mă așez pe podețul casei. Lemnul vechi și copt mai păstrează căldura soarelui de peste zi. Aș vrea ca soțul meu să se ducă în casă, să mă lase singură. El nu se încădrează bine în decorul acesta și în seara aceasta.

Aș vrea să stau singură în cerdac, cu noaptea, cu stelele și cu gândurile mele. Măine am să mă duc până jos la pârâu. Chiar dacă bucata aceea de pământ nu mai este a noastră, am să sar gardul și am să mă duc până la pârâu. Am să merg cu grijă, n-am să rup niciun păpușoi, n-am să mă împiedic în niciun rug de bostan, am să fiu atentă. Poate doar că am să mă întind după o prună, două, din copacii aceia pe care i-a sădit tata. Asta o să mi se ierte poate. Și chiar de m-or vedea verii mei, ai lui Nihăilă, am să le spun și or să mă înțeleagă. Sunt prunii sădiți de tata.

Îmi amintesc, când am venit, după 1989, prima dată acasă, am pornit să mă duc până la pârâu și când la jumătatea ogorului am dat de gard, nu mi-a venit a crede. Ce era dincolo de gard nu mai amintea de frumoasa noastră grădină. Păpușoi erau rari, pricâjiți și năpădiți de buruieni. Ce se întâmplase?

- Mămucă, am zis, întorcându-mă acasă, ce-i cu gardul acela în mijlocul grădinii noastre, și ce-i cu păpușoi aceia pricâjiți de dincolo de gard?

- Apoi, pământul acela e al băieților lui Nihăilă, nu e al nostru, și păpușoi sunt tot ai lor, și sunt așa de pricâjiți pentru că ei au servicii la oraș și vin și ei când pot, de seamănă și prășesc.

- De prășit cred că nu au apucat să prășească, am zis eu cu năduf.

- E treaba lor, e pământul lor. Tat-tu i-a mai sfătuit, da' fac și ei cum pot.

- Mămucă, pe mine mă doare gardul acela din inima pământului nostru.

- Ba, să nu te doară, fată, că nu-i pământul nostru! Noi îl aveam numai în folosință, dar era de drept al nihăileștilor, după cum și pământul nostru de la Sarata l-au avut în folosință alții. Asta nu înseamnă că era al lor sau că acesta era al nostru...

- Matala poți înțelege, mămucă, dar eu care de mică mă afundam în păpușoi noștri din grădină și mă duceam până la pârâu, iar acumă mă opresc într-un gard prin care văd un ogor părăsit, eu nu înțeleg încă...

- Ei, cu timpul ai să înțelegi! mă consolează mama.

*

Mama și tata s-au sculat de mult. Îi aud umblând după treburi prin ogradă. Ai mei mai dorm încă. Aerul curat care pătrunde printre ferestrele întredeschise mă îm-bie și pe mine la un somn odihnitor, pe care nu l-aș putea gusta niciunde, decât în casa părinților mei.

Îmi înving dorința de a mai trândăvi și mă ridic din pat. Pășesc încet, în prima odaie. Din ramele vechi din perete mă privește întrebătoare toată copilăria mea. Cine ești tu? parcă mă întreabă. Provocatoare întrebare. Dacă nu eram eu, n-ar fi existat nici ramele de pe pereți, darămite voi, ochișori căprui, ochișori căprui!

-Tu, micuț, care stai hopa în poala mamei, în că-mășuță cu alțiță, în catrință și cu piciorușele goale, cine te crezi? De ce mă privești așa de surprinsă, micuț? Crezi tu că eu nu mai știu câtă bucurie i-a dăruit mamei venirea ta pe lume? Doi băieți și doi îngeri care s-au ridicat repede la ceruri zămislișe pântecul mamei până să apară tu. Mult îmi dorea mama o fetiță și Dumnezeu i-a împlinit dorința. S-a așezat mama la război să migălească cu mâinile ei blânde și pricepute o catrințioară mică de păpușă. A luat acul în mână, seara, după ce pruncii i s-au scufundat în vis, să croiască cămășuță cu alțiță pentru tine, fetiță! Te-a gătit mai apoi pe tine, dar și pe frații și surorile ei, de bunicul și de bunica Oruța, a por-nit la târg, la fotograf. Și uite așa s-a născut povestea ta din ramă.

Dar tu, zgâtie cu ochi, buric al pământului, ce te zgâiești așa la mine, de parcă aș putea tenta la coronița ta de margarete? Parcă n-aș ști eu cât de mult ți-ai la coronița ta de margarete și cât de mândră erai de ea? Te cunosc foarte bine și îți cunosc și tovarășii din poză și pe doamna învățătoare. Ea a fost cea care ți-a pus creionul în mână dreaptă și te-a obligat să scrii doar cu mână dreaptă și, mai ales, ea a fost cea care te-a învățat să deslușești slovele și să le pătrunzi înțelesul.

O, domnișoară, ce-ți ascunzi căpruii în spațiile ramelor de ochelari?... La șaptesprezece ani ai tăi, visele erau ca florile de primăvară și fiecare anotimp era pentru tine un prilej de bucurie, de meditație profundă. Câte cărări am străbătut cu tine, numai cu tine, pe sub teii înfloriți din parc, sau pe sub brăduții grei de zăpadă, prin așternutul arămiu al toamnei târzii sau prin aerul plăcut al serilor

(continuare în pag. 85)

Lucian IONIȚĂ

CÂINELE ALBASTRU

Întâi a venit
Câinele acela albastru
Și ne- a mirosit răsuflarea
După aceea a lătrat sinistru spre lut
Și s-au desfăcut cărările
Lacrimile s-au mutat
Într-o altă tăcere luminată
Apoi a venit în zbor o pasăre
Care ne-a rupt aripile
Ca pe niște petale uscate
Tranșee ne-am făcut
Între cutele realului
Pentru apărarea ierbii
De bisturiul acela sonor
Care se târăște ca șerpuii dresați
Dar degeaba
Câinele acesta are
O morfologie aparte
Pe care nu o descâlcesc decât morții.

NUMELE TĂU

Mamă
S-a coborât duminica din icoane
Și în casa cu ferestre spre cer
Tu-ți faci biserică din suflet
Pe ulițele goale
Moartea crește și din praf
De pe buze
Îngerii îți culeg rugăciuni
Un cântec de slavă
Urcă din tine
Și eu mă legăn
Pe brațele tale
Prin care cerni clipele
Greieri de lumină
Scriu pe albastrul nopții
Numele Tău

VÂNĂTORUL DE ILUZII

Cuvântul
Îmi invadează sufletul
Cu holograme halucinante
Care se aprind noaptea

Sub ceruri străine
Decantând mirajul luminii
În oglinzi rebele.
Pe partea șlefuită a dorului
Îmbrăcat în mreje de cristal
El cumpără parfum de orhidee
Pe care le transformă în cântece.

POETUL

El este
Pasărea aceea ciudată
Care învață să cânte
Păsările
De aceea
În fiecare zi
Îi cresc aripi cu metafore.

STRĂJERII

Deasupra noastră
Dănțuiau cireșii
Trecându- și cântece
Din mână-n mână
Și jefuiau albinele prinosul
Beției lor în florile aprinse
Parfum de vise și de zână
Ardea în ramurile ninse
Tăceri treceau
În dans șoptit
Uitând de vraja din cuvinte
În vis de alb au înflorit
Străjerii primăverii sfinte.

A VENIT

A venit o umbră ascuțită la mine
Și mi-a dat cheia aceea tocită
Cu care am descuiat
Lăcățele de pe malul celălalt
Ca o lacrimă ruginită
Plângându-se pe sine însăși
Fericit ca o cârtiță albă
Mă lăsam dus de mâna amintirii
Prin galeriile acelea mândre
Cu adevăruri răsturnate
Peste apa aceea în cuburi ondulate
Va zbura umbra mierlei
Cu trupurile celor nevăzuți.

Cristian BIRU

Curs minor de metaforă – (XI)

(urmare din pag.55)

Să citim împreună o poezie de Iulian Grigoriu. Citim cu atenție un poem de dragoste: "Mai există o stare asemenea tainei/ ea mi-a citit cuvintele din urmă/ mi-a așezat altfel cărțile/ astfel încât mă voi trezi voi înțelege/ condiția e să te poți îmbăta dintr-un pahar de orice/ muzica să te ascundă mai bine/ până aici presimțirea ta e un sclav/ strămoșul tău vândut înainte/ ghicite în urme de pași iscoadele/ repetă ceea ce nu a fost spus niciodată:/ de la zero la unu e infinitul, de la unu la doi numărabilul, mai departe iubita mea și a tuturor."

Avem o poezie în care un poet netrezit încă mărturiseste despre o taină. Cum ar putea vorbi un om dintr-un vis, decât povestind ca în vis? Urmează în mod natural un pasaj oniric în care spiritul lui comunică certitudinea că trebuie să fii beat din orice, beat de lucruri și existență ca să ajungi la această taină, ascuns fiind de muzică. Trebuie să renunți la presimțirile tale de sclav, la amintirile propriilor strămoși vânduți în trecut ca să înțelegi ce? faptul că infinitul se ascunde între zero și unu și tot ceea ce se poate număra, adică întreaga lume încapă între unu și doi, restul fiind iubire și numai iubire. Să ne imaginăm această poezie ca pe o pasăre care știe să cânte uluitor de frumos, atât de frumos încât și creaturi din alte lumi se opresc s-o asculte. Este o privighetoare a metafizicului care se înalță dar înainte de a cânta, realizează o coregrafie punându-și în valoare, coloritul penelor diamantine și după un balet ca-n vis, scoate două triluri și-a dispărut.

Un text mai elocvent este următorul: "În inimă am norii cum trec deasupra/ pe umbre de copil se suie. Pe creste-adânci se urcă. Acum așteaptă sau privește/ un sânge alb adună din meandre. Acolo unde inima îmi vinde sângele/ oprit trei păsări fug/ urmele cresc de parcă ieri, copilul le-a lăsat/ se duc, e mai departe, nu-l întreb..." Avem două imagini poetice inedite, două metafore brilante, în inima poetului trec norii cum trec deasupra, ca imaginile copilăriei și metafora inimii care-i vinde sângele oprit, când se oprește sângele, inima îl adună și-l vinde. Între aceste două metafore există o zonă obscură, care probabil că înseamnă ceva pentru cel care-a scris poezia, chiar acum un copil adună din meandre un sânge alb care poate fi sperma, și în locul în care vinde inima sângele oprit fug trei păsări. De ce trei și nu un stol de păsări? Ce reprezintă cele trei păsări, pot fi ele ipostaze fundamentale ale vieții, cum ar fi copilăria, adolescența și bătrânețea? Se poate dar ele nu aduc niciun avantaj liric și zona obscură nu se justifică chiar dacă ne-o spune un poet care nu mai el poate vedea asta, fie și cu ochii închiși. Dacă am lăsa cele două metafore să zboare ca două păsări libere pe un cer senin și limpede, poezia ar arăta cam așa: În inimă am norii cum trec deasupra, vântul îmi spulberă chipurile copilăriei și nu se oprește niciodată, decât atunci când inima îmi vinde sângele oprit. Teoretic așa ar putea să arate o poezie scrisă de Iulian Grigoriu în momentele de concentrare, de eliminare a obscurului. Dar lui Iulian îi place obscurul, inspirația onirică și văzul orbului care privește mai bine înlăuntrul decât ceilalți.

În fața unui text în momentele mele libere, nu am niciun complex de receptare, pur și simplu citesc ceva la

fața unui text pe care trebuie să-l interpretez am întotdeauna un complex de metodă.

De-a lungul evoluției ei critica literară a câștigat o tipologie variată, a câștigat sau a încercat, mai bine zis a ratat mai multe tipologii care de fapt rezolvă niște complexe de receptare. Am avut o critică mitică interesată de mitologiile moderne pe care le conecta la miturile antichității, am avut o critica psihianalitică interesată de complexul lui Oedip în opera scriitorilor contemporani, preocupată mai mult să țină în picioare niște teorii freudiene, interesante care sondează întrucâtva inconștientul ome-nesc, o critică istoriografică, o critică formalistă, naratologică interesată doar de formele narrative și de gramatica lor... Toate aceste tipuri și metode sunt niste simple ipostaze istorice, ele subordonându-se celor două categorii de critică anistorice, critica dogmatică și critica impresionistă. Critica literară are nevoie de dogme, hai să nu spunem dogme, poate e un cuvânt prea dur, de principii estetice. În afara acestor principii estetice care sunt arătate constant în discursul critic nu se poate spune nimic, decât interjecții. Să presupunem că luăm o poezie de Iulian Grigoriu, ne uităm la ea, vedem un tablou de exemplu în care poetul ține niște cai subțiri în palme, sau vedem un poet abia întors din lumile lui, poate chiar din lumea de dincolo, el însuși fiind o poartă a lumilor care se trec pe ele însele, dând praful timpului la o parte de pe lucruri sau de pe sâni iubitei. Iulian fiind un pelerin al lumilor posibile tot timpul are senzația de praf cosmic așezat pe obiecte, senzația unuia care se întoarce în timp. Vedem această poezie și o criticăm, nu putem spune decât "Vai ce frumos!" ceea ce nu înseamnă decât o interjecție ca și cum am spune "O!" sau "A!" În timp ce spune "O!" sau "A!", criticul scoate un principiu estetic ca pe un porumbel dintr-o pălărie magică și-l arată publicului. Discursul critic are importanța lui și poate fi o artă în sine în măsura în care el însuși este literatură și se concentrează pe un public de gen și în măsura în care reușește iluzia rezolvării logicii poetice a operei literare, altfel spus în măsura în care oferă o lectură inedită, memorabilă, originală. Pentru a fi memorabil, inedit și original e nevoie de metaforă. Trebuie să fii într-o anumită măsura poet pentru a critica poezia. Când întinzi mâna spre poet, mâna ta trebuie să fie lirică altfel arăți nimic. Este absurd să crezi că un critic bun este un scriitor slab, pur și simplu este scriitor sau nu este. Mai trebuie să existe și decența lecturii, decență în sensul că el trebuie să fie conștient că logica poetică nu este o știință exactă și nu are rezolvări definitive, valabile pentru toată lumea, de aceea spun că un critic trebuie să ofere iluzia rezolvării actului de creație, spectacolul acestei iluzii.

Criticul dogmatic se comportă ca un medic care notează atent în fișa pacientului toate simptomele bolii, biografia bolii, boala fiind o metaforă a operei literare, apoi ia pacientul, respectiv textul, îl duce în sala de operație și începe să-l taie, punând deoparte fiecare organ, aici este tema literară, personaje, conflictul, desfășurarea acțiunii, inventarul de

(continuare în pag. 84)

metafore, de figuri ale stilului, aici este inima, ficatul, plămânii, rinichii... După ce explică fiecare organ și cum funcționează el, dacă mai are timp și care sunt relațiile dintre aceste organe, pune totul la loc și coase unde a tăiat. Criticul impresionist se comportă la fel, numai că începe operația cu cea mai importantă dogmă, prima impresie și pune accentul pe stil, este mai reflexiv, iar ca medic caută soluțiile alternative pentru rezolvarea cazului și mai puțin radicale. Unul dintre cei mai importanți critici literari dogmatici dacă nu părintele criticii dogmatice este Adolphe Hypollite Taine care a scris cam în vremea lui Titu Maiorescu. El folosea ca metodă teoria grupurilor naturale, plecând de la ideea că societatea și civilizația sunt naturale și nu supranaturale, iar toate valorile societății, cum ar spune Maiorescu, formele de cultură sunt niște grupuri naturale interdependente, adică morala privată, morala publică, familia, filozofia, religia, forma de guvernare sunt interdependente, iar dacă una este afectată sunt afectate toate. Aceste grupuri naturale dacă sunt desfăcute în piese mai mici, vom ajunge la concluzia că sunt influențate de aceeași forță care este de fapt cauza lor. Dacă studiezi această cauză îți dai seama de evoluția ei și poți anticipa comod unele dintre efecte. Sunt curios care ar fi fost poziția sa în privința legii franceze de azi cunoscută sub numele "la famille pour tous" care le permite homosexualilor să se căsătorească în primăriile franceze. Unul dintre primarii, undeva în sudul Franței, a refuzat să oficializeze o astfel de căsătorie, primarul motivând libertatea de conștiință. Înalta Curte a Franței dezbate zilele acestea subiectul și se va pronunța în câteva zile. Sunt foarte curios să le cunosc verdictul.

La noi critica dogmatică orientată pe capodoperă este inaugurată de Maiorescu care dă câteva reguli, câteva dogme precise privind poezia, condițiunea ei materială, condițiunea ei ideală, sentimentele estetice, felul în care trebuie să arate o poezie reușită și cum trebuie reflectată o singură stare lirică printr-o paletă diversificată de figuri de stil. Urmează elevul său, Mihail Dragomirecu care are o rețetă mai complexă în "Teoria capodoperei". Ideile acestora sunt preluate de George Călinescu care-și expune dogmele foarte erudit în "Principii de estetică". Un critic impresionist ar putea fi Eugen Lovinescu interesat de modernitate și de spiritul veacului, de sincronism, care sunt totuși și ele niște dogme. De ce-aș fi eu mândru de contemporanii mei și de ce-aș reflecta eu în literatura mea aberațiile unei societăți mediocre care înaintează spre apocalipsă? Am urmărit uluit una dintre cele mai ciudate polemici filozofice ale momentului la care au participat somități sonore din Academia franceză certându-se pe marginea legii "la famille pour tous", fără să cadă de acord asupra definirii familiei. Aș vrea să am o literatură cât mai opacă față de problemele societății în care trăiesc, dacă se poate să fiu considerat scos din istorie, alungat din evenimente.

Aș putea să folosesc pentru poezia lui Iulian oricare tip de critică, oricare metodă și oricare categorie pentru că îl cunosc din adolescență, am făcut reviste literare și le-am vândut împreună prin licee și cenacluri cum vânau lei Ghilgameș și Enkidu. Am fost revoluționari, am trăit aceleași mineriade, am fost dezamăgiți de aceiași politicieni și am sperat împreună că patria noastră va

deveni o țară europeană. Într-o zi Iulian mi-a mărturisit că multă vreme îi era teamă de Nichita Stănescu pe care-l simțea ca pe un sugrumător, unul care aleargă după poezii optzeciști și-i strânge de gât. Dar acum, privind în trecut își dă seama că a scris de fapt pentru iubita lui, care i-a fost trimisă de Dumnezeu ca un dar. Pot spune care e atitudinea dominantă din opera lui, dar dacă ar fi să aleg cea mai importantă dogmă, aș căuta să aflu cum arată iubita lui Iulian Grigoriu. Este o fecioară care se plimbă pe tablouri cu chipuri de femei, probabil toate femeile pe care le-a văzut Iulian Grigoriu vreodată și probabil le-a iubit, pur și simplu pășește pe ele, fiind fără îndoială mai presus de orice chip feminin pământean, o fecioară neobișnuită inspirând definitiv iubirea totală, irezistibilă, involuntară.

"Pe pânda de femei/ din ochii mei/ te plimbi fecioară neobișnuită/ împrăști praful de pe pieptul imaginii/ (n.a. observați senzația de praf cosmic a poetului abia întors dintre lumi)/ un duh nehotărât te împinge/ spre zilele frumoase ale morților/ spre clinchetul pur al argintului/ Te strig pe nume din senin/..." ..."Îți pot spune acum/ după atâția ani în patul poetului adormind/ că brațele lui te cuprind/ fără știre/ El și frumusețea ta fără voie/ au devenit o singură lume."

Am întâlnit într-o zi în sudul Franței un sat medieval cu străzi metaforice, cu ziduri înalte, cu alei înguste, cu ferestrele caselor burdușite de cărți, iar la parterul vilelor erau fel de fel de librării și anticariate, iar în vitrine toate tipurile de presă, de tipografii rudimentare, de pe vremea lui Guttenberg și toate tipurile de mașini medievale de făcut hârtie. Acest sat se numește Village des livres și chiar există. Toate satele din jur toamna sărbătoresc recolta agricolă, numai satul ăsta face toamna un festival de carte. M-am plimbat prin satul acela ca prin vis și am simțit că literatura poate exista și ca peisaj, nu știu dacă se înțelege precis senzația fizică a omului care pășește în și prin spațiul literar, senzația omului înotând într-un pastel, într-un lac dintr-o poezie. Răsfoiam câte o carte și priveam brusc cu coada ochiului, dacă nu cumva străzile sunt făcute din memorie și dispar subit, dacă nu-mi mai amintesc despre ele. Într-un astfel de sat mi-ar fi plăcut să locuiesc și să-i am vecini și prieteni pe Shakespeare, Eminescu, Bacovia, Minulescu, Nichita Stănescu, Nicholas Boileau, Raymond Carver, Marin Sorescu, Baudelaire, Paulo Neruda, Jose Saramago și mai ales pe blândul meu prieten, Iulian Grigoriu, despre care, sunt sigur, că peste o vreme cineva se va îndoi că a existat într-adevăr. Aș fi de acord să locuiesc și cu nevestele lor, nevestele, amantele, prietenele, altfel am trăi într-o lume suspectă de bărbați, și aș accepta ca toată această populație să evolueze ca specie. De exemplu pe străzile satului meu medieval nu aș remarca nimic suspect peste ani dacă-aș vedea un Baudelaire adolescent negru sau un Pablo Neruda cu ochi asiatici, nu aș avea nicio teamă, pentru că întotdeauna, dar întotdeauna de scriitorii aceștia îmi voi aminti. Când vreau o definiție a metaforei, mă plimb prin acest Village des Livres, fac plimbări de un

(continuare în pag. 85)

singur pas, într-un tărâm în care întreg timpul care a existat vreodată sau ar putea exista nu are decât o singură secundă.

Mai există un motiv pentru care nu am să las nicio bibliografie pentru acest curs minor de metaforă. În acest moment când îl scriu pe un telefon, sunt foarte departe de lumea civilizată, când spun "departe" sunt îmbrățișat de depărtare pe dinlăuntru și pe deasupra și pe dedesupt cum îmbrățișa Nichita cu coastele. Sunt în vârful unui munte din Ardeni într-o parcare îngrijită de camioane. Orașele licăresc subacvatic la orizont, ca și cum ar fi scufundate într-o metaforă violetă bacoviană. Mă simt în această liniște ca un călugăr într-o chilie uitată între stâncile unui munte care nu a fost coborât niciodată. Trebuie să stau 45 de ore aici și paginile de față trebuie să le înțelegeți ca pe o carte despre metaforă pe care aș fi vrut s-o citesc. M-am plimbat ieri prin pădure și deodată am rămas încremenit de forța sălbatică a muntelui. Mi-a fost teamă că m-am rătăcit. Oamenii se depărtează de autostradă câțiva metri pentru nevoi urgente, le văd urmele albe printre copaci. Ei nu au cum să știe că pădurea e plină de cartușe și de ruinele cazematei Liniei Maginot. Urmele războiului sunt atât de proaspete, încât îmi dă senzația că nu a plecat niciodată de-aici.

-sfârșit-

(urmare din pag. 81)

de vară! Zburam ca un gând, ca un fluture. Câtă poezie am trăit numai noi, câte lacrimi am vărsat împreună, câtă bucurie, câtă încântare! Te cunosc și-mi ești dragă și mi-e dor de tine, adolescență!

Ochii îmi fug din ramă în ramă și în gând depăn, în tihnă, firul bătut în nestemate al amintirilor. Mai fă-mă, Doamne, pentru un ceas, copil, să alerg desculță prin iarba înrourată, să simt mângâindu-mi tălpile, lacrimile nopții, mai lasă-mă să râd, să plâng, nevinovată, să mă afund în obrazul cald și neted al mamei. *la-mi dorul și grija anilor mei, / Le pune deoparte o vreme / Și poartă-mi iar pașii de țanc, mititei, / Pe poteca știută a codrilor mei / Și nu lăsa ceasul din vârful de tei / Prea curând înapoi să mă cheme.*

*

E o noapte de vară regească. Cu cer senin, plin de stele și o lună împărățind peste toate.

Degeaba încerc să adorm. Somnul nu încapă între gândurile și amintirile mele. Mă ridic din pat și mă furișez prin ușa întredeschisă afară în cerdac. Pășesc tiptil, cu grijă, ca nu cumva scân-dura bătrână, uscată de vreme, a cer-dacului să-mi simtă greutatea și să scârțâie, curmând visele celor din casă.

Acum abia îmi dau seama că m-am întors acasă. M-am întors. *M-am întors la fântână, / M-am întors la țărână, / M-am întors la izvor. / Un fir de iarbă / Aș vrea să mă soarbă / De pe răzor. // Cer plin de stele, / Visele mele, / Biet călător, / Din cer coboară, / Mă împresoară / Un tainic dor. // O lună plină, / Caldă lumină, / Ochiul divin, / De liniște-adâncă, / Mi-e inima încă / Și sufletul plin.*

Concursul Național de Proză „Mihail Sadoveanu”, ediția a VIII-a

Concursul Național de Proză „Mihail Sadoveanu”, organizat de **Muzeul Național al Literaturii Române Iași**, a ajuns la cea de-a VIII-a ediție. Destinat autorilor de orice vârstă, din România și din afara granițelor țării, care nu au debutat editorial, concursul își propune să descopere talente literare și să susțină creația literară contemporană.

Participanții pot trimite 1-3 lucrări în proză, inclusiv fragmente de roman, de până la 15 pagini fiecare. Lucrările, redactate în format electronic (Times New Roman, 13) și printate în format A4, vor fi semnate cu un motto și vor fi trimise, în perioada 16 august – 6 octombrie 2017 (data poștei) la adresa: Muzeul Național al Literaturii Române Iași, str. V. Pogor nr. 4, cod poștal 700110, Iași, cu mențiunea Pentru Concursul Național de Proză „Mihail Sadoveanu”. În coletul poștal va fi introdus și un plic închis (având același motto) care va conține numele și prenumele autorului, un CV de prezentare și date de contact (număr de telefon, e-mail).

Premierea se va face duminică, 5 noiembrie 2017, în cadrul programului cultural Zilele Mihail Sadoveanu, desfășurat la Muzeul „Mihail Sadoveanu”. Juriul, stabilit de Muzeul Național al Literaturii Române Iași și format din membri ai Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași, va acorda Marele Premiu „Mihail Sadoveanu”, premiile I, al II-lea și al III-lea, precum și o serie de mențiuni. De asemenea, câștigătorii vor fi numiți membri onorifici ai Salonului de literatură „Junimea”.

Edițiile anterioare ale Concursului Național de Proză „Mihail Sadoveanu” au însumat sute de lucrări înscrise și evaluate.

Persoană de contact: Lăcrămioara Agrigoroaiei, coordonator proiect (telefon: 0747499408)

Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU

Risipă de lumină-n amiază

Lasă cuvintele să-ți șoptească
ascultă cum îți mângâie sunetele, auzul
în cântecul inimii.

Risipă de lumină-n amiază
în părul tău căzut șuvite pe umeri,
umbre se cern printre ramuri
cum prin oglindă imagini în fugă.

Îmi pune-n emoții culori fragede,
dă zilei o frumusețe căzută pe margini,
coapsele tale se lasă privite de aproape
de cei ce visează rotunjimi de carne-n palme.
Negri de furie plopii cu trunchiuri subțiri
se-nclină și fac semne ciudate din frunze,
respiră răcoarea odată cu tine
sprintenă căprioară pe malul râului
cu gleznele subțiri cu luciu metalic.

Rupe tăcerea,
înfășoară-ți tălpile în verdele crud
și calcă apăsător prin ierburile ude.

Orfană de singurătate,
vino în nopțile mele albastre și dulci
cu mireasma de apă curgătoare de munte
pe care urcă loștrițe argintii.

Mușcă din mine ca dintr-un măr crocant
cum o face și timpul.

La nesfârșit

Prind timpul de frânghii
îl trag după mine,
nerecunoscător mă lasă în urmă,
să-mi pierd definitiv trupul
în pământ
dar nu-l slăbesc,
trimit sufletul în stele
unde are alt ritm de curgere
și alunecăm în viitor împreună
la nesfârșit.

Se plimbă tăcerea prin gânduri

Umbre de fantome fâlfâie prin castel.

Trec dintr-o cameră într-alta cu volte
de aer în mișcare.

Ușile se deschid singure și se aude
cum prind putere.

Pereți par a fi liniștiți.

Simt cum noaptea se curbează, cum se stinge.

Stelele își îngroapă-n bolta cerului colțurile
fiecare-și ocupă locul în constelația veche.

Se plimbă tăcerea prin gânduri
luna le grăbește.

De lumina lor m-ar găsi împreună cu tine
ar fi o minune.

Noaptea a junsă pe buza rece a izvoarelor
se crapă sub greutatea dimineții,
soarele dă din vâsle să sosească
de dincolo de mări.

Zi de primăvară

Zău că nu mi-am urcat cuvintele pe scară
și podul meu are sertarele goale,
din când în când mai urc ceva la fum
fiindcă îmi place mirosul de crâșmă.

Femeia-mi zice;
bărbați e primăvară și miroase a crud,
nu mai sta-n pivniță, ieși în grădină,
să auzi cum crește iarba și înfloresc merii.
Îi spun;
o să crească și înflorească și fără mine,
eu vreau să nu-mi înflorească vinul
pe care vreau să-l beau limpede
ca pe sângele Domnului.

Vai de capul tău întomnat,
o să mori cu ceața-n priviri
și capul prea plin de băutură
de n-o să am nici la pomană.

Tot mai înstrăinat

În spatele lui mulți se întreabă și caută
cum se poate pătrunde-n sâmbure,
sâmburele-l așază-n pământul atins
cu palmele mângâietoare de povestitor.

Măsoară așa ca pentru sine orizontul
și gândește cum să dezmiere singurătatea
cu verdele crud care iese din lujeri.

Tot mai înstrăinat trupul de moarte cuprins
este în pielea sa înflorit de nuferi
și frigul de teama ninsorii cu fluturi
se lasă dus spre dealurile vălurite
de unde se surpă pe văi noaptea.

Diminețile care se nasc fermecate
sunt oglinzi ale luminii din care curg
zilele cu arome de liliac mov.

Constantin BĂDULESCU

RONDELURI CU UMOR

Astronomia

Astronom e cel mai bine,
Dacă stai să te gândești,
Am și eu două vecine,
Care au corpuri... cerești.

Și au talii chiar divine,
Prin lunetă le zărești,
Astronom e cel mai bine,
Dacă stai să te gândești.

Când nevasta nu s-abține,
Farfurii în zbor găsești,
Că ei nu prea îi convine,
În eter să tot privești.

Astronom e cel mai bine.

Dor de ducă

Iară a venit beleaua
Nu mai ajung toate cele,
Vom strânge iarăși cureaua,
Ce bine că am bretele.

Mă îndoi precum laleaua
Nu mănânc, doar beau cafele.
Iară a venit beleaua
Nu mai ajung toate cele.

Sunt mai slab decât andreaua,
O să bag totu-n boccele,
Și-o să plec mâine cu ele,
Și-am să leg de car cățeaua,
Că iar a venit beleaua.

Pescuitul

Cuprins de-o patimă nebună,
O strâng la piept amorezat,
N-am vrut să iște vreo furtună,
La pescuit când am plecat.

De ce nu mergem împreună?
Soția-ncet m-a întrebat,
Cuprins de-o patimă nebună,
O strâng la piept cam amuzat.

Cerința e inoportună,
Eu mai demult am încercat,
Atâtea a avut să-mi spună,
Că pe toți peștii i-a speriat.

Cuprins de-o patimă nebună.

Trenul de mare viteză

După cum noi am aflat,
Deja a pornit uzina,
Planul va fi aplicat,
Nu mai consumăm benzina.

Timpul va fi mult scurtat,
Va crește adrenalina,
După cum noi am aflat,
Deja a pornit uzina.

Pe chinezi noi i-am rugat,
Să ne-ajute cu rutina,
O cerință-au exprimat...
Să nu fure hoții șina.

După cum noi am aflat.

EPIGRAME

Truism

Bărbatul știe bine,
Și adevăr deduce,
Atunci când Eva vine
Ea... seduce.

Zicală veche

Ce dulce este mierea,
De aur e tăcerea.
Zicala-i cu temei,
Dar... nu pentru femei

Dreptatea

E greu acum să negi,
La mulți n-o să convină,
De sunt prea multe legi,
Dreptatea-i mai puțină.

Împărțirea sarcinilor

*Am hotărât cu soția să împărțim sarcinile:
O zi se ocupă ea de bucătărie, următoarea zi eu.*

Ieri au fost multe bucate,
Iară astăzi, când citiți,
Am mâncat pe săturate...
Un pachet de biscuiți.

Previziune

Lapte, miere-n promisiuni,
Cum vedem la emisiuni.
Duși cu zăhărelu-ncet,
Cred că facem diabet.

Proverb vechi

Dacă ne gândim puțin,
Zicala nu-i desuetă.
Adevărul e în vin,
Păcăleala-n etichetă.

Ioan Romeo ROȘIIANU

Valeriu Valegvi și salvarea-n cuvânt

Cu un volum sugestiv (de)numit „Arcă-n vremi de mătase” ne ademenește acum poetul Valeriu Valegvi, acest năvălit la profunzimile cuvântului, altfel un taciturn îndelung vorbitor în vers, o fire ușor introvertită care explodează-n poem.

Acest „Cvartet în SI bemol” împlinește un destin poetic, aduce-n prim planul iubitorilor de frumos un spirit puternic, un visător, un om năvălit la forța introspecției, la lumina venită din interior.

O poezie prin care transmite ușor emoții, o poezie în care jonglează cu dexteritate de magician cu mijloace artistice, tăietura de maestru în text trădând îndelungul său exercițiu liric, aplecarea asupra hârtiei.

Patru secțiuni provocatoare – „Și să vezi și să auzi”, „Mă aștepti cu șoimul de serviciu pe umărul drept”, „Doar așa s-or mai domoli bemolii mei” și „Sufletul se-amurgește” – patru punți întinse între cuvânt și mintea și sufletul cititorului, patru teme îngemănate armonios între coperti, patru felii de viață și simțire, uneori amprentate de senzația haosului, a alăturării nepotrivite.

E pista falsă pe care-și împinge sau ademenește Valeriu Valegvi cititorul, un tărâm mlăștinos pe care numai cel avizat poate pași cu seninătate.

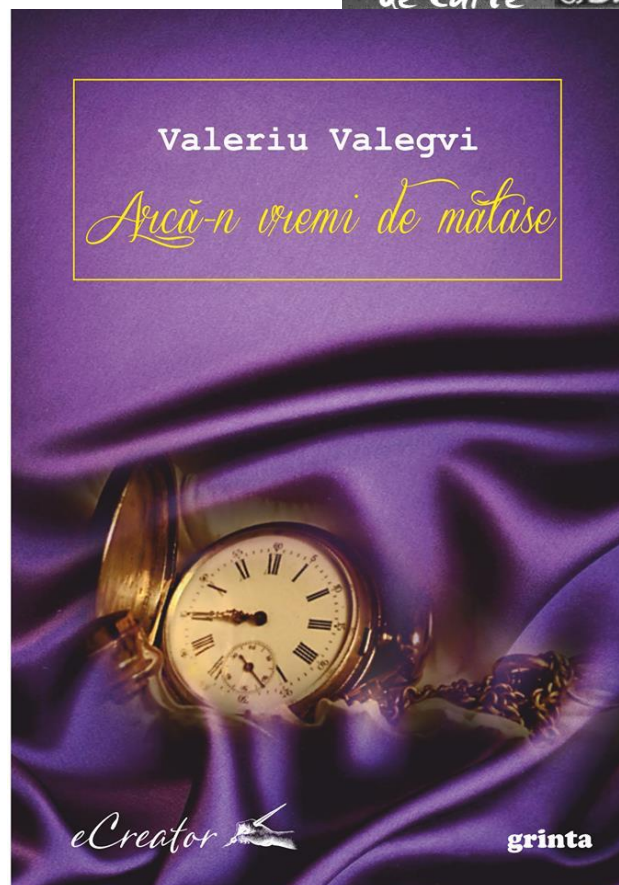
Altfel un volum care începe aproape sentențios, ca o punere în temă, dar și ca o etalare a sufletului pe tavă: „Este posibil ca unele adevăruri/în care ai crezut copilărește/să nu te mai însoțească o vreme” (Umbrele dintre degete), pentru ca odată cu fiecare pagină dată să fii atras spre lumi diferite, texturi diferite de text și abordări provocatoare, până la limita incantațiilor din incunabule, până la fulgurații de gând și decupaje fine din folclor.

Tocmai prin aceste măiestre treceri își trădează poetul îndelungul exercițiu, artificiile stilistice îngăduindu-i să abordeze cu ușurință teme altfel provocatoare: „Scape cine o scăpa/de beleaua văzului/fugi-va cine va fugi/de corvoada visului/întâmplă-se cui se va întâmpla/ceva din brambureala lumii” (Reverie), sau: „Cum va se vor potrivi/contrariile între ele/se vor adăuga noi neadevăruri/despre cel plecat de mult cu sorcova/cu ochii ațintiți pe pereți” (Să-ți apleci urechea), sau: „Nostalgia necuprinderii/un adaos la starea ta de bine/prielnic sfârșit pentru dezbateri sterile/anemicelor binecuvântări primite” (Acordul final).

Atrage atenția și contrariază anumite accente dure în mijloc de vers, respirații obligatorii ce lasă senzația că lectura devine greoaie.

Însă, abia după parcurgerea poemului realizezi că e deja o tehnică poetică în sine amăgirea și dezorientarea cititorului, cale prin care imaginea capătă consistență și forță.

Abia atunci realizezi că în locul unei poezii de idei și înșirui de imagini, Valeriu Valegvi oferă și construiește o poezie de/cu multiple viziuni metafizice, c-o încărcătură suplimentară de experiență personală, un anume tip de poezie, o amprentă proprie lirică, una în care imaginarul și spațiul întreg al acestuia este și rămâne dominat de interferențe multiple și figurative, toate cu semnificații profunde în demersul de menținere a a propriului eu poetic.

Poetul face asta într-o continuă relație fiind cu spiritualitatea, cu cea a spațiului nostru mioritic îndeosebi, o lume strecurată-n multe stampe.

Valeriu Valegvi își refuză multe manifestări de gesticulație preponderent retorizante, însă își configurează un anumit tip de cunoaștere a tainelor lumii printr-o creație lirică sensibil dominată de apăsarea timpului, de obsesia efemerului, de fragilitatea condiției omului și a făpturii acestuia, sentimentul unei stranii dar asumate singurătăți revărsându-se nemijlocit asupra întregului univers: „Până acum parcă ai fi ațipit o idee/printre incontestabilele vedete ale începutului de secol/ niciun rid al frunții/nu te-a durut încât să îți/ți/adevărat/din toți rărunchii sufletului” (Până acum), sau: „Ce bine e să privești/la rândurile de provinciali/ care se vântură printre vedetele zilei” (A predicat despre toamnă), sau: „Mamei soarele îi vine până la bărbie/glasu-i un găjăit luuuuuung/picioarele demult sunt amanetate de vânt/cocorii tot îi clevesc pe la subțiori” (Mamei soarele).

„Decât o întoarcere în Eden/mai bine o baie de vulg/decât bucurii uscate/mai curând tristeți cărnose/și o foame de spații interioare” spune el c-o anumită resemnare în voce, o stare apăsătoare și-n alte poeme, prilej de introspecție, de căutare, de bilanț.

Amprenta scurgerii vremii și-a vieții se face ușor simțită, vremea regretului vine de la sine: „O să te cunosc din ce în ce mai bine/convingătoare însoțitoare/până-ntr-o zi și după ce nu/se va mai auzi eco-ul ființei tale” (O să te cunosc), sau: „Acolo în vecinătatea inimii/mă aștepti/cu șoimul de serviciu pe umărul drept/într-acolo/armiile cuvântului mășșălu-

(continuare în pag. 89)

iesc/și visele de iubire desigur/acolo în vecinătatea inimii mă aștepti” (Mă aștepti).

Valeriu Valegvi resacralizează lumea în care îi este dat a trăi - sau măcar moare încercând să facă asta! - iar trăirile sale profund interiorizate capătă mai mereu o rară expresie plastică prin imagini de forță și în pofida unor aparente căderi în descriptivism.

La el și repetativitatea dă greutate versului, ea devenind artificiu prin care investește cu forță imaginea, biografia eului definindu-se cu fiecare pagină dată, tot mai bine, mai pregnant datorită relației directe dintre conștiința sa și elementele înconjurătoare.

Valeriu Valegvi cultivă nemijlocit regresivitatea în singurătate, astfel înlesnindu-i cititorului accesul la un propriu mister existențial, parcă devenit tot mai seducător prin versuri scrise cu o anumită evlavie despre vibrațiile cosmice și spațiul imediat.

De aceea pentru Valeriu Valegvi poezia este un act de expresie a lumii, o filosofie a existenței cotidiene, trăiri și emoții salvate cumva printr-o mai altfel de oprire-a timpului în loc, prin salvarea lor în versuri, imagini, stampe, trăiri de o diversitate și o surprinzătoare consistență.

Eugenia Rada IONIȚĂ

Tăcerile toamnei

În crisalida tăcerilor, ochii secundelor s-au împietrit,
Astfel decât pleoapa ploilor care nu pot reține
Taina cerului la nesfârșit.
Din fuiorul fluturilor, distanțele își croiau
întinderi,
Brâu de izvoare prin poiana verii,
Spălând marginea pădurii de maci.

Narațiune

Ce vă mai fac trandafirii,
Chicotesc spre paradisul luminii,
Sau nu acordă atenție valului...
Deasupra stâncile ca un stâlp,
Rabdă asuprirea vântului.
Și din umbletul cerbilor
Se păstrează urma,
Semn, că sub noianul stelelor
Plângeau distinsele flori.

Mereu

Anotimpurile tale sunt petala amurgului,
Îndoilele sfâșiate de timpul cald
Păcate uitate sub mila iubirii
Presărate pe câmp.

Marian HOTCA

cercuri

sunt zile în care
toate lucrurile din jurul meu sunt doar cercuri goale
și vreau să mă ascund
într-un colț de înger
sau într-un ungher plin de praf
dar nu mai găsești nici zimții fermoarului în ordine

de când am umbra îngreunată cu nervi
ploaia nu are
niciun efect asupra așteptărilor
galbenul pudrat în suflet
e doar un element decorativ îmbâcsit
ce-ți prelungește plictiseala

și dacă ar mai fi noapte prin vreme
aș putea dilua în apa din ochi
sensuri exacte și inexacte
pentru a descoperi pe o singură latură
adevărul
până într-o dimineață

strada hornului

pe strada aceasta copiii sunt de fum
mai mult decât atât
ei au întunericul în sânge
soarta le-a țesut în inimă funingine când s-au născut
apoi le-au dat drumul rând pe rând
pentru a nu avea toți aceeași vârstă
în ploaia orașului galbenă
ca să-i ardă cenușa până la sânge

uneori în diminețile cu ploi superficiale de toamnă
târzie
le aud rănilor nedeslușite
coapte prin cine știe ce parte a corpului
azi a început să doară și amurgul
cerul are o febră explozivă
e aproape roșu cu pete de sânge înnegrit
și totul devine un topos inexplicabil
aflat la hotarul pietrei topite cu viața ce răsare din
pământul gol
apoi se lasă încă o seară pe strada aceasta

un fum greu ne îmbrățișează ultimele oase
copiii rămân aceeași cenușă anonimă
scânteind numai niște vise arse
ce nu le va auzi nimeni

fum

ne-ați reproșat că v-am respirat tot aerul
așa că ne cerem iertare
și ne desprindem de timp
e pentru prima dată când

ne continuăm iluziile cu alte întrebări delirante
cerul îmbibat în galben
ne adâncește în noi uitarea

vrem să fim și noi copii de fum
să mâncăm doar frunze negre toamna
moartea crengilor arse
să ne întărească din nou idealurile

atunci ar fi mai bine să strigăm prin scrum
starea reală a vieții
dar nimeni nu ne va sufla
niciun cuvânt din primul nostru trecut
avem fiecare câte un start imperfect
și brusc cineva binevoitor ne rătăcește în lume
să ne găsim
calea

e firesc că după atâta așteptare
printre pietrele anonime
ne place să călcăm totul în picioare -
noi, piese de decor încătușate
în vremea ce ne-a mai rămas

spectru #1

ar fi mai bine
ca timpul să ne lase odată
în pace
să plutim în vidul îngălbenit
ca o tăcere ascetă
ce nu mai frământă gândul

ne lungim de azi până mâine
în sângele orașului-ecou
și melodia de fond
e doar trauma fumului
zbătându-se în ruina adâncă din mine

mor, trăiesc și mă nasc
în aceeași ochi ce urlă în spectru
substanța primitivă
a trebuit să înghită
mântuirea și porumbeii
din oraș

scenă

această scenă încărcată cu personaje inutile
mă întâmpină în fiecare zi
un foșnet contopindu-se cu absurdul
cutremură toate nimicurile ce traversează lumea

împreună cu soarele mort de ieri
oglindea ultimei ape tulburi îmi îneacă ecoul
și-acum o să tac
închis în spectrul meu întors
ca o rană vremelnică plină cu așteptări
ce ar vrea să se cicatrizeze acum

apoi m-am așezat comod pe prima bancă ivită în
lume
și mi-am zis că e mai bine să privesc
indiferența cum își ia avânt
printre reziduurile umanității

Virgil MATEI

APĂ RECE. ȘI LIMPEDE

Nea Florică, mare amator de rummy. Tot „Monumentu”-l cunoaște. Apare primul pe alee, cu pietrele sub braț. În urma lui, la un pas, niciodată în rând cu el, un bătrânel cocârjat, scuipându-și bojocii de-atâta tușitură după țigara ce doar a aruncat-o, se târâie gâfâind cu o plasă în care ține o pistelcă lustruită de-atâta joc. „Care te-a-mbrăcat, cumnate! Nu te-o pune dracu s-o mierlești, că n-am bani nici de-un pahar cu apă!”. Ajunși la masa din piatră, aruncă țoala ca pe un prostovol, o netezește cu palmele-i zgrunțuroase și se apucă de amestecat pietrele. În așteptarea partenerilor, bătrânelul dispare. Când se întoarce după un sfert de ceas, jocul e în toi. El își vede de-ale lui: desface o sticlă cu bere, o tranzvazează într-o halbă cu grijă ca gulerul să nu dea pe dinafară. O așază apoi în fața lui nea Florică, după care, asemenea unui câine credincios, se postează în spatele acestuia. Nu scoate un cuvânt.

...Florică, băiat finuț, „zburat” pe ulița ce străjuiește calea ferată din marginea cartierului Radu Negru, e astăzi, duminică, mai fără astâmpăr ca oricând. Abia așteaptă să se întâlnească cu Steluța. Săptămâna trecută, după ce și-au dat întâlnire la ceas, au coborât pe Regală, până la „Popular”. Procurase bilete din vreme la „O floare și doi grădinari”. A plâns Steluța lui ca după mort. S-au urcat în tramvaiul de Brăilița și a „răsturnat-o” în poartă la mamă-sa, așa cum îi promisese: curată pahar și nemozolită. Atât i-ar fi trebuit! Cumnatul, fratele Steluței îl studie din cap până-n picioare. Îi ceru o țigară. Florin întinse pachetul. Cumnatul scoase o mărășească, i-o dăruie lui Florică, după care, fluierând, băgă pachetul în buzunar. „Gura! Ciocu mic! Aici ești pe teritoriul meu!”. Știa Florică ce știa: ai din Radu Negru erau rivalii de moarte ai ălor din Brăilița. Din pricina asta, la plecarea de-acasă, Florică nu-și legă cuțitul la ciorap, de teamă să nu facă vreo prostie.

Azi n-a mai dus-o la film. S-au așezat la o masă, sub umbrar, la „Arion Ciuplea”, unde au comandat câte patru mici și o bere. Au coborât apoi Vadul Danubiului, au ținut agale tăietura falezei Dunării până la siloz și, într-amurg au luat-o câținel spre Brăilița.

La colțul uliței, cumnatul juca de zor barbut cu alți patru tovarăși. Îl salută pe Florică, așa ca pe unul de-al lor și-l invită la joc. N-avea bani mulți pe el. Pierdu mai mult de bună-voie, neuitând să-și oprească un ban de tramvai. Apoi, dădu să plece, când, dintr-odată se văzu înconjurat de cei cu care se încinsese la babaroase. Îl trecură toate apele. „Și zi, măi, Florică, așa-i că-ți place pe ulița noastră?”, îl înțepă cumnatul. „Nu zic nu, de ce-aș zice?”, îngâimă Florică, intuind ce-l așteaptă. „Da dacă-ți place pe la noi, ia de bea și tu o cană cu apă, să vezi ce limpede și rece îi”. Unul dintre ei îi întinse o cană de tablă

cu smalțul sărit, legată cu lanț de cișmeaua din apropiere. Bău, chiar că-i era sete după micii de peste zi. „Bună?” „Bună!”, răspunse Florică. „Atunci, ia mai ia de bea una, să vezi ce te întărește!”. Cu chiu cu vai mai goli o cană. „Ai văzut? Apă ca a noastră mai rar găsești. Ia, de mai ia una!”. Florică luă cana plină făcându-se că o duce la gură. Dădu roată cu ochii primprejur și, când îi veni bine o aruncă în fața celui care-l servise. Ceilalți, zburătăciți, s-au ferit din calea lui. A zbughit-o dintre ei ca din pușcă. Tot într-o goană a ținut-o până în capul uliței simțind răsuflarea cumnatului în ceafă în mâna căruia sticlea tăișul unei lame de cuțit. A tropăit pe calea ferată până la gară mai dihai decât un cal care a băut un uluc cu apă.

În următoarea duminică, Florică, îmbrăcat la patru ace, cu un tort într-o mână cumpărat de la cofetăria doamnei Capsali și cu un buchet de trandafiri în cealaltă, a bătut la poarta Steluței. A cerut-o de nevastă. Nunta au tocmit-o la salon, „La saivane”, în Radu Negru.

Cumnatul, cavaler de onoare. La masă, un chelner a stat în spatele lui toată noaptea. Cum se termina paharul cu apă, chelnerul îl umplea imediat: „Din partea lui domn ginerică, pentru cumnatul, să trăiască, să mai deal!”. Florică, alături de el înălța complice paharul, urându-i sănătate. Îl bătă pe umăr îmbunat: „Hai, treacă de la mine, hai, să cinstim și noi o bere. Două halbe la băiatul!”.

Într-o clipită, chelnerul se execută. Ciocniră halbele. Cumnatul, închizând ochii se repezi ducând la gură berea. De când aștepta! Florică îl privi cum se schimonosește și-i aruncă de sus: „Așa-i că-i rece și limpede? Ciocu mic!”

Vasile BELE

Aș trece râul uitării - Lethe...

Dacă aș putea acum aș trece
peste Lethe - râul uitării - pentru a
mă întâlni cu dragostea dorită
de atâta amar de vreme
niciodată nu las gândul să fie
oprit la semafor culoarea mereu
verde îmi dă putere de-a merge mai departe
așa-mi dau seama
cât de departe este aproapele pentru mine
tânjesc după ploaie.

Îmi văd tinerețea plecând...

Îmi văd tinerețea plecând
deja răsăritul este mult prea departe
cântecul păsării fermecat se alătură
cântecului de greier
furnica harnică și silitoare
miroase floarea căutată de albine
dorul din mine nu-mi dă pace
mă face să alerg prin pădurea
fără cărare - doar stelele
îmi luminează pașii
goliciunea piciorului rămas fără
ciorap mă face să
refuz adidasul proaspăt achiziționat.

Îmi văd tinerețea plecând...

Se stinge lampa în odaie...

Se stinge lampa în odaia
luminată de o singură
fereastră - și aceasta acoperită
de o perdea de fum
frământările mă lasă rece
chiar dacă soarele aruncă
prea multă căldură numai în zi lucrătoare
nisipul este spălat de valurile reci și
de amintiri este prea târziu
dar trăiesc din amintiri

se stinge lampa în odaie.

Vorbele dor...

Vorbele nespuse dor mult mai mult
decât un cuvânt aruncat
la întâmplare
în suflet mi se adună bob cu bob
praful din respirația care nu mai are
prospețime cântecul greierului este
fracturat de-un tunet apoi
de picurii de ploaie
dar își va relua cântecul la sfârșitul zilei
lucrătoare
până atunci se va odihni în
răcoarea picurilor și a parfumului din flori.
Chiar și vorbele nespuse dor...

Spre seară...

Spre seară ascunzându-mă de pescăruș
voi ridica steagul alb în semn de
supunere și ascultare
ceasul e întors pe perete pentru a păcăli
timpul și secundele acestuia
pianul și muzica sa răsună
până la primul răsărit
de stea apoi ecoul va aduce
în armonie și miros de tămâie
dar și-n liniște deplină ceața și-o va stinge
aruncând-o într-o adâncitură
între Jupiter și Saturn.

De departe se va vedea...

De departe se va vedea
doar umbra pământului nesfârșitul
va avea sfârșitul său
neîntinericul va avea întinericul său
plata salariului va fi amânată și-n
această lună amintiri după amintiri curg
pe râul istoriei iar chemarea
nu va avea un răspuns niciodată.

Așa se va vedea de departe...

Sparg lacătul de pe ușă ...

Sparg lacătul de pe ușă
ce duce la rai și încerc
să mă văd în oglinda neștearsă
de prea multă vreme
și timpul a uitat-o
mă văd printre picurii de praf
plecând pe-o stea
cu spatele spre lună
cu fața spre soare
îmi amintesc de clipa minunată
în care pentru început doar ne-am
îmbrățișat.

De pe ușă raiului
am să sparg lacătul ...

Ionel NECULA

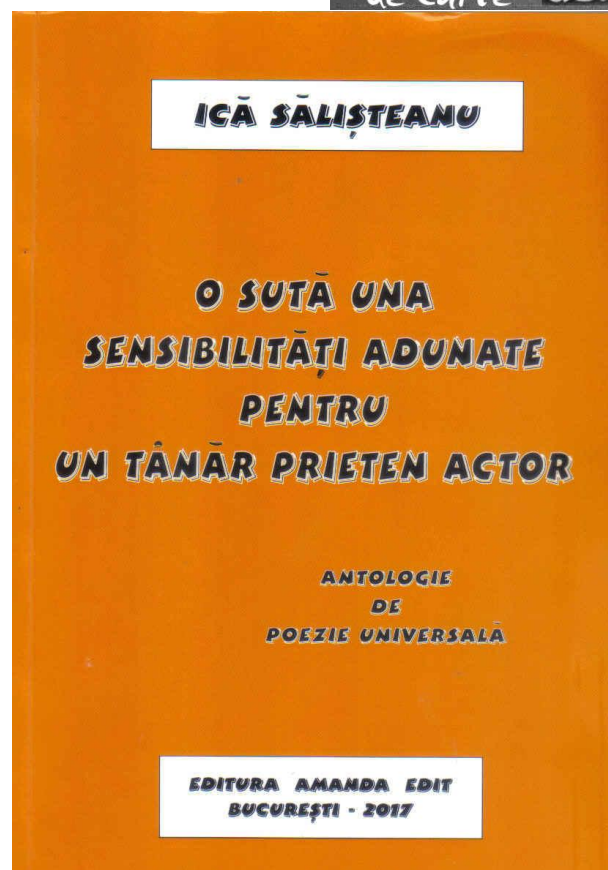
Ică Silișteanu și antologia sa lirică

Nu l-am creditat de la început. L-am considerat un simplu inginer – sigur, unul bine informat și capabil de performanță în profesia sa, dar n-am prelungit gândul dincolo de domeniul tehnic, în zăriștea disciplinelor umaniste, unde nu-l vedeam implicându-se cu toate oportunitățile puse în rost și-n active lucrative. Când l-am întâlnit, în sfârșit, am fost copleșit. Mi s-a părut că le știe pe toate, că se risipește enciclopedic – cu idei, cu păreri, cu puncte de vedere, printr-o multitudine de domenii, unele destul de depărtate de profesia sa de inginer – și că nimic, din ceea ce înseamnă cunoaștere, nu-i este străin și nu-l lasă indiferent.

Nu creditez enciclopedismul. Cunoașterea a avansat atât de spectaculos că nu se mai poate face performanță decât în cadrul unor specializări restrictive sau în echipe complexe. Cine crede că le știe pe toate, nu știe de fapt nimic, nu stăpânește nici o problemă în toate articulațiile ei comprehensive. Creditez, în schimb tehnica intelectuală de aflare a adevărului prin consultarea a cât mai multe spirite variate, total diferite de domeniul problemei pusă în discuție, creditez metoda *brainstorming-ului*, care reclamă reunirea la aceeași masă a unui buchet de spirite cu specializări foarte variate, și-s convins că apelul la abilitatea lor spirituală, la aptitudinea lor epistemică de a procesa intelectual un domeniu, o problemă, chiar foarte diferită de specialitatea lor poate fi productivă, poate aduce un spor de înțelegere și de soluții. Sunt convins că-ntr-o reuniune brainstorming, indiferent de tema pusă în discuție, Ică Silișteanu ar avea idei, opinii și contribuții notabile.

Știam, bineînțeles, că, asemeni multor intelectuali, ci-țește literatură, că și-a format o cultură literară de invidiat, mult superioară unui absolvent de filologie. Mai știam că este un bun degustător de poezie rafinată, că-n criteriile sale de apreciere a lirismului, afectul și capacitate de emoție sunt esențiale și că filtrul său subiectiv nu dă greș niciodată, dac-ar fi să alcătuiască o antologie cu cele mai frumoase poezii..

Nu știam însă că chiar se gândea la o asemenea ispravă și iată că spre surprinderea mea mă trezesc cu această **Antologie de poezie românească și universală**, alcătuită printr-o selecție personală, după criteriile amintite, și incluse în această bijuterie destinată zilelor de sărbătoare, ca leac pentru spiritele răvășite de săgeata Zburătorului. Regăsim în această antologie 101 poeți dispuși într-o ordine alfabetică, mulți dintre ei (Ion Panait, Alexandru Doboș, Octavian Paler, George Macovescu, Apostol Panaitache Vulturescu) aproape necunoscuți din alte surse sau antologii... Se-nțelege că numărul mare de

poeți selectați și incluși în antologie dau măsura, nu doar a abilităților sale selective, dar și a întinselor lecturi lirice parcurse de editor, ceea ce-i conferă o anumită autoritate - de cunoscător și degustător de poezie.

Altfel, se-nțelege, nu puteau lipsi din această antologie poeții consacrați, de la Eminescu și Shakespeare la Vasile Voiculescu și Grigore Vieru, de la Petrarca și Bacovia la Ana Blandiana și Walt Withman- Cred că antologia lui Ică Silișteanu este una dintre cele mai cuprinzătoare, de la antologia lui A.E.Baconski încoace.

În succinta sa prefață, autorul mărturisește că imboldul pentru realizarea acestei alcătuirii se decontează din marea sa dragoste pentru poezie, *de care, încă din fragedă tinerețe m-a contaminat și îmbolnăvit, grav și iremediabil, fără leac, bunul meu prieten, poetul Paul Spirescu, lucru care mi-a făcut, mai apoi, zilele aproape imposibil de suportat fără poeți și fără poezia lor.*

Cred în sinceritatea acestei mărturisiri. Întâmplător îl cunosc pe poetul Paul Spirescu și-l cred capabil de asemenea *contaminări*. Dacă-i adevărat, ce se spune despre poeți că jumătate din pâinea lor e sfințită, atunci trebuie să ne completăm că cea asumată de Paul Spirescu e sfințită în întregime. Un lucru este însă evident. Influența lui, *contaminarea*, nu se putea plia decât pe un fond sensibil receptiv, preexistent, așa cum unui buchet de flori mirambolant i se cuvine o glaștră aleasă. Și Ică Silișteanu răspndea cu asupra de măsură acestei cerințe.

Cartea este prefată de Gheorghe Dorel Vi-drașcu, și el un împătimit al lucrului frumos,

(continuare în pag. 94)

bine sedimentat și la fel de bine asumat.

Antologia nu este exhaustivă; au rămas în afara ei mulți poeți (de la Conachi la Văcărești și până la Heliade Rădulescu), care ar fi meritat să figureze în această alcătuire. Numai că absențele sunt explicabile; ca ediție de autor ea urmează gustului autorului, iar gusturile, cum spuneau cei vechi, *non disputantur*.

Să trăiești, Ică Slișteanu, îți mulțumim pentru această ispravă sărbătorească și te așteptăm cu noi bijuterii lirice care să ne bucure apelpisirile noastre duminicale.

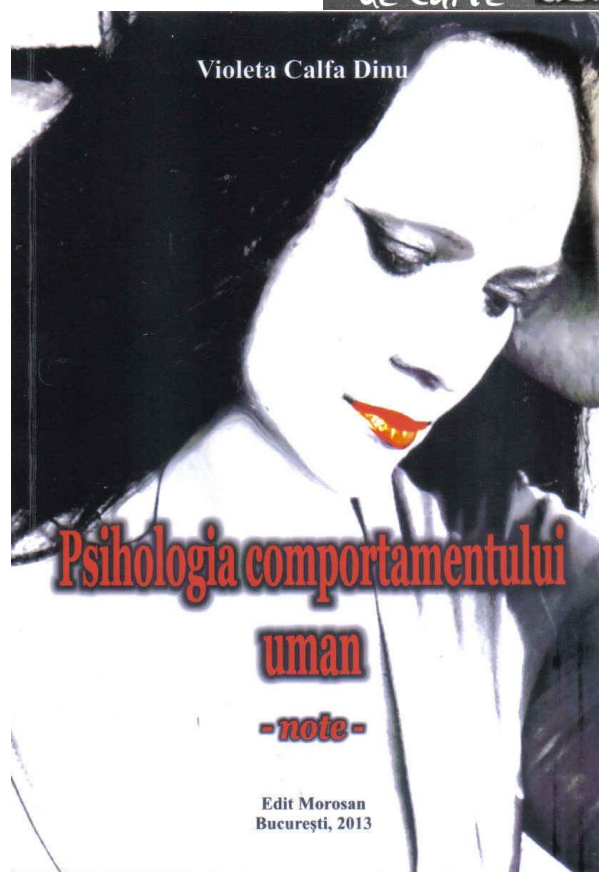

Ionel NECULA

Psihologia comportamentului uman de Viorica Calfa Dinu

A fost o vreme, atunci, când predam psihologia la niște elevi - interesați mai mult de sex și de meciurile de fotbal decât de faptul psihic și observarea lui în devenirea individului - când chiar căutam să îndulcesc ariditatea științifică a disciplinei cu adjuvante colaterale, cu fapte și întâmplări sugestive, decupate din viață sau din literatură pentru a facilita înțelegerea cât mai exactă a fenomenelor psihice. La capitolul **Memoria**, bunăoară, foloseam paginile lui Gabriel Garcia Marquez din romanul **Un veac de singurătate** în care se povestește de maladia uitării care a cuprins, la un moment dat, comunitatea din Macondo și cât de prăpăstioase au devenit manifestările oamenilor și a relațiilor dintre ei în urma acestui flagel ., la fel de cumplit precum marile infestări medievale. A fost momentul cel mai acut când am simțit, cu adevărat, nevoia unor lucrări complinitorii, care să paralelizeze manualul și să optimizeze șansele comprehensive ale programei școlare. De altfel, nevoia aceasta, a unor lucrări adjuvante, care să acompanieze manualele și să faciliteze mai buna înțelegere a materiei de învățământ, este resimțită la fel de acut de toate manualele, indiferent de dificultatea disciplinei și de treapta școlară a elevilor cărora li se adresează.

Cum să nu apreciez și să nu mă bucur că mai vechea mea obsesie privind predarea psihologiei și-a găsit rezolvarea prin cartea d-nei Viorica Calfa Dinu, **Psihologia comportamentului uman**, (Editura Moroșan, București, 2013) care vine în sprijinul profesorilor de psihologie și a tuturor celor din sistemul de învățământ care vor să-și eficientizeze activitatea metodică și didactică, iar profesorii și să se apropie cu mai multe șanse de a fi înțeleși de elevii ce-i are sub veghe și îndrumare. Pentru că lucrarea pe care ne-am propus s-o comentăm în aceste rânduri ocazionale, se adresează tuturor celor din învățământ și chiar părinților, în măsura în care sunt dornici de performanță a actului de educație. Căci lucrarea despre care vorbim este în egală măsură și un veritabil manual de educație, de dirigiență dar și un instrument de lucru folositor tuturor. Ideal ar fi ca această carte să nu lipsească din biblioteca vreunui cadru didactic și din nici o familie care are copii de vârstă școlară.

Ceea ce ne propune Violeta Calfa Dinu prin această lucrare, nu este literatură psihologică, și nici un manual alternativ la disciplina care se predă în liceu, ci un instrument de lucru ajutător care paralelizează manualul și ajută la mai buna înțelegere a programei liceale și a manifestărilor psihice în general. Într-un registru mai personal, sunt tratate în această carte toate temele psihologice importante - de la atenție și memorie până la caracter, voință și violență, dar peste toate tronează profesorul sub veghea căruia se desfășoară întregul proces comprehensiv și comportamental de înțelegere, de optimizare, de punere în act și-n active lucrative a acestor manifestări psihice, - care marchează, cu precădere, vârsta adolescenței și concură la formarea viitoarelor personalități. *Profesorul rămâne în prim plan în opera de formare a personalității elevilor. Rolul profesorului care a îmbogățit domeniul didactic este în primul rând comunicarea cu elevii, pregătirea și perfecționarea, personalitatea sa, rolul și funcțiile sale (p.112).*

Se vede de departe că autoarea cărții dispune de o bogată experiență didactică și că a meditat îndelung asupra problemelor puse în dezbatere. *Această lucrare, mărturisește autoarea în prefața cărții, nu-și exprimă intenția de a face o analiză profundă referitoare la tendința viitoarei psihologii, ci dimpotrivă, ea reprezintă un singur pretext pentru a-mi exprima câteva dintre constatările și gândurile din ultima perioadă. Ea, lucrarea, pune accent pe studierea elementelor constructive ale*

(continuare în pag. 95)

procesului educativ, și rezultatele pe care le oferă aceasta.

Pod depune mărturie, la sfârșitul lecturii ei, că scopul propus de autoare a fost realizat cu asupra de măsură și felicităm pe autoare pentru ideea acestei cărți și pentru întreaga sa capacitate de a influența procesul instructiv-educativ cu idei și principii cu mare valoare aplicativă și cu sugestii care pot influența pozitiv activitatea profesorului de la catedră. O recomandăm călduros tuturor celor din învățământ, dar și tuturor părinților care veghează la formarea personalității tinerilor aflați la răspântie de vânturi și de idealuri.

eCreator
organizează ediția I-a a
Taberei Naționale de Literatură
eCreator - Călinești, Maramureș
15 - 17 septembrie 2017

Programul manifestărilor

- Vineri, 15 septembrie 2017**
 - 14:00 - Primirea și cazarea scriitorilor
 - 15:00 - Taierea tradițională a porcului
 - 19:30 - Cina festivă
 - 20:30 - Recital de poezie și muzică folk
- Sâmbătă, 16 septembrie 2017**
 - 09:00 - Concurs de pescuit scriitori
 - 14:30 - Vizitare monumente istorice și de arhitectură din împrejurimi
 - 20:30 - Recital de poezie și muzică folk
 - 21:30 - Seară de muzică moroșenească
- Duminică, 17 septembrie 2017**
 - 10:00 - Deplasare la Mănăstirea Bărsana
 - 14:30 - Picnic
 - 20:30 - Recital de poezie și muzică folk
 - 21:30 - Seară de muzică moroșenească

Manifestarea se desfășoară la
Pensiunea COSĂU - Călinești nr. 616, Maramureș

actualitatea literară **URMUZ** **D** **Cafeneaua Literară** **Revista Nouă**

Aurel SCARLAT

Vrem spitale ...

„Vrem spitale, nu biserici”,
Strigă secte nimimale,
Transferând în ochi isterici
Patimi confesionale.

Peste tot, de chipuri stranii
Și străine te împiedici,
Implicate în campanii
Împotriva unor clerici.

Secoli străbătând, românul
Și-a păzit sfânta religie
Să își fie lui stăpânul,
Nu venetica efigie.

Azi, când vezi un ecumenic,
Falnic fluturându-și steagul,
Tu păstrează-ți gândul stenic:
Nu oricine este magul.

Foaie de observație

„Pumnul strâns, mâna întinsă”,
Spune doamna asistentă,
Pată bleu, excentric prinsă
Pe retina imprudentă.

Călător mereu grăbit,
Altă țintă să atingă,
Sângele meu travestit
Se revoltă în seringă.

Și, cum lumea e pragmatică,
Dar, cu diferențe,
Întrevăd partea simpatcă
Dintre existențe.

Hortensia, mon amour!

Poetului Sterian Vicol

Versul domnului Viticol
Ne convinge pe deplin
Că în patul dumisale
A avut scicla de vin.

Mihai VINTILĂ

Fugara de Cătălin Lungu

[Cătălin Lungu, *Fugara*, Brăila, editura Proilavia, 2017, 104 pagini]

Cătălin Lungu vine în atenția publicului cu un roman modern intitulat *Fugara*, apărut la editura Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila la începutul anului 2017. Primul impact cu această carte este cel vizual. Coperta întâi este de o eleganță sobră și în același timp profundă. Avem o cărare printr-o pădure luminată de razele jucăușe ale soarelui. A fost aleasă cât se poate de bine de Laura Ștefan. Ea exprimă exact ceea ce transmite și ceea ce vrea a fi proza lui Cătălin Lungu o posibilă direcție spre lumină din desișul întunecat al literaturii brăilene.

Conturat în patru mari capitole intitulate cetatea, fugara, incendiul și botezul volumul pornește construcția poveștii de la un ghem de metafore din care se descâlcesc firele nevăzute ale evenimentelor.

Miezul becului atârnat de tavanul încropit din stuf băltăreț, lumina zelos, dar miop, încăperea austeră. În mijlocul odăii, aplecat posesiv asupra mesei, Nicolae își citea cu urme de cerneală gândurile, iarăși și istovitor înmugurite. Dulcea lui povară!

Acțiunea se petrece în timpul ocupației turcești asupra Brăilei cu puțin înainte de desființarea raialei. Personajele sunt introduse treptat și dozate asemenea ingredientelor într-o ciorbă bună. Întră în scenă primul Nicolae, un român deștept, cunoscător al rânduielilor lumestii, iubitor de pământ, libertate și adevăr. Timp de câteva pagini personajul ne este conturat în funcție de interacțiunea cu problemele sale zilnice și de evenimentele noi care apar din timpul acesteia. Apoi intră în scenă un grup de personaje secundare dar cu roluri bine determinate în curgerea acțiunii – turcul Devrim, mic slujbaş corupt cu darul beției și vecinul Nechifor – iubitor de dreptate dar și mai mare iubitor al propriului avut. Povestea continuă cu apariția Ecaterinei, al doilea personaj principal al cărții, care, este la rândul ei înconjurată de alte personaje secundare tocmai pentru a o putea pune mai bine în lumină – unchiul Grigore, român bun la suflet aflat aproape de finalul vieții, descălecatul copil Mihăiță dar și turcii Selim și Kerem suflete puse în slujba banilor.

Nu sunt uitate nici aici imaginile de efect precum – *Își afundă mâinile în apa viguroasă a Dunării și își aruncă pe față, de câteva ori, zăpezi de iulie.*

Povestea se desfășoară aparent banal și domol. Ecaterina este nevoită a fugi din Brăila și ajunge al cunoaște pe Nicolae care o ajută și care la rândul lui devine fugar.

Memorabil este pasajul în care Ecaterina părăsește Brăila – *Soarele începuse să înghesuie deja întunericul în pivnițe. Ecaterina închise cu grijă poarta, se închină spre răsărit și porni pe uliță, furișându-se pe lângă garduri. Ajunsese la capătul străzii și privi înfrigurată către dudul de la intersecția străzii unde locuia moș Grigore. Calul era acolo, rupând în tihnă iarba din jurul copacului...*

Cei doi trec prin peripeții diverse și ajung într-un final la Brașov unde, încet, își vor întemeia o familie și o gospodărie. Apoi ca în toate poveștile frumoase răul ia

urma binelui. Turcii Selim și Kerim îi descoperă pe cei doi fugari dar soarta hotărăște ca doar unul din ei să mai rămână în viață ajungând într-un final a descoperit credința lui Dumnezeu și a se creștina Ion. Ecaterina și Nicolae reușesc să se răzbune pe trecut dar și să își construiască o frumoasă familie îmbogățită prin apariția unei fete Maria.

Totuși neliniștea lor nu va putea fi potolită decât la o margine de Bărăgan unde acesta își spală picioarele în Dunăre. Finalul volumului este de fapt o reîntoarcere la origini, la Brăila.

Construit domol, cu paseje uneori pline de poezie, *Fugara* este o căutare. O căutare a liniștii interioare, a vieții perfecte, a armoniei dar și a comuniunii cu natura. Construit rotund, plecând de la Brăila și ajungând tot la ea, volumul se vrea a fi un îndemn la normalitatea unei vieți rurale. Uneori prea calm și prea domol, *Fugara* ratează a fi un roman mare. Are ceva care îi lipsește în ciuda condeiului bine strunit, a poveștii bine încheiate și a personajelor memorabil conturate. Îi lipsește zvâcul, răutatea care să schimbe impresia. Este o carte lină ca Dunărea la Gropeni. Frumoasă dar prea liniștită, prea bună cu cei din jur.

Cătălin Lungu se alătură drumului deschis de Fănuș Neagu și continuat de Vasile Ruscescu și intră în panteonul povestitorilor Brăilei. De la Cătălin aștept să citesc marea sa carte. Prin *Fugara* mi-a arătat că ajuns la maturitatea literară de a o scrie.

Arsenie AUGUSTIN

Tăceri

Când frunze reci de toamnă se lasă pe pământ
 Și îmi arată semne de foste primăveri
 Iau de mână cerul
 Să îmi arăt lumina rămasă
 Chircită sub trupul pleoapei înfrânte
 De zborul de tăcere dus
 Cu păsările călătoare.
 Pe aripile lor prelinse-n orizont
 Mi-am așezat tăcerile născânde
 Odată cu golirea ramurilor triste.
 Streașina-și desface larga ei cărare
 Și curg plânsuri de piatră în apus,
 Morminte dezgolind în sufletu-mi pribeag.

Așteptare

Un abur coboară din arbori
 În noaptea oceanică
 Și-mi învâluie infinită tăcerea
 Cu care foșneam așteptându-ți prezența.
 Din frunze căzute sub toamnă
 Șoapte se-nalță
 Zidind până la nori pacea sticloasă.
 Bezna-nghețată și mută
 Toarce pe iarbă
 Dorul de moarte cu Tine.
 Din catedrala cu stelele oarbe,
 Din bolta pustie cu cântec albastru
 Se-aruncă șoimul iubirii de viață
 Înghițindu-mi cuvintele calde.
 Din căușul palmei zboară pana de înger
 Adormit îngânând palide vise.

Miresme de pace

Toamna îngroapă frunze
 Și răcește fluvii...
 Seara lăsându-se ca un zid gros
 Îmi desparte umbra amară
 De somnul ce-mi curge prin vene.
 Mă ridic ca vântul pe aripa norilor
 Și strâng valuri la piept
 Cu miresme de pace.
 Beau cupa dorinței pe întuneric
 Agăț funia veghei în nopți de lumină
 Iar cântul înecat în suspine

Se face căldură
 Și leagăn scăpării din ape.
 O mână cu-albastru surâs
 Mă salvează din torentu-n răspântii
 De ceață.

Lumina de mâine

Ca o linie ce desparte
 Sensul cerului de negrul pământului,
 Ca un sâmbure nevăzut
 Dintr-un fruct al binelui
 Mă pliez și eu însumi descult
 În scorbura pomului cunoașterii răului.
 O șoptă-n adânc e vorba iubirii,
 Un urlet tăcut în pustiu
 La trecerea apelor separate de vrajbă.
 Știu că lumina de mâine mă doare
 Dar o cer ca pe un surâs salvator
 Cum frunza se ridică spre soare
 Pulsând a căldură.
 În seva copacului fulger să fiu
 Pe umeri răniți purtând aripi de înger
 Și-n bine să spăl adierea murdară
 A zilei ce ieri m-a zdrobit.

Urletul sângelui

Ziua a secat dintr-o dată
 Iar la temelia bolții acum
 Se-așterne doar noaptea.
 Țintuit la umbra-i coborâtă adânc
 Peste gândurile mele prăfuite și frânte
 Apare tăcerea mai amară
 Mai crudă decât țipătul
 Cerului făcut rană.
 Alungă-mi cerberii cu lumina fugară
 A lunii ce stă ca o gheară ascultând
 Urletul sângelui prins
 Între șoapte și frig.

Două clipe

În catedrala cu raze de vâsc
 Și la umbra lirei pogorâte
 Cu armonii de divine tăceri
 Scriu despre
 Numele luminii pâlpâinde ascunse
 În cutele frunzelor înșirate
 Pe linia orizontului mort.
 Îmi țin încă nemișcată penița,
 M-afund odată cu ea sub pașii mărunți
 Ai cântării repetate-n văzduh
 Încercând să traversez discret și stingher
 Marea spre o chemare clădită
 Pe țărmul de scoici seculare.
 Nu-i zăresc vârful spintecând adierea
 Abisului însemnat de clepsidră
 Nici suirea pe foșnetul aripii
 La culmile dintre două clipe de moarte.

Lucia PĂTRAȘCU

BRĂILA – ORAȘUL SPERANTELOR de Ion C. GOCIU

(vol I Măria Gugeoanii)

Volumul de proză *Brăila – orașul speranțelor* (vol. I *Măria Gugeoanii*), semnat de **Ion C. Gociu**, publicat la Editura Pim – Iași, 185 pagini, face parte dintr-o trilogie promisă de scriitor. Autor a încă șase volume (*De la Văianu la Toronto*, 2010; *Cireșe amare*, 2011; *Maia* – vol. I, 2012 și *Maia* – vol. II, 2013; *La vârsta senectuții*, 2014; *Copilul nedorit*, 2015), Ion C. Gociu rămâne în arealul creației epice în care excelează prin descrieri de natură, prezentare de caractere și abordând o adevărată plajă a subiectelor pline de neprevăzut.

Acest nou volum parcurge un adevărat traseu geografic de la Gura Puturoșii, din zona Jiului de Sus, la Brăila, oraș cu deschidere negustorească, unde își căutau dorința de realizare atâția și atâția oameni. Dar este vorba și de un traseu de viață al Măriei Gugea, (Gugeoanii) văduva lui Ion Gugea, bărbatul mort de tifos exantematic la întoarcerea de pe front și al celor doi copii orfani, Ghiorghița, de treisprezece ani și Costică, de zece ani. Femeia, împreună cu cei doi, este nevoită să ajungă la Brăila, unde bărbatul ei, fiul machedonului Constatin Gugea, mare meșter blănar în oraș, avusese o mică afacere, alături de un alt tovarăș. Acum cei trei fuseseră chemați să participe la împărțirea afacerii și împărțirea moștenirii.

Măria, „**până mai ieri fostă nevastă de negustor cu patentă, din femeie cu situație îmbelșugată, ajunsese cea mai strâmtorată persoană din comună.**” (pag. 19). După terminarea succesiunii, se hotărăște să rămână în Brăila, ca într-un fel de *emigrare* mai mică, o dezrădăcinare, asemănătoare consăteanului Vasile Ungureanu, plecat în America să afle o viață mai bună.

În oraș, ea va deveni măturătoare, fiica sa Ghiorghița, fată în casă într-o gospodărie boierească, iar Costică, ajutat de bunicul său patern Constantin Gugea, ajunge vânzător la plăcintăria numită „*la Pătru*” de pe strada Călărășilor. Băiatul face cunoștință cu această lume nouă, cu felurii oameni, mai mult sau mai puțin cinstiți, află și despre fetele care erau „*dame de consumație*”, practicante de amor liber, pe cont propriu sau legal, „*cu condicuță*”.

După câțiva ani, Măria și fiul său Costică, bărbat tânăr acum, trecut prin alte locuri de muncă, tulburate și de concentrările aceluși timp de după război, se hotărăsc să se întoarcă la casa bătrânească, lăsând la oraș pe Ghiorghița, căsătorită cu Ion Draica, om bogat, „**negustor cu prăvălie și acareturi pentru cai și trăsuri (...) comerciant și un domn.**” (pag 75). Aici, în sat, cei doi duc o viață îndestula-

tă, ajutați fiind de ginerele bogat și de fiica sa, care nu are copii. Costică se însoară cu Veta, fată de om înstărit, împreună au copii, printre care și un băiat, Neluțu, dorit a fi înfiat de familia Draica. Costică Gugea, om în toată firea, își face prieteni în sat și chiar cochetează cu mișcarea legionară.

Acesta este traseul destinului familiei Gugea până la data când autorul **Ion C. Gociu** sfârșește volumul întâi al trilogiei proiectate. O poveste ce poate părea nesemnificativă pentru cititorul obișnuit. Adâncind însă lectura, paginile cu descrieri amănunțite fac regatul acestei scriituri, pen-tru că toate întâmplările se petrec în acei ani de nesiguranță, de căutări, de acomodări, însă firul lor se desășoară explicit, dând egalitate și cursivitate evenimentelor majore, ce pot apărea la un moment dat în viața oamenilor, schimbându-le condiția socială. Întreaga expunere se încheagă într-o uniune epică, cu un mesaj bine precizat.

Începând cu descrierea locurilor de baștină a celor trei oameni ce vor călători spre Brăila – *orașul speranțelor* -, dar mai ales cu frumosul obicei creștinesc de a marca *sărbătoarea Mucenicilor*: focul din băătăura casei, la care răposaii familiei „**veneau să se încălzească**” (pag. 5), odihnindu-se pe cele cinci scaune, așezate în jurul măsuței cu trei picioare, pe care așteptau frumos orăduite ulcelele nefolosite pline cu apă neîncepută, atunci scoasă din bunar „**să aibă morții de spălat și de**

(continuare în pag. 99)

Cristina ROȘU

Marcel Capriș și fascinația pentru un fond mitologic...

"S-a întâmplat ceva în învățământul european, sistemul și-a pierdut disciplina și sensul. A devenit o formă fără fond, care în ciuda tuturor tranzițiilor și reformelor sună a gol"¹ și asta constituie un semnal de alarmă pentru toți cei preocupați de spațiul cultural românesc. Totuși, interesul pentru cunoaștere nu a dispărut, după cum nici dorința de a o împărtăși nu s-a atenuat, căci "învățat este omul care se învață neconținut pe sine și învață neconținut pe alții" (N. Iorga). Încă sunt publicate texte de dimensiuni diferite, pe teme diferite, grație cărora tot se poate vorbi despre o dezvoltare relativ armonioasă a personalității adolescentului.

De exemplu, *Istoria maniheismului și vestigiile arheologice bogomile din spațiul balcanic*, Editura Fundației Universitare "Dunărea de Jos", Galați, 2014, semnată de Marcel Capriș, este o deschidere spre o lume demult apusă, o sursă de informare pentru elevul ce realizează o lectură comprehensivă și de explorare a textului blagian *Meșterul Manole*, în care se valorifică "un mit ce ne afectează ființa la nivel individual și colectiv"², o sursă de documentare pentru cititori aparținând altor categorii de vârstă, preocupați fie de cele două concepte incluse în titlu, fie dornici să afle mai multe aspecte vizând spațiul autohton (despre mormintele bogomile din sudul Banatului, despre ritualuri etc)

Structurată în trei capitole aproximativ egale ca dimensiune, vizând maniheismul- "o religie universalistă fondată de Mani în secolul al III-lea"³, principii și literatură, bogomilismul - doctrină, artă și simbolistică, prezențe în spațiul românesc, catharii-răspândire, organizare etc., incluzând imagini menite să călăuzească lectorul în călătoria în timp, cartea despre cele trei mari curente "eretice" este o alegere inspirată atât pentru profesori, cât și pentru elevi.

Este evident interesul autorului pentru bogomilism, pentru relația dintre maniheism (substrat) și bogomilism ("replică maniheană a secolului al X-lea"⁴), efectele răspândirii bogomilismului, elementul de adstrat (catharismul), pentru mituri, religii și curente dualiste (erezii creștine).

Cititorul află despre bogomili că nu aveau biserici- "Dumnezeu nu locuiește în temple zidite de mâini omenestii"⁵, că admiteau doar o rugăciune (*Tatăl nostru*) și botezul prin purificarea sufletului, doar vestimentația simplă (haină lungă, neagră) și hrană vegetală, că disprețuiau semnul crucii și ierarhia bisericească, că au cunoscut prigoana, supraviețuind sub denumiri diferite, că au ajuns pe teritoriile românești în secolele XII-XIV, fiind în mare parte asimilați populației românești și contribuind la crearea unui folclor literar balcanic" (Răzvan Teodorescu).

Oferind detalii despre credințe, rituri funerare, tipuri de motive decorative, despre alte lucrări în care se subliniază legătura dintre mișcarea bogomilică și începuturile literaturii noastre, Marcel Capriș spune povestea unei secte cu rădăcini în Asia Mică, dar care "s-a ramificat în Occident sub denumiri diferite", așa cum afirmă în prefața lucrării.

¹ Cristian Biru, în "Boema", august 2017 (Anul IX) Nr. 8 (102), p.7

² Octavian Lupu, *În vizită la negustorul de iluzii*, Editura Confluente literare, București, 2014, p.121

³ Hans Jonas, *Gnosticism și gândire modernă*, Editura Polirom, Iași, 2006

⁴ Marcel Capriș, op.cit., p.122

⁵ Marcel Capriș, op.cit., p.51

(urmare din pag. 98)

băut!" (pag.7), alături „o maramă brodată pe margini și un buchet de busuioc ca să miroase frumos” (pag.8), continuând cu afumatul trupului și al cotețelor „că numai așa oamenii și animalele erau feriți tot timpul anului de mușcătura șerpilor” (pag.7); urma apoi frământatul colăcelor, al cocăleților și al azimei împistrită cu boabe de cereale și cu *bănuțul* norocos de argint, toate pentru masa mucenicilor. Astfel povestea începe să-și desfășoare ghemul încălțat al destinelor. Despre *împărțeala* cu milostenii din pragul sărbătorilor, despre *claca* femeilor, „să mă ajutați să scarmăn lăna asta, că intră moliile în ea și n-am cu ce să țăs dimia pentru hainele...” (pag. 148), adunare unde se plimbau vorbele despre cei sortiți a se lua, după cum arătau *bobii* puși pe plita încinsă cu prilejul *Vrăjitului* sau năimiți cu rost de baba Opregoana, ghicitoarea satului, ori după cum se prindeau cei doi tineri în *învârtitul* pe prăjina *Vârtejului*, obicei la sărbătoarea Dragobetelui. Atâtea și atâtea datini!

Dialogurile se petrec în frumoasa limbă gorjenească a personajelor, împodobită copios cu expresii specifice, explicate generos în textele de la subsolul paginilor. Nu este de neglijat prezentarea directă a personajelor prin felul lor de comportament. Dacă adăugăm și descrierea hainelor pe care le purtau cei din sat, cei din oraș, cei care își *schimbă mereu părul* după cum vara sunt orășeni și iarna se reîntorc în sat, avem o ilustrare colorată a felului în care omul se transformă după împrejurări. Avem, mai ales, o măiastră imagine a tinerei ce își pregătea cu mare îngrijire cele necesare unui asemenea eveniment: „*Cămașa de mireasă, și-a făcut-o din pânză marchizet cusută cu râuri de mătase vișinie pe ciupag și pe la poale. (...) Șoarțele de postăvior negru și vesta de catifea...*” (pag. 74).

Chiar dacă emoția scrierii unor posibile amintiri de familie au putut genera unele scăpări ortografice, pentru care autorul chiar își cere scuze, întreaga poveste, desfășurată în paginile populate cu câteva fotografii de familie, personajele cărții fiind îmbrăcate în portul tradițional, câteva imagini din satul natal sau din orașul Brăila, așa cum arăta el prin anii 1920-1922, face din volumul *Brăila – orașul speranțelor*, o invitație pe care ne-o adresează cu multă căldură autorul său, **Ion C. Gociu**, „om de cultură, integru, introvertit, foarte sensibil” (pag. 181), așteptând să o onorăm. Ceea ce facem și vă sfătuim și pe dumneavoastră! Este o întâlnire care vă va bucura!

Cristina Elena PALADE

Regăsirea

1.

Te-ai gândit vreodată la motivul real pentru care visăm? Te-ai gândit că destinul tău poate atârna de un vis? Sincer, nici eu nu am bănuț de ce este atât de important sau că mi-ar putea schimba viața. Când spun asta, nu mă refer la vreo intervenție supranaturală, cu eroi care salvează lumea de forțele răului; prefer să îi spun Divinitate.

2.

„În timpul somnului REM (somnul cu unde rapide) au loc mișcări ale globilor oculari, cresc presiunea arterială și temperatura, se fixează ce a fost învățat și este perioada viselor.” Exact așa sună un fragment din capitolul doi al unei cărți-gigant pe care trebuia să o învăț pentru un concurs ce avea loc la Constanța. Eram la școală, iar pentru că nu aveam ce să fac în pauză, o mai răsfoiam, dar nici asta nu a durat mult pentru că, oricât de serioase ar fi fost intențiile mele, m-am lăsat pagubașă la propunerea unei colege foarte bune.

-Elena, azi nu am verificat zodiacul; vrei să vezi ce scrie la Pești?

Întrebarea mi-era adresată de Lidia, una dintre puținele colege din clasă la care țin foarte mult. În zilele acelea nu prea mai voiam să cred în nimic, nici măcar în mine deoarece toată fericirea familiei mele a fost înlocuită de frustrare, teamă, supărare, stări ce vin odată ce un bunic face primul atac cerebral. Cum timpul trecea, iar părinții mei păreau mai bătrâni cu fiecare săptămână în care veneam acasă, la țară (căci eu stau cu gazdă în oraș și sunt elevă la unul dintre cele mai bune licee), refuzam să cred că mai există ceva care să ne ajute sau că această întâmplare are un scop important în viitorul nostru, mai mult sau mai puțin îndepărtat. Lidia rosti întrebarea temătoare, dar cu încredere, căci i-am povestit cum am petrecut sărbătorile de Crăciun- numai prin spitale și fără speranță în credința în Dumnezeu, care aproape mă părăsise, chiar dacă înainte însemna totul pentru mine.

-Tot nu încetați cu pierderea asta de timp?

-Pentru noi nu e. Hai să vezi: Georgiane i-a scris că va primi bani în cursul acestei zile și, dimineată, mătușa ei a plecat înapoi în străinătate și i-a dat 100 de lei. Acum ce mai zici?

-Chiar, Georgiana? Bravo, fată!

-Merci, merci, răspunse mândră Georgiana, altă colegă bună. Mai scria și că trebuie să am grijă să nu fac risipă, ci să îi păstrez pentru cazurile în care e cu adevărat nevoie.

Am zâmbit politicoasă la auzul acestor vorbe și mă gândeam dacă se va întâmpla vreodată ca Georgiana să fie econoamă, dar mi-am adus aminte că Lidia nu a deschis pagina Peștilor și acum chiar mă bătea gândul ce ar putea să scrie.

-Elena, citește!

„Astăzi se va întâmpla ceva ce are legătură cu trecutul dumneavoastră. Veți primi o propunere de la o persoană neașteptată, cu care ați rupt orice comunicare, lucru care vă va da planurile peste cap și vă va schimba viața. Așadar, trebuie să vă păstrați echilibrul pentru a lua cea mai corectă decizie și să nu mai forțați lucrurile, lăsați-le să vină de la sine.” Mmmm, asta mi se pare ciudat, am strâpuns eu tăcerea care se lăsase după ce terminasem de

citit articolul; Lidia îmi făcu semn să mă apropiu.

-Crezi că e vorba de Corina? Cu ea ai rupt orice legătură și se cam potrivește.

-Ce?! Nu, nu cred, n-aș accepta, dar ce am citit pare cam imprezibil, deci e o variantă.

Corina a fost prietena mea pe care o consideram cea mai bună, dar din anumite motive pe care nu îmi face plăcere să le dezvolt, abia dacă ne mai salutăm. Conform frazei, ea se potrivește chiar bine deoarece, dacă mi-ar acorda mai multă atenție, cred că viața mea s-ar schimba. Pentru că o văd ca fiind singura opțiune, mă voi feri de ea; nu am nici cea mai mică intenție de a-mi complica viața și trebuie să nu o mai forțez, ci o să o las să decurgă natural, după cum scria pe pagina peștilor. Nu am mai apucat să vorbesc nimic legat de asta cu Lidia sau Georgiana, că profesorul intră în clasă cu un zâmbet ironic și purta acel gen de fericire pe care o poartă profesorii când dau teste-surpriză elevilor.

3.

Ajunsa acasă, îmi fac rutina zilnică: mă schimb, mănânc, fac un duș revigorant, după care mă apuc de teme și tot ce înseamnă școală. Când finalizez și ultima pagină de învățat, ceasul arată 21:37 și realizez că mi se pare o prostie fraza citită azi, de față cu fetele și decid în mintea mea să nu mă mai tem de toate lucrurile pe care le aud. Așa m-am simțit mult mai împăcată cu mine, lucru care mi-a ușurat adormirea, dar nu înainte de a face câteva rugăciuni care mi se păreau străine de vreme ce nu m-am mai închinat de mult timp. Aveam în minte ceva legat de vechea mea latură spirituală care a înviat și-mi cerea să vorbesc cu Dumnezeu; remușcări m-au cuprins în clipele acestea și aveam presimțiri ciudate, în care se contopeau rațiunea și sufletul, iar eu sunt un simplu teren care trebuie să aleagă ce parte să las să mă domine. M-am ridicat brusc, mi-am zis imediat că e ceva necurat la mijloc și că mă tulbură într-un mod care nu m-a mai mișcat de când mergeam la biserică și purtam diferite discuții cu mine însămi.

Când m-am uitat la ceas a doua oară, era 22:23 și m-am mirat de cât de repede trecuse timpul.

4.

Se făcea că eram la o masă mică, umbrită de trei stejari mari și verzi cum văzusem numai la bunica acasă. În fața mea apăru- ca un sămbure ce se măsura tot mai mult- o lumină puternică și albă; pe măsură ce creștea, lumina lua o formă umană acoperită cu veșminte albe și strălucitoare, iar apropiindu-se de masa la care eram așezată, mi-am dat seama că omul care urma să ia loc lângă mine era chiar Domnul nostru, Iisus Hristos. Mi-a zâmbit blând și mi-am adus aminte de zâmbetul tatei care-i rotunjea fața când veneam acasă, la țară după două săptămâni-dulcea revedere!- doar că de această dată simțeam vinovăție, îngrijorare, o ușoară teamă- sunt la întâlnire cu Dumnezeu, Tatăl, Fratele pe care eu singură am vrut să-L pierd și să nu mai știu nimic de El. Pagina cu zodii...Deci aceasta este legătura demult ruptă - legătura divină...

-Elena... A trecut mult timp, începu să vorbească

(continuare în pag. 101)

și să mă privească blajin, iar glasul duos... parcă venea și din stejari, și din masă, și din mine, însă nu voia să mă sperie, ci să-mi arate că suntem prieteni, frați buni.

Am încercat să vorbesc, dar nu puteam să deschid gura.

-Deschide-ți sufletul, Elena! Vorbește din interior!

Am ascultat cu atenție și am privit ochii blânzi care mă linișteau; am coborât în adâncul meu interior și calea mi-era luminată de Domnul, ceea ce m-a fericit îndeajuns de mult încât să-mi deschid poarta sufletului ca să pot spune tot ce vreau, să mă confesez și să-mi plâng nimicnicia, păcatele, încăpățănarea, îndărătnicia, dar dintr-odată am revenit la masă; Fiul Domnului ținea în mână un pietroi negru în ale cărui adâncuri întunecate te pierdeai. Se ridică de la masă și îmi vorbi din nou:

-Elena, să vii mâine acasă la mine. Te aștept cu drag.

Rostind aceste ultime cuvinte, a plecat în lumina din care a venit, iar eu dispăream în infinitul universului, ușoară ca o pană, ca să mă trezesc cu 5 minute înainte de a suna alarma. Straniu era faptul că, deși am visat, mi s-a părut foarte real, ca și cum am fost acolo cu tot trupul și toată ființa mea. M-am ridicat din pat atât de veselă și voioasă și am stat la marginea patului încă un timp să meditez asupra visului care, de fapt, a fost realitatea altei lumi și m-am gândit ce ar putea să simbolizeze. Cu siguranță, cei trei stejari reprezentau Sfânta Treime; locul era protejat; pietroiul negru și înspăimântător mă îngreuna, deci constituiau păcatele mele grele, căci odată luate, m-am simțit pură ca un nou-născut.

-Și nu trebuie să uit ultimele cuvinte: să merg acasă la Dumnezeu. Stai puțin!...Ce e azi?

Deschid rapid telefonul și văd că scrie 25 martie. Dau fuga în bucătărie și caut în calendar să văd ce sărbătoare o fi dacă o fi vreuna.

-Deci azi, 25 martie, este Buna Vestire și trebuie să merg la biserică. Norocul meu că programul școlar se termină la 13:00, așa voi sta mai mult cu Dumnezeu în casa Lui.

5.

Ora 13:00: mă grăbesc să prind autobuzul care mă lasă în apropierea bisericii mele peste cinci stații. Tot drumul am mers încet și ziua tot mai greu a trecut, iar când am povestit visul colegelor, ele mă priveau cum privește un om normal un nebun ce îi iese în cale, dar asta nu a contat prea mult pentru că nu mai aveam nevoie de nimic dacă îl descoperisem pe Dumnezeu.

Cum trecuse aproape o oră, slujba se ținu dimineată, deci era terminată acum și biserica- închisă; m-am așezat pe o băncuță și am așteptat. M-am gândit că, dacă aștept un astfel de oaspete, răbdarea sigur o să-mi fie pusă la încercare, deci trebuie să fiu atentă și să trec acel test al credinței recuperate la care eram sigură că o să fiu supusă.

Peste un timp de așteptat, mi-am verificat din nou telefonul care indica 14:30 și m-am îngrijorat că nu mai vine sau nu am înțeles ce mi-a vorbit Fiul Domnului înainte să plece. Deodată, ca de nicăieri am auzit un plâns încet și scurt; îmi las ghiozdanul pe bancă și mă îndrept spre ieșire, de unde părea să vină acesta. Pe asfalt văd un copil de vreo 7 ani cu o bicicletă aproape de el. Căzuse și de zgâriase.

-Hei, ești bine? Hai să te ridic.

Copilul nu spuse nimic, ci doar se lăsă în voia ajutorului oferit.

-Uff.. la uite, te-ai zgâriat la genunchi. Te doare?

-Da... Puțin.

-Așteaptă-mă aici.

M-am grăbit înapoi la sacoul pe care l-am lăsat pe bancă și am luat batista mea săptămânală, de-a-ceastă dată, favorita, față de care am avut câteva remușcări, însă m-am consolată cu gândul că servea unui gest nobil de bunătate. Am alergat către băiat și i-am legat batista în jurul genunchiului, iar el mulțumi politicos și plecă mergând pe lângă bicicletă.

M-am întors bucuroasă că am putut să ajut și am reluat așteptarea. După ce mai trecu un timp, am realizat că mi-era cam foame, așa că am scos din ghiozdan un corn cu ciocolată, un sandviș cu roșii, castraveți și brânză și sticla cu apă. Cum mâncam, un alt copil-ceva mai mare decât cel de dinaintea-trecu prin fața mea și se uită lung la sandvișul pe care îl devoram. Hăinuțele sale mă făceau să cred că situația sa de acasă nu era tocmai strălucită, lucru care m-a făcut să strig după el, ridicându-mă.

-Hei, tu, copilul!

Mă simțeam jenată că strigam astfel un copil pe care nu îl cunosc, căci nu intenționeam să-i fac rău, așa că am încercat să adopt o expresie cât mai blândă și bună, exact ca privirea divină din visul meu.

-Uite, vrei și tu?

I-am întins jumătatea de sandviș care mai rămăsese, însă el refuză din cap spunând:

-Vă mulțumesc, dar mama m-a învățat să nu vorbesc cu străinii sau să iau ceva de la ei.

În acel moment am rămas mută de uimire și am prins drag de copilul din fața mea, iar în gând i-am lăudat părinții pentru o educație atât de frumoasă.

-Bravo! Mama ta te-a învățat foarte bine! Mama mea m-a învățat același lucru când eram mică și o ascult și acum, chiar dacă am crescut, căci am mare nevoie de ea. Te sfătuiesc să-ți iubești părinții mult, mult.

Copilul nu mai spuse nimic, ci doar mă fixa cu ochii înmărmurit cum eram și eu când i-am întins bucata de sandviș. Probabil își dădu seama de intențiile mele bune și zâmbi ușor; nu mă mai refuză când l-am invitat să se așeze pe bancă sau când i-am întins sandvișul pentru a doua oară.

-Câți ani ai tu?

-Am 11. Dumneavoastră?

-Eu am 17, dar să-mi zici Elena, căci sunt un copil la fel ca tine.

Am râs și m-am gândit că mi-ar plăcea să mai fiu acasă, în satul meu și să mai am 11 ani, să mă joc în iarba verde cu pisicile și câinii, dar, din păcate, timpul nu m-a iertat, deși l-am rugat să mă lase așa. Am zâmbit cât timp am vorbit cu copilul și mă cuprinsese o emoție dulce a copilăriei pierdute. Am înjumătățit și cornul și mărturisesc sincer că acea jumătate era mai dulce când am mâncat-o împreună cu acel copil decât dacă aș fi mâncat-o singură în apartament. Am împărțit și apa - la fel de bună ca și cornul cu ciocolată; am verificat telefonul la cererea copilului ce părea îngrijorat deodată de timpul în care lipsise de acasă: 16:14.

(continuare în pag. 102)

Eu îți mulțumesc că ai mâncat cu mine; dacă trebuie să pleci acasă, eu te las. Te rog să îi spui mamei tale că te-ai întâlnit cu mine, o străină și că o felicită că are un copil așa bine-crescut, că trebuie să fie foarte mândră de tine, dar și tu de ea.

Acesta râse bucuros și încuviință din cap.

-La revedere, domnișoara Elena!

-Mergi cu bine, dragule! Mă bucur că ne-am cunoscut! Am rostit ultimele cuvinte plină de emoție și mi-am zis : „ Ah! Bunele maniere nu fac excepție!...”. Am chicotit și m-am decis că ar trebui să plec și eu acasă; se întârzia și mai aveam și teme pe deasupra. Poate că Dumnezeu nu a venit la întâlnire, dar astăzi am avut o zi foarte interesantă și specială.

6.

În timpul acela m-am trezit la aceeași masă și între aceiași trei stejari falnici și mi-am dat seama că mă aflu în lumea aceluiași vis ca seara trecută. De această dată, eu eram cea așteptată, căci Mântuitorul era așezat în fața mea și mă privea cu cei mai blânzi ochi.

-Doamne, sărut-mâna și iartă-mă! Te-am așteptat astăzi în casa Ta, dar nu ai venit...

- Elena, tocmai Eu să nu vin?! Ne-am întâlnit și „flămând am fost și Mi-ai dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ai dat să beau; străin am fost și M-ai primit; gol am fost și M-ai îmbrăcat; bolnav am fost și M-ai cercetat; în temniță am fost și ai venit la mine. Adevărat zic ție, întrucât ai făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, Mie Mi-ai făcut!”.

Am înlemnit la auzul acestor vorbe..

Erau citate din Biblie și am conștientizat că Fiul Domnului a venit la întâlnire nu o dată, ci de două ori și m-a primit în casa Lui. Copiii pe care i-am ajutat azi au fost părți din El. Mă simt binecuvântată de faptul că Dumnezeu a coborât lumina sfântă în sufletul meu și a bătut la ușa mea ca să-L primesc așa cum se cuvine, iar batista pe care Domnul mi-a înapoiat-o s-o port mereu cu mine și parcă devine mai albă și mai nouă cu fiecare dată când o folosesc să ajut oamenii.

Emoții puternice îmi trezesc și rugăciunile pe care le fac înainte să merg la culcare și mă gândesc la cât de minunat este să ai sufletul curat și luminos, dar să știi că nu îl întrețin cu apă, săpun și burete, ci prin fapte de milostenie, sacrificiu și toleranță. Astfel, pe măsură ce cresc și voi ajunge să fiu un bătrân care le-a văzut pe toate, voi avea grijă ca odaia inimii mele să strălucească de bunătate. Iată, cum L-am găsit pe Dumnezeu, imediat m-am regăsit pe mine.

Notă: Lucrarea a obținut **Premiul pentru originalitate** la Concursul “Scriitori de ieri, de azi și de mâine”, categoria 15-21 ani, din cadrul Festivalului Internațional al Cărții “Axis Libri”, Galați, 14 – 18 iunie 2017.

Carmen HUZUM

CA ȘI CUM AȘ FI

Uneori îmi ești
Dureros de adevărat
Precum slovele
Ce-și împlântă ghearele
Sfârtecându- mi
Și ultima licărire
De speranță
Alteori te simt
Plimbându-te agale
Prin cele mai întunecate unghere
Strigând
Te știu!
O, da.... Te știu
Îți cunosc tremurul vocii
Și furia
Și mai știu
Locul unde te ascunzi
De fiecare dată
Când fugi
Implorând zeii...
Apoi taci
Să pot auzi ploile
Ce se duc
Ce vin
Și revin
Ca râurile
Într-o matcă
Mult prea îngustă

Ne întâlnim alteori
La răscruce de gânduri
Și ne împărțim
Egal
Lumina ochilor
Căci ne rămânem
Aceleași mereu
Frații de lumi
De strigăte și deznădejdi...
O, iubitele
Uneori te uit
Cuibărit
Ca un copil
Sub mantia nopții
Și- ți cânt
Ca și cum aș fi
Ca și cum ai fi

Tania NICOLESCU

**CONFESIUNI –
OLIMPIU VLADIMIROV
(1942-2017)**

I-a fost dat să plece dintre noi odată cu Perseidele - ploaia de meteori, venită din mari depărtări, după cel ce cunoștea atât de bine, graiul ce împlânzea până și pietrele. Și cine oare, dacă nu geologul - poet putea face ca materialul grosier din jur, piatra realităților dure, să i se oprească la picioare calină, așteptând să fie șlefuită și să poarte un nume: Olimpiu Vladimirov. Bonom, oarecum taciturn, dar păstrându-și mereu simțul umorului și cu zâmbetul pe buze pentru cei apropiați, talentatul poet tulcean spunea despre sine: *"Port de la naștere / ramura de măslin sub care / voi întâmpina moartea; N-am nicio oglindă / care să-mi întârzie / aburul sufletului / trecut în ceremonioase / călătorii cerești."*... *"Singura-mi neliniște / este doar gândul nebun că-n Olimp / voi fi luat drept un zeu."*(Neliniște).

Născut în Tulcea la 09-01-1942, a urmat școala primară și gimnazială în cadrul actualului Colegiu dobrogean "Spiru Haret" și apoi Facultatea de Geologie a Universității București. A debutat în poezie în anul 1958 la revista "Steaua" și de atunci, a fost prezent în numeroase antologii de poezie, reviste literare și volume proprii de poezie: *"Confesiuni"* (1980), *"Semn"* (2006), *"Identitate"* (2008), *"Adânc de fântână"* (2011), *"Nimic mai mult"* (2013), *"Recoltă de iluzii"* (2014) sau în colaborare - *"Insula Albă"* - antologie cu Marian Dopcea în 2003 și *Isaccea pagini de monografie* în colaborare cu Nicolae Rădulescu (2008 - vol I și 2010 - vol II). Fiecare carte a sa, a fost o laborioasă căutare și clarificare a identității de sine precum într-un ochi de adânc de fântână, o tulburătoare confesiune de pe arcul viorii sale închisă în lutul vremelnicului trup, un semn indubitabil al trecerii sale prin lume.

Pentru activitatea sa, a primit numeroase premii: premiul revistei "Tomis" și al Filialei "Dobrogea" a USR (2000), premiul anual de poezie al revistei "Porto Franco" (2011), precum și premii la Saloanele Internaționale de Carte "Ovidius" (2002, 2003, 2006). A făcut parte dintre fondatorii Asociației "Aegyssus" a scriitorilor din Tulcea (2007), membru titular al Uniunii Scriitorilor din România (2009), redactor al Revistei Ex Ponto (2011), și a acceptat

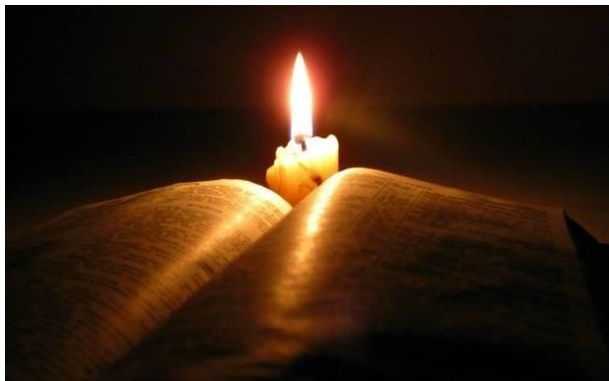
cu bunăvoință-i caracteristică, să sprijine ca redactor și revista "Seniorii Tulcenii" (2015). Prezentă îndrăgită și prețuită nu doar de prieteni, gata mereu să dea o mână de ajutor atunci când i se cerea, Olimpiu Vladimirov s-a ocupat și de promovarea tinerelor talente, îngrijind de nouă antologii din creațiile laureaților la Concursurile Naționale de Poezie și Eseu "Panait Cerna", în perioada 1975 – 2006. Colaborează și la Dicționarul personalităților dobrogene (vol. I – 2004, vol. II – 2005 și vol. III – 2008).

Chiar și atunci când a simțit că *"Senectutea – așteaptă, modestă, la rând / și se invită singură pe locul ce-i revine de drept"*, când umbrele unor sumbre presimțiri au început să-i dea târcoale: *"Mă simt arlechinul / mânuit cu sfori / tot mai subțiri mai uzate"* (vol. *"Nimic mai mult"* - 2013), poetul face alegerea de a-și închina incertul timp rămas, creației sale: *"versurile mele / nebuloasă stelară – în jurul inimii"*, redescoperind bucuria de a trăi fiecare zi rămasă. *"Prețioasă și pretențioasă / dorința de a trăi o viață / care n-ar trebui / să aibă sfârșit; / Știind, totuși, că nu e așa, / mai sigur decât în multe împrejurări, / mă agăț de fiecare zi / cu bucuria unei nașteri"*. Și totuși, cu toate că despre durere, cum afirmă poetul, *"nu se vorbește"* și se străduiește ca *"picătura chinezească – răbdarea care cucerește piatra"* și poezia, *"praful de ingeri"*, să-i devină leacul pentru *"rănile deschise"*, nu poate să nu observe cu tristețe, faptul că ceea ce altădată părea cunoscut, devine cu greu recunoscut: *"oglină în care mă privesc / este pustie; / Nu mă mai recunoaște..."* și că, în jurul său, țesătura socială, relațională, ce odinioară părea indestructibilă se destramă treptat: *"Mă părăsesc prietenii. / Pe socluri rămân doar locuri libere"*. Sentimentul de singurătate devenit dureros și copleșitor: *"Numai soarele meu nu apune... / Stă nehotărât pe creanga zării, / obsesiv ochi de ciclop / învolburând culorile, / cuib nostalgic rătăcind după păsări, / cearcăn adâncit în gerul de-o iarnă, / stea căzătoare care nu-și găsește locul / pe nici un pământ..."*, este repede alungat, cu umorul care nu-l părăsește aproape niciodată: *"Cu discreție, / mă trage de mânecă / ingerul: cât a mai rămas din tine într-o carte?"* / *Plec mai departe, gândind / că mi s-a dat să fiu / măreț, cu felul meu, / omul nevoii" / și al fragmentelor*.

(continuare în pag. 104)

În urma Omului plecat dintre noi, rămânem să privim la rândul nostru cu tristețe, cum din nou, *"însurarea coboară în iarbă / căutând lumina zilei / prelinsă-n pământ"*. Dar, ca și cum ar fi anticipat aceasta, cuvintele pe care mâna sa le-a făcut să răsună din vioara ce-a fost, ne încurajează: *"Cu moartea mea / nu se sfârșește nicio viață; / Doar eu o iau de la capăt"*. Și nu ne îndoim că, dacă ar fi să o ia de la capăt, ar face-o în stilul său, inconfundabil de generos: *"Din timpul care mi s-a dat / renunț la clipele când număr / fiecare vis salvat de la moarte"*. (**Numărătoare** – vol. **Adânc de fântână**).

OLIMPIU VLADIMIROV - POEZII

SCRISOARE

Îngere, eu trebuie să cobor,
Oricum, semaforul nu se mai schimbă;
Sunt agățat demult de-un ultim zbor,
Amarul vieții îl adun sub limbă.

Lucru-nceput îmi iese tot pe dos,
Pustiuri s-au adăpostit în oase,
Credința nu-mi mai este de folos,
Suspîn după un zar de șase-șase.

Nu-s împăcat cu mine și-i târziu
Să buchisesc acum abecedarul;
Cât pot, întârziî lângă lutul viu
Ca să-mi ascund și sufletul și harul.

ANAFOR

Pretutindeni aceeași sală de așteptare,
pe drumul de la un ghișeu la altul,
la spital, la poliție, la primărie,
la gară, la fisc, la... la... la...

Aceeași oameni obosiți,
transpirați, nervoși, agitați,
gesticulând, ridicând glasul,
înălțându-se pe vârful picioarelor,
îmbrâncindu-se ușor,
("datul din coate" dă încă roade),
între scuze, șoapte, murmure,
și zâmbete sleite de un efort inuman:

"pentru ce? de ce? cât? oare cum?"

Atenție, se plătesc doar impozite și amenzi,
se eliberează adevăruri, rețete, bilete de drum,
buletine, pașapoarte...
Nici măcar certificate de bună purtare,
nici măcar abonamente pentru iluzii;

Doamne, atâtea hârtii în fiecare zi,
asemenea unui viscol fierbinte și sufocant
trecându-ne prin mâini, prin memorie,
prin fața ochilor, prin buzunare,
strânse cu îndârjire, cu smerenie, cu umilință,
pentru a ne salva de alte și alte necazuri
sub binecuvântarea sfintei birocrății;

De mâine, la fel de obosiți
și fără șansa unui gând mai bun,
ne trezim în vârtejul
acestui anafor,
fără să bănuim,
că timpul ne aspiră, puțin câte puțin,
în iadul de la un ghișeu la altul...

LOCUINȚĂ

Locuiesc această vioară
îmbrăcat în sunete
Inocentă
inima dăruiește ritmuri nebune
doar pentru mâna
care ține arcușul

CONDIȚIE

Îmi puteți lua
toate semnele de punctuație
respectate sau ignorate;

pentru supraviețuire
lăsați-mi doar linia de dialog...

În plus,
vreau să descopăr, singur,
punctul.

BOLI

Ce boli incurabile!
Să-ți placă lauda de sine
și pașii rătăcind spre nicăieri...

NIMIC MAI MULT

Într-o singură lacrimă
Port Dunărea
și mormintele celor dragi;
Nimic mai mult...

Claudia BOTA**Clopotul timpului**

Un sunet profund atinge cuvântul cel mut
 Și trupurile noastre carnivore împart și moartea din moarte,
 Un dangăt de clopote de azi, un dangăt de clopote de ieri
 străbate muzica timpului stingher,
 Mă dor amintirile scurse prin paginile istoriei impregnate,
 în file de carte cenzurate.
 Iar Tu, de ce mă porți printre lacrimi?
 Nu-mi da ca să port mai mult decât pot.
 Un dangăt de ieri, un dangăt de azi într-un stup de albine,
 Roind alungă duhurile rele printre sunetele grele.
 Cheamă viii, plânge morții, împrăștie viforele și alungă
 trăsnetele!
 Prin sunete dau timpului măsură umplundu-l de rost,
 Marcând începuturi spre slava luminii din post a Cuvântului
 cu rost.

Mi-ai adus soarele

Mi-ai adus soarele în străpunsa inima răvășită
 Registre îngălbenite străjuiau colțurile învechite,
 Din suflet ruga izvorând insistent în miez de noapte
 Când teama puse stăpânire pe inima neîncălzită,
 "Doamne dă-mi fericirea!" ca pe o ultimă carte.

Prin iarbă pașii tăi călcau prin roua de dimineață,
 Puful de păpădie în zbor îmi furau clipele prin ceață,
 Ceața-mi băntuia gândurile învolburate, topite-n sete,
 Ducând spre zările ce străjuiau lumina-ți fără de pereche,
 Iubirea să nu se împartă, să stea de veghe netulburată.

Și dacă inima îmi spune

Și dacă inima îmi spune că te iubesc
 Lumina clipei de altădată iar răsare,
 Ca și dulceața dulce-amară de cicoare,
 Dispare! Speranța prin tine face ca să cresc.

Sunt zile-n care te iubesc și zile-n care te urăsc
 Și aș vrea să strâng în palma mea iluzii negândite,
 În ierni să adorm și sub povara grijilor fără să cerșesc,
 Un dram din tolba cu săgeți aprinde amorul plin de șoapte.

Alerg ținând la piept o ultima scrisoare în care mă trădezi
 Ce pot să cer acum zeilor? O ultimă prinsoare!
 Prin care soarele în zorii dimineții nu apare,
 Aștept, aștept și văd acum cum tu te minunezi!

O nouă zi

O nouă zi mi te-a descris:
 mai bună, mai frumoasă
 ca o mireasă.
 O candidă lumină mă apasă,
 De la fereastră.

E ziuă-n cer, e noapte-n zi
 Și acum dinspre lumini spre mine vii,
 Iar Tu, Doamne când m-ai privit,
 Am înflorit.

Picură stropi de lumină

Lumina Învierii revarsă asupra noastră viață,
 Viața luminată din puterea Cerească.
 Nădejde hrănită prin ani cu multă speranță.
 Picură viață ce revarsă lumina dumnezeiască.
 Picură stropi de lumină peste fața ta senină,
 Cântă îngerii din ceruri din harfa cea divină
 Cântă-n sus și cântă-n jos cu glas melodios,
 Triluri ce străbat văzduhul în acord duios.
 Prin Lumina adevărului toți ne-am mântuit,
 Aducând iubirea întru Cel merit.
 Devenind nuntă-n Cer și pe Pământ,
 Luminând pământul prin Cel Prea Sfânt.
 În această zi de primăvară renăscând la o nouă
 viață.
 Iar Hristos pentru toți a înviat!
 Sculând lumea din al său păcat.

Miroase mamă, iarăși socul din pădure...

Suavul chip și blând al mamei mă-nvăluie din
 norii cei fierbinți,
 Purtat în anii copilăriei lipsiți de griji și suferinți.
 O, mamă, chemându-te din negura tăcerii,
 Cum mă purtai prin misterioasa cărare a
 pădurii,
 Cu inima în taină hrănită din lumina siderală,
 Tu mi te arăți și astăzi fără de sfială,
 Mereu mi te dezvălui între Sfinți.
 Iar pașii inimii pe lângă inima-ți mă țin,
 Miroase iarăși socul din pădure,
 Miroase a particole ce-mi dă viață,
 Miroase în suflet doar a suspine,
 Particulele atomului și azi sunt pline de lumina.
 Care este-n tine!

Condu-mă

Condu-mă până la limanul dintre ape
 Lumina va atinge valurile învolburate,
 Nemailăsând loc durerii ca să-mi sape,
 Neputințele firii fiind cuvinte nepătate.

Când vei privi în zare către asfințit
 Prin inima înflăcărată fără de sfârșit,
 Aprinsul dor e un zefir ce va revărsa,
 Ca un potir cu vin de ambră în mâna Sa.

Condu-mă la steaua vieții din al inimii caval
 Să-mi port lumina timpului din val în val,
 Călător al unor drumuri cu amintiri frânte
 Destine irepetabile pe scena vieții umbră de
 atâtea lupte.

Silvia LUCHIAN

IERNITELE PRIMĂVERI

(fragment de roman)

I-a plăcut, la început, și casa unde urma să locuiască și nu bănuia că o să se înșele.

Și totuși, dacă ceilalți chiriași nemulțumiți părăseau clădirea, el de ce nu pleca? A rămas, de parcă ceva îl ținuta și îl trăgea în jos. Asta nu înțelegea Tăsică.

Un mare scriitor spunea că fericit ești atunci când te afli într-un loc și nu ai vrea să pleci în altă parte. Așa cum se simte și Tăsică de la o vreme la fermă și se întoarce rareori în casa dintre bălți și lângă unchiul său, Stavru. Nu același lucru s-ar putea spune și despre Gore. Oare ce îl ținea pe el să plece de acolo, din locul acela mohorât, fără viață și parcă fără dimensiuni terestre. Parcă locuia într-o lume tăcută, de gheață, unde pretutindeni era alb și totul trecea în veșnicie. Sau locul colorilor era luat de griuri și tristețea îl urmărea prin fereastră. În toată această poveste gri, își mai face câteodată loc fraudulos câte un pescăruș cu tipătul său ciudat, ca al unui surdo-mut.

Omul acesta pare singur, înotând într-un ocean al suferinței. Parcă a pierdut un examen al vieții, iar acum se confruntă cu trecutul. Pare cuprins de o rușine profundă, s-a închis într-o lume mică și a căzut pradă dezamăgirii. Deseori, la adăpostul visurilor sfărâmate, pare să ascundă ceva... Adevărurile spuse pe jumătate, chipul său grav și trist trădează o mare frică... Frică de necunoscut sau... de ceva ce a cunoscut cândva și nu-și mai amintește. Crâmpoale ale unor trăiri din altă viață îl îmboldesc și nu-i dau pace. Parcă trăiește într-o altă dimensiune. În inima lui sălășluiesc amintiri dintr-o altă lume, dar încă vie, care îl bântuie... Mintea îi este ocupată de gânduri încălcite și nu-i mai rămâne loc pentru prezent.

Câteodată, în sufletul său încolțesc speranțe, dar care, îndată, sunt umbrite de gândurile care îl bântuie. Uneori, cuminte ori solemn și nemișcat ca Sfinxul, alteori, agitat și dezlănțuit, nici el nu se înțelege cu sine.

Nu are ceas. Nu-i trebuie. De parcă s-ar orienta numai după soare și ar avea legătură cu veșnicia.

Tăsică observase că ceva nu e în regulă cu el, dar încă nu știa cu ce să-l ajute.

„Păcat de el! Altminteri, e un om cum rareori mai poți întâlni unul ca el în zilele noastre. Poate chiar a venit din alt timp și, în loc să ia un tren spre casă, din greșeală a luat unul spre viitor. D-asta nu-și găsește locul”, își spuse Tăsică și încercă să-l ia cu binișorul, în stilul său ușor, ironic.

-Iar ești botos, bocciule. Ai pus monopol pe suferință, se vede treaba, deși te-ai născut cu atâta har. Mulți ar vrea să aibă calitățile tale și n-au de ce să se agațe la disperare. Chiar îți place să suferi? Te paște schizofrenia, omule!

-Doamne-fereste...! spuse Gore mai mult pentru el, în timp ce pune ceaiul pe masă.

-Eu am acolo, la fermă, două exemplare, ar suferi de așa ceva. Una e Feocla cea șleampătă, tâmpă și bârfitoare. N-am văzut-o niciodată zâmbind. Cealaltă...

-Cumva iubirea ta albastră!?

-Exact. Între timp s-a făcut cenușie și s-a înnegrit de supărare. Vezi că ai ghicit!?

-Dar ce s-a întâmplat?

-Poate, unde m-am distrat prea bine aseară, iar toanta aia de Feocla, care nu știu ce vrea, precis i-a băgat în cap ceva.

Gore zâmbi cu amărăciune, puse privirea în pământ și oftă.

-Vezi tu, băiete -spuse el-, dragostea nu se însoțește întotdeauna cu fericirea. Uneori aduce mai multă tristețe. O dragoste mare e frumoasă, dar și înspăimântătoare. Deci, nu investi atâta...

-Cu toate astea, nimeni nu poate trăi fără ea.

Gore ochise într-un punct vulnerabil. Tăsică se simți blocat, dar avu grijă să nu forțeze lucrurile. Insta-lat pe un scaun vechi, la o masă, la fel de veche și ruptă, dar acoperită cu o coală albă de hârtie, în fața unei cești cu ceai fierbinte, Tăsică schimbă cu grijă subiectul:

-Cam tăcută și mohorâtă camera asta a ta. Noroc cu găinile de-afară. Știe Neanderthal ce face...

-E o cameră modestă...Nici nu-mi trebuie mai mult, spuse el și chipul său se înnegură din nou.

-Altminteri, e chiar plăcută. Mai frumoasă decât camera lui Van Gogh de la Anvers.

Râseră amândoi cu poftă și pentru că reuși să-l facă pe Gore să râdă, Tăsică împinse subiectul spre petrecerea la care avuseseră onoarea amândoi să participe și spre Lia cea diafană, cu vocea ei de soprană și parcă mereu înconjurată de dalbe și feciorelnice flori.

-Ia spune-mi acum, ce impresie ți-a făcut serata?

-Bună. Chiar foarte bună, părea că vorbește cu sinceritate Gore.

-Chiar, ce ți-a plăcut mai mult? se grăbi să se bucure Tăsică.

-Arhitectura...

-Așa o cheamă!? Dar dansul, muzica...

-Domnișoara Lia Man are o voce frumoasă și cântă foarte bine, cred.

-Numai atât!?

-Are și alte calități, desigur. Adică, vreau să spun că dumneaei știe mai bine ce are.

„Ei, poftim! Mi-a închis gura”, concluzionă cu dezamăgire Tăsică și simți că nu trebuie să mai întindă coarda că se va rupe.

Hotărî deci să reia subiectul mai târziu, ori dacă nu, măcar altădată.

-Pescărușii...Îi auzi? Mi-amintesc de copilărie..., schimbă pe loc Tăsică foaia.

-Și mie...

-Mai ales ție, că aveți mai mulți și mai mari că și marea-i mai mare.

Râseră amândoi. De data asta în cascade, ca în copilărie. Subiectul părea să-i placă lui Gore. Poate doar copilăria o fi pentru el perioada spre care ar avea curaj să privească înapoi.

Petre RĂU

Bunicul Constantin

Murise bunicul meu și mă întrebam de ce oare îmi era frică să stau singur cu el. Îl iubisem foarte mult, și el mă iubise, eram nepotul lui preferat. Cine inventase în mine frica aceea, de unde o aveam?

Constantin. Frumos nume! Numele bunicului meu. Frumos bărbat a mai fost! Când m-am născut, se apropia de șaiszeci de ani. Cât a trăit el, am fost tot timpul copil, dar am putut să-mi dau seama că era un bărbat frumos. Nu era prea înalt, puțin mai mult decât media știută, însă avea o siluetă de invidiat, arăta ca un vajnic vânător. Avea părul alb, cred că l-a avut dintotdeauna așa, la fel și barba și mustățile sale lungi. Ochii îi erau lăcrimoși, de un albastru strălucitor. Eram fâstăcit când mă privea, pentru că mă privea în fundul ochilor. Nu știu de ce, dar nu mă puteam uita în ochii lui. Iar el mă obliga uneori să fac asta. Îmi zicea mereu: "Uită-te în ochii mei când vorbești cu mine. Așa trebuie să faci bărbații!". Dar eu nu eram bărbat, îi reproșam. Iar el mă tot îndemna că trebuie să învăț și asta.

Deși în vârstă, se bucura de o sănătate de invidiat. Dar cel mai mult mă impresiona personalitatea lui. Era de o calmitate rară. Nu l-am văzut niciodată intrând în panică pentru ceva, nici măcar atunci când era amenințat, sau avertizat, sau i se șoptea, de către cineva speriat de-a binelea, că miliția e pe aproape și ar fi bine să ascundă carnea de vită proaspăt tăiată în bățătura lui. Desigur, era vorba de carnea pe care o mai avea prin prăvălie și încă nu apucase s-o vândă.

Nu mai am de unde să aflu câtă carte a învățat bunicul meu. Dar se pricepea de minune să facă socoteli grele, să scrie vreo petiție ingenioasă, pentru el sau pentru altcineva din sat care avea trebuință, să citească în fiecare zi ziarele. Poștașul, pe atunci, nu bătea toate drumurile satului pe la abonați, ci lăsa ziarele la prăvălia bunicului meu pe la care, oricum, trecea multă lume. Dar mai citea el și multe cărți despre care n-am știut niciodată de unde le procura.

Tatăl meu moștenise cumva din toate acestea. Dar pe el nu l-am prea văzut citind cărți, iar atunci când scria, o făcea corect, dar cu dificultate. Despre el știu că avea doar șase clase. La examenul pentru a șaptea s-a prezentat în locul lui nenea Neli, fratele său mai mare - pe atunci, nu știu cum, dar era permis așa ceva - și așa a rămas tatăl meu doar cu șase clase, în timp ce fratele lui a plecat până la urmă din sat și s-a stabilit la oraș. Maică-mea avea numai patru clase, râdeam cu toții în familie de asta, nu știa aproape deloc să socotească, nici să scrie, deși personal am surprins-o uneori mângâind litere, ba chiar cuvinte întregi. De citit însă mai citea uneori și ea, bolborosind buchile din ziar, mai ales pe cele cu majuscule din titluri, că le distingea mai bine, ferindu-se însă de privirile noastre.

Să fi avut mai multe clase bunicul meu decât tatăl meu? Nu cred că o să mai aflu vreodată asta și nici nu mai vreau să depun acest efort. Important este că știu că se pricepea bine la multe lucruri, mai bine decât cei mai mulți oameni din sat.

Bunica mea, deși era o femeie minunată, o femeie vrednică, de treabă, care și-a iubit mult bărbatul, nu s-a ridicat totuși niciodată la înălțimea lui. Nici fizic, nici psihic, și nici intelectual. Poate doar până la umeri, în cel mai bun

caz.

Bunicul Constantin, singurul om pe care am apucat să-l cunosc cel mai bine în copilăria mea, cel care mă iubea atât de mult, ar fi trebuit să mi se pară un om dificil. Relațiile dintre el și tatăl meu au fost deseori foarte încordate, chiar reci, fără să înțeleg vreodată din ce cauză anume. Bănuiesc însă că asta se întâmpla din cauza personalității lui puternice, care-i eclipsa pe mulți dintre cei din jurul său. Nici tatăl meu nu s-a ridicat până la înălțimea lui, dar asta este o altă poveste... Doar pe mine mă iubea bunicul, simțeam asta, poate pentru că, la rândul meu, îl iubeam și eu, îl veneram. Mă fascina de-a dreptul. Obişnuia să le spună celor din jur că eram cel mai deștept nepot al lui, iar sentimentul ăsta m-a obligat toată viața. Când eram foarte mic, avea o plăcere deosebită să-mi citească povești și să mă învețe o mulțime de poezii, n-am știut niciodată de unde știa atâtea.

Când ieșea în sat se îmbrăca mereu foarte elegant și distins în același timp. Purta pălării largi, din materiale scumpe aduse de departe, sau de paie în toiul verii. Nu stătea niciodată mult pe unde pleca, iar când se întorcea îmi aducea o mulțime de bunătăți și-mi spunea că numai de dorul meu s-a întors, de al nimănui altcuiva. Și-mi făcea cu ochiul, și mă săruta cu drag. Eu îi sărutam mâna - așa eram obișnuiți să facem toți nepoții - și îi urmăream pe furiș ochii săi albaștri și senini.

Cum aveam un pic de timp liber o zbugheam la bunicul. Știam că numai de la el pot obține un leu cu care să-mi cumpăr o mulțime de bomboane spirtoase care îmi plăceau nespuse de mult pe atunci, sau șapte biscuiți și jumătate, de la cooperativa din sat care se afla vizavi de casa lui. Acolo, la el, mă simțeam cel mai bine, acolo eram ocrotit, iubit, răsfățat chiar.

Câteodată îi recitam câte o poezie fără să mă roage. Știam că-i place să audă asta, și mai știam că mereu mă căpătam cu ceva. Mă comportam, dacă vreți, ca un fel de cerșetor mai elevat din zilele noastre, care-și atrage clienții prin arta lui. Mă grăbeam să-i recit cea mai nouă poezie, pe care, cândva, tot el mi-o spusese, și-i făceam multă bucurie. Aproape cu lacrimi ascunse în ochii lui albaștri, mă ridica în brațe deasupra capului și mă învărtea de câteva ori prin aer, aterizându-mă apoi ușor, cu grijă, să nu mă prăbușesc la pământ din cauza amețelii.

Înainte să împlinesc șapte ani a dispărut de acasă vreo trei luni, împreună cu tata. Mai târziu aveam să aflu că fuseseră condamnați la pușcărie amândoi, tată și fiu, pentru vina că tăia-seră un vițel în bățătura prăvăliei. Despre cele trei luni de pușcărie ale tatălui meu n-am pomenit niciodată, în nicio împrejurare, deși am fost întrebant sau nevoit să completez de multe ori, pe la școlile și instituțiile prin care am trecut, documente în care trebuia să specific cazierul părinților mei.

(continuare în pag. 110)

Mihaela-Crina AVRAM

NOXE ȘI PSIHOZE

CAPITOLIUL I

[...] Lumea se redusese până la gradul de periodicitate mecanică. Rece și pasivă ca o acțiune chirurgicală sau... ca un ticăit de ceas.

Tic. Tac. / Tic. Tac. / Tic... Tac...

Asta până când și el va înțepeni în bucla unui infinit și, odată cu acesta, și ultimul fărâș de rumeguș va fi spulberat de flăcările din soba apocaliptică.

„Cu ce scop?” / „Pentru domnia lor.” / „Dar totul va fi cenușă. Până și ei...” / „Cenușa va domina cenușa, iar cenușa va fi dominată de cenușă.” / „Dar ce rost va mai avea? Nu înțeleg!” / „Ești încă naiv.”

Maturul râse spart, apoi tăcu. Cel dintâi îl privi încurcat, însă ca orice vlăstar își pierde interesul când pe margine drumului, după mult timp de peisaj monocromatic, zărise o pată de culoare. Era un fluture din specia *Aglais Urticae*. Deși prin ochii copilului era mai mult. El avea darul să vadă esența și nu numai conturul în interiorul căruia se îngrămădea materia. Era lumină, anume cea de început...adică, iubire... [...]

CAPITOLIUL II

[...] *Începutul ai fost tu, iar continuarea...?!*, celei din pricina căreia îmi scriu testamentul atât de timpuriu.

Tot în acea buclă existențială, stelele au început să adoarmă în brațele unei letargii supreme. Sau poate mereu a fost astfel orânduit, însă, pentru prima dată, bolta mea se crăpase iremediabil. O nouă ancoră a sănătății mele psihice se rupsesse odată cu ea, o stea din cele mai strălucitoare, imediat după spulberarea lui *Orion*. Apoi, ușor, flăcările argintii au pălit consecutiv precum niște... *lumânări*!

„Și, în cele din urmă, ce sunt oamenii?” / „Lumânări.” / „Și de ce se stig?” / „Pentru că cineva suflă peste ele atât de multă esență încât se înecă în acea vitalitate fluidă.” / „Și cine le insuflează esența?” / „Lumânărarul.” / „Și de ce le stinge în deformitate?” / „Pentru că îngerii și muribunzii au întâietate”.

Aceasta a fost singura explicație pe care maturul EU s-a ostenit să mi-o ofere. Era mult prea sleit de puteri ca să-și piardă timpul cu un *copil naiv* ca mine și totuși conștientiza drumul pe care pășeam amândoi.

Poate pentru că era în față?

Poate pentru că era mai înalt?

Poate pentru că putea răzbate până la *Colosul din Rodos*, în timp ce eu vedeam doar o pânză impozantă și protectoare, țesută din firul negru al *Ariadnei*, ce presărea în urmă firmituri de pași pe care trebuia să calc la rândul meu.

Știa.

Din când în când se mai oprea, își trecea podul palmei peste fruntea ce se rida cu fiecare fir de nisip - ca malul răpus treptat de *înșelătoria Dunăre* - și râsufla sfârșit ca de boală. Era o boală ce e drept. Una malignă, o miasmă de cianură vie, care îl cotopea celulă cu celulă și respirație cu respirație. Era povara cunoașterii.

Știa.

Prevedea că, în cele din urmă, vâltoarea pe care o tot evitam, urmând cele mai tănuite poteci, de însuși *Gargantua*, se va posta în fața noastră și nu va mai fi chip să ne jucăm renghiul în fața destinului. Atunci, fășiile

învolverate de smoala psihozei ne vor înghiți pe amândoi. El, maturul, va trebui să aleagă pe cel ce va fi sacrificat primul, în schimbul a câtorva scoici sfărmate în clepsidra *evului uman*. O încercare patetică de a păcăli rațiunea printr-o expansiune cârpită a timpului.

Finalul apocaliptic va veni cu siguranță și pentru cel rămas ultim. Iar el va trebui să plătească îndrăzneala de a fi judecător. Deși a trăit mai mult, va avea o moarte lentă și dureroasă, condamnat să resimtă tot, de la dezamăgiri, la regret, până ce *Cerberului* i se va face milă și îl va adormi, umăr la umăr, cu întâiul decedat, singurul său frate astral și tovarăș de arme.

Abia atunci va fi întuneric deplin. Vor uita că au existat ca două jumătăți, apoi că există și că vor mai exista.

„Cum poți uita că existi?”, întrebă copilul o ultima dată maturul, privind îngrozit la adâncimea demoului primordial ce se întindea la picioarele lor - pomul oprit și, concomitent, pântecul totului. Cel din urmă inspiră ultimul fum al canceroasei pe care o azvârli, mai apoi, înaintea sa, urmărindu-și destinul totodată. Zâmbi și lăsă o mână părtinitoare pe creștetul copilului. Nu știa, dar trebuia să răspundă. Măcar pentru anii în care nu a realizat cât de important era, ci îl răsplătise cu tot felul de răutăți, bunăoară renegări ale existenței celui din urmă. Măcar în ultima clipă...

„Să te dezbraci în nuditatea osoasă a spectrului și să devii una cu cravașa nupțială a mirajului, așa-zis normal, blasfemându-ți, odată cu biografia, floarea de lotus sângărândă.”

Fu recunoscător.

Sufletele licanthropice nu l-au părăsit nici acum.

Reușise să exemplifice anabolic și precis ceea ce credea, deși nu avea nici un fundament palpabil pentru acea ipoteză, decât pe el. De asemenea, știa că puiul de om îl cerceta cu ochii mari și umezi... erau momentele când nu înțelegea sau când sentimentul de teamă îl încătușa.

A văzut-o mereu... *adică acea privire...!* De când stelele au început să se stingă, devenise o constantă a ființei. Se temea de întuneric. Se temea de singurătate. Era copil. Și tocmai pentru acestea, el trebuia să fie primul. Deși nu a îndrăznit să ceară acest lucru era singura sa dorință. O moarte ușoară îi putea oferi drept ofrandă. Mai ales că micuțul s-a osândit singur la un trai pe cărarea înroșită a singuraticilor, doar pentru el, maturul. Trebuia să se întoarcă în pântecul matern.

Dar acum ochiul îi zăcea nepunticios asupra neofismului ce se dezvăluia în rama ferestrelor nevinovate... și nu mai avea inimă să înfăptuiască acea crimă mântuitoare.

Înghiți în sec.

Privi spre sfârșit și își zise:

„Năzuința unui viitor asiduu, încropit doar din fire translucide de apă uscată, oricât de dureros, va atârna desupra mormântului, încă gol, pentru a valsa, cu o grație morbidă, la căpătâi, atunci când teluricul se va limpezi în focul eterului. Oricât de amnezic ar

(continuare în pag. 109)

părea mirajul epavei, incontestabil existentă, pe atât, un anume Icar a devenit însăși ceara propriei năzuinți de a-i fi sfidat pe zei. ”

Gândul i-a devenit stropul binefăcător din apa vieții, tăgăduind că sufletul deja îi pășea pe drumul de cărbuni încinși. Nu-l putea lăsa pe el, pe copil, să plătescă obolul final morii ce macină destine. Nu-l putea lăsa să fie victima celui mai crud călău, izvorât din sânul șarpelui, țărșul de argint înveninat de rugina vieții.

Își ridică ochii decolorați acolo unde ar fi trebuit să se afle cerul și stelele. Nu mai erau. Se stinseseră toate, cu excepția a două. Zâmbi într-un colț al gurii uscate și, fără tragere de inimă, îl împinse pe copil în vârtoare. El nu a zis nimic, decât un „Mulțumesc!” abia șoptit, urmat apoi de hăul sfârșitului.

„... Îngerii și muribunzii au întăietate. ”

Maturul și-a aprins o altă țigară.

Se așeză pe marginea râpei, așteptând.

„Oricum valurile nu au mai adus multe scoici anul acesta la mal.”

Ultima stea începuse să tremure în talazul fantomatic al cusăturilor subțiri ce o prindeau de cupola existențială a unui univers concentrat într-o singură formă organică, abstractizată.

CAPITOLIUL III

[...] Marșul obuzelor dură până la asfințit. Motorul mustangului III al *Echipei de Recoltare* anunță printr-un laitmotiv sumbru atât încetarea focurilor pentru un moment, cât și plata districtului pentru protecția forțelor armate. Gânguriturile celor treizeci de bebeluși și șoaptele a încă patruzeci de copii până în trei ani păreau ireale în acest peisaj dezolant. Parcă cerurile s-au deschis pentru a sărbători nașterea unor îngeri.

Ce e drept, asta se va întâmpla, însă după ce transportul va ajunge la *Auschwitz*. Mausoleul unor cruzimi bătătorite de praf înaintea *Secolului Preregenerativ* fusese reînviat de umbrele doctorului *Mengele*, însetate după sânge.

Da...

Cerurile se vor deschide pentru nașterea unor îngeri, însă pământul se va întinde, la rândul său, pentru a-și revendica înaltele drepturi asemeni unui cămătar lasciv.

Dar mă întreb...

Dacă cerurile se deschid și tu, un muritor uitat a fi muritor și iertat de pedeapsa absolută a rățăitorului între laturile unui lagăr mai putrezit decât mormintele comune, atinge cerul și ți se permite să treci oglinda dintre lumi, vei avea impresia că te îneci? Vei confunda apa vie a *Paradisului* cu imitația juvenilă care ni s-a dat nouă, muritorilor?

Iar dacă nu?

Vei avea puterea de a înota spre chipul scăldat în lumină, să atingi suprafața și, totodată, primul sărut cu noul tăram? Vei inspira mireasma și culoarea nufurilor galbene ce vor pluti suav în jurul tău? Vei auzi freacă molatic al codrului, confundându-l poate cu o ocarină sau o harpă? Posibil undeva departe- cine poate ști?!- vei atinge chiar cântecul de buhă însingurată de *Origine*...

Par irelevante aceste întrebări, dar dacă totuși răspunsurile sunt polarizate în jurul afirmațiilor succesive, va exista o singură concluzie: *Lumea* pe direcție transcendentă poate... poate se compune doar din bolte ce devin lacuri albastre, din nufuri curtezani, codri în rumoare și buhe, fiice de doinași... poate asta este tot... poate...

Dar de ce incertitudine?

Întrucât, dacă transcendent lucrurile se concretizează astfel, atunci cum rămâne cu *Porțile Tartarului*? Nu mă refer la cazane de smoală, nici camere de tortură, nici chipuri schilodite de suferința eternă. Nu. Ci la *Pământ*. Atunci când își va pretinde împuternicirile ce uși interstițiale va deschide? Râpa ce se va acoperi cu țărână, ce catacombe ascunse de priviri îngenuie, va dezvălui?

Poate, la fel, vei avea impresia că te îndrepti spre pieire, însă nu înecându-te, ci valsând încet și sigur înspre neant. Vei trece pe lângă nori în sens descendent, putând să îmbrățișezi doar cu privirea cerul... scamele aruncate într-o dezordine difuză, pescăruși și porumbei rătăciți... poate și rândunele... Posibil și acest segment al existenței aflat pe axa infinitului cu minus are o structură artistică, însă gravitează în jurul lui *Uranus* și al lui *Aether*.

Lumea are multe variabile, poate, mult prea multe. Astfel, uneori, noi, cei ce o atingem, ne pierdem întrât în ea încât devenim mecanisme automatizate, în cele din urmă, sortite pieirii.

Ra căzu sub linia vulgară a orizontului concomitent cu un trădător al orânduierii care vociferă sonor și negricios. Pământul sări în lături și o răpă nudă se înfățișă amorf.

Oare așa o să suradă și creștătura sângerie ce va dovedi pactul sufletului meu cu lumea transcendentă și a trupului cu cea descendentă? Oare *Cerberul* din metal, care rânjește într-un „O” demonic, va face ca acest detaliu să se deruleze întocmai?

Oare viața noastră nu e prea scurtă în comparație cu numărul întrebărilor la care nu primim vreodată răspuns?

Aici pot afirma puternic: „Nu!”.

Doar nebunii își pun astfel de întrebări într-o lume a instinctelor primare ce devin un atribut esențial și apreciat printre semenii umnaității. Doar nebunii visează spre un ideal. Doar nebunii iubesc cu naivitatea unui copil. Doar nebunii își pierd conturul în obscuritatea ipocriziei și a degradării umane. Doar nebunii mor cu adevărat trăind.

Doar nebunii...

La cazarmă cineva mi-a spus că este o modă să te crezi *nebun*, suntem doar *diferiți*... Era un optimist. Diferențele au dispărut odată, demult, în vârtejul tăcerii unui timp absurd. Toți suntem la fel- sau cel puțin asta se așteptă ei să fim: „la fel”; mecanisme ruginite, cu o stereotipie apatică, lipsiți de capacitățile noastre astrale datorite de *Geneză*.

Nu suntem diferiți.

Suntem nebuni.

De altfel, a fi „diferit” presupune o „normalitate”- alt cuvânt abisal ce descrie un *perpetuum mobile* în fizică. Cu toate acestea, lumea crede în existența și, mai ales, în domnia sa. Nu îi condamnă cum nici nu condamnă *Divinitatea* care și-a întors fața de la mine. Urmează să joc în locul lui pe scena traiului teluric. E normal să mă renege.

Din nou... „normal”...

Firele de iarbă ologite de tălpile cramponate ale soldaților mi-au îmbrățișat strâmb chiștocul cenușiu.

(continuare în pag. 110)

Nu au protestat din cauza fierbințelii, nici nu s-au dedat acesteia. Au rămas pasive precum un act chirurgical și statice precum chipurile zugrăvite între rame suflate cu aur. *Joconda* ar fi stupefiată de îndrăzneala mea de a ridica la nivel de artă niște fire patetice și verzi, mustind de un roșu veșnic și închegat.

Și totuși cu ce ar abrutiza creația lui da Vinci aceste fire?

Mâna unui *lut alb* a găsit instinctiv patul mântuitor, potrivit degetul arătător pe trăgaciul hotărâtor.

„E timpul să adorm și eu în nebunie.”

Tâmpla a pulsă leneș sub buzele reci ale morții. Negura împăienjenită cu *roșu și negru* s-a înțesălat pe imaginea *ladului Terestru* și, astfel, apocalipsa zdrăntăroasă a omului comun s-a întipărit pe ziarul galben al frontului, alături de decesul infim al unui necunoscut gradat placid de chipuri imobile, dar care au comemorat țărâna ieftină printr-o frază tipică:

„Atins de alienația în formă de demență, stare care a reclamat și șederea Generalului Suprem într-un institut, a pricinuit și degradarea lentă, dar sigură a acestuia, aducându-l în pragul morții. Sincere regrete!”

Moarte?!

Gândul îmi provoacă un surâs amar de ironie. Nu e moarte, ci după cum recita din *Shakespeare* cealaltă jumătate a mea:

„«Ființă- neființă: ce să alegi?/ Mai vrednic oare e să rabzi în cuget/ A' vitregiei praștii și săgeții/ Sau fierul să-l ridici asupra mării/ De griji- și să le curmi? Să mori: să dormi;/ Atât: și printr-un somn să curmi durerea/ Din inimă și droaia de izbeliști/ Ce-s date cărnii, este-o încheiere/ Cucernic de râvnit. Să mori, să dormi,/ Să dormi- visând, mai știi? Aici e greu./ Căci se cuvine-a cugeta: ce vise/ Pot răsări în somnu-acesta-al morții/ Când hoitu-i lepădat? De-aceea-i lungă/ Năpasta»”

Și adăuga mereu pasiv, lăsând chiștocul să adoarmă în transcendent și descendent: „... De-aceea-i lungă/ Viața”.

Notă: Lucrarea a obținut **Premiul pentru originalitate** la Concursul “Scriitori de ieri, de azi și de mâine”, categoria 15-21 ani, din cadrul Festivalului Internațional al Cărții “Axis Libri”, Galați, 14 – 18 iunie 2017.

Efortul meu s-a dovedit a fi fost inutil întrucât, nu cu multe zile înainte de revoluția din decembrie 1989, aveam să aflu înfiorat că securitatea știa bine acest amănunt, ascuns cu bună știință de mine până atunci.

Când i s-a apropiat sfârșitul s-a stins încet, clipă de clipă, ca o candelă sfântă rămasă fără unt-delemn. Mă mângâia des pe creștet, zâmbindu-mi trist. În zâmbetul acela parcă adunase toată tristețea universului. Pentru mine chipul lui Dumnezeu nu putea fi altul decât cel al bunicului meu. Nu mai vorbea cu nimeni, nu mai putea scoate un cuvânt. Comunicam doar prin semne, iar eu nu înțelegeam aproape nimic. Și azi unele din gesticulările de atunci încă îmi mai sunt nedescifrate.

În acele zile am surprins, în frumoșii săi ochi albaștri, prelingându-se picuri strălucitori de rouă, abia vizibili. M-a cuprins o tristețe adâncă, geamănă cu a lui, și aproape că am început și eu să plâng, pe ascuns. Ardea ca o lumânare aprinsă la ambele capete și s-a stins sub ochii mei, aparent fără niciun motiv, încercând cu ultimele priviri să mă roage ceva. N-am înțeles atunci de ce a trebuit să mă părăsească. După dispariția lui a trebuit mereu și mereu să mă descurc singur în viață.

Dacă există un dor de mângâiere, așa cum se spune, acela la mine este dorul după bunicul meu. El îmi acoperă toți anii copilăriei, și pe cei ai formării mele în viață.

Nicio împlinire vremelnică nu mi-a șters dorul de el. Știam că în lacrimi sălășluiește, în chip tainic, mângâierea. Am aflat-o foarte târziu. Indiferent în ce bunăstare s-ar afla, pe orice înălțime ar fi, sufletul omului are nevoie de mângâiere, iar asta, uneori, ți-o poate aduce lacrimile. Lacrimile sunt firești, am aflat asta târziu, mult prea târziu. Pentru că, altfel, nu m-aș fi abținut să plâng de câte ori am simțit nevoia de mângâiere în viață. Și, mai ales, nu m-aș fi abținut să plâng atunci, la moartea celui mai iubit dintre sufletele lumii.

Luminița ZAHARIA

iubirea care va urma

va avea gust de scorțișoară
porumbeii îi vor ciuguli din palmă
gîndurile vor crește în marsupiu poezii
zi de zi
zi de zi
iubirea care va urma
nu va trișa

iubirea care va urma
de o parte sau de alta a cerului
(ce importanță are?!)
va fi cu siguranță una
triumfătoare...

marketing agresiv

cumperi un stilou vrăjit
cumperi un cîmp inspirațional?
o tunică anti-invidie literară?
cumperi o gumă de șters cacofonii
sau de mestecat versuri indigeste?
hei, tu, băiete, te văd cam subțire la mansardă
nu vrei o centrifugă de idei?
sau tu, nene măcelarule,
un sonet de frăgezit pulpița de vulpiță?

trag de mîneacă toți trecătorii
sunt o gaiță, știu
o paradoxie în poezie ha ha
metodele mele de marketing sunt agresive
adaptate perfect vremurilor sangvinolente

mai lasă-l pe festina lente
fătucă de la oraș
care visezi un poetaș!

nu vrei, da, tu, cititorule
cărțile mele
să facem la o adică un troc
tu să-mi dai un chintal de noroc?

colegi de cameră

împărțeam atriul stîng
și staminele de iris
una mie una ție una de prietenie
și, că tot veni vorba, prietenii vechi și noi
(chiar dacă tu luai mereu jumătatea lor
stîngă)
împărțeam tot ce se putea împărți
ce nu, rămînea bun comun
să crape de ciudă executorii

memoria noastră colectivă
surclasa memoriile singulare
de aceea pe monumentul nostru funerar
vom scrie simplu *memoriei noastre*

scindarea a venit pe nepusă masă
poate, într-un univers paralel
demiurgul rezolvase conjectura Beal
și legea compensației trebuia să-și facă
treaba murdară

cum să luptăm cu vinile
cu vinilul
cum să nu aprindem fitilul
dispersiei noastre

acum fiecare stă în camera lui
colegi de apartament suntem încă
pînă la demonstrarea următoarei teoreme
imposibile
de către un alt demiurg

Gheorghe BUCUR

**ION TUTUNEA-HERCINICUL – UN POET NEOMODERNIST
MODERAT
NOTE PE MARGINEA VOLUMULUI DE VERSURI
AEGYSSUSIANA - elegii tulcene-**

Ultimul volum de versuri al poetului tulcean Ion Tutunea-Hercinicul (volum apărut în 2015, Editura Karograf, Tulcea, în condiții grafice deosebite, cu ilustrații inspirate de Marin Cochechi-Căldăraru), este o nouă dovadă, dacă mai era nevoie, a talentului, viziunii originale și a problematicei de interes general-uman a autorului.

Titlul volumului trimite direct la numele vechi al orașului Tulcea – Aegyssus –, orașul de reședință al scriitorului, evidențiind, astfel, universul de referință al problematicei - zona tulceană a Dobrogei, cu Dunărea, delta, uscatul adiacent, iar sufixul -iana dezvăluie preocuparea de a înfățișa o multitudine de aspecte specifice. De altfel, cognomenul asumat trimite la bătrânii munți Hercinici din zona de nord a județului Tulcea, autorul sugerând că împrumută de la aceștia caracteristici semnificative – tărie și perenitate. În poezia **Vocale de apă** mărturisește: „Pe stâncile hercinice sângerează - pescăruș vagabond – / sufletul meu fărămițat reîntors din ucigătoare metropole...”

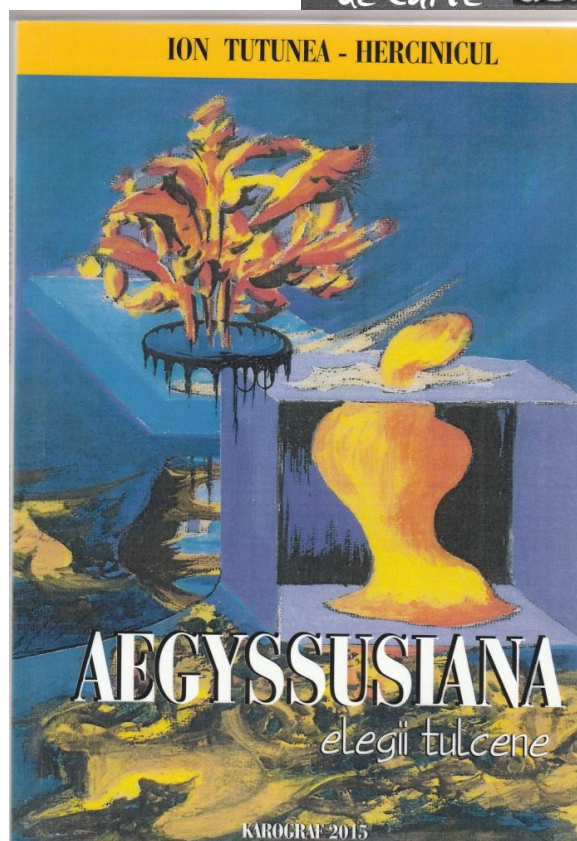
Interesantă este definirea ca **Vis de brad** făcută chiar de autor volumului, al cărui bogat semantism se poate desprinde din multiple simboluri: „Această carte se visează bradul nepreschimbă încă în file / globuri de cuvinte înfrăgezite zidite-n vers / meșteșugite în pleoapa unui poem sculptat în brumă / în tâlcuri mai puternic decât taina încapsulată / într-o serbare hibernală...”

Stări sufletești de persistentă tristețe și singurătate pare să-l apropie de condiția celebrului exilat de la Tomis - Ovidiu, ale cărui *Tristii* probabil să-i fi sugerat și subtitlul - *elegii tulcene* –, care enunță ideea ancorării demersului poetic în contemporaneitate dintr-o perspectivă sentimentală însă, specială – elegiac-dramatică. Drama umană rezultă în primul rând dintr-un acut sentiment de înstrăinare: „Înstrăinat mă simt / lipsit de morile de vânt donquijotești moștenite / legendarul pictor Maxim Gherasim care...dispărute fiind sărăcesc balta Leteană de supremul eolian simbol-conținut...” (**Mori la Letea**)

Neomodernismul propune, în primul rând, o poezie a existenței și a cunoașterii. Problematika volumului este una diversă și complexă, autorul aducând în discuție de la aspecte personale la cele naționale și universale.

Poet al singurătății (ipostază romantică), Ion Tutunea se înscrie în structura unui modernist prin neliniștea, zbuciumul omului, care trăiește acut stări dramatice. Frământarea modernului este o trăsătură esențială a scrisului său: „Un brici de vis creștează retezând amețitoarea tihnă / ideile zac vrăfuite sub lacăte de neliniști mocnite... / Te blagoslovesc prin scorușii de uleiul înșării sfințiți și inima mea pribeagă – triluitoare pescărușă - scăpată din colivia ucigătoare a însingurării...” (**Nepângărite nădejdi**)

Tristețea și singurătatea sunt trăsături romantice, dar la Ion Tutunea au un alt statut. Ele sunt legate, ca sentimente etern umane, de condiția zbuciumată a modernului. S-ar putea spune că poetul recuperează pentru omul contemporan aceste două firești sentimente. Cauzalitatea lor nu este „poza” romantică, ci o stare existențială profundă.

lată-l pe modern, **În ceara liniștii**: „inima fremătătoare pulsează – iar / sufletul invizibil se dispersează în univers atom cu / atom planetă cu planetă și mai ales meteorit cu meteorit / încifrând sensurile universal enigmatizând totul în zero absolut...”

În **Piroane de urlete**, poetul mărturisește necesitatea înlăturării vechii identități de lumină, căci prezentul nemulțumitor îl face să trăiască dureros tensiunea interioară și lupta cu sinele - trăsături neomoderniste -, dramatic resimțite: „M-am descotorosit anevoie de mine / de mine cel de demult / de mine cele de alaltăieri / de mine cel de ieri / de mine cel de totdeauna / alăptat de un sfârc solar / de dumnezeiască lumină -... aștept nerăbdător / ca un miriapod cu nenumărate picioare de cuvinte / alerg pe marginea cerului năucit / răstignindu-mă cu piroane meteorice / de urlete înnăbușite...”

Tutunea-Hercinicul nu este un poet atemporal și aspațial, ci se înscrie într-un univers specific; eul poetic își declară tranșant (**Prin pâanza de ceață**) coordonatele universului său particular: „Poezia mea deltaică e o descătușată aventură / la tumultoasa simfonie marină.” Acest univers atât de personal este dominat, însă, de singurătate și melancolie: „Îndrăgesc adâncurile pietrei – scufundător în tunele / precum matrozul nu isprăvește albastrele zări în / singurătatea visării cu aripe sure / înțepenite în rețeaua melancoliei.”

În **Tăceri ostenite** enunță apartenența subtilă și complexă la acest spațiu: „Ca un captiv sunt cu Delta în inimă învredărită cu picioare împletite / din rădăcini noduroase de sălcii –

(continuare în pag. 113)

capcane înfipte îngrozitor de adânc”.

Explicația prezenței insistente a sentimentului de singurătate și celui de melancolie nu trebuie căutată numai în cauze interne, proprii, legate de trecerea vremii, a timpului peste trupul omului tot mai șubrezit, ci și în cauze exterioare, sociale, care se resimt tot mai acut în viață. Anii își pun pecetea asupra trupului („Vreascurile trupului – vreascurile veacului – anii se / prăbușesc rețezate de fierăstraiele îmbătrânirii”), dar aspirația către puritatea inițială nu dispăre: „orgia primară fluorescentă a fremătătoarei îmbătătoarei / sete de înfrăgezitoare lumină primordială.” (**Lumină crepusculară**)

Uneori, se simte „un **Năvod inutil**”, căci și-a pierdut iluziile, alteori oboseala în lupta vieții își spune cuvântul, iar ființa cere divinității liniștea veșnică a nemuririi însă: „Obosit de atâta mistuitoare inutilă viețuire / Doamne destinde-mă puțin destrămat în nemurire”. (**Interior înstelat**)

Poetul nu este unul izolat într-un „turn de fildeș”, ci este ancorat în realitățile contemporane naționale, mai ales, nesatisfăcătoare față de speranțele și așteptările dintr-o societate recent democratică. Nemulțumit de realitățile găsite la întoarcerea în țară după o absență de câteva decenii, trăiește o adevărată stare de prizonierat: „Sunt captiv prizonier în propria țară doar gândul mi-e / frate de drum cu călduri de găște sălbatice și imperialele lebede” (**Frate de drum**)

În **Mormane de amintiri**, autorul, trăind dramatic condiția umană degradată contemporană, și sub imperiul „adâncitei istovitoare dureri mai mult decât naționale”, creează o imagine terifiantă: „O armată bolnăvicioasă de canalagii jerpeliți – / cârțițe îmbuibate de droguri – alcool sifilis tuberculoză și HIV – / păstrează îndoielnica sănătate metropolitană până și-n / cartiere centrale rezidențiale prezidențiale post-decembriste...”

Critica la adresa stării de azi, a nedreptății sociale ia formă direct acuzatoare când constată că valorile create de omul simplu sunt „pentru potolirea poftelor burduhănoșilor / nesătuilor șnapani ajunși domni...” (**Mori la Letea**)

Poetul găsește (**Corida sacrificiului**) explicația decăderii țării din ultimul timp în încălcarea gravă a unei vechi legi nescrise: „vai de poporul care-și ucide conducătorul”, făcându-se trimitere la execuția pripită a Ceaușeștilor în '89.

Privind evoluția omenirii, consideră că viitorul sumbru al acesteia este legat cert de demența înarmării generale ce a cuprins gloata umană: „o lume străină și strâmbă și strâmtă ca / o gloată umană cu vocabularele desființate unde se aude / doar / glasul armelor mărșăluitoare în marea generală demență / care bubuitor răspicat își trâmbițează începutul sfârșitului...”, reclinându-se, astfel, un nou turn Babel.

La vârsta maturității (născut în 1948), este firesc să abordeze diverse probleme ale vieții dintr-o perspectivă meditativă. Reflecția filosofică este o preocupare a poeziei neomoderniste. Prezentul permanent este enunțat în **Întotdeauna e Azi**: „Nu a fost ieri și nu va fi mâine / fiindcă normal întotdeauna oricând și oricum este Azi...”

Teoria metempsihozei, reîncarnarea sufletului în alt trup, este un motiv des prezentat în carte: „Acompagniat de simfonia astrală după / trecerea pământescă sub

chipuri de împrumut / plutitor tran-sferat îl aude – dragul meu – / să plătească osânditoare chirie temporară altui trup...” (**Din care gând?!**)

Alteori mărturisește (**Viitorul meu trup**): „pă-tund solemn / în viitorul meu trup purtat acum mii... de ani...” sau direct „încă mai cred ab initio în reîncarnare” (**Rețeaua de alge**).

În strădania spre cunoaștere, omul a descoperit „o formă nouă sublimă de energie / pritică armonios în creuzetul cunoașterii”, poetul rămânând modest, în acest efort, în spațiul natal: „iar eu – simplu vâslaș lunecător prin duhurile bălții înmiresmate”. (**Ambasadori la cer**)

Prin identificarea eului în ceilalți și acțiunea benefică purificatoare a lui se dezvăluie o viziune complexă a umanului: „eu vin să mă văd pre mine în Voi / printr-o dungă de lentilă lunară / când prășesc iarba de raze păgâne / lăsându-vă precurați mai sfințiți / mai limpezi decât începutul...”

Cu modestie, Ion Tutunea își apreciază propria existență poetică: „banala mea trăire de zi cu zi reprezintă un stingherit / scâncet astral venit liniștit din viitor înspre azi înspre mine...”, dar este conștient de extraordinara forță a gândirii sale: „Mă răstigniți întotdeauna pe crucea cuvântului când vă / sperie de moarte puterea-mi de laser a gândului...” (**Putere de laser**).

Naufragiu nereușit este un naufragiu existențial, urmările resimțindu-se din plin și total în sfera forțelor creativ-poetice: „Sunt dezorientat... deruta-i mare deși baloturile de sentimente / desperecheate sunt curate zac aruncate în tufişuri / periculoase răspândite pe nisipuri mișcătoare însângerate... Așa a fost totalul naufragiu reușit... cadavre... debanda-dă... / Pescărușii rup nemăr-ginirea... și eu ...pe plajă - singurul târâiebrâu / Lovit în plin pe Pegas cu Pegasul lovit în plin...”

Vârsta și experiența explică nota meditativă; autorul, atent la realitatea înconjurătoare, tinde constant spre cunoaștere. Dintr-o perspectivă identitară, adresându-se cititorului, eul liric se autocaracterizează, subliniind câteva trăsături ale spiritualității naționale: „autohtona mea dezorientare” și „contagioasa melancolie”. (**Subt pelerina nopții**)

Prezență în volum, mișcarea în spații infinite aparține deopotrivă romantismului, expresionismului și modernismului poetic. Scriitorul se definește nu de puține ori prin raportarea la repere cosmice: „îmi privesc imaginea de / zvârlugă paralizată reflectată-n apa iluminată – nerecunoscându-mă / un urlet cosmic ascuns într-o peșteră cu pereții furați...” (**Urlet cosmic**), relativizarea situației și încifrarea semnificației aparține, însă, neomodernistului.

Imensitatea universului, a cerului, a mării devine coordonată spațială în care se situează înscenarea existențială, cotropită deseori de dorința trăirii plene a vieții ((**Ispite nepecetluite**): Mă înfrupt din viață – în cuget întemnițat din beznă răsărit – / nemărginirea mă alăptează de imensitate mereu neîntărcat... / Încă mai trăiesc și respir prin plauri de gând alungiți înspre mare / Cu urlete zăngănitore – pânditoare ispите nepecetluite...”, alteori se simte pe-

(continuare în pag. 114)

depsit / „cu biciuirea simfoniei astrale sfâșietoare”. În **Ecou galactic** declară: „Neastâmpărato / neastâmpărata mea lumină / hai îndrăznește tânără osândă / hai jeleşte-mă – ecou din alte îndepărtate galaxii...”

Se pot desprinde din operă o serie de motive specifice, locale, „aegyssusiene” sau generale: Dunărea, faleza tulceană, mori de vânt dobrogene, lebăda, albatroșii, pescărușii, pasărea furtunii, delfinii, floarea de colț, nufărul, stuful, papura, salcia, plaurul, pustiul, marea, algele, ochiul, lumina, focuri bengale, sângeriul amurg, cosmicul, astrele, simfonia universului etc., care îi conturează un larg univers poetic.

Intellectualismul neomodernist se poate identifica în apelul la numele unor mari personalități ale culturii (Eminescu, E.A.Poe, Beethoven, Hamlet etc.), dar și în apelul la unele motive și mituri naționale (Gânditorul, Ana și Meșterul Manole, Miorița, ielele) sau universale (Lucifer, Atlantida, Achile, Nero, Prometeu, Pitagora, Turnul Babel ș.a.).

Moderniștii și neomoderniștii sunt preocupați de actul poetic. Ceea ce se desprinde ca o caracteristică a întregului volum este un interes constant pentru exprimarea propriei concepții despre actul creator, dar și despre statutul său de creator.

Prezentă în diferite texte, definirea creației dezvăluie o viziune modernă a destăinuirii, în care nu de puține ori se regăsesc trimiteri la valori culturale universale precum Brâncuși, Shakespeare, Esenin, Tolstoi sau Whitman, ca în **Îmbătrânesc năvodul**, unde își afirmă preocuparea pentru forțele semantice ale cuvântului: „Tot ce-am trăit există grupat pe planuri de silabe / accentuate plutitoare înafara mea / și devin liber independent whitmanian prin firele de iarbă / ale literelor împrăștiate pe câmpia hărției / când simt că numai Eu nasc și / întineresc miracolul întregindu-l / sau / îmbătrânesc năvodul cuvântului...”

În numeroase texte, autorul se autodefineste, dezvăluind diverse ipostaze, măști ale propriei identități. Uneori se raportează la absolut, alteori la realități concrete naționale semnificatoare ca în **Pupila insulei**: „Sunt simbriaș tocmit de veșnicie nerefuzat de memoria pietrei – / un hamlet autohton cu propriu craniu zăbovitor în palme / fără vârstă fremătător în cearcănul galben-lutos al morții... / Mă simt uneori sălbăticiunea suavă salvată...”

Specifice manifestării ființei sunt ipostazele diverse, chiar antitetice. Dacă uneori viața l-a făcut să se simtă slab și vulnerabil („sălbăticiune suavă”), alteori însă pare metalic indestructibil: „Sunt călit în eșecuri ca un drum masiv de fier oțelit.” (**Trec luntrile de stele**) O anume mândrie a conștiinței propriei valori îl face să declare: „Sunt scafandru de gând interstelar medaliat cu aurul focului prometeic...” (**Focul prometeic**)

În fond, Ion Tutunea este un poet al stărilor, un lirism grav constituind coordonata esențială a volumului: „Sufletul îmi devine vulnerabilul călcâi achilian / așteptându-și știuta înfrângere...” (**Adăpost de cuvânt**), ca și „Simt cum se împuternicesc în mine vlăstarii stufoși de metafore / din tăria cerului viguros izbucnite – mănunchiuri de focuri / bengale... Aparenta-mi trăire răsare nesupusă înfiorător de vivace / chiar potrivnică unui destin monoton...” (**Riscul deplin asumat**)

Prin puternicul imagism și metaforism, neomoderniștii concretizează abstracțiunile, creând forme de comu-

nicare cu o mare forță expresivă. Dominante, imaginile vizuale exprimă cu subtilitate ideea sau starea sufletească: „În urma sufletului așteptător remorcherul vieții târăște / năvodul cu pești platinați mișcător de iluzii” (**Ispite nepecetluite**) și „Ardem neronian tarlale de stuf spre a regenera balta-nghetată / în fuga înspăimântătoare a mistreților înspumegați” (**Flori de riduri**), ori „Când pustiul îmi ține loc de suflet / albatroșii de cuvânt ațipesc în neguri de încâlcite-nențelesuri” (**Plaur de gânduri**), „Numai eu trec terorizat pe drumul croit în suflet de / pasărea dragostei lărmuitoare prin iarba sârmoasă” (**Prin pânza de ceață**), sau „Dălțile gândurilor se întrec să scrie jurnale de / călătorii tragice pe pagina întunecată a mării (**Ierburile de idei**).

Capacitatea de construcție metaforică este extraordinară: plugul vremii, caracatița compasiunii, noaptea simțurilor, țarina nopții, zurgălăii răsului tău, inima mea pribeagă – triluitoră pescărușă, orga furtunii, crinii sentimentelor, zăpezi de neîndestulătoare cuvinte, năvodul cuvântului, altar de cuvânt etc. În Italia a fost supranumit „**prinț al metaforei**” și pe bună dreptate. Folosite cu o mare frecvență, comparațiile ample servesc aceleași estetici neomoderniste de a concretiza abstracțiunile, idei ori sentimente, în imagini care impresionează puternic: „pornirile scurtelor clipe de odihnă-n mișcare poposind pe / colțoasele stânci de idei precum albatroșii răniți” (**Rai interzis**), „te simți jalnic precum / o regină detronată de ea însăși” (**Flu-ieră nemărginirea**) sau „mă regăsesc prin tine vagabondând romantic / precum o statuie rătăcită căutându-și soclul” (**Statuia rătăcită**).

Caracterul pletoric al enunțului și râul de metafore ori simboluri folosite duc, ca la mai toți neomoderniștii, de multe ori, la încifrarea semnificației sau, cel puțin, la dificultatea descifrării ei.

Potențele inovatoare ale autorului se vădese și în intervenția la nivelul limbajului, fie prin folosirea cu dezinvoltură a formelor vechi ale unor prepoziții (pre, sub), fie prin crearea de forme verbale cu ajutorul unor prefixe și sufixe atașate la un radical nominal – substantiv (**dezmlăștinesc, dezdumnezei**), ca și prin transformarea unor substantive în participii adjectivale (**învulpit, cerneluit**) ori prin formarea de adjective inedite prin sufixarea unor substantive: **moviliu, suriu, umbriu** ș.a., comunicând, astfel, ideea mai nuanțată și mai aproape de nota semantică dorită.

Muzicalitatea este una modernă. Utilizarea versului liber și a versului alb, neorganizarea pe strofe a discursului poetic, ca și lipsa semnelor de punctuație (care asigură o anumită cursivitate în comunicare), ingambamentul, utilizarea literelor majuscule la începutul versului doar la început de enunț propozițional sau frastic sunt trăsături moderniste, care dezvăluie intenția autorului de a urma mai îndeaproape fluxul trăirii, neîngrădit de varii canoane de scriere sau de versificație. Folosirea frecventă a punctelor de suspensie iese în întâmpinarea aceluiași scop, de a da o mai mare libertate cititorului, pe care îl implică astfel în actul comunicării și

(continuare în pag. 115)

Lucia PĂTRAȘCU

BRĂILA DE ALTĂDATĂ

Te salut, oraș albastru, rătăcit prin mahalale
cu căsuțe pricăjite și cu multe haimanale,
cu fete dulci ca aguda, visătoare, care speră
să sară într-o zi gardul „dincolo de barieră”,
c-o veni un prinț din basme, curajos, să le răpească,
să le scape de noroai și dojana părintească,
să le ducă-n altă lume. Și, de nu o fi să fie,
vor găsi o altă cale să scape de sărăcie.
Că nici Chira Chiralina, Nerațula sau o alta,
n-au avut parte de bine, să le schimbe-n vise soarta!
Mai vorbeau ele acolo și despre tanti Elvira,
c-ar fi acceptat, probabil, acel joc plătit cu lira.
Doar Codin asculta sceptic nesfârșitele taclale...
Te salut, oraș albastru, rătăcit prin mahalale!

*

Te salut, oraș legendă, care n-ai pierit în foc,
Pe când Ștefan Voievodul mi te-a mistuit pe loc,
Supărat, s-a spus, că turcii te făcuseră raia
Și te-au stăpânit ani mulți! Vreo trei sute și ceva!
S-a aflat că supărarea avea și altă pricină,
Cu povestea de iubire pentru frumoasa Călțună,
Cu ochi primeniți de rouă și cu buze dulci de fragă,
Darnică în mângăieri și mereu pusă pe șagă,
Încât a făcut și-un fiu, numai bun de ncoronat,
Dar boierii brăileni nu l-au vrut și-au refuzat,
Certându-l pe Voievod cu scrisoare și dojană,
Cum Călțuna să devină în Moldova, de vrea, Doamnă,
Iar pe Mircea, Domn să-l facă, tot acolo, la soroc.
Te salut, oraș legendă, care n-ai pierit în foc!

*

Te salut, oraș al muzei, cu poeți visând că-s zei,
Fredonând valsul celebru sub parfum galben de tei,
Cu trăsuri și vizitii, sfichiuiind caii în spume,
Când suave demoazele lunecau priviri spre lume
Peste evantaiul galeș, legănat cu gest pripit
Și clipeau ușor din gene a chemare și alint.
Câte-un dandy cu joben și cu rime dulci în plete
Făcea versuri înfocate și le trimitea bilete,
Cerând doar o întâlnire, seara, în Grădina mare,
Să-și declare cald amorul, să le fure-o sărutare.
Luna dormea peste ramuri, stele păreau ațipite...
Parc-am fost și eu pe-acolo, printre șoapte rătăcite
Și-o flașnetă tânguie se auzea pe alei...
Te salut, oraș al muzei, cu poeți visând că-s zei!

*

Te salut, oraș părinte, care ne primești pe toți,
C-am plecat la tinerețe și ne-am întors cu nepoți.
Cât am colindat prin lume după fală și averi,
Am mai rătăcit cărarea printre zile cu poveri,
Dar păstram în gândul nostru toate câte le-am lăsat:
Pomii plini de amintire și săruturi pe-nserat,
Străzi cu liliac în floare, zâmbitor peste ulucă
Și vapoare călătoare, sunând grav chemări de ducă.
Ramuri de salcâm bălaie și parfum suav de tei,
Însoțind zborul de păsări și Dunărea-n drumul ei.
Case-nalte cu frontoane și cu taine de stafii,
Ce ne-au ars închipuirea de pe când eram copii...
Toate le păstrezi intacte, ocrotindu-le cum poți.
Te salut, oraș părinte, care ne primești pe toți!

Andrei Virgil MANDREA

Amor mărginit

Omul care nu vede realitatea este cel mai fericit,
Eu merg debusolat prin cadranul vieții învechit,
Cu amorul mărginit stau în fața albastrului apus,
Și să nu ne vedem în galaxie îmi doresc nespus.

Căni ale sufletului mi se sparg arse
în foc de pucioasă,
Totul s-a transformat în scrum
dar a trecut furtuna dureroasă,
Acum e liniște în noapte și mă bucur frânt,
de poezie,
Literale pictate cu alb pe negru urlă de bucurie.

Monologuri concepute în mijloc vechi de noapte,
La răsărit se transformă în dialoguri noi deșarte,
Umbre verzi mă urmăresc dimineața pe cer,
Poezia îmi încălzește sufletul când afara-i ger.

(urmare din pag. 114)

dezvăluirii unor sensuri, potrivit sensibilității și imaginației lui.

Armonia realizată mai întâi prin selectarea ingenioasă a cuvintelor în actul comunicării este accentuată de crearea sistematic de aliterații, precum „desenele viselor nevisate”, „mâinii mânjiți”, „hălăduiau haiducii de gând”, la care se adaugă nu de puține ori jocuri de cuvinte în aliterații ca „violete violente talazuri”, „dezastros de dulce e un dulce dezastru” ș.a.

Autorul, pe care îl considerăm drept unul dintre cei mai originali poeți români actuali, este un neomodernist temperat (din viziunea lui poetică lipsind ironic și parodicul) al unor idei și stări sufletești profunde, trăite dramatic, care îmbracă haina unor enunțuri poetice pletorice de subtilă armonie și mare forță de sugestie.

Înscriindu-se sub umbrela largă a unui neomodernism moderat, nota particulară a poetului Ion Tutunea-Hercinicul rezultă, pe de o parte, din cumularea unor trăsături ale diverselor orientări literare într-un limbaj modern, accentuat metaforic, al verslibrismului, și, pe de altă parte, din universul aegyssusian predomi-nant, ca și din notă gravă și tristă a lirismului său, de trăire dramatică a sentimentului de înstrăinare a condiției umane în luptă cu viața, cu o societate nemulțumitoare și cu destinul, în numele unor înalte și generoase principii umaniste.

FESTIVALUL EUROPOEZIA EDIȚIA A II-A
BRĂILA - CAHUL
PERIOADA 14-18 SEPTEMBRIE 2017

EuroPoezia

Festivalul Internațional EuroPoezia, ediția a II-a

În perioada 14-18 septembrie 2017 va avea loc a II-a ediție a Festivalului Internațional EuroPoezia. Această va fi o ediție Brăila (România) - Cahul (Republica Moldova).

Vor fi prezenți poeți din mai multe țări europene. Printre invitați se vor afla Serge Basso de March, Francesco Buffoni, Laura Garavaglia, Dante Maffia, Roberto Mussapi, Claudio Pozzani, Stefano Strazzabosco, Francesco M.T. Tarantino din Italia, Teo Chiriac, Iulian Filip, Ion Hadârcă din Republica Moldova și un invitat special din Croația Dražen Katunarić. Nu vor lipsi nici invitații din România: Simion Bogdănescu, Constantin Gherghinoiu, Adrian Popescu, Christian Wilhelm Schenk, Cassian Maria Spiridon, Paul Sânpetru, Camelia Radulian, Nicolae Grigore Mărășanu, Amelia Stănescu, Carmen Secere.

Festivalul Internațional EuroPoezia se află astăzi la a-II-a ediție. În prima ediție au fost invitați scriitorii din Franța urmând ca în ediția viitoare cu prilejul evenimentului "Poezia unește Europa" să fie invitați 15 scriitori străini din diverse țări. Cu acest festival dorim să facem cunoscută poezia contemporană europeană. Invitații sunt dintre cei mai importanți scriitori ai Italiei la acest moment. - declară Stere Bucovăla directorul festivalului.

Din program:

14 septembrie

ora 18 - Deschiderea festivalului în sala Bujor Măcrin a Teatrului Maria Filotti din Brăila

15 septembrie

ora 11 - Liceul Pedagogic D.P. Perpessicius din Brăila
ora 17 - Biblioteca Județeană V.A. Urechia din Galați

16 septembrie

ora 17.30 - Universitatea de Stat B.P. Hasdeu din Cahul

17 septembrie

ora 17.30 - Decernarea distincțiilor la Universitatea de Stat B.P. Hasdeu din Cahul

18 septembrie

ora 18 - Recital poetic pe Faleza Dunării din Brăila

Miercuri, 16 august, a plecat dintre noi un om deosebit, o prietenă caldă și amabilă, un ziarist și făuritor de reviste și cărți, un cetățean al meleagurilor hunedorene. E vorba despre Ileana Lucia Floran, originară din Orăștie, pe care am cunoscut-o pe un site de literatură și cu care am colaborat cu mult drag.

Ileana Lucia Floran s-a născut la 29 iunie 1960, în Orăștie. A fost licențiată în științe ale comunicării, absolventă a unui master de management și comunicare în afaceri. A fost director al Editurii EMMA și al revistei „Dăruiri literare” care apărea atât în format tipărit, cât și online, membră a Asociației Scriitorilor din județul Hunedoara și membră a UZPR.

Ileana Lucia Floran, având o mare dragoste pentru carte, a scris și a editat numeroase volume de poezie, de proză scurtă, dar și romane. A pus bazele revistei online „Visul” și a organizat concursul literar „Visul” cu secțiuni de poezie și proză. A coordonat o serie de cărți colective. A publicat în reviste literare precum „Boem@”, „Ardealul literar”, „Arcada”, „Rapsodia”, „Vatra veche”, „Vox Libri”.

A debutat editorial în 2006 cu volumul de versuri „Surâsul timpului”. Pentru romanul „Tăcerea destinului” (2012) a fost premiată de Liga Scriitorilor din România, Filiala Județului Hunedoara, cu distincția „Romanul anului”.

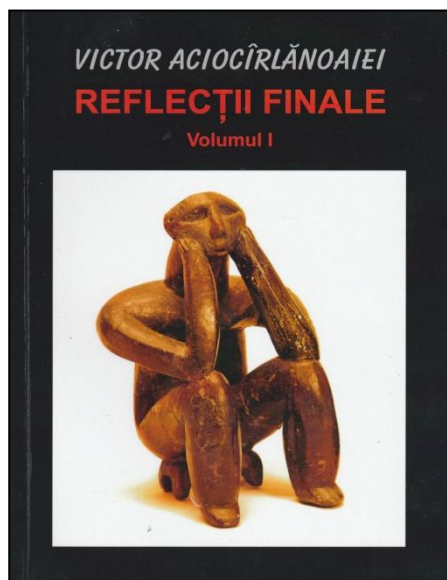
De câțiva ani se mutase la Cluj, unde lucra. Ultima dată când am vorbit cu ea aștepta să-i iasă de sub tipar o carte de poezie. Inima ei mare n-a rezistat...

Spicuiesc dintr-un interviu pe care i l-a acordat lui Dan Orghici: „Sunt o persoană destul de cunoscută deoarece am muncit mult, atât ca editor, cât și ca redactor cultural la diferite reviste de specialitate. De asemenea, până acum am publicat zece volume: poezie, proză scurtă și roman. Cărțile au apărut și pe blogul personal, fiind citite nu numai pe suport de hârtie, ci și online. Totuși, nu mă consider o personalitate, ci doar o persoană care și-a luat în serios pasiunea și, poate, talentul. Asta vor hotărî cititorii și viitorul”.

M. Tîrnescu

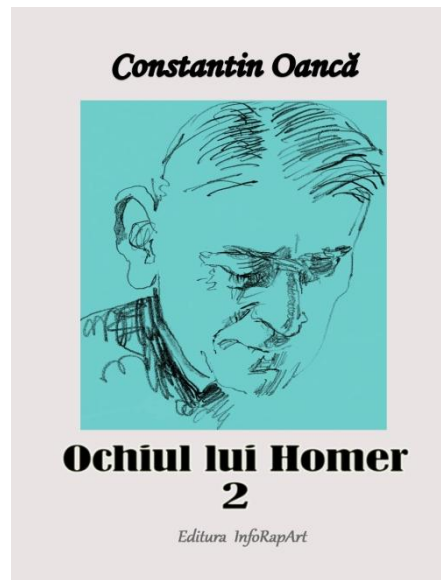
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

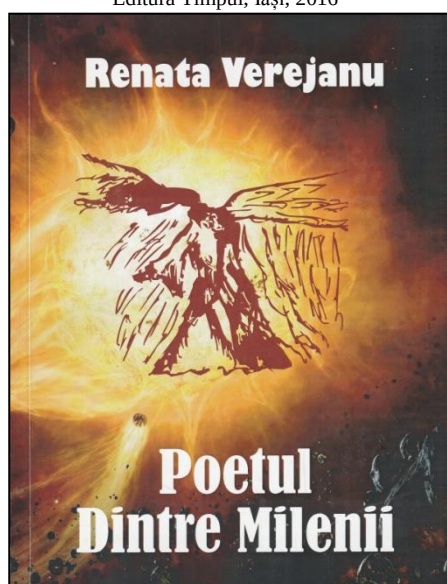
Victor Aciocârlănoaiei – Reflecții Finale, Vol. I
Editura Timpul, Iași, 2016

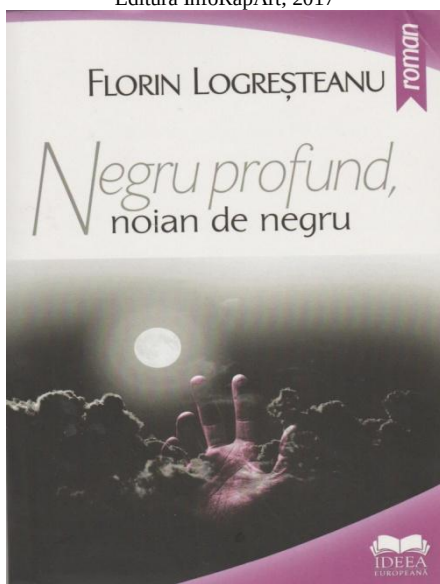
Tatiana S. Munteanu – Ca în cer
Editura InfoRapArt, 2017

Constantin Oancă – Ochiul lui Homer 2
Editura InfoRapArt, 2017

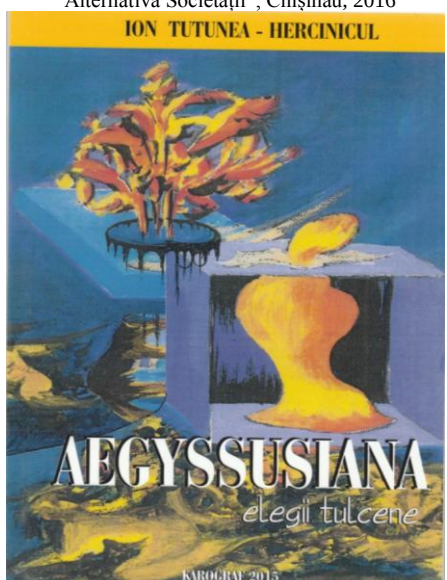
Renata Verejanu – Poetul dintre milenii
"Alternativa Societății", Chișinău, 2016

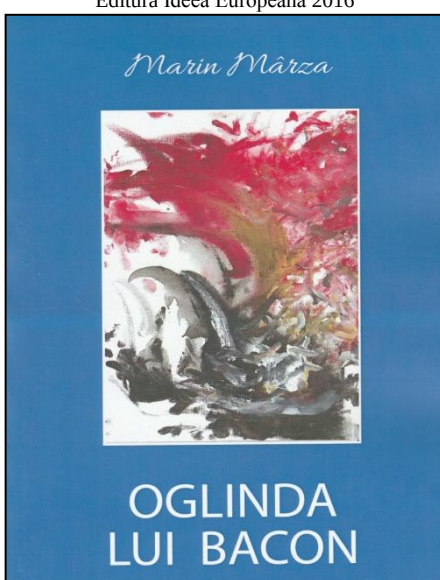
Florin Logreșteanu – Negru profund, noian de negru
Editura Ideea Europeană, 2016

Cezarina Adamescu – O clipă din memoria eternității, Editura InfoRapArt, 2017

Ion Tutunea-Hercinul – Aegyssusiana – elegii tulgene, Editura Karograf, Tulcea, 2015

Marin Mârza – Oglinda lui Bacon
Editura Sfera, Bârlad, 2016

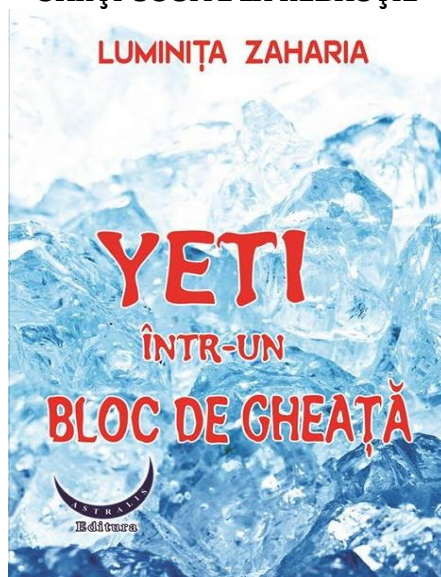

Mihai Vintilă – Dirijorul
Editura InfoEst, 2017

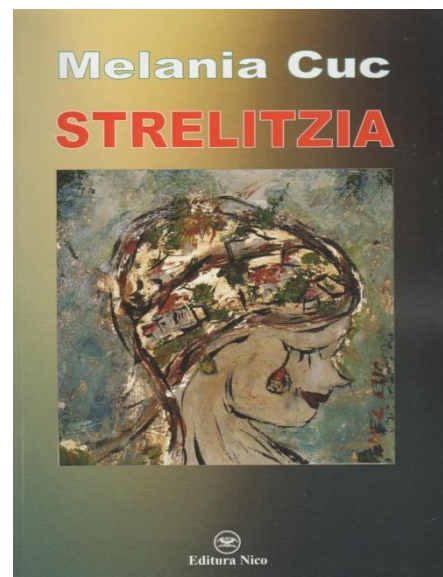
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Daniel Lăcătuș - Poezia creștină... Orașul Călan
Editura Ștef, Iași, 2016

Luminița Zaharia – YETI într-un bloc de gheață
Editura Astralis, 2016

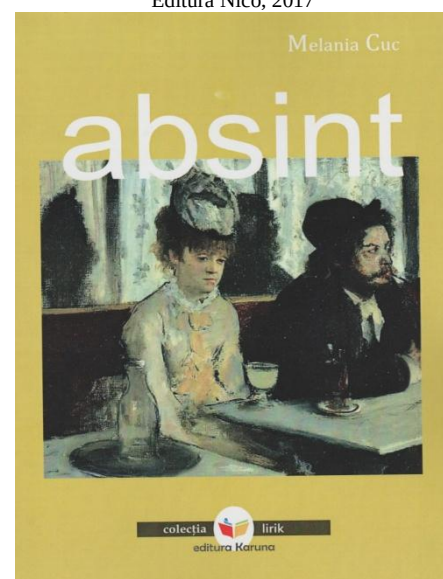
Melania Cuc – Strelitzia
Editura Nico, 2017

Dr. Maria Ciuchi – Sănătate și împlinire pt. adolescent...
Editura InfoRapArt, 2017

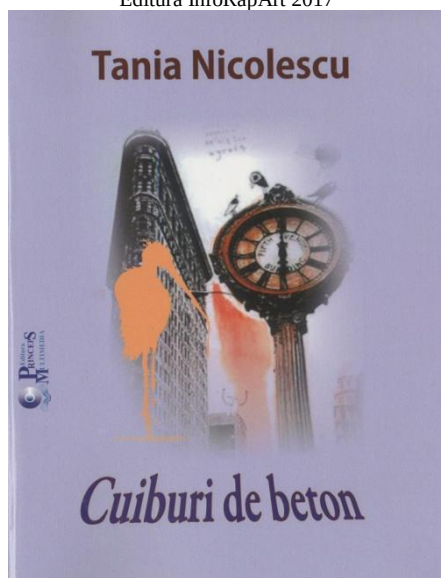
Corneliu Popa, Claudiu Nagy – Promoția 1957-1962
Editura InfoRapArt 2017

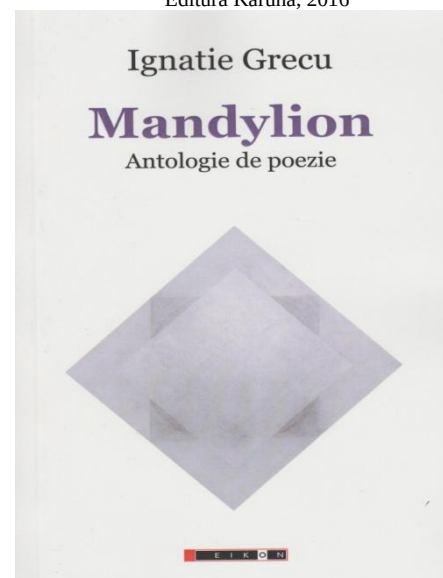
Melania Cuc – Absint
Editura Karuna, 2016

Valeriu Găgiulescu – Ca floarea câmpului
Editura InfoEst, 2016

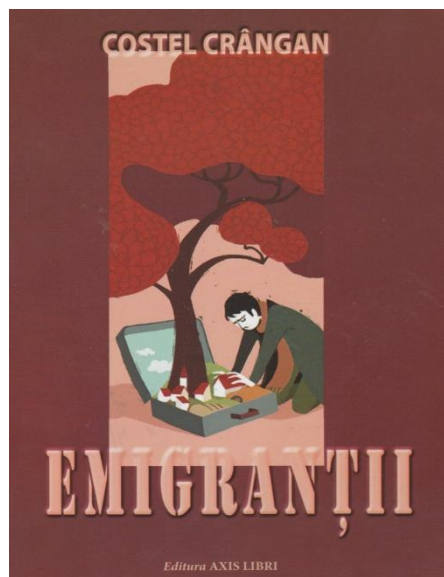

Tania Nicolescu – Cuiburi de beton
Editura Princeps Multimedia Iași, 2017

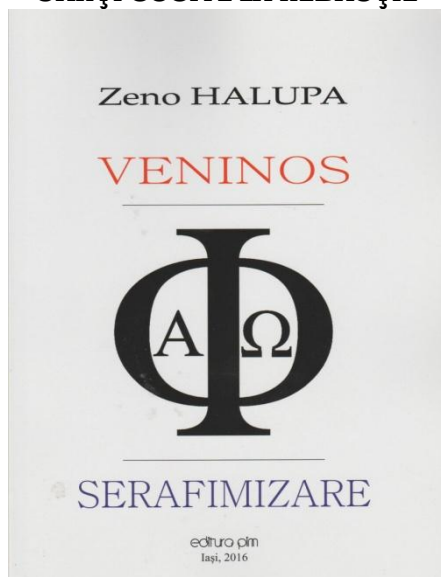

Ignatie Grecu – Mandylion – Antologie de poezie
Editura Eikon, 2017

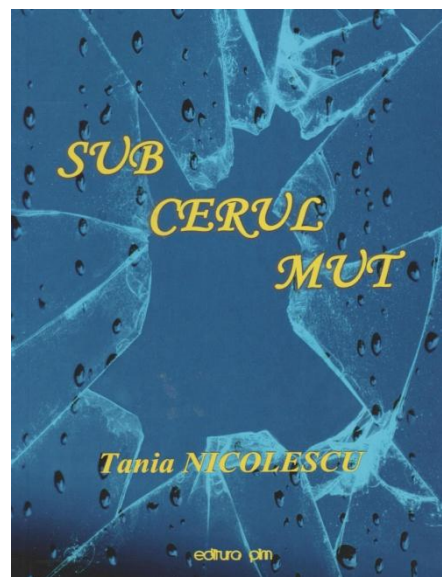
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

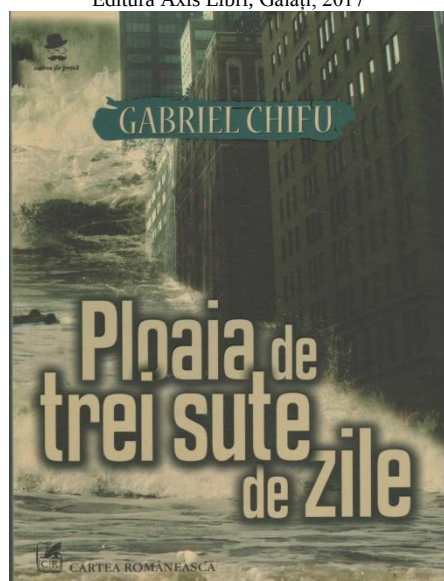
Costel Crângan, Emigranții
Editura Axis Libri, Galați, 2017

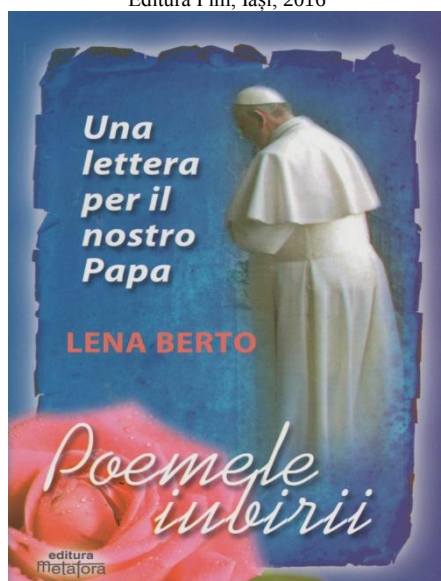
Zeno Halupa – Veninos – Serafimizare
Editura Pim, Iași, 2016

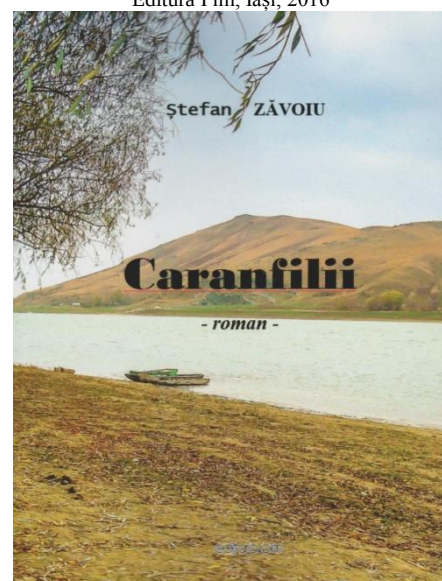
Tania Nicolescu – Sub cerul mut
Editura Pim, Iași, 2016

Gabriel Chifu – Ploaia de trei sute de zile
Editura Cartea Românească, 2017

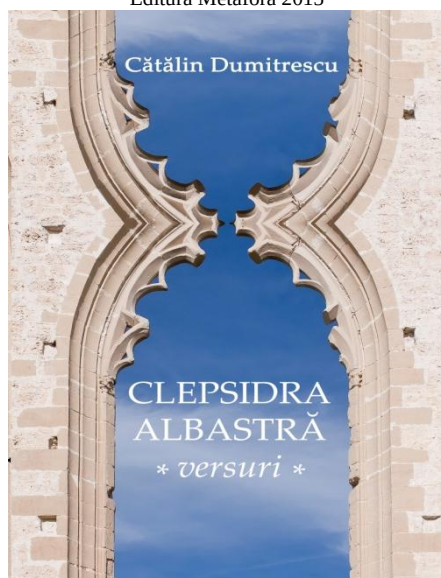
Lena Berto – Una lettera per il nostro Papa
Editura Metafora 2015

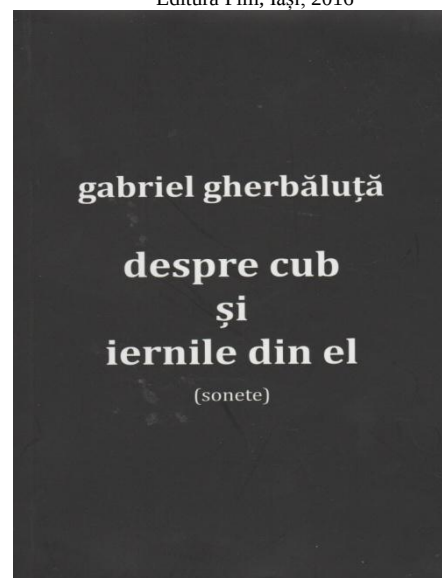
Ștefan Zăvoiu – Caramfilii
Editura Pim, Iași, 2016

Elena Netcu – Povestea unui legionar
Editura Letras, Tulcea, 2016

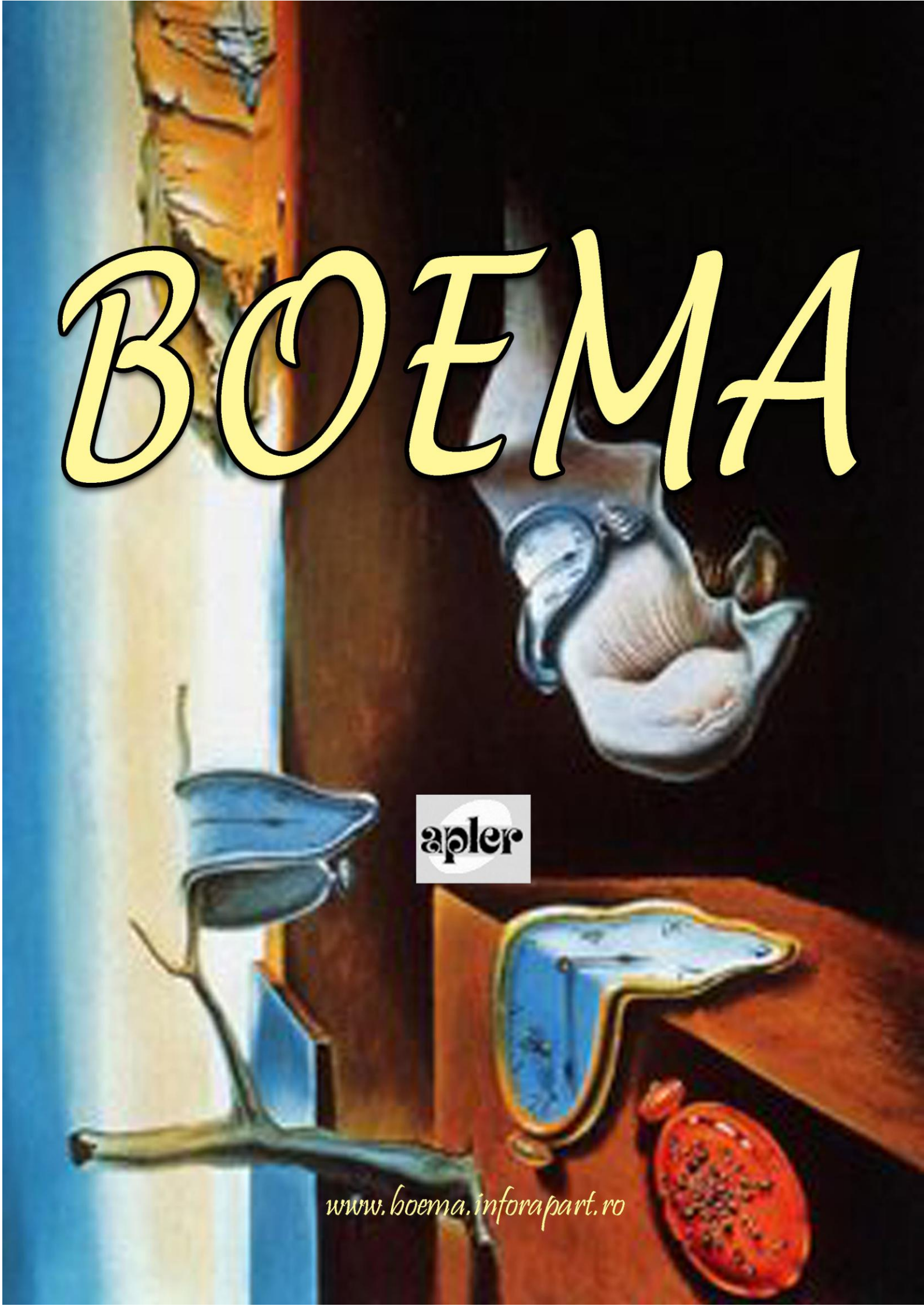

Cătălin Dumitrescu – Clepsidra albastră
Editura InfoRapArt, 2017

Gabriel Gherbăluță – Despre cub și iernile din el
Editura Agol, 2015

BOEMA

The background of the entire image is a reproduction of Salvador Dalí's famous 1931 painting, 'The Persistence of Memory'. It depicts a landscape with a wooden table, a dead butterfly, and several pocket watches that are melting and distorting time. The painting is characterized by its soft, hazy atmosphere and the iconic melting watches.

www.boema.inforapart.ro